

Samiske kulturminner langs 420 kV-ledning Balsfjord–Hammerfest

Resultater av feltarbeid utført 2010, 2011 og 2012

Samiske kulturminner langs 420 kV-ledning Balsfjord – Hammerfest

Resultater av feltarbeid utført 2010, 2011 og 2012

Kjersti Schanche

prosjektleder

Forord

Sametingets prosjekt for kartlegging av kulturminner langs planlagt 420 kV-ledning fra Balsfjord til Hammerfest har foregått over en periode på over 3 år. Det er utført omfattende feltarbeid sommersesongene 2010, 2011 og 2012 – de mange registrerte kulturminnene er resultat av innsatsen til flinke, engasjerte og friluftsglade feltarbeidere i alle disse årene.

Prosjektresultatene er interessante og mange områder som var ”hvite flekker på kartet” i kulturminnesammenheng, har vist seg å være rike på kulturspor. Mye av det som er funnet og registrert vet vi relativt mye om takket være personer som har vært sjenerøse nok til å dele med oss sine familiehistorier, kunnskaper om reindriftas og de fastboendes bruk av landskapet, samt egne observasjoner i felt.

Kulturminner er registrert stort sett langs hele linja. De ligger ”som perler på en snor”, og vern av kulturminneverdiene har vært en utfordring med tanke på utbygging. Det skal nevnes at Sametinget hatt et godt samarbeid med tiltakshaver (Statnett), som har kommet oss i møte på mange forslag til forebyggende tiltak, for eksempel når det gjelder merking av kulturminner i felt. Dette burde gi gode vilkår for at kulturminneverdiene ivaretas for ettertiden.

Det å arbeide i dette prosjektet har vært spennende og de mange kulturminnene registrert i skrinne fjellområder har styrket min fascinasjon menneskets evne til å ta landskap og ressurser i bruk med relativt enkle hjelpemidler og uten store inngrep.

Takk til Andreas Stångberg og Audhild Schanche for gjennomlesning og kommentarer.

Varangerbotn 7/3-2014

Kjersti Schanche

Innhold

Sammendrag.....	6
Čeahkkáigeassu.....	7
1. Innledning.....	8
1.1. Beskrivelse av tiltaket.....	8
1.2. Avgrensninger og avklaringer	9
2. Områdenes samiske kulturhistorie	11
2.1. Steinalder og tidlig metalltid	11
2.2. Det samiske jakt/fangst-samfunnet fram mot 1600-tallet	12
2.3. Sjøsamisk kultur og bosetting	14
2.4. Reindriftsamisk kultur og bosetting	15
3. Feltarbeidet	17
3.1. Arbeidets omfang og organisering	17
3.2. Registreringsarbeidet	19
3.3. Intervjuarbeidet.....	19
3.4. Prøvestikk for 14C-dateringer	20
4. Resultater	22
4.1. Balsfjord kommune	23
4.1.1. Registrerte kulturminner	23
4.1.2. Informantopplysninger.....	24
4.1.3. Sammenstilling og vurderinger	26
4.2. Storfjord kommune	28
4.2.1. Registrerte kulturminner	28
4.2.2. Informantopplysninger.....	35
4.2.3. Sammenstilling og vurderinger	37
4.3. Kåfjord kommune.....	40
4.3.1. Registrerte kulturminner	40
4.3.2. Informantopplysninger.....	50
4.3.3. Sammenstilling og vurderinger	52

4.4. Nordreisa kommune	54
4.4.1. Registrerte kulturminner	54
4.4.2. Informantopplysninger	60
4.4.3. Sammenstilling og vurderinger	62
4.5. Kvæangen kommune	64
4.5.1. Registrerte kulturminner	64
4.5.2. Informantopplysninger	69
4.5.3. Sammenstilling og vurderinger	71
4.6. Alta kommune	74
4.6.1. Registrerte kulturminner	74
4.6.2. Informantopplysninger	83
4.6.3. Sammenstilling og vurderinger	85
4.7. Kvalsund kommune	87
4.7.1. Registrerte kulturminner	87
4.7.2. Informantopplysninger	93
4.7.3. Sammenstilling og vurderinger	98
4.8. Hammerfest kommune	100
4.8.1. Registrerte kulturminner	100
4.8.2. Informantopplysninger	102
4.8.3. Sammenstilling og vurderinger	102
5. Sammenfattende diskusjon og konklusjon	104
5.1. Tidfesting	104
5.2. Noen kulturminnetyper	106
5.2.1. Ildsted/teltboplasser	106
5.2.2. Gjemmer	107
5.2.3. Urgraver	108
5.2.4. Gjerder	109
5.2.5. Andre kulturspor	109
5.3. Immateriell kulturarv	110
5.3.1. Muntlige tradisjoner og uttrykk	111
5.3.2. Skikker og ritualer	113
5.3.3. Kunnskaper og praksiser som gjelder naturen	114
6. Avslutning	115
Litteratur	117
Vedlegg 1, liste over registreringer	122

Sammendrag

I forbindelse med Statnetts planer for ny 420 kV-ledning mellom Balsfjord og Hammerfest har Sametinget i perioden 2010 – 2012 gjennomført feltarbeid for kartlegging av samiske kulturminner i de områdene som vil bli berørt av utbyggingen. Dette er en presentasjon, sammenstilling og vurdering av kulturminnene som ble registrert.

Feltarbeidet har tilveiebrakt stort nytt materiale i form av registrerte kulturminner av ulik type i områder der det i liten grad er gjort tilsvarende registreringer tidligere. Dette gjelder særlig for de innlands- og fjellområdene som linja går gjennom. I tillegg til kartlegging av fysiske spor i terrenget har arbeidet omfattet intervju av personer med kunnskap om områdenes lokalhistorie og bruk av områdene. Fortellingene og kunnskapen som har framkommet under intervjuene har hatt stor betydning for å forstå og definere fysiske spor i marka.

Det totale antall kulturminner registrert er omkring 1000. Av kulturminnetyper er teltboplasser de mest tallrike. Av andre typer kan nevnes ulike gjemmer, røyser – herunder mulige gravrøyser, varder, skyteskjul, steingjerder, levegger og hellere. En fullstendig oversikt over registreringene, som er lagt inn i Riksantikvarens database *Askeladden*, finnes i vedlegg 1.

Selv om mange av kulturminnene kan knyttes til en fastboende befolknings jakt, fangst og fiske, og til annen næringsmessig og husholdningsrelatert bruk av utmarka som utmarksslått, setring og det å skaffe vinterbrensel, er de fleste spor etter reindriftsamisk aktivitet og bosetting. Dette er områder som har vært og er viktige for reindrifta. Her er det viktige sommerbeiter og til dels også vinterbeiter for reinen og noen områder er i tillegg viktige kalvingsland. Planlagt linjetrase krysses en rekke steder av sentrale flyttleier mellom sommerbeitene på kysten og vinterbeitene i innlandet.

Ca 1/3 av kulturminnene er definert som automatisk fredet ifølge lov. Resten har enten uavklart vernestatus eller de er fra nyere tid. Det er foretatt 10 radiologiske dateringer av trekull fra registrerte ildsted/teltboplasser. Disse viser en plassering i tid fra 1500- og fram til begynnelsen av 1900-tallet. Selv om det er sannsynlig at flere av de registrerte kulturminnene har en eldre datering, antyder materialet at det er fra perioden etter år 1600 – og kanskje særlig etter 1700 – at vi får en mer omfattende bruk av de aktuelle fjellområdene. Mange av registreringene er relativt unge, og flere som er registrert med uavklart vernestatus kan ved nærmere undersøkelser vise seg å være yngre enn 100 år og dermed ikke fredet. Dette vil imidlertid ofte gjelde kulturminner som representerer gamle praksiser som har vært vedlikeholdt lenge i enkelte områder.

Ved siden av de mange fysiske kulturminnene langs de befarte linjestrekningene er også immateriell kulturarv godt representert. Dette gjelder alt fra samiske stedsnavn til sagn og fortellinger fra bestemte områder.

Selv om mange vil oppfatte store deler av det landskapet linja løper gjennom som "vill natur" og et rent naturlandskap, er dette også et kulturlandskap med stor kulturell verdi.

Čoahkkáigeassu

Statnett plánaid oktavuodas geassit ođđa 420 kV- johtasa Báhcavuona ja Hámárfeasta gaskii, lea Sámediggi 2010 – 2012 áigodagas čađahan gieddebarggu kárten dihte sámi kulturmuittuid dain báikkiin maidda huksema gusket. Dát lea registrerejuvvon kulturmuittuid ovdanbuktin, oktiiveheapmi ja veardádallan.

Gieddebargu lea buktán ollu ođđa ávdnasiid iešguđetge hámis registrerejuvvon kulturmuittuid bokte guovlluin gos leat unnán vástideaddji registreremat ovdalis. Dát gusto earenoamážit siseatnan- ja várreguovlluide gokko linnjá manná. Eanadagaid fysalaš luottaid kártema lassan leat dahkon jearahallamat olbmui geain lea báikkálaš historjámahttu guovlluide ja geat dihtet mo guovllut leat geavahuvvon. Mitalusain ja máhtus mat leat bohtán ovdan jearahallamiin, lea leamaš stuora mearkkašupmi ipmirdit ja meroštallat guovllu fysalaš luottaid.

Registrerejuvvon kulturmuittuid ollislaš lohku lea sulli 1000. Gohtesajit dahket stuorimus oasi kulturmuittolájin. Eará šlájat maid sáhtá namuhit leat iešguđetlágan čiegát, geađgegubat – dáid gaskkas vejolaš hávdegeađgegubat, urat, čilat, geađgeáiddit, dálkesuojit ja bákteloamut. Dievaslaš diehtu registreremiin, mii lea biddjon Riikaantikvára dihtorbásii Askeladdenii, gávdno mildosis 1.

Jus vel ollu dán kulturmuittuin sáhttet guoskat dálu olbmuid bivdu ja guolásteapmái, ja eará ealáhuslaš ja dálodollui guoski meahccegeavaheapmái nugo meahccelájut, geassesajdoallu ja dálvemuoraid háhkan, de leat eanaš luottat boazosámiid doaimmain ja ássamis. Dát leat guovllut mat leat leamaš ja leat ain dehálaččat boazodollui. Dáppe leat dehálaš geasseguohtumat ja muhtun muddui maid dálveguohtumat bohccuide ja muhtun guovllut leat maid dehálaš guotteteatnamat. Plánejuvvon linnjá rasttida ollu báikkiid guovddáš johtolagaid gaskal geasseguohtumiid rittus ja dálveguohtumiid siseatnamis.

Sullii 1/3 kulturmuittuin lea meroštallon lága botke automáhtalaččat ráfáiduhhton kulturmuittun. Loahppaoasis lea juogo eahpečielga suodjalusstáhtus dehe leat ođđaset áiggi kulturmuittut.

Lea dahkon 10 rádiologijalaš áigemeroštallamat registrerejuvvon árraniid/gohtesajiid činain. Dát čájeht áigodatsajusteami 1500-logu gitta 1900-logu álgui. Váikko leage jáhkehahtti ahte eanet dán registrerejuvvon kulturmuittuin leat boarráset áigodagas, geažuhit bázaahasat ahte áigodat manjel 1600-logu – ja soaitá earenoamážit manjel 1700 logu – lea dat áigodat go dáid várreguovlluid geavaheapmi lassánii.

Olu dán registreremiin leat oalle nuorat, ja eanet dain mat leat registrerejuvvon eahpečielga suodjalanstáhtusiin soitet leat vuollái 100 jagi boarrásat go iská lagabui, ja dalle dat eai leat ráfáiduhhton.

Dát gusto dávjá kulturmuittuide mat ovddastit boares vugiid mat leat leamaš anus guhká muhtun guovlluin.

Daid olu fysalaš kulturmuittuid lassan mat leat dáid diđoštallon linnjágaskkain lea maid immateriála kulturárbi bures ovddastuvvon. Dát guoská buotlágan kulturmuittuide sámi báikenamaid rájes dihto guovlluid cuvcaide ja mitalusaide.

Jus vel oallugiid mielas stuora oassi dán eatnamiin gokko linnjá manná lea dego “áibmodasmeahcci” ja buhtes luonddueanadat, de lea dát maiddái kultureanadat mas lea stuora kultuvrralaš árvu.

1. Innledning

I forbindelse med Statnetts konsesjonssøknad for ny 420 kV-ledning mellom Balsfjord og Hammerfest har Sametinget gjennomført et prosjekt for å avklare om og i hvilken grad en eventuell utbygging vil berøre automatisk fredete samiske kulturminner. Formålet har krevd omfattende befaringer i felt. I løpet av feltsesongene 2010, 2011 og 2012 ble alle aktuelle linjetraseer befart, totalt en strekning på over 510 km. I tillegg kom befaringer av andre inngrep knyttet til linjebyggingen, slik som transformatorstasjoner, rigg- og anleggsplasser samt transportveier. Arbeidet ble i sin helhet finansiert av Statnett.

Det er utarbeidet en rekke feltrapporter fra de tre feltsesongene. I tillegg kommer tre rapporter som oppsummerer sesongene 2010, 2011 og 2012 og som ser nærmere på områder der ulike trasealternativ kommer i konflikt med kulturminner og kulturmiljø. Alle rapportene finnes i Sametingets arkiv. Som konsekvens av at noen av de registrerte kulturminnene kommer i konflikt med planlagt utbygging ble det sommeren 2013 gjennomført arkeologiske utgravninger i 4 ulike områder langs linja. Resultatene fra utgravningene, som ble utført av Tromsø Museum, er ennå ikke klare. Rapporter vil foreligge i løpet av 2014, og finnes i museets arkiv.

Dette er prosjektets sluttrapport. Her er det ikke konfliktsituasjonene mellom kulturvern og utbygging det skal handle om, men prosjektets resultater når det gjelder kartlagte kulturminner. Prosjektet har tilveiebrakt et relativt stort, nytt materiale i form av registrerte kulturminner av ulik type i områder der det i liten grad er gjort tilsvarende registreringer tidligere. Dette gjelder særlig for de innlands- og fjellområdene som linja går gjennom. Prosjektresultatene bør derfor være verdifulle og interessante både når det gjelder den samiske kulturhistorien i de aktuelle områdene og når det gjelder samisk kulturhistorie og kulturminnekunnskap generelt.

Rapporten har 6 kapitler. I *kapittel 1* klarlegges bakgrunnen for prosjektet. *Kapittel 2* er en gjennomgang av eksisterende status når det gjelder områdenes samiske kulturhistorie. *Kapittel 3* beskriver arbeidet som har blitt utført og de prioriteringer som er gjort. *Kapittel 4* gir en kommunevis gjennomgang av resultatene av arbeidet. *Kapittel 5* ser nærmere på noen av kulturminnetypene som er registrert, og diskuterer prosjektets resultater opp mot tidligere tolkninger og forskningsstatus. *Kapittel 6* er noen avsluttende kommentarer.

1.1. Beskrivelse av tiltaket

Linjetraseen løper fra Balsfjord i sør til Hammerfest i nord. Den berører to fylker: Troms og Finnmark; og til sammen åtte kommuner: Balsfjord, Storfjord, Kåfjord, Nordreisa og Kvænangen i Troms, samt Alta, Kvalsund og Hammerfest i Finnmark. Deler av linja er planlagt lagt parallelt med eksisterende 132kV-ledning, men i noen grad er linja lagt utenom tidligere linjetraseer og løper gjennom "jomfruelig" land der det er lite eller ingen tidligere inngrep. For lengre strekninger gjelder det fra Skibotndalen mot Reisadalen, ett av alternativene fra Reisadalen til Kvænangsbotn, og flere kortere alternativ i Alta-området.

Linja løper i overveiende grad gjennom det som kan defineres som innland, og da først og fremst i fjellområder over skoggrensa. Dette gjelder fjellområdet mellom Kitdalen og Skibotn (Storfjord kommune), mellom Skibotn og Reisadalen (Storfjord, Kåfjord og Nordreisa kommune), fjellområdet mellom Kvænangsbotn og Eiby (Kvænangen og Alta kommune), og Sennalandet (Alta og Kvalsund kommune). Til en viss grad løper løypa også i skogkledde daler/lavereliggende områder, som over

Breivikeidet og inn Kitdalen (Balsfjord og Storfjord kommune), over Skibotndalen (Storfjord kommune), et stykke nedover Reisadalen (Nordreisa kommune), i Kvænangsbotn (Kvænangen kommune) og i Alta-området (Alta kommune). Noen steder løper linja relativt nær fjord/kyst. Dette gjelder i Balsfjord, i Kvænangsbotn, i Repparfjord (Kvalsund kommune) og på Kvaløya (Kvalsund og Hammerfest kommune); i disse tilfellene som regel godt et stykke over strandlinja og også over marin grense (høyeste punkt havet har stått etter istida). Ett av unntakene er Kvalsund, der linja føres over sundet til Kvaløya.

For en del områder har ulike trasevalg vært utredet. Når denne rapporten ferdigstilles er det ennå noe usikkert hvilke alternativ som kan bli reelle. Områder der det er satt opp flere alternativ framkommer av kartet på neste side.

I tillegg til selve linja kommer flere andre inngrep. Dette gjelder bygging av nye eller utvidelse av eksisterende transformatorstasjoner: i Balsfjord, i Reisadalen, i Alta (Raipas, Skillemoen, Eibymoene), i Skaidi og i Hammerfest. Videre gjelder det anleggs- eller riggplasser som skal brukes under linjebygging, og sist men ikke minst transportveier. Veiene vil også brukes i framtidig drifts- og vedlikeholdsarbeid.

Figur 1: Kart som viser planlagt 420kV-ledning fra Balsfjord til Hammerfest.

1.2. Avgrensninger og avklaringer

Denne rapporten fokuserer på samiske kulturminner. Et samisk kulturminne er spor etter samisk bruk og bosetning, samt lokaliteter som det knytter seg samisk tro og tradisjon til. Å definere et kulturminne som samisk er ikke alltid like lett. Noen ganger kan det være usikkerhet omkring kulturminnets formål og alder, og om hvem som har vært opphav til kulturminnet. Ofte foretas det da vurderinger i forhold til kjent kultur- og bosettingshistorie på stedet og andre kulturminner i

nærheten. Andre ganger har vi med mer ”typiske” samiske kulturminner å gjøre, og kanskje også en levende lokal tradisjon som forteller om hvem som har levnet sporene. For de aller fleste kulturminnene som presenteres i denne rapporten har det vært lite tvil om at de er samiske kulturspor og tilhører en samisk kontekst.

Samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet ifølge Lov om kulturminner § 4 og er forvaltet av Sametinget. I en del tilfeller kan det være vanskelig å avgjøre om et kulturminne er eldre eller yngre enn 100 år. Det gjelder ikke minst der aktiviteten det er spor etter har lange tradisjoner som har fortsatt framover i tid. I mange tilfeller vil kulturminner der alder og opphav er usikker gis vernestatus ”uavklart”. Dette betyr at det er usikkert om kulturminnet er automatisk fredet eller ikke. Mange av kulturminnene registrert i dette prosjektet er gitt vernestatus ”uavklart”. Nærmere undersøkelser kan være nødvendig for å klargjøre om disse kulturminnene er automatisk fredet.

Samisk kultur og bosetting har dype røtter i de områdene linja løper gjennom. Samisk etnisitet er resultat av langvarige kulturelle differensieringsprosesser, og kjerneområdet for dette er det vi i dag kaller Nordkalotten. Med utgangspunkt i arkeologi, tidlige historiske kilder og språkforskning, er det i dag en utbredt oppfatning at samisk etnisitet må ses som resultat av spesifikke kulturelle prosesser det siste årtusen f.Kr. (for en nærmere redegjøring se for eksempel Olsen og Hansen 2004). En vurdering av et kulturminne som samisk og underlagt Sametingets kulturminneforvaltning, er derfor som regel basert på en vurdering av alder - og da at det er fra tidlig metalltid eller yngre - og kulturminnetype/hvilken aktivitet det er spor etter. Men i flere tilfeller kan det være grunn til å la også kulturminner med eldre datering komme inn under kategorien ”samisk kulturminne”. Dette gjelder for eksempel i helhetlige kulturmiljø med spor fra ulike tidsperioder og lang kontinuitet i bruk. Når det gjelder de samiske kulturminnene som presenteres i denne rapporten så antas de imidlertid i overveiende grad å være yngre enn middelalder.

Alle områdene linja går gjennom er tradisjonsrike samiske bruks- og bosettingsområder. Dette innebærer blant annet at det finnes en rekke samiske stedsnavn, som navn på bygder, elver, vann, fjell og daler. Disse stedsnavnene er ofte beskrivende med tanke på morfologi og utseende, noen ganger har de tatt utgangspunkt i bestemte hendelser eller personer som har utmerket seg på stedet, de kan angi ulike forhold som er rettesnorer til hvordan man bør bevege seg i landskapet, osv. En rekke samiske stedsnavn finnes på offentlige kartverk, men på langt nær alle. I noen tilfeller har også navnet som har havnet på kart blitt feil – enten ved skrivemåte eller ved forvekslinger. I rapporten er samiske stedsnavn forsøkt brukt i størst mulig utstrekning. I en del tilfeller forklares meningsinnholdet/betydningen av navnet – særlig der dette er relevant med tanke på historisk bruk. Der det finnes parallelle norske stedsnavn er også disse nevnt, og i noen tilfeller er det bare det norske stedsnavnet som er kjent.

Selv om det er planer om linjebygging som er årsaken til at kulturminnene er registrert, er det ikke konsekvensene av linjebygging som er det spesifikke tema i denne rapporten - som nevnt i innledningen er har slike vurderinger vært tema i egne rapporter. I dette arbeidet vil det fokuseres på kulturminnene som er registrert for å få fram og videreformidle det potensialet som ligger i dette store, nye materialet når det gjelder kulturhistorisk og kulturminnefaglig kunnskap, og med det verdien for framtidig kulturminneforvaltning.

2. Områdenes samiske kulturhistorie

For å gi en bakgrunn for den senere presentasjonen og tolkningen av kulturminnene som er registrert i prosjektet, skal det her gis en kortfattet oversikt over kunnskapsstatus for den samiske bosettingshistorien i de berørte områdene. For å gi et helhetlig bilde presenteres også tida før konsolidering av samisk etnisitet.

Kultur er ikke statisk men et resultat av en dynamisk prosess, og vedlikehold eller endringer i kulturtrekk og levemåte skjer kontinuerlig. Endringer kan skje som resultat av indre prosesser i et samfunn, men også av ytre forhold som endringer i naturomgivelser og kontakt og samhandling med grupper med annen kultur og levevis. Den samiske befolkningen i nord har ikke levd isolert, men har hatt kontakt med folkegrupper i øst, vest og sør. Råstoff, gjenstander, fødevarer og ideer har vært utvekslet, og også mennesker har flyttet mellom kulturgrupper. Karakter og omfang av slike endringer har variert i tid og rom, også innenfor det området som her fokuseres: området fra Balsfjord til Hammerfest. For å begrense omfanget av dette kapittelet vil presentasjonen være noe generaliserende.

Litteraturhenvisningene viser hovedsakelig til arbeider som har tatt utgangspunkt i områder som berøres av linjetraseen.

2.1. Steinalder og tidlig metalltid

I Midt- og Nord-Troms og Vest-Finnmark er det registrert og til dels også undersøkt flere boplasser som må være mer enn 10 000 år gamle og som representerer den første bosettingsetableringen etter siste istid (Barlindhaug 1996; Thuestad 2005; Blankholm 2005). Kysten ble isfri tidligere enn innlandet, og de antatt eldste boplassene finnes ved sjøen, ikke langt unna det som har vært datidig strandlinje. Det samme gjelder også boplasser fra senere deler av eldre steinalder, men etter hvert tas også innlandet i bruk¹ (Helskog 1980). Bosettingsmønsteret i den eldste bosettingsperioden har vært relativt mobilt, men med endringer over tid til en økende grad av bofasthet. Tilpassing til naturgitte forhold og endringer mot et gradvis varmere klima har vært en viktig ”pådriver” for denne prosessen.

Endringer mot et mer bofast bosettingsmønster ser ut til å fortsette i yngre steinalder (4500 f.Kr. – 1800 f.Kr.). Det er registrert en rekke boplasser fra yngre steinalder i de kommunene som linja går gjennom. Også de fleste av disse ligger ved sjøen, og da som tydelige spor etter hus/gammer med nedgravde gulv. Dette er imidlertid en periode da også innlandet, og da i særdeleshet de store elvedalene, tas i bruk i større utstrekning enn tidligere. Blant annet er det gjort omfattende funn ved Alta-vassdraget. Boplassene i innlandet kan ha vært benyttet som sesongboplasser i sommerhalvåret av en befolkning som ellers har holdt til ved sjøen, men det er også mulig at man på denne tiden får etablert en befolkning som har spesialisert seg på utnyttelse av innlandsressurser parallelt med at andre har hatt hovedtilholdssted på kysten (Hood og Olsen 1988; Hesjedal m.f. 1996; Wasmuth 2005; Hesjedal m.fl. 2009; Skandfer 2013).

En type kulturminner som er funnet ikke langt unna områder som linjetraseen passerer er helleristninger og bergbilder. Her står feltene i Alta kommune i en særstilling. Bergbildene har vært

¹ Et eksempel på dette er en lokalitet funnet av Finnmark fylkeskommunes feltarbeidere under befaringen av kraftlinjetraseen. Dette gjelder Askeladden ID 137666 på Sennalandet i Kvalsund kommune.

tolket som kommunikasjon med ånder og krefter i naturen, rituelle møtesteder mellom kyst- og innlandsgrupper og et "medium" der en felles symbolsk plattform og felles åndelige verdier har vært kommunisert innad i et samfunn og utad til "de andre" (Helskog 2000; Gjerde 2010).

Fra tidlig metalltid (1800 f.Kr. – 0), den perioden man har de første metallfunn på Nordkalotten, var det lenge kjent få boplasser. Dette ble knyttet til en endring i bosettingsmønsteret mot en mer mobil bosetting (K.Schanche 1992). Etter hvert har flere boplasser blitt undersøkt, og funn av lettere huskonstruksjoner underbygger inntrykket av større mobilitet (Hesjedal m.fl. 1996; Hesjedal m.fl. 2009). Det er i denne perioden at et felles symbolspråk synes å komme til uttrykk over store geografiske områder i nord. En type asbestmagret keramikk ("Kjelmøykeramikk") er kjent fra arkeologiske kontekster mange steder på Nordkalotten, og settes i sammenheng med etnisk differensiering og framvekst av en egen samisk identitet. En økende kontakt og samhandling med metallproduserende bondesamfunn i sør og øst og etterspørsel etter produkter som befolkningen i nord hadde tilgang til – som pelsverk og reinhorn – ses som en bakenforliggende årsak til denne etniske prosessen (Hansen og Olsen 2004).

2.2. Det samiske jakt/fangst-samfunnet fram mot 1600-tallet

I det første årtusen etter Kr.f. var bosettingen i de aktuelle områdene fortsatt basert på en jakt-fangst-fiske økonomi med utnyttelse av et bredt spekter av ressurser på land og i sjø. Perioden har blitt omtalt som "den funntomme perioden", men etter hvert har en rekke boplasser blitt identifisert (K.Schanche 1992; Hansen og Olsen 2004; Hesjedal m.fl. 1996). Mye kan tyde på at fellestrekkene i den materielle kulturen i denne perioden har vært noe nedtonet i de samiske bosettingsområdene. Regionale variasjoner kan være forårsaket av ulik grad av integrasjon og kontakt med omkringliggende samfunn (Hansen og Olsen 2004: 52-140).

Boligene på kysten har tilsynelatende i hovedsak vært telt eller små torvgammer av "bealljegoahti-typen" (med buede bjørkestammer som bærende element). Bosetningen har vært relativt mobil, men med flytting mellom faste sesongboplasser. Skriftlige kilder fra både Varanger og Vest-Finnmark fra slutten av denne perioden forteller om sesongflyttinger mellom fast etablerte boplasser der man har hatt torvgammer stående (Grydeland 2001; K.Schanche 2005). I tillegg har man benyttet telt på steder der man oppholdt seg i kortere perioder.

Også i innlandet er det kjent boplasser fra perioden. En spesiell kulturminnetype kjent fra skogsområder på Nordkalotten (og etter hvert også lenger sør i landet; Bergstøl og Reitan 2008), er såkalte rekkeorganiserte ildsted. Disse dateres i hovedsak til vikingtid og tidlig middelalder (800 – 1400 e.Kr.), og ser ut til å ha en parallell i såkalte "Stallo-tufter", som ofte finnes i overgangssonen mellom skog og fjell og dateres til 600/700 -1100 e.Kr. Den foreløpig nordligste lokaliteten med Stallotufter er registrert i Devddesvuopmi i Indre Troms (Sommerseth 2009:217-231), altså sør for de områdene som har vært befart i dette prosjektet. Både når det gjelder rekkeorganiserte ildsted og Stallo-tufter er det diskutert om de er spor etter rene jakt-fangst boplasser eller tidlige reindriftsnomadiske boplasser (Storli 1994; Mulk 1994, Wallerström 2000; Sommerseth 2009; Hedman 2003).

Villreinen har vært en viktig landressurs. En del av de mange fangstgropene som er kjent fra elvedaler og inne på vidda kan ha en datering til tida mellom år 0 og 1600 e.Kr. (Vorren 1944; Vorren 1980; Sommerseth 2009 og 2012), selv det også har vært foreslått at de i hovedsak dateres tilbake til

slutten av steinalder (jf Furseth 1995, 1996). Også fangstgjerder av stein, særlig kjent fra fjellområder i Øst-Finnmark, kan ha vært en metode benyttet langt tilbake i tid og framover mot 1600.

På kysten har fisk og marine ressurser i form av sjøfugl, sel og hval vært viktige.

Kulturminnekategorien "hellegroper", som antagelig er spor etter framstilling av olje av spekk fra sjøpattedyr og som dateres til det første årtusen e.Kr., finnes mange steder på kysten av Nord-troms og Vest-Finnmark. De kan ha vært viktige for den vareutvekslingen de samiske samfunn i nord har hatt med samfunn i sør (K.Schanche 1992; Henriksen 1995).

Fra denne tida begynner vi i tillegg til de arkeologiske sporene å få en del skriftlige kilder som forteller om samisk kultur og levevis. Sentralt står håløyghøvdingen Ottars beretning fra ca 890 e.Kr. Ottar seilte oppover kysten av Troms og Finnmark og helt til Kvitsjøen, og forteller at han hele tiden hadde ubebodd land på styrbord side, "bortsett fiskere, fuglefangere og jegere, og de var alle finner" (samer). Et annet sted skriver han at landet var øde bortsett fra noen få steder her og der, der finnene lever – "de jakter om vinteren og fisker i havet om sommeren".

De fleste skriftlige kildene som forteller om den førkristne samiske religionen er fra 1600-tallet og senere, fra samme tid som det fant sted en omfattende misjonsvirksomhet i samiske områder. Beskrivelsene er til dels preget av kulturell og religiøs tilhørighet hos de som har forfattet tekstene. Samtidig er det klart at mye av det som beskrives er sett og opplevd, og har dype røtter i samisk kultur og derfor er relevant hvis vi skal forstå det samiske samfunnet også lenger tilbake i tid. Den samiske religionen kan beskrives som en naturreligion der naturen oppfattes som besjelet av guder og guddommelige krefter. Dette måtte menneskene forholde seg til, bl.a. ved hjelp av ulike "enkle" rituelle handlinger i dagliglivet og i større omfang ved spesielle anledninger. Til denne troa hører forestillingen om at det eksisterer flere parallelle verdener, i flere nivåer. En slik verden er dødsverden, som finnes under bakkenivå. Steinurer kan ha vært oppfattet som en "nedgang" til dødsverden, og dette kan forklare hvorfor de døde ofte har blitt gravlagt i steinurer (A.Schanche 2000). Eksempler på forholdet til ulike guder og ulike verdener er ofringer av for eksempel reinbein, horn, blod, kjøtt og fett ved på etablerte offerplasser eller offersteiner/sieidier, ofringer av fiskefett og blod ved elvekanter og på spesielle steiner i fjæra, samt ritualer knyttet til bjørnejakt (Myrstad 1996). (Nettressurs om samisk tro og mytologi: www.saivu.com.)

Tidligere var det samiske bosettingsområdet delt inn i *siidaer*, et begrep som ble brukt både om en sosial gruppe (et lokalsamfunn) og det området/territoriet som siidaen/gruppen disponerte. En siida omfattet flere familiegrupper, som årlig samlet seg på en felles boplass – og da helst på vinterboplassen. Siidaens økonomi var basert på jakt, fangst og fiske. Noen siidaer omfattet både kyst og innland, mens andre var rene innlandssiidaer. Den gamle siidaorganiseringen er best dokumentert i det østsamiske området, der den ble holdt lengst i hevd (Tanner 1929; se også Hansen og Olsen 2004:178-185).

Fra 1500-tallet førte økt fangst som følge av økt handel og skattelegging til at bestanden av villrein og andre pelsdyr ble redusert. På 1600-tallet ble geværet tatt i bruk i samiske områder, og også dette har nok ført til at jakten ble mer effektiv, og også dette har hatt konsekvenser for bestanden av ulike typer vilt.

Samtidig ble et begrenset jordbruk vanlig, særlig i sjøsamiske områder, og vi fikk framvekst av tamreindrifta som en spesialisert samisk næring. Dette skjedde parallelt med norsk kolonisering i

form av kirkeetableringer og ekspansjon av norsk bosetting, først langs kysten og deretter innover i fjordene (Hansen og Olsen 2004).

2.3. Sjøsamisk kultur og bosetting

Siidaorganiseringen ble holdt i hevd fram mot slutten av 1600-tallet, men etter dette ble samene i Norge i økende grad innkorporert i det norske storsamfunnet, og den gamle siidaorganiseringen opphørte. I kyst- og fjordområdene innebar denne endringen en overgang til en mer bofast bosetting og mer økonomisk selvstendige enkelthusholdninger. Kartlegginger og undersøkelser av samiske bosettingsspor gjort i Kvænangen viser at det på 1700-tallet skjedde en endring fra fellesboplasser med ansamlinger av runde gammer til mer spredte, enkeltliggende rektangulære fellesgammer (en gammetype der folk og husdyr har holdt til under samme tak) (Grydeland 1996). Den samme overgangen fra felleboplasser til enkeltliggende hushold er dokumentert i Varanger (Odner 1992; K.Schanche 2002; Nilsen 2009). Det er nå vi får etablert en bosettingsstruktur og en kombinasjonsøkonomi som, selv med en del variasjoner, er relativt enhetlig og kjennetegner den sjøsamiske kulturen². Fram til 1900-tallet gjelder dette store deler av kyst- og fjordområdene i Troms og Finnmark.

Økonomien i de sjøsamiske bosettingsområdene har vært basert på fiske og fangst og småskala husdyrhold. I tillegg til noen sauer og en eller to kyr kunne hver familie også ha en liten, relativt tam reinflokk. Reinen ble holdt for transport og for kjøtt, melk og skinn. Noen fikk også tilgang på reinkjøtt og andre reinprodukter gjennom et samarbeid og vennskap med reindriftsfamilier som kom til området med rein sommerstid (på samisk kalles dette forholdet "verdde"). I tillegg har man fortsatt å drive villreinjakt; den siste villreinen i Kvænangen skal etter sigende ha vært tatt så sent som i 1954 (Bjørklund 1982:46).

Også andre utmarksressurser var viktig i økonomien. Bærplukking, fiske i elver og innsjøer, samt jakt og fangst, har ikke bare gitt mat til familien, men også produkter som kunne omsettes i penger. I utmarka hentet man dessuten vinterfôr til husdyra (utmarkslåtter) og brensel i form av trevirke og torv. Den sjøsamiske økonomien var ikke ulik fiskerbondeøkonomien nedover langs kysten av Norge, men med noe større variasjon og omfang når det gjaldt utnyttelse av utmarksressurser.

Selv om bosettinga ble mer bofast fortsatte sjøsamene i mange områder å flytte mellom sommerboplasser ved sjøen og vinterboplasser der det var mer skog. Dette ble gjort for bedre å kunne nytte seg av sesongbaserte ressurser, som fisken i fjordene sommerstid og brenselet i skogen vinterstid. For de aktuelle områdene i denne sammenhengen var et slikt tobostedsmønster ikke lenger vanlig på 1900-tallet.

Fra Balsfjord og nordover var det fram mot siste krig en mer eller mindre sammenhengende sjøsamisk bosetting, med tyngdepunkt i indre fjordområder og i noen grad også på øyene. Fra 1700-tallet og framover fikk man finsk innvandring til fjordområdene i Nord-Troms og Finnmark. Denne finske, eller kvenske, innvandringen har medført endringer i områdenes kultur og levemåte, for eksempel ved innføring av ny teknologi og kunnskap når det gjelder jordbruk og husdyrhold, og produksjonen av tjære og kull ved hjelp av miler. Den finske/kvenske og samiske befolkningen har i

² En viktig kilde til sjøsamenes levemåte er Knut Leem som virket som misjonær og prest i Vest-Finnmark rundt 1730, og etter dette ga ut verket "Beskrivelse over Finnmarkens Lapper" i 1767.

mange områder hatt et nært samkvem og derfor har mange i befolkningen en blandet etnisk bakgrunn.

Over tid har andel av folk som har definert seg som etnisk norske økt, men det var først og fremst etter siste verdenskrig at andelen av folk med klar samisk identitet sank drastisk (Bjørklund 1982). Dette var først og fremst et resultat av fornorskningspolitikken, som ble ført helt fram til 1970-tallet. De siste 30-40 år har det imidlertid skjedd en revitalisering av samisk språk og kultur i flere sjøsamiske områder. Ikke minst i Kåfjord kommune har det vært fokus på bevaring og videreutvikling av den sjøsamiske kulturarven.

2.4. Reindriftsamisk kultur og bosetting

Den planlagte linja løper gjennom områder som har og har hatt stor betydning for reindrifta. Områdene er kjente reindriftsamiske bosettings- og bruksområder, først og fremst i sommersesongen, da de har fulgt sine reinflokker til og fra sommerbeitene nær kysten, og hatt sommerboplasser i nærheten av beitene. Selv om boformen, bostedene og måten å drifte på har gjennomgått til dels store endringer, er det mange sammenfall mellom leirplasser og sesongboplasser fra flere hundre år tilbake og helt fram til dagens moderne reindrift. Fra disse boplassene har reinen blitt gjett, samlet, merket og slaktet, men samtidig har man også høstet andre av naturens ressurser, som fisk, vilt og bær.

Reindriftas oppkomst er mye diskutert. Ut i fra materiale i Troms, Nordland og Nord-Sverige argumenterer enkelte for at tamreindrift kan ha oppstått så tidlig som i siste del av yngre jernalder (Storli 1994; Hedman 2003; Andersen 2005), andre for at dette har skjedd fra 13/1400-tallet. I alle fall ser det ut til at en reindriftssamisk økonomisk tilpasning var etablert i de fleste samiske områdene før 1600. Årsakssammenhengene har sannsynligvis vært sammensatte. Antagelig er temming av rein noe man har gjort veldig tidlig i disse områdene, men dette har lenge vært begrenset til lokkedyr brukt under villreinjakten, transportdyr og kanskje også for melking. I sjøsamiske samfunn (se over) kjenner vi til at noen rein ble holdt i tillegg til og nærmest på samme måte som de andre husdyra, for melk, kjøtt og transport. Men oppkomst av reindrift innebærer noe mer enn dette. Etter hvert har grupper i den samiske befolkningen gått over fra å jakte på reinen til å kontrollere og eie reinen, til å leve som spesialiserte reindriftsutøvere der reinen har utgjort selve bærebjelken i økonomien (Ingold 1980). Hansen og Olsen (2004) argumenterer for at kunnskap og teknologi utviklet under villreinjakten kan ses som en viktig forutsetning for utvikling av reindrift. Jordan (2013) har fremmet en interessant teori i denne sammenhengen. Han argumenterer, med utgangspunkt i arkeologisk, historisk og etnologisk kildemateriale fra nordvestre Sibir, for at en intensivert jakt og fangst av pelsdyr på 1800-tallet, forårsaket av skatteinnkrevinger og økt handel, har fremmet bruk av rein som transportdyr i samfunn basert på jakt og fangst. Dette er endringer som i sin tur har lagt grunnen for reindrift. I samiske områder kan de samme mekanismene ha spilt inn, men i en tidligere tidsperiode.

For reinen har reindrift ikke nødvendigvis medført de største endringene: de har fortsatt sine vandringer mellom vinter- og sommerbeiter stort sett som før, men med menneskets hjelp til bl.a. beskyttelse mot rovdyr og insekter. Tidligere hadde man mindre og mer tamme flokker, men disse har etter hvert økt i størrelse og reinen temmes i mindre grad. Etter hvert – og da i økende grad fram mot dagens moderne reindrift – har reinens flokkstruktur blitt endret på grunn av selektiv slakteuttak og avl. For menneskene har overgang til reindriftsnomadisme medført et liv der

reinsdyret og reinflokken har stått helt sentralt. Man har fulgt reinen mellom sommer- og vinterbeiter, man har gjett flokken for å holde den samlet, for å unngå tap til rovdyr og for å drive den til gode beiteområder. I tillegg har man samlet reinen for merking av kalver i løpet av vår/sommer og for slakteuttak på høsten og tidlig på vinteren.

Som for sjøsamene har også reindriftssamene hele tiden også utnyttet andre ressurser i form av bær, vilt og fisk – på fjellet, i skogen, i elver og i sjøen. Det skal her også legges til at det på ingen måte har vært vanntette skott mellom sjøsamene og reindriftssamene. I tillegg til samarbeid ("verdde"-forhold) har folk kunne endre sin tilhørighet som sjøsame eller reindriftssame i løpet av livet – for eksempel ved giftemål, at en sjøsame har startet som dreng blant reindriftssamene og etter hvert har fått en egen flokk, at reindriftssamefamilier har gitt opp drifta og slått seg ned som sjøsamene ved kysten.

Tidligere ble kysten av Troms fra Lyngen og sørover benyttet som sommerbeiteland av reindriftssamene som om vinteren holdt til på svensk side. For de områdene som det her dreier seg om gjaldt det reindriftssamene fra Karesuando-området. I områdene nord for Lyngen og vestkysten av Finnmark var og er det reindriftssamene med vinterbosted i Kautokeino-området og til dels også Karasjok som hadde og har sine sommerbeiter.

Flyttemønsteret har gjennomgått flere endringer, noe som for de norske samene først og fremst handler om justeringer av flytteleier, grenser mellom ulike beiteland samt bytte av område for enkelte av reindriftsidaene/reinbeitedistriktene. For de svenske samene har endringene vært mer omfattende. Nye avtaler mellom nasjonene har begrenset hvilke områder som kunne benyttes, og de svenske samenes flyttinger til norsk kysten tok slutt mellom siste verdenskrig og 1960-tallet på grunn av nye avgrensninger av beiteområdene på norsk side. (Vorren 1962; Elgström 1922; Walkepää 2009). Flere beiteområder lå tomme noen år, før reindriftssamene fra Guovdageaidnu/Kautokeino tok dem i bruk som beiteland for sine reinflokker.

Reindriftsnomadismen innebærer som sagt en økonomi og levemåte der reinen er sentral. Tidligere, da reinflokkene var relativt små og reinene ganske tamme var det vanlig å melke simlene sommer og høst, og også da ble reinflokkene samlet i gjerder eller områder avgrenset av vann og/eller berg og ur, slik at det ble lettere å ta fast simlene. Dette var vanlig fram mot siste krig; noen fortsatte et par tiår etter krigen.

Tidligere gikk man til fots og på ski, og kjøre- og kløvrein ble brukt under flyttingen mellom sesongboplassene, men i dag brukes motorkjøretøy under flytting og gjeting. Dette har gjort at man enklere og raskere kommer seg til flokken selv om den er langt borte, og behovet for bosteder nær flokken har blitt mindre. Mens familienes vår-, sommer- og høstboplasser før lå i tilknytning til flytteleiene på fjellet og ved sommerbeitene på kysten, har nærhet til bilveg i dag blitt en viktig lokaliseringsfaktor. Mange av leirplassene inne på fjellet benyttes ennå av gjeterne, men sommersesongens familiebo-plasser består nå som regel av moderne hus eller hytter nær vei.

3. Feltarbeidet

Den planlagte linja går gjennom områder der det tidligere er gjort få kulturminneregistreringer. NIKUs konsekvensutredning for deltema kulturminner og kulturmiljø (Myrvoll m.fl. 2009) konkluderte med at undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens §9 ikke var oppfylt, og at traseene måtte undersøkes/befares for å avklare kulturminneinteressene. Dette var bakgrunnen for at Sametinget i juli 2010 igangsatte et eget registreringsprosjekt knyttet til utbyggingsplanene. Det har vært gjennomført registreringsarbeid i felt sommersesongene 2010, 2011 og 2012.

Arild Klockervoll og Julian C. Cadamarteri har arbeidet som feltledere i prosjektet, Klockervoll alle de tre feltsesongene, Cadamarteri i 2010 og 2011. Dette har sikret en god kontinuitet og videreføring av kompetanse, og vært en stor fordel for den årlige planleggingen og gjennomføringen. Følgende har arbeidet som feltassistenter: Tina Solbakken (i 2010), Marit Mikkelsdatter Eira Murud (i 2010), André Nilsen (i 2010), Ole Isak Eira (i 2010, 2011, 2012), Ole Mattis Siri (i 2011), Øystein Nilsen (i 2011, intervjuarbeid i 2012), Anne Tømmervåg (2012). I tillegg til disse har også prosjektleder (undertegnede) utført en del feltarbeid årlig så lenge prosjektet har pågått, i 2012 med hjelp av Mathis og Johan Schanche.

Figur 2: Registranter på vei vest for Stuora Áibmevárri på grensa mellom Nordreisa og Kvænangen kommune. Her vil den planlagte linja følge eksisterende kraftlinje. (Foto: A.Klockervoll)

3.1. Arbeidets omfang og organisering

Feltarbeidet har vært omfattende. Rundt 36 månedsverk er utført, og til sammen er en linjestrekning på over 500 km befart. I tillegg kommer en del riggplasser og anleggsveier.

Prosjektet startet opp 26. juli 2010, da de to feltlederne og samt fire feltassistenter ble ansatt for å utføre registreringer langs linja. De ansatte ble fordelt på to team i hhv Troms og Finnmark, med en feltleder og to feltassistenter i hvert team. Prosjektleder ble ansatt først fra 1. september 2010, men utførte noe arbeid også før dette for å dra i gang og følge opp arbeidet. Første sesong foregikk feltarbeidet fram til 1. oktober. Nærmere 2/3 av linjetraseen ble ferdig befart denne sesongen.

I 2011 foregikk feltsesongen fra 16.mai til 26.august, for prosjektleder også noen dager i september. Denne sesongen arbeidet i tillegg til prosjektleder to feltledere og to feltassistenter. Igjen hadde feltlederne hovedansvar for hvert sitt fylke. I løpet av denne feltsesongen ble hele linja ferdig befart.

I 2012 omfattet feltarbeidet, som foregikk i perioden fra 16. juli og ut august, befarings av et par kortere, alternative trasestrekninger i Kåfjord og Hammerfest kommune, samt nye planlagte inngrep i henhold til Statnetts miljø- og transportplan (transportveier, riggplasser). I tillegg ble det tatt en ut organisk materiale/trekull fra til sammen 24 ildsteder og to tjæremiler.

Etter hver feltsesong er det skrevet flere feltrapporter. Feltlederne har levert årlige feltrapporter for de områdene som de har hatt spesielt ansvar for (gjelder hovedsakelig Troms for Klokkervoll og Finnmark for Cadamarteri), og prosjektleder har skrevet rapporter for egne befaringer/kontrollbefaringer. Det samlede resultatet for hvert år ble så oppsummert og det ble foretatt en nærmere vurdering av de områdene der linjebygging kunne komme i konflikt med fredete kulturminner. Alle feltrapportene samt oppsummerende vurderinger finnes i Sametingets arkiv.

Figur3: Et hyggelig feltminne fra en godværsdag i 2010. "Team Troms" har kaffepause under registreringer i Čoaigedanvuovdi/Kitdalen i Storffjord k. På bildet: Arild Klokkervoll, André Nilsen og Marit Mikkelsdatter Eira Murud. (Foto: K.Schanche)

I tillegg til befaringsene i felt har feltarbeiderne også intervjuet personer med kjennskap til de aktuelle områdene. Samisktalende har da stort sett blitt intervjuet på samisk. Det ble også brukt en del tid på å gå inn i relevant historisk materiale samt foreliggende rapporter fra kulturminneregistreringer i områder som traseen passerer.

Feltlederne ledet arbeidet i felt og hadde ansvar for at kulturminnene ble registrert og dokument på korrekt måte. De har også hatt ansvar for rapportering og oversending av alt datamateriale til prosjektleder. Prosjektleder har hatt det overordna ansvaret for ansvar gjennomføringen av arbeidet, og har fulgt opp og tilrettelagt arbeidet for feltteamene i den grad det har vært ønskelig og nødvendig. Det har vært avholdt flere planleggings- og oppfølgingsmøter mellom feltteamene og prosjektleder i feltperiodene.

Både feltlederne og prosjektleder deltok før starten av feltarbeidet i 2011 på Sametingets sikkerhetskurs for feltarbeidere i Tromsø.

3.2. Registreringsarbeidet

De grundigste befaringsene ble foretatt i selve linjetraseen, med en omtrentlig bredde på 50 m. Men også nærliggende områder ble undersøkt ut fra en vurdering av landskapsmessige forhold og potensial for funn av kulturminner; områder i en avstand på opptil 300 meter fra traseen kan defineres som linjas "nærvirkningssoner" (Myrvoll m.fl. 2009:3). I enkelte tilfeller er det gjort registreringer som ligger ennå lenger unna linja. Det er gjerne fordi det under intervjuarbeidet har framkommet opplysninger som det har vært vurdert som viktig å få sett nærmere på. Selv om fokus har vært på samiske kulturminner, er også andre typer kulturminner dokumentert og kartlagt under feltarbeidet. Dette også noen kulturminner som ikke er automatisk fredet. Det kan være vanskelig å tidfeste spor etter tidligere menneskelig aktivitet, og hvis alder på et særskilt kulturminne er kjent er det viktig at opplysningene dokumenteres også når dette er av relativt ny alder.

Figur 4: Her tester feltarbeiderne et værskydd/heller under en stor stein på fjellet i Nordreisa k. i 2011. På bildet: Julian Cadamarteri, Arild klokkevoll, Ole Isak Eira og Ole Mathis Siri. (Tatt med selvutløser)

Også fylkeskommunene har utført kulturminneregistreringer langs linja, og de har til en viss grad også registrert samiske kulturminner. I Finnmark, der Sametinget og fylkeskommunen samarbeidet i felt, ble kulturminnene som ble registrert av fylkeskommunens team som hovedregel ikke registrert av Sametinget, for å unngå dobbeltarbeid. I Troms, der det ikke var noe samarbeid, ble i en del tilfeller de samme kulturminnene registrert både av fylkeskommunen og av Sametinget.

Under arbeid i høyfjellsområdene langt fra vei og bosetning, hadde feltarbeiderne som et sikkerhetstiltak med satellittelefoner, utlånt av Statnett. I disse områdene ble det til en viss utstrekning brukt ATV. I ett tilfelle (til området mellom Storfjord og Kåfjord) ble det benyttet helikopterfrakt.

3.3. Intervjuarbeidet

I tillegg til registreringer i terrenget omfattet arbeidet intervjuundersøkelser. Personer med tilknytning til de gjeldende områdene, enten fordi de er fastboende eller fordi de bruker eller har brukt områdene i perioder av året (reindrifta), ble spurt om observerte kulturminner, tradisjonell bruk, samiske stedsnavn og eventuelle sagn og fortellinger fra områdene som linjetraseen løper gjennom. Disse intervjuene har vist seg å være viktige bidrag til å forstå og definere fysiske spor i marka, og til få fram muntlig tradisjon og framskaffe kunnskap om bruk av områdene i eldre tid.

Blant feltarbeiderne har det vært flere med samisk språklig og reindriftsfaglig kompetanse. Dette har vært en stor fordel for prosjektet. På denne måten kunne intervju med reindriftsutøvere og andre samisktalende personer i de ulike lokalsamfunnene skje på deres morsmål, noe helt klart gir de beste resultatene med hensyn til framskaffing av tradisjonsstoff fra de ulike områdene – herunder kunnskap om tidligere tiders bruk, ressursgrunnlag, naturforhold mm. Samisk språkkompetanse er også viktig for å tolke den informasjonen som ligger i samiske stedsnavn.

Intervjuene har hatt en form som har vært relativt uformelle. I flere tilfeller har folk vært spurt ”i forbifarta” om kulturminner og/eller eldre tiders bruk av områdene, men enkelte ressurspersoner har vært ringt opp over telefon eller oppsøkt der de bor. Der folk mente de hadde lite kunnskaper selv, har de gjerne vist videre til andre. Ellers er erfaringen at det under intervju ofte er en fordel å ta utgangspunkt i konkrete ting som kart over områder og bilder av ulike kulturminner, samt å starte med spørsmål om dagens bruk for så å arbeide seg bakover i tid. De eldste informantene kunne gi opplysninger om gamle boplasser og personer som hadde brukt dem helt tilbake til begynnelsen av 1800-tallet. Dette er kunnskap og opplysninger som er videreført over flere generasjoner.

I noen tilfeller har informantene blitt med ut i felt. Dette er tidkrevende men kan gi mange nyttige opplysninger om kulturspor som ellers ville være vanskelige å finne/forstå.

Figur 5: To av informantene, Máhte Máhte/Mathis Mathisen Sara og Ellen Kristine Buljo Sara fra Kautokeino, har bodd på sommerplassen i Ruossavággi i Kvænangen k., et område som linja vil gå gjennom og der det er registrert en rekke kulturspor. (Foto: E.Mathisen)

Noen ganger kan det være en fordel at man har befart stedet på forhand, slik at man etterpå kan spørre om vedkommende kjenner til funn som er gjort. Derfor ble det i tillegg til intervju gjort mens feltarbeidet var i gang, også gjort en intervjurunde etter at størsteparten av linja var ferdig befart. Dette omfattet intervju med personer innenfor reindrifta med tilknytning til noen særskilte områder med stor kulturminnetetthet som ville berøres direkte av linjebygging.

3.4. Prøvestikk for 14C-dateringer

Feltsesongen 2012 ble det tatt prøvestikk i et antall kulturminner med det formål å få fram organisk materiale til 14C-dateringer. Utvalget av kulturminner for prøvestikking begrunnes ut fra flere forhold. I noen av tilfellene ble det tatt prøvestikk i ildsted/teltboplasser med uavklart vernestatus,

for å få en klarere indikasjon på hvilken bruksperiode de representerer. Ellers ble prøvestikk tatt for å få fram opplysninger som kunne bidra til å belyse områdenes samiske kulturhistorie, og også for å undersøke om ulike typer av de registrerte ildstedene kunne dateres til bestemte perioder.

Prøvestikk for datering ble først og fremst tatt i kulturminner som ville berøres av mastepunkt eller andre inngrep, men også av kulturminner som ville bli liggende rett under linja. Selv om disse i utgangspunktet skal bli liggende urørt, er det en viss risiko for at de vil bli skadet av framtidig ferdsel, for eksempel under vedlikehold på linja.

Største mål på prøvestikkene som ble tatt var 50x50cm. De fleste prøvestikkene ble tatt inne i ildsted, og ofte ble det gravd mindre areal for ikke å grave ut hele ildstedet. Det ble som regel gravd ned til steril grunn. Trekull ble plukket ut og samlet i poser. Noen ganger, der trekullbitene var små ble det tatt jordprøver.

Etter feltarbeidet ble trekullprøver plukket ut av jordprøvene, som først ble tørket. Et utvalg av de tørkede, rensende trekullprøvene ble oversendt Tandemlaboratoriet i Uppsala for radiologisk datering.

Det ble tatt til sammen 24 prøvestikk, og trekullprøver fra 10 ildsted ble sendt inn for datering.

Figur 6: Máhtte/Mathis Schanche klargjør for prøvestikking i ildsted ved Geađešvárri på grensa mellom Troms og Finnmark fylke. (Foto: K.Schanche)

4. Resultater

Det totale antall kulturminner registrert under dette prosjektet er omkring 1000. Ca 1/3 av kulturminnene er definert som automatisk fredet ifølge lov. Resten har enten uavklart vernestatus eller de er fra nyere tid. Også kulturminner med uavklart vernestatus kan ved nærmere undersøkelse vise seg å være automatisk fredet.

Her vil mer generelle trekk og de viktigste funnene samt informantopplysninger i de ulike kommunene trekkes fram. For hver kommune kommer også en kort vurdering av resultatene. Gjennomgangen skjer som hovedregel ut fra hvor langs linjetraseen kulturminnet finnes i retning mot nord.

Kulturminnene er lagt inn i Riksantikvarens database *Askeladden*. I gjennomgangen vil Askeladden-ID oppgis der kulturminnene nevnes spesifikt. En fullstendig oversikt over registreringene finnes i vedlegg 1. For alle kommunene er det utarbeidet kart som viser fordelingen av registreringene langs linjetraseene. For enkelte områder er det i tillegg laget kart i større målestokk. Dette gjelder bl.a. områder der kulturminnetettheten er spesielt stor og/eller for å få fram hvor kulturminnene er lokalisert i terrenget.

Figur 7: Registreringene langs linja framkommer som perler på en snor.

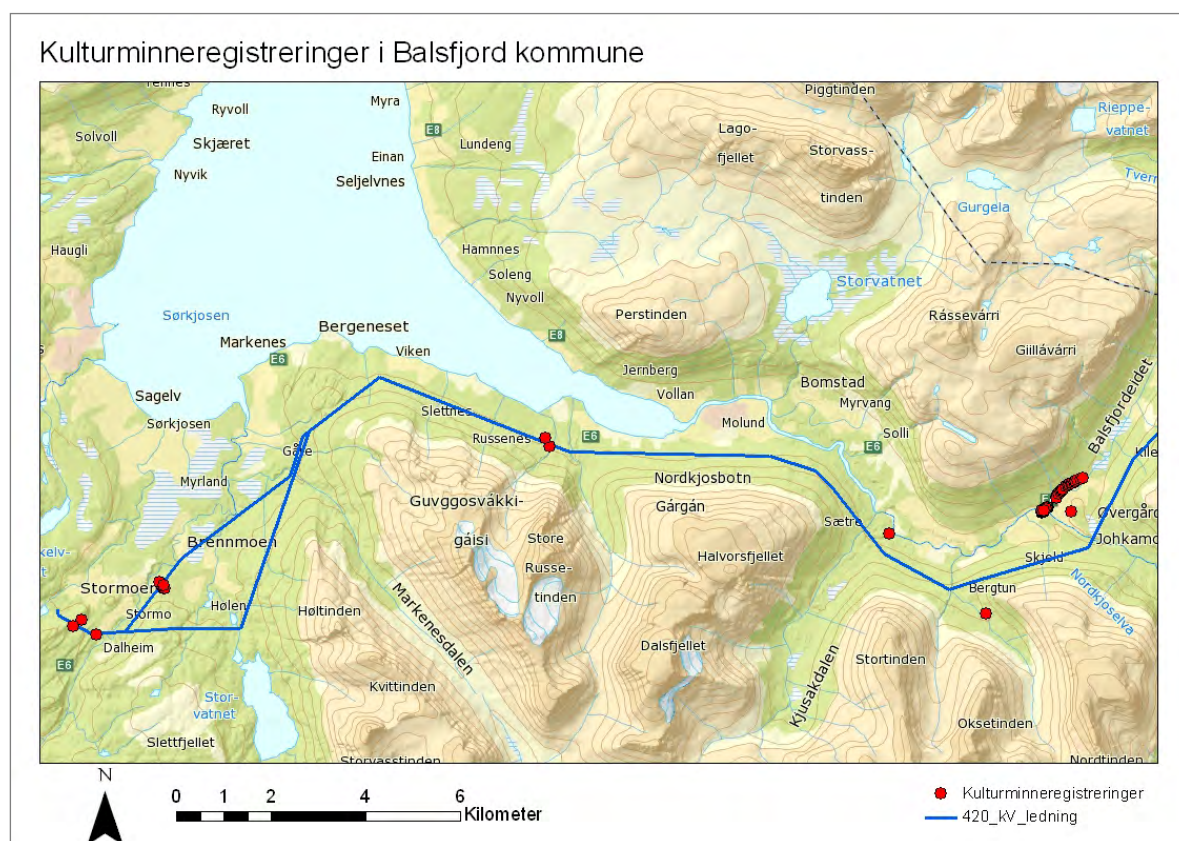
4.1. Balsfjord kommune

I Balsfjord kommune, på samisk Báhppavuotna, går linja fra sørsiden av Kjosvannet og deretter over Tverrelva mot Bergneset – i to ulike trasealternativ. Herfra løper linja i fjellskråningen mot Vollan, og fortsetter så over Balsfjordeidet i den sørlige fjellskråningen. Linja går stort sett gjennom områder der det vokser skog, i relativt lavtliggende områder – mellom 50 – 200 moh.

4.1.1. Registrerte kulturminner

Balsfjord er den kommunen hvor det ble registrert færrest kulturminner langs planlagt trase. I utgangspunktet var det registrert 25 men etter en ny vurdering, bl.a. på bakgrunn av prøvestikking, er antall kulturminner redusert til 21 (kartfesting på fig. 8, nærmere beskrivelse i vedlegg 1).

I Stormo-/Dalheim-området er det registrert et ildsted/teltboplass som kan skrive seg fra reindriftsamisk bosetting i området. Ildstedet (ID 149252) er vurdert å være automatisk fredet. I tillegg er det registrert en hustuft og en tuft etter et geitfjøs som er antatt å være fra nyere tid/ikke fredet. I samme område, men på østsiden av Tverrelva, ble det i 2011 registrert 5 gammetufter under/nær planlagt linje, og i mulig konflikt med en utbygging. Etter prøvestikking i tuftene i 2012 ble tre av dem avskrevet som naturformasjoner, mens 2 av dem ble konstatert å være fra nyere tid og antagelig knyttet til militær aktivitet. Alle de 5 tuftene ble derfor fjernet fra Askeladden.

Figur 8: Oversikt over registreringer i Balsfjord kommune.

Lenger inn mot Vollan, ved Buktelv/Russenes, var det tidligere registrert en offerring (ID 57577) nær linjetraseen. Denne ble nå vurdert som en naturformasjon og fjernet fra Askeladden. I samme område var det også registrert en heller. Den ble ikke gjenfunnet der avmerkningen var gjort på kartet, men et stykke unna ble det registrert en heller som kan være den man har sett tidligere.

Helleren (ID 143592; fig. 9) hadde tydelige kulturspor i form av steinmuoppmuring. Alderen er uviss, derav er den gitt vernestatus uavklart. Helleren ligger nær et planlagt mastepunkt.

Figur 9 (til venstre): Heller ved Buktelv (ID 143592). (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 10 (til høyre): En av fangstgropene ved Johkamohkki/Øvergård på Balsfjordeidet (ID 143585). André Nilsen tester ut gropa. (Foto: K.Schanche)

Ved Øvergård midt inne på Balsfjordeidet ble det gjort flere registreringer. Disse ligger et stykke unna linjetraseen og ble registrert på grunnlag av informantopplysninger. Dette omfatter en rekke på til sammen 9 fangstgroper (ID 143580-90; en av dem på fig.10) og en gammetuft (ID 149288; fig. 11) rett sør for Johkamohki/Elvekroken samt en jordvoll/rester av et gammelt gjerde i skråningen på nordsiden av riksvegen (ID 143574-143579; fig.12). Fangstgropene og gammetufta er automatisk fredet. Gjerdet skal ha bli laget av lokale bønder rundt forrige århundreskifte for å holde rein på trekk unna innmarka, og har ikke fått fredningsstatus.

Figur 11: Gammetuft ved Johkamohkki/Øvergård på Balsfjordeidet (ID 149288). Arild Klokkervoll står midt i tufta. (Foto: K.Schanche).

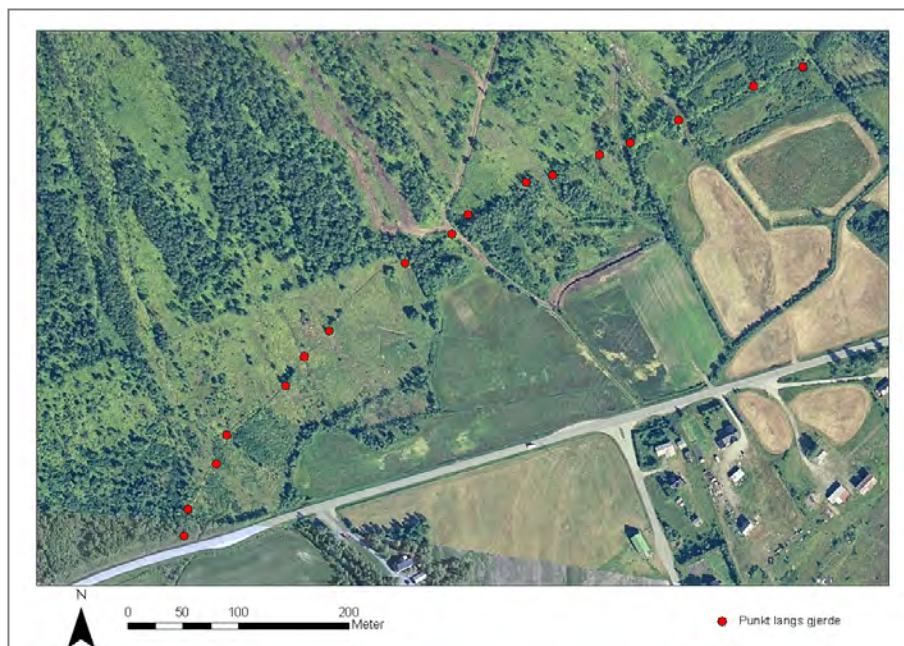
4.1.2. Informantopplysninger

Følgende har bidratt med informasjon om kulturminner og kulturhistorie i Balsfjord: Jon Nedrum (Nedrum på Balsfjordeidet), Asbjørn Bakken (Bakken ved Russenes), Tormod Bomstad (Bomstad på Balsfjordeidet), Jan Koth (Skibotn), Elna Karlsen (Oteren), Anders Isaksen Turi (Oteren).

Kulturminner og bruk av områder:

- Durmålsholla ovenfor Russenes var et pausested for reindriftssamene som reiste forbi.
- På "Jørnjorden" ved Skårheim ligger en gammetuft mellom linja og veien. Her skal det i gammel tid skjedd at en bjørn brøyt seg inn gjennom taket og drepte to kyr.
- I lia ovenfor gården Bomstad ligger en platting av torv og stein til uvisst formål.
- På kanten av elvebakken nedenfor gården Bomstad har det vært 3 eller 4 fangstgroper og en kullgrop, nå pløyd bort.
- Isogáisa er det egentlige navnet på Halvorsfjellet.
- Ved Virránjávri/Storvannet i Rássevuopmi/Lyvassdalen nord for Bomstad skal det finnes et fangstanlegg med ledegjerde ned fra Storvasstinden.
- Innerst i Givssatvággi/Kjuksadalen skal det finnes reingjerder og boplasser.
- Sør for Dalsfjellet skal det være rester etter et sperregjerde. Det har opprinnelig vært av stein, men ble erstattet av streng og stolper og var i bruk fram til 50-/60-tallet.
- I Heggeli skal det ha vært funnet kritt Piper i jorda.
- Ved Vuodjaboalgi/Smørpundfjellet er reinen lett å få ned fra fjellet (går ned av seg selv her). Reinen kryssa elva ved Øvergård og trakk videre opp mot Smørfjellet.
- Et område mellom Midtbø, Friborg, Nordkjoselva og riksveien kalles for "Finnteltflata".
- Friborg (Johannesholla) skal ha blitt brukt som vadested under flytting med rein.
- Det finnes fangstgroper i Johkamohkki-området.
- I lia nord for Øvergård finnes rester av et gjerde (registrert). Noen informanter mente gjerdet hadde med villreinfangst å gjøre, mens andre mente de hadde sikre opplysninger om at gjerdet var satt opp på slutten av 1800-tallet. Det skal ha vært laget for å unngå at reinene som ble flyttet på tvers av eidet ikke kom inn på dyrka mark, og slik redusere konflikten mellom reieneierne og de fastboende gårdbrukerne. (Et lignende gjerde skal ha eksistert også på andre siden av eidet, men spor etter dette ble ikke funnet).

Figur 12: Gjerdet som skal være laget for å beskytte innmarka mot rein ved Øvergård på Balsfjordeidet. Gjerderestene framstår som en jordvoll som er synlig på flyfoto (her fra www.norgeibilder.no)

- Det skal finnes gammetufter i området sørøst for Øvergård, men disse kan være en del ødelagt av nyere aktivitet. (Foreløpig ikke gjort noen registreringer.)
- Det skal finnes gammetufter ved Nedrum.
- Det finnes en mulig sieidi/offerstein mellom Sørfjelltinden, Luhppuráigi og Saunakken.
- Ved Dalelva/i Kjempedalen skal det muligens finnes gammetufter.
- Det er en sti ned Postdalen til Dápmotvuovdi/Tamokdalen som ble benyttet når samene kom ned med kløvrein under flyttinga om våren. Den er ennå synlig og brukes av folk som ferdes i området.
- Det finnes en platting av stein i skogrensa ved aksla til Postdalen, nær Rødberget.

Sagn/fortellinger:

- Før norsk innflytting til Målselvdalen fra rundt 1790 var hollendere bosatt der og i Gárgán/Nordkjosbotn. De drev med hvalfangst. Det var også russere i området, og de var bl.a. etablert på Russeneset. Russerne ville ha herredømme (for å kreve skatt av befolkningen) over hele Gárgán/Nordkjosbotn-området. De jaget hollenderne av gårde. Hollenderne hadde allerede samlet mange verdisaker (skatteinnkrevinger fra befolkningen), og disse tok de med seg. Ved Guvvgosvákkičahca/Markenesdalen bestemte de seg for å gjemme skatten, som var tung å bære. Om denne er hentet senere vet ingen.
- Nor-Ola fra Kjempedalen (tidlig 1900-tall?) skal ha vært en kjempe som var meget sterk. Han ble drept i basketak av en kjempe fra Finnmark, som i sin tur ble drept med øks av kona til Nor-Ola.
- Det skal være gjemt en stor skatt gjemt av syk same i Kjempedalen. Den blir kalt "åmas-skatten".
- Det skal ha vært sett mystiske lys/ild i dalsiden i Postdalen.
- Flere har opplevd en spøkelsesbil i Tamokdalen.

4.1.3. Sammenstilling og vurderinger

En grunn til at det ble registrert få kulturminner i Balsfjord kommune er at linjetraseen her er relativt kort: til sammen ca 38 km. I tillegg kommer at linja overveiende ligger i bratt terreng som har vært lite egnet til bosetting og andre aktiviteter. De kulturminnene som er registrert nær linja finnes først og fremst der landskapet er slakere, for eksempel der linja passerer kryssende daler.

Automatisk fredet	10
Uavklart vernestatus	5
Ikke fredet	6
Totalt	21

Tabell 1: Vernestatus for de registrerte kulturminnene i Balsfjord kommune.

Fangstgrop	9	Grop	1
Gammetuft	4	Ildsted	1
Røys	2	Hustuft	1
Heller	2	Gjerderest	1

Tabell 2: Registreringene i Balsfjord kommune fordelt på kulturminnetyper.

Av de til sammen 21 registrerte kulturminnene er halvparten automatisk fredet. Dette gjelder ildstedet i Stormo-området, fangstgropene samt gammetufta ved Johkamohkki på Balsfjordeidet.

Det er mulig at ildstedet i Tverrelv-/Stormo-området (ID 149252) er spor etter reindriftssamisk bosetting på stedet. Det samme kan gjelde helleren ved Buktelv (ID 143592). Fram til begynnelsen av 1900-tallet ble området passert av flere reindriftsiidaer fra Karesuando-området på tur med reinflokkene sine til kysten av Troms (Walkeapää 2009; Elgström 1922). De hadde sine boplasser/hvileplasser innerst i Balsfjord. Her ble kjøre- og kløvreinene sluppet i lag med flokken, før familiene tok seg videre mot kysten. På tilbaketuren ble de samme reinene tatt fast igjen.

I dag benyttes dette området av distrikt 27 Mauken, og linja berører til en viss grad deres høst- og i noen grad også vinterbeiter (Ask rådgiving 2009).

Også i området Friborg – Øvergård var det tidligere faste hvilesteder/boplasser for flere reindriftsfamilier med vinteropphold i Sverige (Walkeapää 2009: 167-168; informantopplysninger). Her skal det ha vært satt opp både gammer og telt. Gammetufta som ble registrert i Johkamohkki (ID 149288) kan være spor etter en slik boplass, og den kan da ha en datering tilbake til 1800- eller tidlig 1900-tallet. På samme måte som for Tverrelv-/Buktelv-området var det vanlig å slippe kjøre- og kløvreinene med flokken når man kom hit på våren, og ta dem fast igjen i samme område under høstflyttinga (Walkeapää 2009: 92, 108). Ved mer målrettet leting bør det være mulig å finne flere synlige spor etter reindriftssamisk bosetning i området, og om det ikke finnes strukturer på overflata kan det være grunn til å vurdere fredning av avgrensede områder der det kan dokumenteres at reindriften hadde sine faste bosettinger.

Etter siste krig benyttet i en periode familier fra Guovdageaidnu/Kautokeino de samme leirplassene ved Øvergård (Sveen 2003). Dette er og har vært et naturlig sted for reinflokkenes kryssing på tur mot sommerbeitet og tilbake igjen til vinterområdene i innlandet. Ikke bare tamreinen har krysset dalen her – det har vært et naturlig krysningsområde også for villreinen. Derav de registrerte fangstgropene i området fra villreinfangstens tid (dateringen kan være fra perioden steinalder til middelalder) og også det mye yngre gjerdet oppover fjellsida, knyttet til tamreindriften. Tamreinen har, som villreinflokkene, kommet ned flere av dalførene på sørøstsiden av eidet på våren, for så å trekke videre opp dalsiden i nordvest. For tamreinen skal det rundt forrige århundreskifte blitt hogd en bred skogsgate i dalsiden i nord opp til tregrensa. En mye brukt flyttleid videre var så til skaret mellom Vuodjahohtoalgi/Smørpundfjellet og Rássevárri og videre langs Rássevuopmi/Lysvassdalen. (Walkeapää 2009)

Gjerdet ved Øvergård som skal være laget for å beskytte dyrka mark mot rein, er ikke gitt fredningsstatus. Dette er en vurdering gjort på bakgrunn av at gjerdet ikke er laget av eller for samer, og det er dessuten mulig at det er yngre enn 100 år. Likevel har gjerdet en historisk verdi, og det er også av betydning for å forstå samisk aktivitet og bruk av området. Gjerdet er med andre ord verneverdig, og hvis det trues av ødeleggelse på grunn av nye tiltak kan det være grunn til å vurdere vedtaksfredning.

I dag er det hovedsakelig reinbeitedistrikt 19/32 T Lakselvdal/Lyngsdal som berøres av denne delen av linja, og da først og fremst i forbindelse med sesongflyttingene (Ask rådgiving 2009).

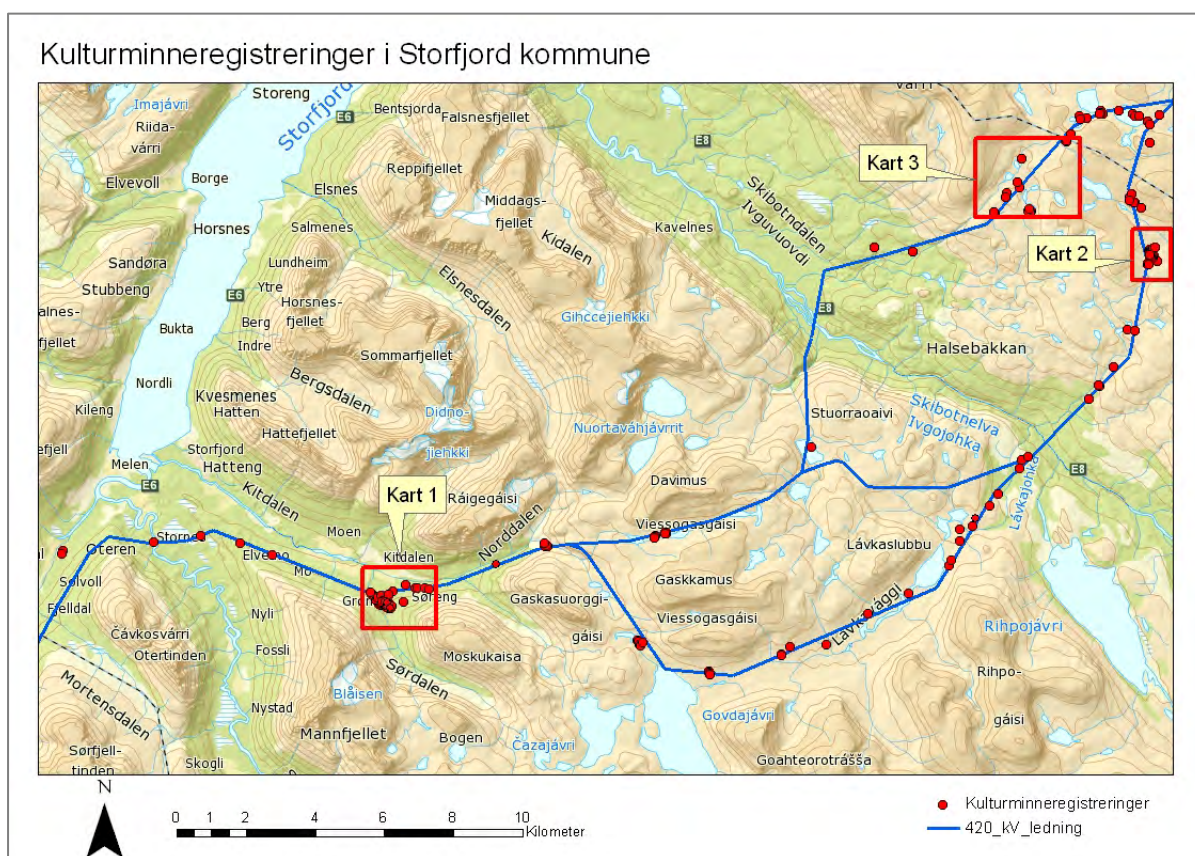
4.2. Storfjord kommune

I Storfjord kommune, på på samisk Omasvuotna, løper linja fra Balsfjordeidet inn Čoaigedanvuovdi/Kitdalen og opp Gáranassuorgi/Norddalen. Herfra har to trasealternativ blitt befat. Det sørøstlige alternativet går over til Govdajávri, videre til Lávkačávri, før den krysser Ivgovuovdi/Skibotndalen og fortsetter langs Doggejohka, videre til Njárgajávri og så over grensa til Kåfjord kommune. Det nordvestlige alternativet forstsetter gjennom Viessogasvággi og går ned til Ivgovuovdi/Skibotndalen nordover fra Luhčajávri. Deretter krysser linja Ivgovuovdi/Skibotndalen og går opp på fjellet sør for Fávrrrosvárnjunni. Linja går inn i Kåfjord kommune vest for Geasáščohkka.

Fra Balsfjordeidet inn Čoaigedanvuovdi/Kitdalen samt over Ivgovuovdi/Skibotndalen løper linja i skog. For øvrig går den i skogfrie høyfjellsområder opp til 1000 moh.

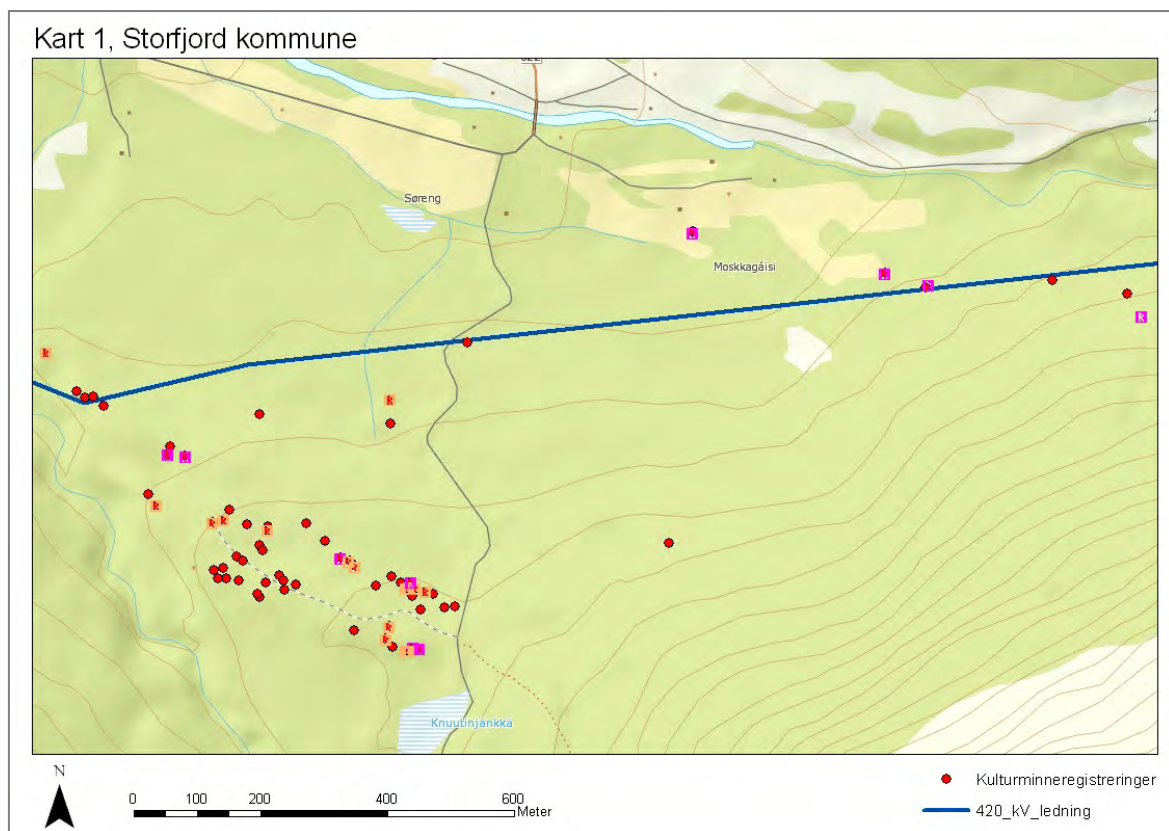
4.2.1. Registrerte kulturminner

I Storfjord kommune ble det registrert 122 kulturminner (se kartfesting på fig. 13 og nærmere beskrivelse i vedlegg 1).

Figur 13: Oversikt over registreringer i Storfjord kommune.

Mange av registreringene ble gjort i Čoaigedanvuovdi/Kitdalen. Der linja krysser Orjessuorgi/Sørdalen er det registrert en rekke kulturspor innenfor et relativt begrenset område (fig.14). Mange av disse er antatt å stamme fra tysk aktivitet under andre verdenskrig samt fra seterdrift, men en del av strukturene registrert her kan være fra kjent reindriftssamisk bosetning i området.

Figur 14: Kulturminner i Čoaigedanvuovdi/Kitdalen, ved inngangen til Orjessuorgi/Sørtdalen. Registreringer er her importert fra Askeladden for å få fram vernestatus. Fredete kulturminner framkommer som lyserøde firkanter og kulturminner med uavklart vernestatus som oransje firkanter. Registreringer som kun er avmerket med røde sirkler er kulturminner fra nyere tid og ikke fredet. De fire firkantene på høyre halvdel av kartet er alle store navngitte kampesteiner som det fester seg lokal tradisjon til.

I østre del av området finnes noen store steinblokker som er navngitte og som det knytter seg lokal tradisjon og fortellinger til (se under 4.2.2.). Det gjelder *Jámetgallu*, *Bjørkesteinen*, *Finnsteinen* og *Poststeinen*.

Jámetgallu (ID 143509; fig. 15), som kan oversettes til "liksteinen" eller "de døde stein", er en stor, karakteristisk, kantstilt steinblokk. Etter alt å dømme er det ismassene under siste istid som har levnet steinen i den posisjonen den nå står. På toppen av steinen er en flate som skal ha vært brukt til oppbevaringsplass for lik i påvente av frakt til kirkegård og jordfesting.

Bjørkesteinen (ID 143511) er en stor kampestein rett ved der det tidligere skal ha stått en skolegamme for flyttsamebarna. Steinen er delvis sprengt i stykker i forbindelse med bygging av eksisterende kraftlinje gjennom området, men restene finnes fortsatt på stedet. Det er ikke funnet spor etter skolegammen, antagelig er tufta fjernet ved pløying.

Poststeinen (ID 143517; fig. 16) skal ha fått navnet fordi postbæreren brukte å legge posten der.

Finnsteinen (ID 143515; fig. 17) er en stor kampestein som skal ha vært en yndet lekeplass for flyttsamebarna som gikk på skole her.

Figur 15 (til venstre): Jámetgállu ("Liksteinen"; ID 143509). Marit Mikkelsdatter Eira Murud angir målestokken. (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 16 (til høyre): Poststeinen (ID 143517). (Foto: A.Tømmervåg)

Figur 17: Finnsteinen (ID 142515). (Foto: A. Tømmervåg)

I høyfjellsområdet over mot Ivgovuovdi/Skibotndalen er det registrert mange nyere kulturminner i form av skytestillinger og bunkere fra krigen eller fra nyere militær aktivitet. I en særklasse står tufter etter to fangeleirer for russiske krigsfanger i slutten av siste verdenskrig i Gáranassuorgi/Norddalen (Mallnitz-leiren og Gastein-leiren; ID 155073 og 15074). Krigsfangene hadde bl.a. til oppgave å bygge en vei over fjellet til Ivgovuovdi/Skibotndalen. Lokale informanter opplyser at det ennå på slutten av 1980-tallet ble funnet skjelettdeler i området. Før dette skal det øverste området i Gáranassuorgi

(området der sporene etter Gasteinleiren ligger) årlig ha vært benyttet som leirplass av reindriftssamene som flyttet fra Karesuando til kysten av Troms (Walkeapää 2009).

Lenger over mot Ivgovuovdi/Skibotndalen ble det funnet en gjensatt treslede med jernskodde meier ved Lávkačávri (fig.18), og litt lenger ned, i Lávkaluoppal og Lávkaškáidi, ble det registrert til sammen 4 teltringer samt et ildsted med armer/teltboplass (fig.19). Trekull fra sistnevnte ildsted (ID 143489) er ^{14}C -datert til 111 ± 30 BP, kalibrert til perioden 1800 – 1940 e.Kr. (ca 65 % sannsynlighet) eller alternativt til perioden 1680-1770 e.Kr. (30 % sannsynlighet). En datering til 1800-tallet virker sannsynlig ut fra hvordan kulturminnet framkommer på overflaten.

Figur 18 (til venstre): Gjensatt slede (reahka) SV for Lávkačávri (ID 143501). (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 19 (til høyre): Steinsatt ildsted med steinarmer i Lávkaškáidi (ID 143489). Selve ildstedet er nærmest. Steinene som er brukt til å avgrense området for brensel rett innenfor døra i teltet ses lenger inn i bildet. Ildstedet er ^{14}C -datert og dette sammen med en vurdering av hvordan ildstedet framkommer på overflaten bekrefter en datering til 1800-tallet. (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 20 (til venstre): Steinkonstruksjon/ fiskegjemme eller melkegjemme ved Luhčájávri (ID 143502). (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 21 (til høyre): Et kjøttgjemme eller urgav ved Doggejohka (ID 149543). (Foto: A.Klokkervoll)

På en halvøy i Luhčajávri ble det registrert en steinkonstruksjon laget av steinheller – muligens et gjemme for fisk, alternativt et melkegjemme (ID 143502; fig.20).

Det østlige alternativet på nordsiden av Ivgovuovdi/Skibotndalen kommer opp på fjellet vest for Doggeoaivi. Rett ovenfor skoggrensa, øst for Doggejohka, ble det registrert en gammel teltboplass i form av et ildsted (ID 149400), samt litt høyere opp to steinkonstruksjoner/-røyser med ytre mål opp til 3 meter og med innvendig nedgravning (ID 149402 og 149543; fig. 21). Røysene ligger i en naturlig ur. Mest sannsynlig har vi å gjøre med åpne kjøttgjemmer, en annen mulighet er at dette er urgraver.

Figur 22: Et mulig melkegjemme i Doggevággi (ID 149407). (Foto: A.Klokkervoll)

Det ble videre funnet spredte teltboplasser samt varder/varderekker innover fjellet, og i Doggevággi ble det funnet en mindre steinkonstruksjon (ID 149407; fig.22). Det dreier seg om en liten oppmuring med et indre rom. Største ytre mål er her 0,8meter. Dette må være et gjemme, muligens for melk.

Det østlige linjealternativet passerer deretter på vestsiden av et lite vann med navn Stálonjárgajávri, som kan oversettes til "Stallo[troll]nesvannet". Her ble det registrert en rekke kulturminner (fig.24). Både på nord- og sørsiden av vannet finnes det flere boplasser i form av teltringer, ildsted og hellere/levegger. Disse er vanskelige å tidfeste, og det er dessuten sannsynlig at de har vært gjenbrukt mange ganger opp gjennom tida – noe som ikke minst gjelder hellerne (en av dem på fig.23). På neset på nordsiden av vannet finnes et gjerdeanlegg (ID 149566) som ser ut til å ha sperret av hele neset, i tillegg til at det har vært et par mindre inngjerdinger.

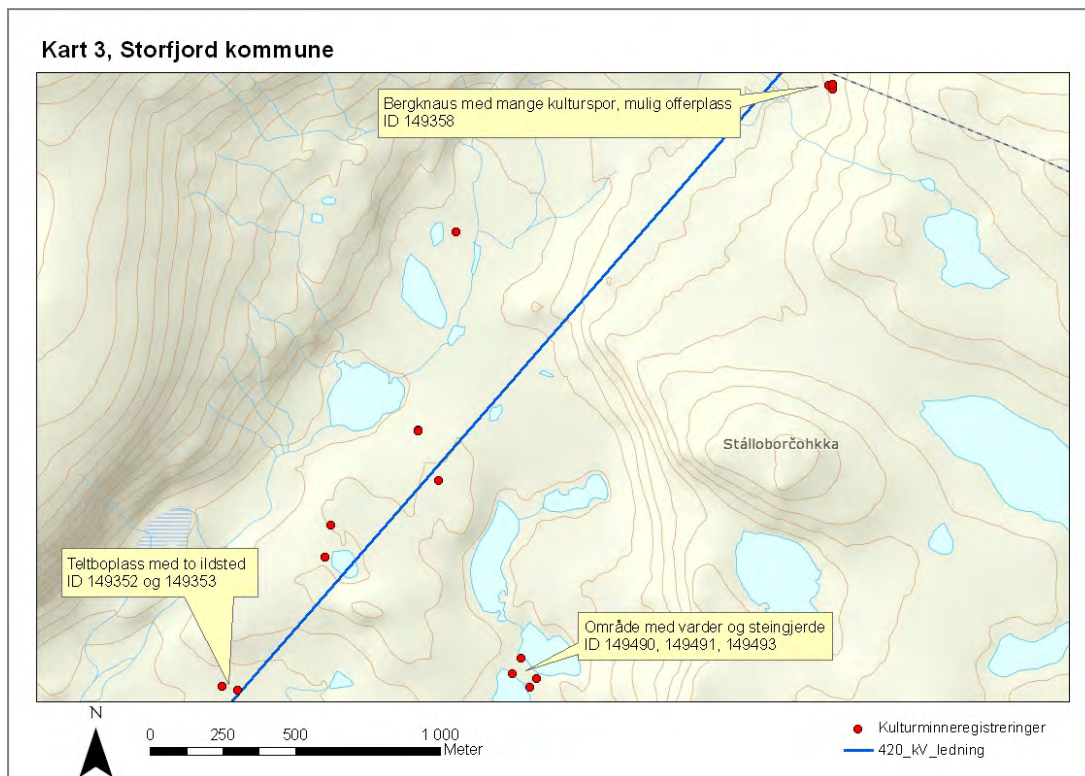
Figur 23: Julian Cadamarteri og Ole Isak Eira tester ut heller/værskjul (ID 149566-6) ved Stálonjárgajávri. (Foto: A.Klokkervoll).

Kart 2, Storfjord kommune

Figur 24: Kulturminner ved Stálonjargagjávri. Steingjerdene fremkommer her som røde punkt på rekke. Det andre, vestlige, alternativet nordover fra Ivgovuovdi/Skibotndalen kommer opp på fjellet ved Ákšogaikunvárri, øst for Fávrrrosvárnjunni . Her ble det registrert kulturminner SV for og nord for

toppen Stálloborčohkka (fig. 25). Et par ildsted like ved/under planlagt linjetrase kan tilsynelatende være relativt gamle (se fig.26). På strekningen mot grensa til Kåfjord ble det registrert flere steinmarkeringer/varder, og mellom de to linjealternativene, sør for Stálloborčohkka, ble det funnet nok et steingjerde.

Figur 25: Kulturminneregistreringer ved Stálloborčohkka.

Figur 26: Ildsted/teltboplass øst for Fávrosvárnjunni, sørvest for Stálloborčohkka (ID 149353). (Foto: A.Klokkervoll)

Mellom fjellene Fávrosvárri og Geasáščohkka, nær grensa til Kåfjord kommune, ble det registrert flere oppmuringer rundt en naturlig steinknaus (ID 149358; fig. 27, 28, 29 og 30). Flere steder, på bakken, i sprekker og på berghyller, ligger det reinhorn og reinbein. Like ved ligger en steinkonstruksjon som kan ha vært et skyteskjul. Det er godt utsyn fra stedet. Lokaliteten har vært i bruk inn i nyere tid.

Figur 27: Rundt bergknausene midt på bildet finnes en rekke kulturspor i form av oppmuringer under hellere og ansamlinger av reinbein og -horn. Lokaliteten, som ligger nord for Stálloborčohkka, nær grensa til Kåffjord kommune, kan ha vært en mye brukt hvileplass og/eller offerplass (ID 149358). Til venstre på bildet skimtes en person som gir en pekepinn på målestokk.

Figur 28 (over til venstre): En av oppmuringene under naturlig overheng.
Figur 29 (over til høyre): Reinhorn stukket inn i sprekk i berget.
Figur 30 (til venstre): Mulig skyteskjul med reinhorn.

(Alle foto på siden: A.Klokkervoll)

4.2.2. Informantopplysninger

Følgende har gitt informasjon om kulturspor og bruk av utmarka i Storfjord kommune: Elna Karlsen (Oteren), Anders Isaksen Turi (Oteren), Helge Ivar Nikolai Johansen (Kitdalen), Jan Koth (Skibotn).

Kulturminner og bruk av områder:

- Det skal ha vært fangstgroper ved Skogli og Otertun.
- Det skal ha vært et ledegjerde i stein fra Øverli (Oteren) og opp mot Čávkosvárri/Otertind.
- Ved Orjessuorgi/Sørdalen skal det være en gammetuft etter en skolegamme bygd for reindriftsamebarna før andre verdenskrig. Skolen ble kalt for "lappskolen" og ble brukt fram til krigen.
- Mye aktivitet av tyskerne i samme område (Orjessuorgi/Sørdalen) under krigen. Det var en hel brakkeby der.
- De fire navngitte kampesteinene ved Orjessuorgi/Sørdalen: *Jámetgállo* har en flate på toppen som ble brukt til likoppbevaringssted når den døde ikke kunne begraves med en gang. Dette var på 1800-tallet og kanskje før. *Bjørkesteinen* er en stor stein der "lappskolen" sto (se ovenfor). Gammen ble bygd mot steinen, og det var flere gammer i nærheten. Tuftene var tidligere godt synlige, men er pløyd bort. Steinen ligger under eksisterende kraftlinje, og ble skutt i stykker under bygginga av denne, men restene av steinen er ennå godt synlig. *Finnsteinen* ligger like øst for "Bjørkesteinen". Barna fra "lappskolen" brukte denne som lekeplass, derav navnet. *Poststeinen* ligger et stykke lenger mot øst. Postskysskarene fra Sverige brakte posten til denne steinen, og så kom det en annen postskysskar fra kysten og hentet den. Ble brukt i alle fall til 2. verdenskrig. En femte kampestein i området brukte tyskerne å skyte blink på, fra motsatt side av dalen. Man kan se merke etter dette på steinen.
- Hele Čoaigedanvuovdi/Kitdalen ble tidligere brukt til å hente for til husdyra. Man slo dalsidene så langt opp det var noe å hente.
- Moskkogáisi (mellom Orjessuorgi/Sørdalen og Gaskasuorgi/Midtdalen) skal hete Moskegáisi. "Moskko" betyr skodde/tåke/avstengt for lys mens "moske" betyr ufremkommelig.
- Oppe i dalsida mot Moskkogáisi/Moskegáisi er det en offerplass (fig. 31).
- I Gáranassorgi/Norddalen var det tyske fangeleire for russerfanger. Fangene laget bl.a. veien til Govdajávri. Det gikk en taubane fra brua og oppover mot fjellet. Ennå på slutten av 1980-tallet ble funnet skjelettdeler i området.
- I Ivgovuovdi/Skibotndalen skal det være rester etter en gammel slåtteplass med gammetufter ved Lávkaohka. Den ble sist bruk på 1930-tallet.
- Ved Bjørnskogen/Kavleelva (på sørsiden av Fávrrorsvárri) er det rester av en tømmerhytte brukt i forbindelse med utmarksslått. Den ble brukt av informantens bestefar. Hytta ble brent i 1944.

Sagn/fortellinger og andre opplysninger:

- På begynnelsen av 1900-tallet var det en gjeng med ungdommer som lagde sankthansbål ved "Jámetgállo" (liksteinen – se ovenfor). En av ungdommene fikk varige psykiske mén av dette.
- En av lærerinnene på "lappskolen" skal ha gått opp til offersteinen Jiehtanas og ofret penger på en hylle ved steinen.
- Før første verdenskrig var det en postskysskar som druknet i et tjern like nord for Čazajávri. Han gikk på ski på våren.

Figur 31: Under Moskkogáisi er det en karakteristisk fjellformasjon (mann og kone) som det skal ha vært ofret til. Qvigstad (1927) nevner offerplassen Jiehtanas i området, men det er antagelig ikke denne. På fjellet Olmmáivárri på andre siden av Orjessuorgi/Sørdalen ligger fjellformasjonen Jiehtanasgáisi. (Foto:A.Klokkervoll)

4.2.3. Sammenstilling og vurderinger

Av de 122 registrerte kulturminnene i Storfjord kommune er ca 1/3 automatisk fredet. Også flere av dem som er registrert med uavklart vernestatus kan tilhøre denne kategorien.

Automatisk fredet	41
Uavklart vernestatus	38
Ikke fredet	43
Totalt	122

Tabell 3: Vernestatus for de registrerte kulturminnene i Storfjord kommune.

Hustuft	20	Gammetuft	4
Ildsted/teltboplass (m/armer: 1)	20	Tradisjonssted/kampestein	4
Nedgravning/grop/gjemme	15	Fangstgrop	3
Heller/vindskjul	9	Rester av fangeleir	2
Varde	8	Merkestein/eiend.merke	2
Steingjerde	7	Veifar	1
Skyteskjul/bogastille	6	Løsfunn – treslede	1
Røys (grav eller gjemme)	6	Gjerderest	1
Steinkonstruksjon	6	Røykeri	1
Skytestilling (ant. militært)	5	Mulig offerplass	1
		Totalt	122

Tabell 4: Registreringene i Storfjord kommune fordelt på kulturminnetyper.

Flere av kulturminnene som ble registrert i Storfjord kommune skriver seg mest sannsynlig fra reindriftssamisk bosetting og aktivitet, med krigsminnene som unntak.

Når det gjelder de mange registrerte kultursporene i Čoaigedanvuovdi/Kitdalen ved inngangen til Orjessuorgi/Sørdalen, antas de å stamme fra ulike bruksperioder og være spor etter flere forskjellige typer aktiviteter, slik som sjøsamisk utmarksslått, seterdrift og tysk brakkebosetning. Fram til siste verdenskrig var dette området brukt som boplass/stoppeplass av reindriftsamer fra Karesuando-området under flyttinga til/fra kysten (Walkeapää 2009). I tillegg var det etablert en "nomadeskole" på stedet. Her gikk reindriftsamenes barn på skole om somrene mens resten av familiene var lenger ute på kysten med reinflokkene (se fig.32). Flere av de registrerte kulturminnene i dette området kan være spor etter denne bosettingen.

De navngitte kampesteinene er laget av naturen og har havnet der naturlig, men defineres likevel som automatisk fredete kulturminner i og med at det knytter seg lokal tradisjon til dem. Steinene er, på grunn av sin tydelige fysiske tilstedeværelse, viktige "påminnere" om fortida og om reindriftsamenes historie i området.

Etter krigen har det vært distrikt 19/32T Lakselvdal/Lyngsdal som flytter flokken sin gjennom disse områdene. I dag brukes ikke lenger Čoaigedanvuovdi/Kitdalen som flyttlei før/etter kryssing av Balsfjordeidet (grunnet kraftledningen i området). I stedet brukes Mortensdalen. Sommermånedene er rein fra svenske Könkämä sameby på beite i områdene fra Mortensdalen og østover. (Aak rådgivning 2009).

Figur 32: Barna på nomadeskolen i Čoaigedanvuovdi/Kitdalen fotografert i 1939. (Foto: H.A.Vinje, Tromsø Museum – Universitetsmuseet)

På fjellovergangen mellom Čoaigedanvuovdi/Kitdalen og Ivgovuovdi/Skibotndalen ble de ikke registrert mange kulturminner hvis vi ser bort fra spor etter militær aktivitet, men i Gáranssuorgi/Norddalen er det flere stedsnavn som viser at reindrifta har hatt lange tradisjoner her. Dette gjelder navn som Raidarasgieddi ("raidjordet"), Jorbagieddi ("det runde jordet/reinhagen"), Stuoragieddi ("det store jordet"/"den store reinhagen"), og øverst oppe i dalen fjellet Heargevárri ("kjørereinfjellet"). Øverst i Gáranassuorgi/Norddalen er det registrert et par ildsted/teltboplasser (ID 130258, 137462 og 134235 – registreringene er gjort før dette prosjektet og har vært vanskelige å gjenfinne, det er mulig at to av ID-numrene angir samme kulturminne). De svenske reindriftsamene skal ha hatt hvileplass i området på våren og om høsten (Walkeapää 2009), og disse ildstedene kan

være spor etter slik bosetting. Det kan imidlertid være at det har vært vanligere å slå opp leir på den andre siden av dalen fra linja, der området med stedsnavnet Stuoragieddi er et sannsynlig alternativ. Også det daterte ildstedet i Lávkaskaidi (ID 143489, se fig. 19) er mest sannsynlig laget av de som holdt til på svensk side vinterstid. Dateringen viser at ildstedet sannsynligvis er eldre enn 100 år og ergo automatisk fredet.

Reinflokkene har vært drevet både langs Riessogasvággi og Lávkavággi (der de to trasealternativene løper). Sleden som ble funnet i Lávkaskáidi er trolig fra norske reindriftsamer inn på 1900-tallet; den har ikke tilhørt en reinraid men vært dratt etter en snøskuter.

Når det gjelder steinkonstruksjonen/det mulige fiskegjemmet ved Luhčajávri (ID 143502) kan dette være spor etter reindriftsamisk aktivitet så vel som spor etter de fastboendes utmarksbruk. Det er mulig at alderen på dette kulturminnet ikke er veldig høy.

De to røysene der det østligste alternativet kommer opp på fjellet nord for Ivgovuovdi/skibotndalen er "klassiske" kjøttgjemmer. De kan ha datering langt tilbake i forhistorisk tid og ha vært ment for villreinkjøtt, men det er en kjensgjerning at reindriftssamene har laget lignende gjemmer helt inn på 1900-tallet. I dette tilfellet antyder lavveksten at steinkonstruksjonene må ha en viss alder.

Interessant nok ville slike kulturminner blitt klassifisert som gravrøyser hvis de var registrert på kysten.

De registrerte ildstedene langs de to trasealternativene fra Ivgovuovdi/Skibotndalen og over mot Kåfjord kommune er etter alt å dømme først og fremst spor etter reindriftssamiske leirplasser, og de kan være av varierende alder. Også levegger og hellere i området kan ha vært brukt av reindrifta, men det er mulig at (også) kan være brukt under jakt/fangst/fiske av folk med som har hatt sine bosteder ved sjøen. Når det gjelder Skibotn så skal vi ikke langt tilbake i tid før dette hovedsakelig gjaldt sjøsamer. Som Elgström (1919:300) sier om bosetningen i år 1918: "De flesta inbyggarna i Skibotn äro halvlappar och tala alla god lapska, men sällan finska." Bruksperioden for slike hellere kan ellers være lang og kan meget vel gå tilbake til forhistorisk tid.

Vi har ingen opplysninger om steingjerdet eller de andre kulturminnene ved Stállonjárgajávri, og dateringen kan være alt fra hundre til flere hundre år gammelt. Det stammer med stor sannsynlighet fra reindrifta, og har vært laget og brukt for å samle og skille/merke flokken, og/eller for å ta fast simler for å melke dem. Det samme gjelder for steingjerdet som ble registrert SV for Stállorborčohkka. Gjerdene har sannsynligvis vært laget og brukt av samer fra svensk side.

Bergknausen med mange steinoppbygginger og aktivitetsspor nord for Stállorborčohkka ser ut til å ha vært brukt over lang tid. Kanskje har vi her å gjøre med en gammel offerplass, men det er også mulig at det er en lokalitet som kun har vært brukt som leirplass, både under gjeting/flytting av rein og av de som har hatt fast tilhold ved sjøen.

I dag er det først og fremst reinbeitedistrikt 24 Helligskogen/Nuortanjárga som benytter disse områdene til vår-, sommer- og høstbeite, og til dels også vinterbeite. Noen av de registrerte kulturminnene kan være spor etter deres aktivitet i områdene. I Helligskogen finnes for øvrig et nyere anlegg for kalvemerking. (Ask rådgivning 2009)

4.3. Kåfjord kommune

I Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune har flere linjealternativ blitt befart. Traseene løper i hovedsak i høyfjellet, fra 700 og opp mot 1000 moh. De to linjealternativene som kommer inn fra Storfjord kommune møtes ved Olmmáivárri ovenfor Olmmáivággi/Mannndalen. Herfra følges én trase fram mot Mákerjávri/Magervann, der den deles 3: en trase mot Guoláš, en som løper over Mákerjávri/Magervann og deretter krysser Gáivuonvuovdi/ Kåfjorddalen ved Sabetjohka ovenfor Miessevárre, og en som krysser dalen lenger ned, ved Skogheim (Hánskkesuolo). De to sørøstligste traseene møtes inne i Nordreisa kommune vest for Biertavárri, og løper så nordover og inn i Gáivuona/Kåfjord igjen inn der de møter den nordvestligste traseen like nord for Njuorjojávrri.

4.3.1. Registrerte kulturminner

I Gáivuona suohkan/Kåfjord kommune ble det registrert til sammen 131 kulturminner (kartfestet på fig.35, nærmere beskrevet i vedlegg 1).

Lengst i sør, ved vannene Čazajávri, Guhkolašjávri og Olmmáijávri samt i området nord for disse/sør for Vuopmegeašnipat, ble det registrert en rekke kulturspor (figur 36). Området har tydeligvis vært et mye brukt bosettings- og aktivitetsområde over lang tid. Her finnes mange steinkonstruksjoner av ulike typer. Disse er vanskelig å tidfeste og flere er derfor gitt uavklart vernestatus. Noen av steinkonstruksjonene kan ha vært overnattingsplasser. Dette gjelder bl.a. oppmuringer på sørøstsiden av Čazajávri, hvorav den ene nærmest kan beskrives som en liten steinbu (ID 149505, se fig. 33). En annen steinkonstruksjon, ved Guhkolašjávri, er mindre, halvsirkelformet, laget av kantstilte heller, og har antagelig fungert som et skyteskjul (ID 149656; fig.34).

På grunn av en planlagt veitrase et stykke utenfor selve linjetraseen, ble det også gjort befaringer ved Olmmáijávri. Her ble det registrert flere steingjerder (ID 159449, 159450, 159452, 159453; ett av dem på fig.33). Også lenger mot nord, mot Vuopmegeašnipat, ble det registrert et steingjerde (ID 149667). Noen av gjerdene har vært brukt inntil relativt nylig, for eksempel har det som ligger på odden i Olmmáijávri (ID 159453) og det som ligger nærmere Vuopmegeašnipat (ID 149667) rester av stålstreng som ligger langs gjerdet.

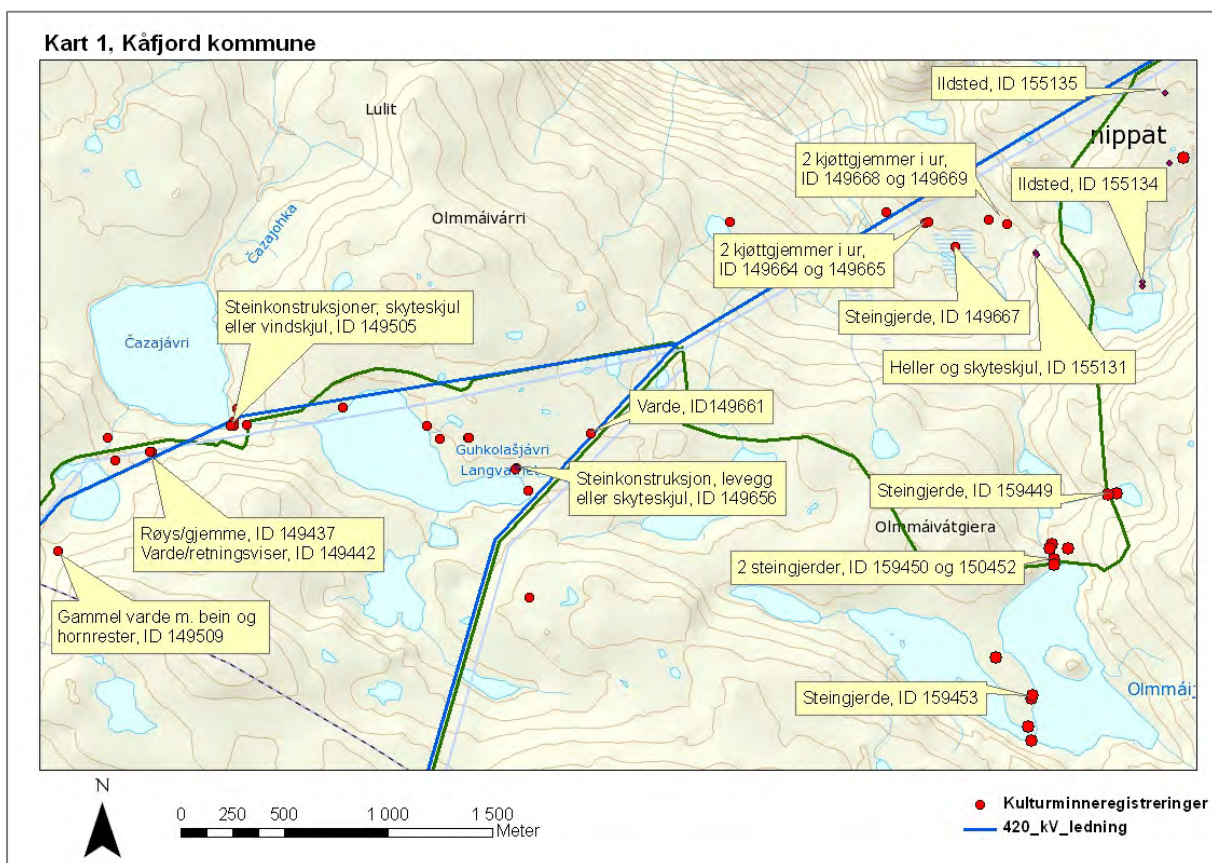
Figur 33 (til venstre): Steinskjul med oppmurte vegger og tak ved Čazajávri (ID 149505).

Figur 34 (til høyre): Steinkonstruksjon – antagelig et skyteskjul – ved Guhkolašjávri (ID 149656).

Begge foto: A.Klokkervoll)

[illegible]

41

Figur 36: Registreringer sørøst for Olmmáivággi/Manddalen.

I området nord for Olmmáivággi/sør for Vuopmegeašnippat ble det to steder funnet til sammen 4 steinkonstruksjoner i ur, tolket som kjøttgjemmer, alternativt som graver (ID 149664, 149665, 149668, 149669; se fig. 38). For øvrig skal det nevnes at Troms fylkeskommune har registrert to ildsted samt en heller og et skyteskjul i dette området (ID 15531, 155134, 155135).

På bakgrunn av Statnetts planlegging av alternative linjetraseer ble det gjort befaringer i området mellom Goddejávri (som betyr "villreinvannet") og Guolášjohka. I dette området har dessuten reindrifta etablert flere kjøreveier for ATV som planlegges brukt under linjebygging. Det ble gjort en rekke registreringer, hvorav flere teltboplasser og steinkonstruksjoner av ulike typer, samt diverse varder (se oversikt på fig. 39).

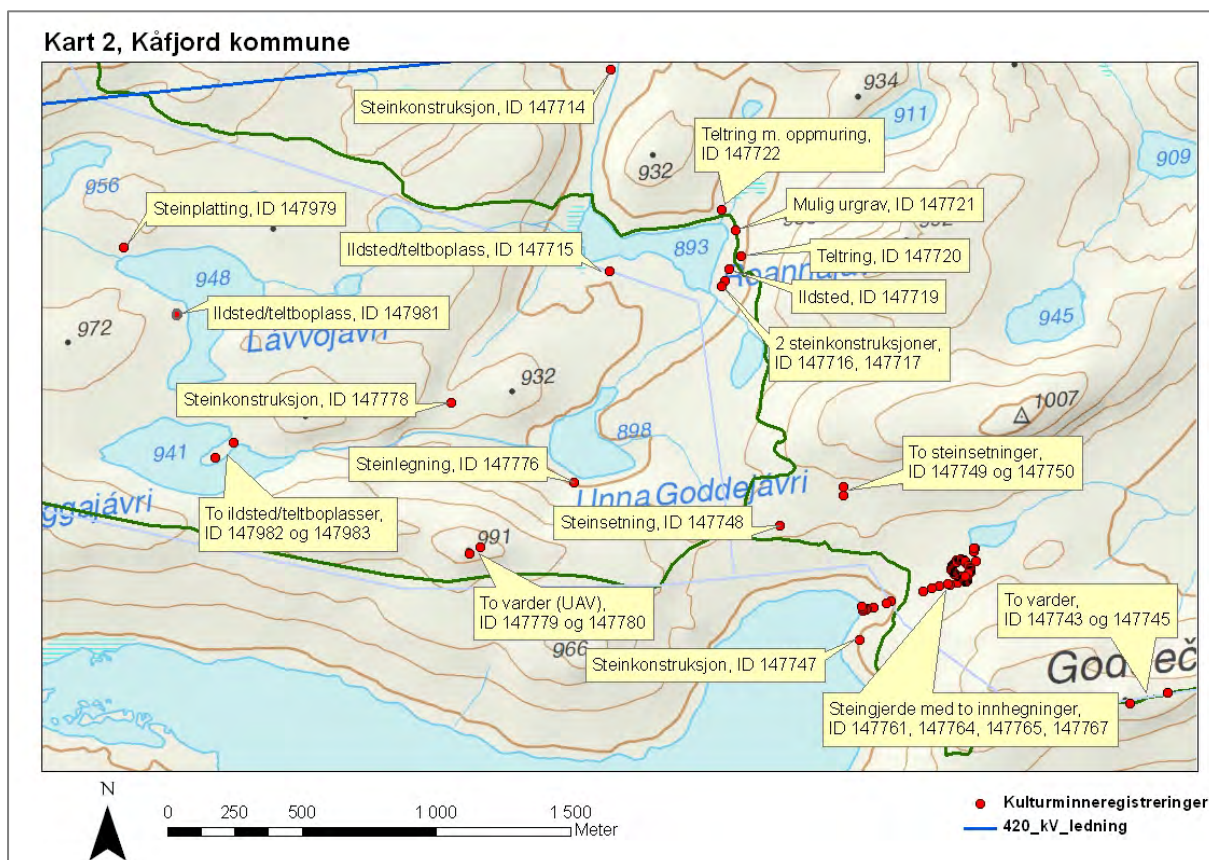
Mellom Goddejávri og et lite tjern i nordøst ble det registrert et gjerdeanlegg av stein (se fig. 40). Gjerdet består både av røyser på rekke og av sammenhengende steinoppmuringer. I tilknytning til dette gjerdet var det to innhegninger, en større og en mindre (diam. 70 og 25 meter). Langs gjerdet lå det noen steder jernstreng. Litt sør for gjerdet, ved Goddejávri, ble det registrert en tydelig oppmuret steinkonstruksjon i ura, et gjemmer eller en overnattingsplass (ID 147747).

I skråningen nord for Goddejávris nordøstligste bukt ble det registrert 3 steinsetninger inntil store kampesteiner (147748, ID 147749, 147750). Ved en av dem var det også stein plassert oppå kampesteinen (fig. 41).

Figur 37 (til venstre): Ett av steingjerdene i Olmmáijávri-området (ID 159450). Dette ligger like nord for vannet. I bakgrunnen skimtes en person. (Foto: A. Klockervoll)

Figur 38 (til høyre): Kjøttgjemme, alternativt en urgrav, ved Vuopmegeašnippat (ID 149664). (Personen på bildet er Julian Cadamarteri. Foto: A. Klockervoll)

Figur 39: Registreringer nord for Goddejávri.

Litt nord for Goddejávri ligger et lite vann, Unna Goddejávri. Her ble det registrert en hellelegning (ID 147776; fig. 42) ikke langt fra vannkanten. Litt opp i terrenget, vest for dette vannet, ligger en steinkonstruksjon – en delvis sammenrast steinoppmuring med tak og vegger (ID 147778; fig. 43). Litt mot vest ligger vannet Njarggajávri. På et nes (som har gitt navnet til vannet), er det spor etter bosetting i form av to ildsted med teltringer (ID 147982 og 147983; fig.45). Også ved Lávvojavri, som

ligger nord for Njárggajávri, ble det (som navnet skulle tilsi) funnet spor etter bosetning i form av en teltboplass (ID 147779) og det som antagelig er et steinfundament for ei bu eller lignende (147780). Sistnevnte kan være av forholdsvis ny dato.

Figur 40 (til venstre): En del av steingjerdet ved Goddejávri følger vannkanten. (Foto: K.Schanche)

Figur 41 (til høyre): Kampestein med steinsetning (ID 147749). Personen på bildet er Øystein Nilsen. (Foto: K.Schanche)

Ved Roannajávri, nord for Unna Goddejávri, ble det gjort funn av en rekke kulturspor. Det er mulig at flere av disse er relativt unge, bl.a. gjelder dette et par levegger av heller (en av dem på fig. 46). To av de registrerte teltboplassene her (ID 147715; se fig 45, og ID 147722) ser ut til å være eldre enn 100 år og dermed automatisk fredet.

Nord for Ruonnajávri, ved Unna Goddejohka, ble det funnet en steinkonstruksjon i form av kantstilte heller - et skyteskjul eller et vindskjul (ID 147778; fig.47).

Også i området lenger mot nord, mot Guolášjohka, ble det gjort noen registreringer i form av varder og en steinkonstruksjon med oppmurte vegger og hellelagt tak (ID 147713; fig.48), ikke ulik den som ble funnet vest for Unna Goddejávri (vist på fig. 43).

Figur 42 (til venstre): Hellelegning ved Unna Goddejávri (ID 147776). (Foto: K.Schanche)

Figur 43 (til høyre): Steinkonstruksjon vest for Unna Goddejávri (ID 147778). (Foto: K.Schanche)

Figur 44 (til venstre): Teltboplass ved Njárggajávri (ID 14 147983). Teltring med stavforma stein og antydning til steinsatt (nedgrodd) ildsted i midten (der sekken ligger). (Foto: K.Schanche)

Figur 45 (til høyre): Teltboplass ved Roannajávri. Steinsatt ildsted og delvis hellelagt gulv (ID147715). (Foto: K.Schanche)

Figur 46 (til venstre): Levegg laget av heller (147716). På vestsiden av Ruonnajávri. (Foto: K.Schanche)

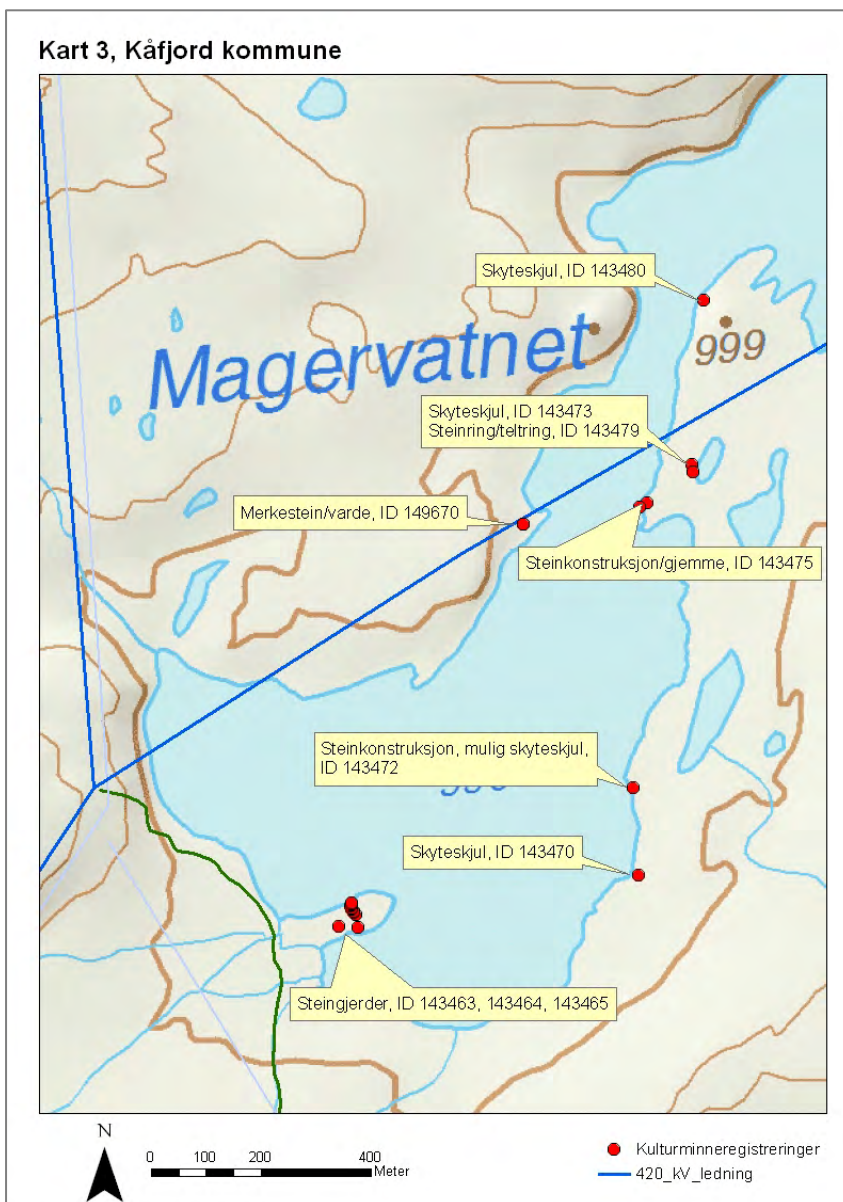
Figur 47 (til høyre): Levegg eller skyteskjul mellom to steinblokker (ID 147778). Nord for Ruonnajávri. (Foto: Ø.Nilsen)

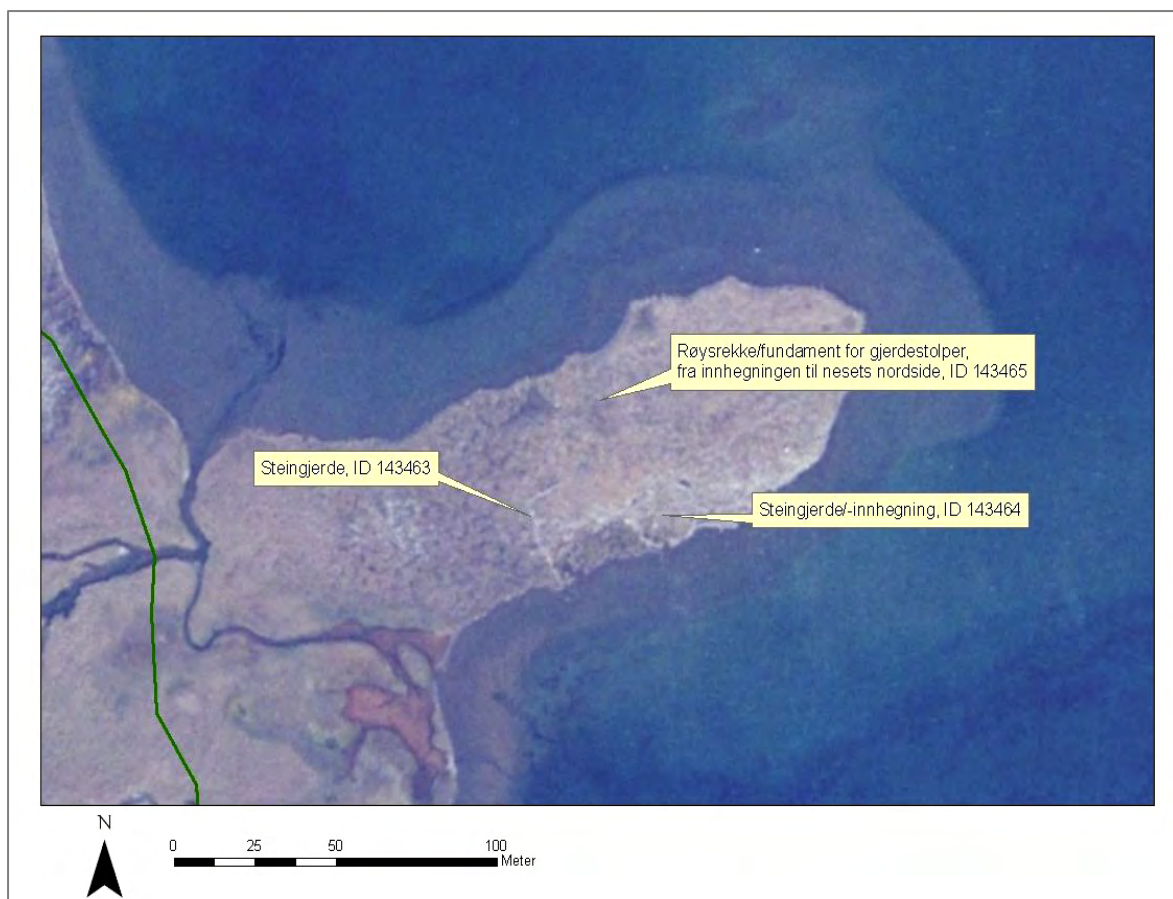
Figur 48: Steinkonstruksjon med tørrmurte vegger og heller som tak (ID 147713) et stykke øst for Unna Goddejohka. (Foto: Ø.Nilsen)

Ett av linjealternativene krysser Magervann (på samisk antagelig "Mákerjávri") som ligger i fjellområdet vest for øvre del av Kåfjorddalen. Her ble det gjort flere registreringer (fig.49). På et karakteristisk nes på sørsiden av vannet ble det registrert steingjerder, både i form av det som kan være et ledegjerde (ID 143464), en innhegning med diameter ca 20 m (ID 143464), og i tillegg spor etter avsperring av ytre del av neset (ID 143465) (fig. 50). På østsiden av samme vann ble det registrert et gjemme samt flere steinkonstruksjoner hvorav flere kan ha fungert som skyteskjul og/eller vindskjul (fig.51).

Et annet trasealternativ krysser Kåfjordalen og Guolášjohka i området mellom Miessevárri og Sabetjohka. Ved Sabetjohka ble det registrert flere bosetnings- og aktivitetsspor i form av fundament for hytte, ildsted, lavvoringer og en gammetuft (fig.52). Flere av disse antas å være av relativt ny dato, noe som bl.a. gjelder gammetufta. Et par av ildstedene er antagelig eldre enn 100 år og automatisk fredet. Her står også en hytte satt opp av reindriftn/familien Valkeapää i 1947 ("Jovnna-hytta"). Også gammetufta er sannsynligvis spor etter denne familiens sommerbosetning i området.

Figur 49: Registreringer ved Magervannet.

Figur 50: Steingjerdene på neset i sørdelen av Magervannet er synlig på www.norgebilder.no.

Figur 51 (til venstre): Steinkonstruksjon (ID 143473; muligens et skyteskjul eller et vindskjul) ved Magervann. (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 52 (til høyre): Gammetuft ved Sabetjohka (ID 146303). (Foto: Ø.Nilsen)

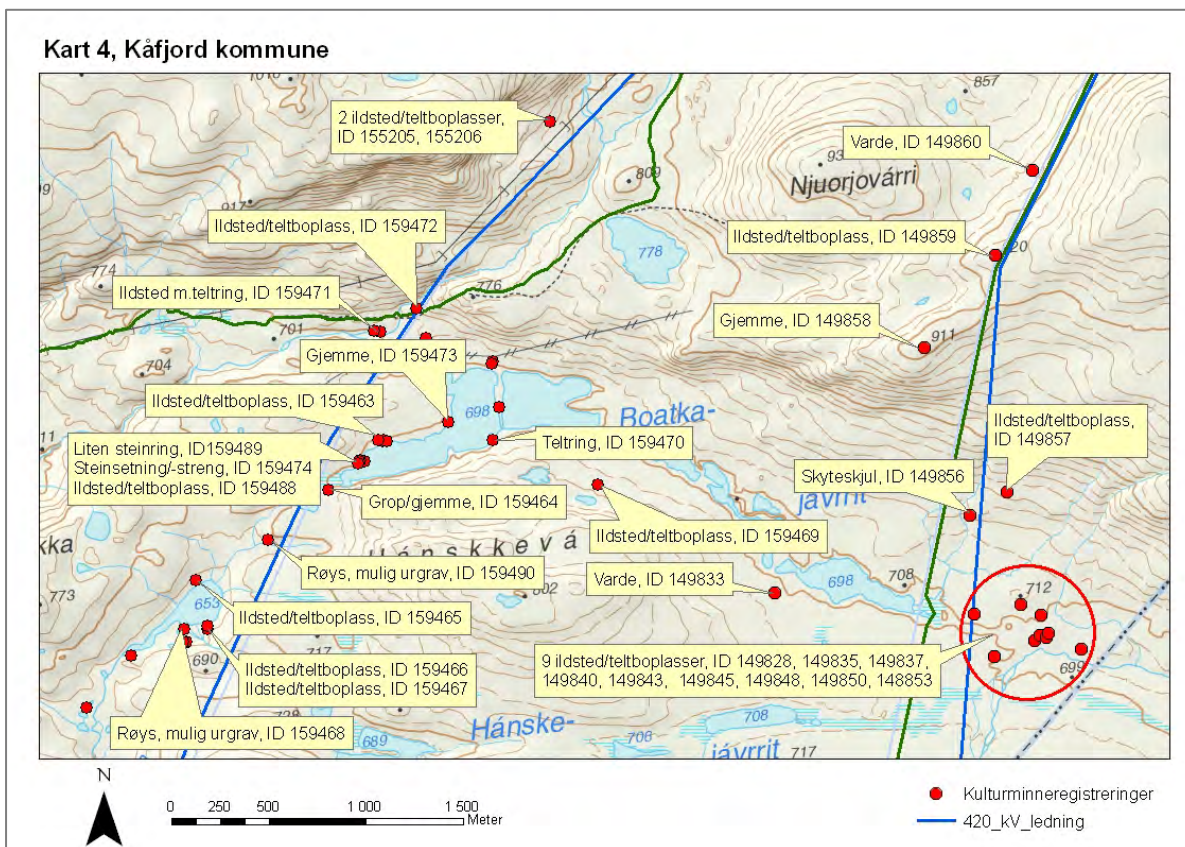
Det vestligste trasealternativet fra Magervann bøyer av mot nord og løper på vestsiden av Moskkugáisi. I området rundt Moskkujávri ble det registrert noen gruverelaterte strukturer men ingen samiske kulturminner.

Der de to østligste trasealternativene fortsetter i fjellet nord for Guolášjohka ble det ikke gjort så mange registreringer, men verdt å nevne er en et vind- eller skyteskjul i Sábetvággi (ID 159462) og en steinstruktur oppå en større stein et stykke nord sør for denne (ID 159461; fig.53 og 54). Sistnevnte,

som er laget av kantstilte heller, er antagelig et gjemme som samtidig har fungert som en markering/varde i terrenget.

Figur 53 og 54: Et gjemme av heller oppå en stor stein (ID 159461), nord for Guolášjohka. Det ene bildet er tatt ovenfra og viser hvordan steinene danner et firkantig rom. (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 55: Registreringer i Boatkajávrrit-/Geatkkutvággi-området.

To av traseene passerer på henholdsvis vest- og østsiden av Boatkajávrrit. I dette området ble det gjort mange registreringer (fig.55). Noen av kulturminnene kan være relativt unge, men mange er antatt å være av eldre dato og automatisk fredet. Registreringene omfatter over 20 ildsted/teltplasser. To av disse er ^{14}C -datert. Et ildsted i Geatkkutvággi (ID 149848), øst for Boatkajávrrit, er datert til 57+/-32 BP, kalibrert til mellom 1810 og 1920 (med ca 70% sannsynlighet).

Et ildsted (ID 159488; se fig.56) som ligger på vestsiden av det største av Boatkajávrrit, er datert til 248+/-30 BP, kalibrert mellom 1620 og 1680 (med over 50% sannsynlighet, alternativt er det noe eldre eller noe yngre). I tillegg til ildstedene ble det gjort registreringer av gjemmer (se fig.57) samt steinsetninger sannsynligvis laget av unger. Steinsetningene er sannsynligvis ment å være reingjerder. De ser ut til å være av forholdsvis ny dato (se fig. 58 og 59).

I området ble det også registrert en oval/rektangulær røys ved foten av en bergrabb (ID 159449, se fig. 60). Dette kan være et uåpnet gjemme, en annen mulighet er at røysa er en urgav.

Traseene løper sammen nord for Njuorjojávrrit, ikke langt fra grensa til Nordreisa kommune. Her ble det gjort flere registreringer, bl.a. av noen varder, ildsted/teltboplasser og et gjemme. Flere av disse er gitt uavklart vernestatus, men det er sannsynlig at vi her har å gjøre med en boplass som er brukt over lang tid og at flere av registreringene kommer innenfor fredningsgrensen på 100 år. Ett av ildstedene er registrert som automatisk fredet (ID 149864; se fig.61). Det også flere nyere aktivitetsspor i området, bl.a. noe jernskrammel, rester av en jernovn og spor etter en bu (se fig.62).

Figur 56 (til venstre): Anne Tømmervåg tar prøvestikk i ildsted ved Boatkajávrrit. Ildstedet (ID 159488), som er 14C-datert, er ca 400 år gammelt. (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 57 (til høyre): Grop/gjemme (ID 159464) som ligger på en tørr grusrygg nord for vannene. (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 58: En røys og en steinring (ID 159489). (Foto: A. Klokkervoll)

Figur 59 (til venstre): Steinstreng ned mot det største av Boatkajávrrit (ID 159474). (Foto: O.I.Eira)

Figur 60 (til høyre): Mulig urgrav (ID 159490) sørvest for Boatkajávrrit. (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 61 (til venstre): Ett av ildstedene ved Njuorjojávrrit (ID 149864).

Figur 62 (til høyre): Et eldre ildsted (ID 149859; markert med jordbor) rett ved en nyere steinmarkering og jernskrap, sør for Njuorjojávrrit. (Begge foto: J.Cadamarteri)

4.3.2. Informantopplysninger

Disse har bidratt med opplysninger i Kåfjord kommune: Uvle Ánde/Ole Anders Utsi (Kautokeino), Elen Mathisen (f.Juuso, Kautokeino), Torleif Lyngstad (Biertavárri), Borgny Elvenes (Biertavárri), Inger Ellen Baal (Biertavárri), Inga Elmina Valkeapää (Olderdalen og Kautokeino).

Kulturminner og bruk av områder:

- Ved Guolášjávri (i Stuora Luokta) var det før en gamme som var gravd inn i bakken slik at bare røykrøret var synlig. Denne var bygd på begynnelsen av 1900-tallet. Gammen ble kalt for Vartagoahti (Edvard sin gamme), fordi han som bygde gammen het Edvard. Gammen ble brukt av folk som jaktet og fisket i området.
- Det skal være et fangstanlegg av stein på en odde i Mákerjávri/Magervannet.

- To av informantenes familier hadde tidligere et gjerde for merking av kalver og melking av simler på sørsiden av Mákerjávri/Magervannet.
- To av informantenes familier hadde tidligere et gjerde for melking av simler ved Smuolkojávri, sørvest for Guolášjávri.
- Det skal være reingjerde av stein av samme type som det ved Mákerjávri/Magervann ved et vann sør for Goddejávri (antagelig Vuolimus Smuolkojávri).
- Også ved Unna Goddejávri skal familien til to av informantene hatt gjerde.
- Det skal finnes en gamle eller gammetuft (gammen sto ennå for 50-60 år siden) ved Unna Ruonasjohka (før elva renner ned i Kåfjorddalen)
- Miessevárriområdet har vært kalvingsområde for reinen.
- Sabetjohka: Foreldrene til en av informantene hadde sommerplass her til ca 1930, og hennes søster ble født der i 1924.
- Sabetjohka: Valkeapää-familien har hatt hytte og gamle her. De driftet i området før.
- Sabetjohka: Dette var to av informantenes og deres forfedres sommerplass. Før var det gammer der, nå er det hytter. En av informantenes bestemor, som var født i 1870, hadde hele sitt liv flyttet til Sabetjohka om sommeren. Informantene har helt til voksen alder brukt nelot/fiskegjemmer der. De hadde geitegammer på plassen i form av provisoriske gammer reist opp mot store steiner eller bergvegger.
- Sabetjohka: Før var det en hengebru over Guolášjohka, bygd i 1947. Før det var det en stige der, brukt av reindriftssamene for å forsere elva. Elva kunne ellers ikke krysses før langt nede i Kåfjorddalen.
- I Gáivuonvuovdi/Kåfjorddalen, på andre siden av elva fra Mellomjorda, har det vært et offersted, Uleriidi, som skulle ha et reioffer hvert år. Mulig stedet er ødelagt av bebyggelse og kraftverk.
- NV for Boatkajávrritt er en plass kalt Goahtemuorgohpi (gamme-/teltstangdalen). Siden det ikke vokser trær på stedet kan det være fordi man har levnet teltstenger (bealjet) her.
- Det er en steinkonstruksjon/et skyteskjul nord for Boatkajávrritt/ved Njuorjujohka.
- Det skal finnes offersteiner i Geatkkutvággi, mellom Boatkajávrritt og Geatkkutjávri (muligens over grensa til Nordreisa kommune; dette har informanten hørt av eldre folk).

Sagn/fortellinger og andre opplysninger:

- Siste villrein skal ha vært skutt ved Goddejávri (som betyr "villreinvannet"). Dette ble informanten fortalt av en svensk reindriftsamer.
- Litt om Guoláš kraftverk: Ble bygd i forbindelse med Ankerlia gruvedrift. Demningen har gått noen ganger. Den første gangen var i 1907. Andre gang var i 1920, og da var det storflom i hele bygda. Det fløt husdyr nedover. Folk hadde fått beskjed om demningsbristen og fikk berget noe husgeråd. Det kunne plukkes fisk på vollen når flommen ga seg. Det ble bygget damvokterhytte ved Guolášjávri. Når demningen brast en tredje gang ble det ikke så mye skade. Damvokterhytta ble brukt av noen som nektet å la seg evakuere under 2. Verdenskrig.
- Om Vártaagoahti (Edvardgammen) ved Guolášjávri: Det var en gang to menn som oppholdt seg i gammen. Den ene lå på gulvet/bakken, ved ovnen. Mens han lå der begynte han å synge en salme. Akkurat da var det en mann ute og gikk i området. Han hørte salmen, men kunne ikke se hvor den kom fra. Han ble skremt og dro ned til bygda og fortalte om denne merkelige opplevelsen til bygdefolk. Og som i bygder flest så sprer historier seg videre.

Mannen som hadde sunget fikk også høre historien, og skjønte at det var ham den andre hadde hørt. Senere var han i gammen og testet hvordan det hørtes når han lå ved ovnen og sang. Det viste seg at lyden bar godt gjennom pipa.

- Gussagurra ("kudalen"), som ligger 1,5 kilometer N for Guolášjávri, har fått sin navn fordi dette stedet ble brukt til kubeite. Informantens svigerfar (født i 1891) brukte stedet som rasteplass når de flyttet tilbake til Kautokeino, og kyrne beitet her. De hadde også geiter, men disse ble igjen hos kjenninger i Kåfjord over vinteren.
- Informanten husker at en gammel dame brukte å skremme ungene med "stealli eallit" ("dyreflokken/reinflokken på plataet"). Områdene der disse farlige dyrene skulle være var Riepmičohkka på NØ-siden av Kåfjorddalen.

4.3.3. Sammenstilling og vurderinger

Linjetraseene går stort sett høyt i fjellet i Kåfjord kommune, i værutsatte, skrinne områder med lite vegetasjon. På tross av dette er sporene etter mennesker mange. Av de til sammen 131 registreringene er omtrent halvparten definert som automatisk fredet. Rundt halvparten av disse har fredningsstatus. Når det gjelder kulturminnetyper er det ildsted/teltboplasser som er de mest tallrike (se tabell 5 og 6).

Automatisk fredet	63
Uavklart vernestatus	36
Ikke fredet	32
Totalt	131

Tabell 5: Vernestatus for de registrerte kulturminnene i Kåfjord kommune.

Ildsted/teltboplass (m/armer: 2)	43	Steinkonstruksjon (div)	5
Varde	25	Steinkonstruksjon/bu	4
Røys (grav eller gjemme)	13	Heller/vindskjul	4
Steingjerde	9	Nedgravning/grop/gjemme	3
Skyteskjul/bogastille	7	Steinsetning	3
Steinlegging	6	Gammetuft	2
Hustuft/-fundament	5	Gjerderester	2
		Totalt	131

Tabell 6: Registreringene i Kåfjord kommune fordelt på kulturminnetyper.

De aller fleste kulturminnene som er registrert i Kåfjord kommune er etter alt å dømme laget av reindrifta. Dette er gode beiteområder for reinen i sommerhalvåret. De mange boplassene er spor etter alt fra kortvarige leirplasser brukt av gjeterne til boplasser brukt i lengre perioder av forskjellige familier. Når det gjelder Boatkutjávrrit og dalføret Geatkkutvággi, som løper østover, nevner Vorren (1962: 7-23) at flere familier/reindriftsidaer hadde sine boplasser her fram mot 1960. Ofte bodde de i området om høsten, under springtida.

De mange steingjerdene viser at linjetraseene løper gjennom områder som har vært viktig ikke bare for beite, men også for reindriftsutøvernes samling av reinen. En del av gjerdene går antagelig tilbake til en tid da det var vanlig å melke reinen, for øvrig knyttes gjerdene til merking og slakteuttak. At gjerdene er laget av stein må sees i lys av at man har måttet dra langt for å finne trevirke. Alderen på steingjerdene som er registrert kan være vanskelig å bestemme, men når de først har vært laget kan de ha vært brukt og gjenbrukt over lang tid. De har vært benyttet under tamreindrifta, men det skal ikke utelukkes at noen av dem eller deler av noen av gjerdene kan ha vært laget som fangstgjerder.

Det har opp gjennom tiden vært en del endringer i hvilke reinbeitedistrikt /familier som har brukt beiteområdene i Kåfjord kommune. Noen av familiene som bruker områdene i dag har en relativt kort historie i området, mens andre - hvis forfedre sannsynligvis har levnet mange av de sporene som er registrert - ikke lenger har tilhold i området. Nå er det i reinbeitedistrikt 37 Skárfvággi (i hovedsak sørvest for Kåfjorddalen, med sommerboplass ved Guolášjávri, og distrikt 36 Cohkolat ja Biertavárri (nordøst for Kåfjorddalen) som har sine rein på vår/sommer/høst- beite i områdene. I tillegg har distrikt 24 Helligskogen vinterbeite i de sørligste områdene, og distrikt 39 har flyttleier gjennom området. For øvrig skal det nevnes at distrikt 37 har gjerder for kalvemerking ikke langt unna traseene sør for Kåfjorddalen og at de om høsten også tar ut rein for slakt i et anlegg ved Guoláš (Fagrapport reindrift 2009).

Boplassen ved Sabetjohka i Kåfjorddalen har vært en viktig sommerboplass for reindriften, og som informantopplysningene antyder kan den ha vært brukt langt bakover i tid (se også Vorren 1962). Ved nye tiltak i området, f.eks. i forbindelse med kommunens satsing på turisme, bør man være oppmerksom på at det kan finnes uregistrerte kulturminner med fredningsstatus i området.

Områdene har også, som informantopplysningene underbygger, vært brukt av folk fra bygdene nede i dalene/ved fjorden som har vært på fiske og fangst i fjellet. Her finnes en rekke fiskevann, og det er et attraktivt rypeterreng. De fleste kulturminnene ligger i tilknytning til vann der det finnes fisk, og noen av disse kan være laget av fastboende nede i bygdene

Det er sannsynlig at noen av de registrerte kulturminnene i fjellområdene i Kåfjord kan ha en datering tilbake til tida da en ren jakt- fangstbefolkning hadde sitt tilhold i området. Navnet Goddejávri ("villreinvannet") viser tilbake til denne tida, og det er mulig at noen av de registrerte skyteskjulene kan ha vært ment for jakt med pil og bue (bogastiller).

Ofte ligger spor fra ulike perioder side ved side, noe som tyder på kontinuitet i bruk over lang tid. De mange sporene ved Boatkajávrrit er eksempel på dette. Her er trekull fra et ildsted/teltboplass datert tilbake til 1600-tallet. I samme område finnes også yngre boplasser av samme type.

I Kåfjorddalen og til dels også oppe på fjellplatåene er det mange spor etter gruvedrift. Registrerte bufundament og tufter etter bygg i stein og tre kan spores til slik aktivitet og er antagelig laget og brukt i første halvdel av 1900-tallet (se fig. 63).

Figur 63: Bufundament, sannsynligvis fra anleggsvirksomhet knyttet til bergverk, øst for Moskkujávri. (Foto: A. Klockervoll)

4.4. Nordreisa kommune

Gjennom Nordreisa kommune var det bare satt opp ett trasealternativ som skulle befares. Linja er planlagt å komme inn i kommunen ved Vuodđojávrrit i sør. Her løper den i et høyfjellslandskap til Gahperusvággi, der den følger dalen Gahperus ned til Reisadalen. I Reisadalen løper linja over 10 km i skogsterreng nedover dalen, før den på nytt kommer opp på høyfjellet i Geairavággi. Nord for Stuora Áibmevárri passerer den grensa til Kvænangen.

I Nordreisa ligger ett av de 4 områdene der Tromsø Museum har gjennomført utgravninger som følge av planlagt utbygging. Dette gjelder Gahperus. (Rapport vil ferdigstilles i 2014)

4.4.1. Registrerte kulturminner.

I Nordreisa kommune ble det registrert til sammen 106 kulturminner (se kartfesting på fig. 66, nærmere beskrivelse i vedlegg 1).

Der linja kommer inn fra Kåfjord kommune, i et bredt dalføre kalt Vuodđovággi, ved vannene med navn Vuodđojávrrit (oversatt til norsk: "botnvannene"), ble det gjort noen registreringer (se fig. 67). – bl.a. enkelte bosetningsspor/ teltboplasser i form av steinsatte ildsted I bakkeskråningen litt nord for vannene ble det registrert en tydelig menneskelagd steinkonstruksjon med ukjent formål (fig. 64). En stor steinhelle er støttet opp mot berg og med oppmurte stein slik at det er et tørt område under den. Det er mulig å legge seg under hella, så kanskje har det vært en overnattingsplass, alternativt kan det være en grav eller gjemme/ oppbevaringsplass for utstyr. Den har status som automatisk fredet.

*Figur 64: Steinkonstruksjon ved Vuodđojávrrit (ID 149890).
(Foto: A.Klokkervoll)*

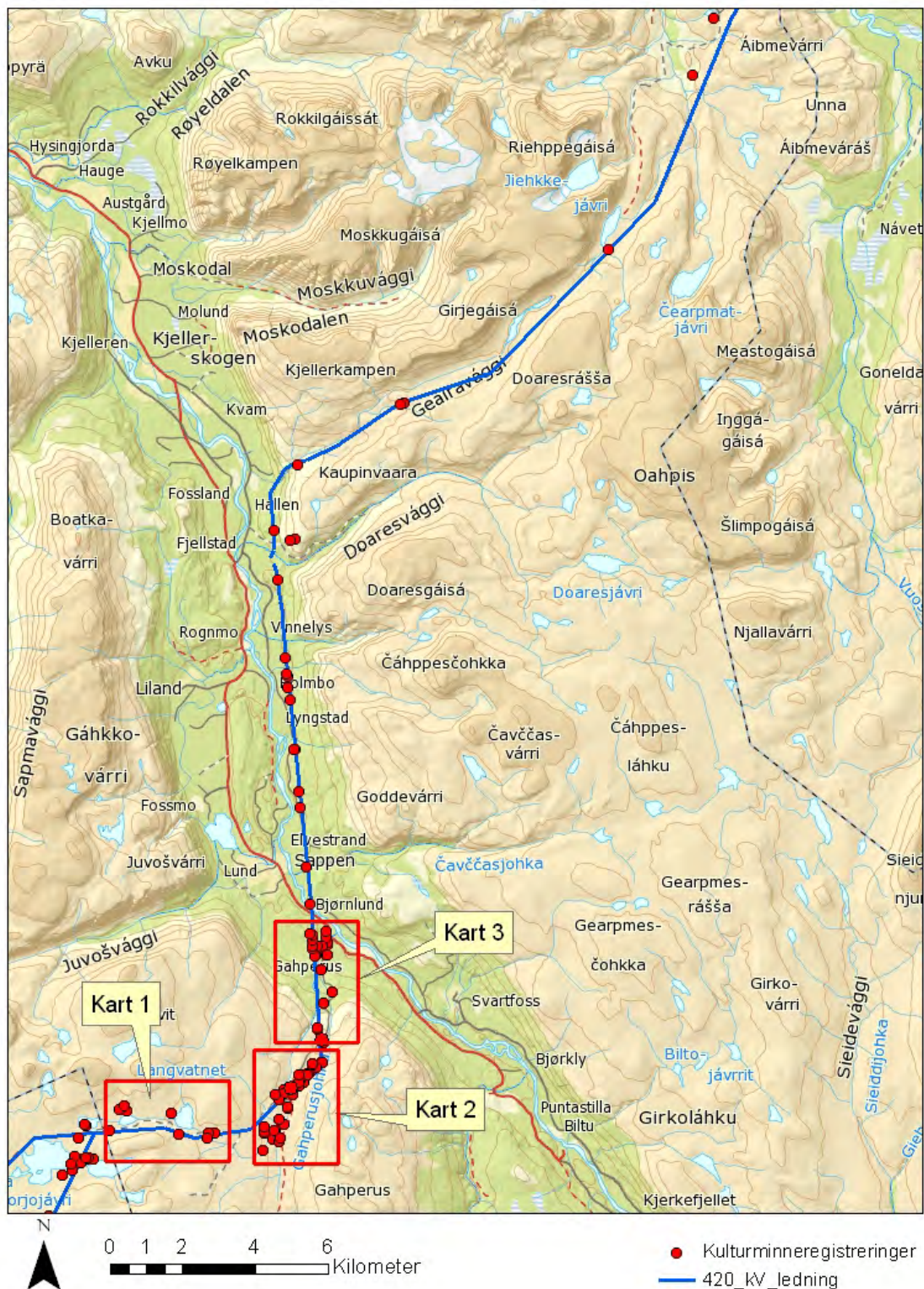

*Figur 65: Registrering av to ildsted (ID 150095 og 150096) ved
veien opp til Gahperus. (Foto: A.Klokkervoll)*

Øst for Vuodđojávrrit ble det, på bakgrunn av informantopplysninger, registrert et nedgravd gjemme der det ennå kunne ses rester av reinbein under steinhellene (ID 155181).

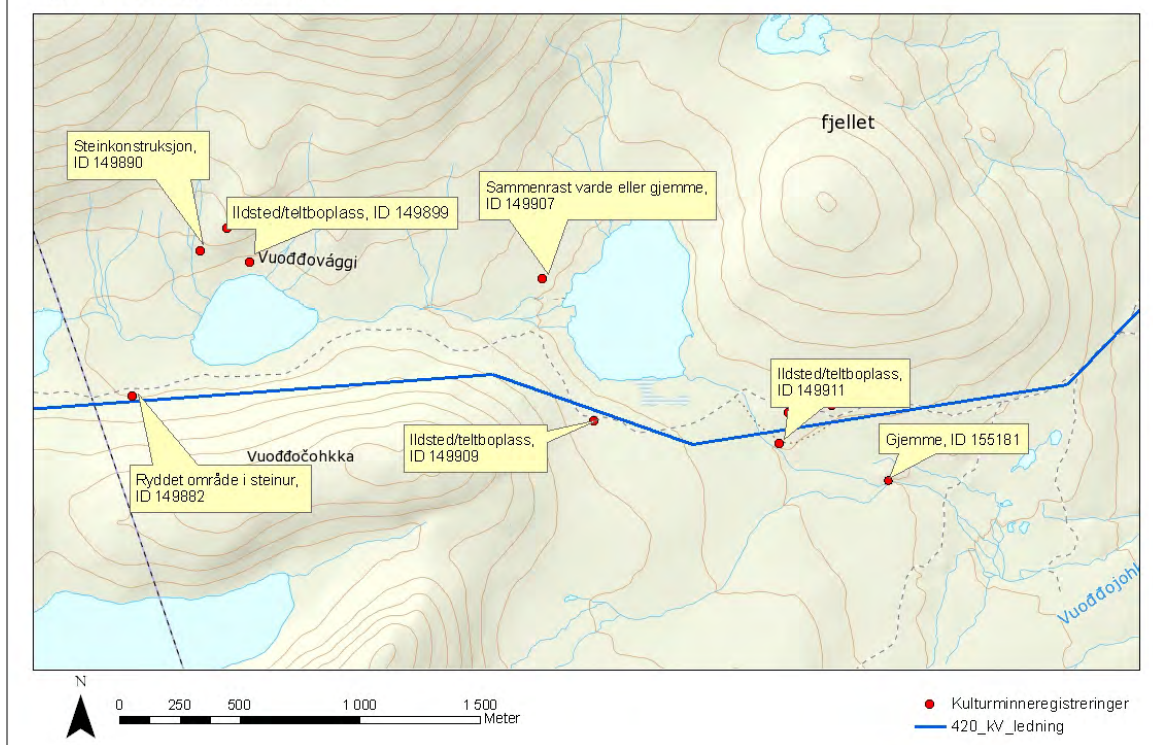
Vuodđovággi-området har i tillegg mange spor etter nyere aktivitet som knyttes til reindrifta, og antagelig også til linjebygginga på begynnelsen av 80-tallet.

Kulturminneregistreringer i Nordreisa kommune

Figur 66: Oversikt over registreringer i Nordreisa kommune.

Kart 1, Nordreisa kommune

Figur 67: Kulturminneregistreringer i Vuoddočohkka.

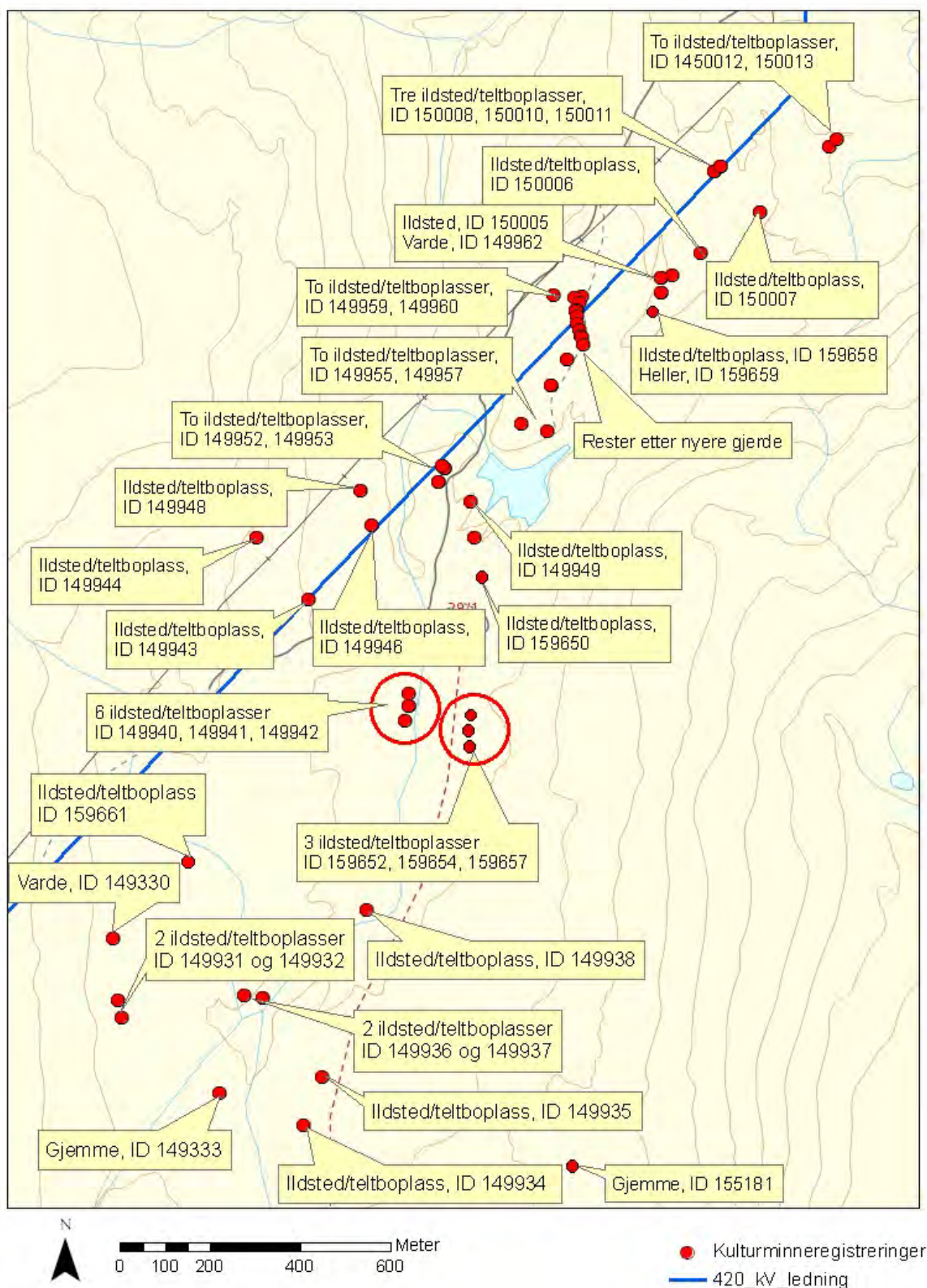
I Gahperus, et dalføre som er en naturlig nedgang til Reisadalen, ble det registrert et stort antall kulturminner (se fig. 68 og 69), hvorav en rekke ildsteder/teltboplasser. Ildstedene varierer i form (sirkulære, ovale, firkantige) og størrelse (største ytre mål på 1 m; noen eksempler vist på fig. 65 og 70-75). Mens noen av ildstedene ser ut til å være forholdsvis unge, er andre tydelig eldre. Flere av ildstedene har steinarmen, og i noen tilfeller også en ytre steinring/teltring. Mange av steinene er flyttet på eller fjernet fra ildstedene, sikkert for å brukes i nyere ildsted i nærheten.

Når man følger Gahperus ned fra fjellet møter man skogen, først bjørkeskog og så bjørkeblandet furuskog. Ildsted/teltboplasser er registrert også i skogen. I tillegg er det registrert mulige gravrøyser – to av disse i form av mer "typiske" urgraver (ID 150093 og 150094; se fig. 76), mens tre av registreringene foreløpig er ganske usikre som gravminner (ID 150104, 150106, 150107).

Det ble registrert en rekke tjæremiler (se fig. 80) i de lavereliggende områdene i Reisadalen, både i Gahperus og langs linjetraseen mot Geairajohka, der linja igjen løper opp på fjellet.

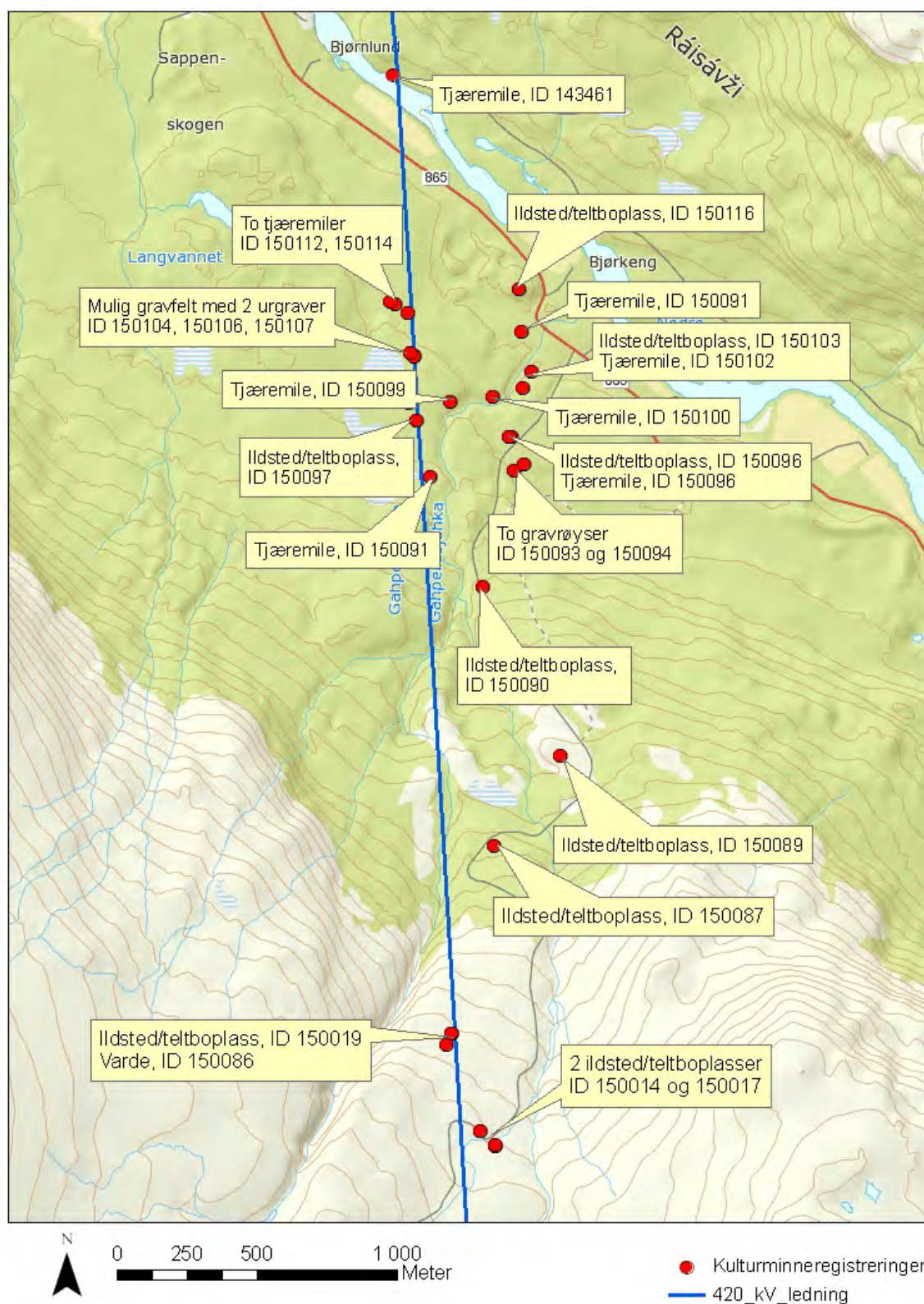
I Geairavággi og over mot Kvænangen kommune er antall registreringer relativt få, men det skal legges til at det ble registrert noen flere teltboplasser her under et feltarbeid utført i 2014 (resultatene ikke tatt med her). I tillegg til varder der man kommer opp på fjellet (fig. 77), enkelte ildsted/teltboplasser inne på fjellet (hvorav den ved Lánkajávri på fig. 79 antas å være relativt ung), ble det registrert noen steinkonstruksjoner tolket som mulige gjemmer, graver, bogastiller eller vindskjul (se fig. 78). Nord for Stuora Áibmevárri ble det funnet en nedgravning i ur som ble vurdert som en mulig "sommergrav" (for midlertidig oppbevaring av lik før det ble fraktet ned til kirkegård).

Kart 2, Nordreisa kommune

Figur 68: Kulturminneregistreringer i øvre del av Gahperus.

Kart 3, Nordreisa kommune

Figur 69: Registreringer i nedre del av Gahperus.

Figur 70 (til venstre): Ildsted steinsatt med to parallelle steinrekker (ID 149938). Ildstedet ligger inne i en teltring.

Figur 71 (til høyre): Ildsted med boaššu-stein trukket opp på ildstedsteinene (ID 149940).
(Begge foto: A.Klokkervoll)

Figur 72 (til venstre): Sirkulært ildsted (ID 149948) (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 73 (til høyre): Kvadratisk ildsted med antydning til steinarmer (ID 149953)(Foto: O.M.Siri)

Figur 74 (til venstre): Ildsted med steinarmer (ID 150012)

Figur 75 (til høyre): Ildsted med teltring. Dette ildstedet ligger i furuskog nederst i Gahperus.
(Begge foto: A.Klokkervoll) (Alle bilder på siden er tatt i Gahperus-området)

Figur 76 (til venstre): Gravrøys nederst i Gahperus (ID150094). (Foto: O.I.Eira)

Figur 77 (til høyre): Varde nær fjellfoten opp fra Reisadalen mot Geiravággi (ID 143439). (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 78 (til venstre): Steinkonstruksjon (ID143437) i Geiravággi. På bildet: Marit M. Murud Eira og A.Klokkervoll. (Foto: A.Nilsen)

Figur 79 (til høyre): Teltring (ID 143436) ved Lánkajávri. Teltringen har ikke noe ildsted i midten og antas å være relativt ny. (Foto: A.Klokkervoll)

4.4.2. Informantopplysninger

Disse har bidratt med opplysninger om bruk av områder og kulturminner i Nordreisa kommune: Harald Elvebakken (Oksfjordvann), Per Gaup (Gahperus og Kautokeino), Toralf Lyngstad (Biertavárri), Arne Lund (Nordreisa).

Kulturminner og bruk av områder:

- Det har vært et gammested i Geatkkutvággi/på sørsiden av Geatkkutjávri, samt på nordsiden av Geatkkutluoppal – sistnevnte var en jaktgamme som folk fra bygda brukte.
- Det har stått en gamme mellom Áittášvárri/Áittášjávri og Geatkutjohka. Litt lenger mot NØ var det satt opp små gammer til å gjemme ryper i. Rypegammene var laget av folk fra Reisa.
- Det har stått flere gammer fra der Geatkkutjohka renner inn i Ávžegeašjohka og til der Čiknajohka renner inn i samme elv. Uviss alder.
- Ved Somajávri inn mot fiskegrensa skal det være en offerstein– en kampestein med sprekk. Den ligger mellom elveinnløpet og grensa. Alle hadde respekt for steinen.

- Det har vært boplasser hele veien opp til Gahperus, oppe på Gahperus og ved Geatkkutluoppal.
- Et reingjerde som krysset vann 656 m.o.h. i Gahperosdalen ble flyttet på 1960-tallet. Ennå ses vegetasjonsskillet.
- I muntlig tradisjon skal Gahperus ha vært reindriftssamenes boplass i alle fall i 300 år. Også stedsnavnene Gahperus (kroktarm/tarmslyng) og Sáhppi (fordøyelsesvæske som samles i sáhpperáhkku/galleblæra, men sáhppi brukes også om kun galleblæra), er beskrivende samiske stedsnavn som henviser til reindriften tilstedeværelse og virke i lang tid.
- Vest for et vadeded over Gahperuselva, i Gahperusvággi, er det en slette der det skal være spor etter mange gamle boplasser. Området har også vært brukt til samling av kløvrein.
- Der veien går opp mot Gahperus har det tidligere vært ferdselsvei med reinraider.
- I Josvannet i Reisdalen skal en person være druknet etter at han kjørte reinraiden ut på dårlig våris. Dette skjedde for ca 150 år siden.
- Ved veien som går opp til Gahperus, 100 – 200 meter oppover fra innkjøringen, ligger det to gravrøyser. Ifølge informanten skal den ene ha blitt åpnet etter at han så dem første gang for ca 25 år siden.
- Gravrøysene i Gahperus kalles på folkemunne for "Djevelgrava". De skal ha vært der fra 1700-tallet.
- Det skal ha vært et sagbruk eller ei kvern ved Gahperuselva.
- De kvenske bosetterne i Reisa dyrket (bl.a.) bygg, og hadde for det meste både vennskapelige og konstruktive relasjoner til (reindriften)-samene, med vareutveksling til nytte for begge parter.
- Geairavággi har ikke vært kjent som flyttrute for reindriften. Doaresvággi og Riehppi/Rokkilvággi har derimot blitt brukt, og det gikk en flyttvei/reintrekk fra Reisa til Kvænangsbotn gjennom Moskkuvággi/Moskodalen.
- Rokkilvággi/Røyelvdalen var tidligere en sentral ferdselsåre fra Reisa til Návetvuopmi og Kvænangen for flytt-/reindriftssamene. Fávrosorda ved Røyelvporten var et sted der samene skiftet fra vinter- til vårutstyr. Her fantes et reingjerde i stein som eieren etter måtte fylle tre ganger før han hadde fått inn alle reinene.
- Ved en bekk som renner ned i Lilleldalen (NØ for Návetvuopmi) finnes en kulp med steingjerder rundt. Disse gjerdene leder ut i kulpen fra begge sider, men ikke mot stupet over kulpen.
- Det kan finnes ildsteder/teltboplasser i Øvreporten på sørsiden av Návetjohka – nær Áibmevárri.
- Sannsynlig at det finnes ildsteder ved Náhpoodasjávrrit (vest for Midtreporten) – det var vanlig at reindriftssamene passerte/slo leir her.
- Ved Midtreporten ca 200 m nord for den eksisterende linja er det en 2 m lang steinsetting som kan være et skyteskjul.
- Siste villrein i området ble skutt ved Beahcegealháldi, nær Sieideháldi, i 1944.

Sagn/fortellinger og andre opplysninger:

- Om rypegammene øst for Áittášvárre: Noen i Kåfjorddalen hadde hørt om de fine gammene som reisaværingene hadde bygd, og sa til folk som skulle dra til området på jakt at de ikke behøvde å ta med seg noe, der var alt klart til bruk. Jegerne dro med minimal oppakning. De

ble overrasket av skikkelig dårlig vær, og fant rypegammene som viste seg å være altfor små for folk, slik at det ikke gikk an å bruke til krypinn. Det gikk jo bra med jegerne til slutt, de kom seg ned til Reisadalen, men det kunne gått riktig galt.

- Det fortelles at ei fjellsamejente druknet i Nieidajohka ("Pikeelva") og ga opphav til navnet. Historien kan muligens knyttes til ei 14-årig jente som ble gravlagt i 1846 etter å ha druknet i en bekk.
- Det finnes mange spøkelseshistorier fra Sappen (leirskolebygningene) og Elvestad skole, som ble bygd på 1700-tallet. Bl.a. en om et piperøykende spøkelse som folk luktet – særlig på kjøkkenet – og som også kunne merkes som et noe ubehagelig nærvær. Spøkelset ble "sendt vekk/videre" av en ung mann som kunne litt mer enn de fleste.

4.4.3. Sammenstilling og vurderinger

Ca 1/3 av de registrerte kulturminnene i Nordreisa kommune har status som automatisk fredet, mens ca 2/3 er gitt uavklart vernestatus. Av de sistnevnte kan flere ved nærmere undersøkelse forventes å havne i kategorien "automatisk fredet", mens andre kan representere alder og bruk som ikke gir fredningsbeskyttelse. Det skal her nevnes at de fleste av de registrerte tjæremilene er lagt inn i Askeladden med uavklart vernestatus, men at de antagelig ikke kan regnes som freda kulturminner.

Automatisk fredet	34
Uavklart vernestatus	60
Ikke fredet	12
Totalt	106

Tabell 7: Vernestatus for de registrerte kulturminne i Nordreisa kommune.

Ildsted/teltboplass (m/armer: 9)	53	Varde	7
Tjæremile	17	Hustuft	3
Steinkonstruksjon	11	Bogastille	3
Røys (gjemme eller grav)	9	Gjemme/nedgravning	2
		Gjerderest	1
		Totalt	106

Tabell 8: Registreringer i Nordreisa kommune fordelt på kulturminnetyper.

Også i Nordreisa kommune er de fleste registrerte kulturminnene spor etter reindriftsamisk aktivitet og bosetting, noe som ikke minst gjelder de mange ildstedene/teltboplassene. Disse ble først og fremst registrert i fjellområdene og i Gahperus-dalføret ned mot Reisadalen – hvor tettheten av ildsted/teltboplasser er særlig stor. Ved en mer grundig kartlegging av området, også i litt avsand til linjetraseen, må man forvente mange nye registreringer. Flere av de registrerte ildstedene her har armer eller "bearbmet" av stein, noe som bekrefter at dette er spor etter reindriftsamiske boplasser.

Det ble ikke tatt trekullprøver for datering fra noen av de registrerte ildstedene fordi de fleste kulturminnene som vil bli direkte berørt av utbyggingen ligger i Gahperus, og her vil dateringsprøver ventelig tas som del av planlagte utgravninger. Det antas at de registrerte boplassene samt øvrige kulturspor i fjellområdene kan være alt fra relativt unge til tre/fire hundre år gamle. I dag har reinbeitedistrikt 36 hytter i Gahperusvággi, et stykke ovenfor skoggrensa. Boplassen er særlig viktig i august, da det merkes kalver i området og klargjøres for flytting østover. Vorren (1962) nevner at reindrifta tidligere hadde høstboplasser lenger ned i Gahperus – i skogen. Dette stemmer overens med registreringene som er gjort; teltboplasser er funnet hele veien nedover fra fjellet til helt nede i Reisadalen.

Av kulturminnetyper registrert langs traseen nede i selve Reisadalen er tjæremile den mest tallrike (se fig.80). Dette sier noe om hvor omfattende tjæreproduksjonen må ha vært i en periode. De fleste milene antas å ha vært laget på 1800- og begynnelsen av 1900-tallet, og er antagelig laget av finske innvandrerne, som spesialiserte seg på skogbruk med tømmer- og tjæreproduksjon (Brekmoen 2010). Dette utelukker selvfølgelig ikke at både bofaste samer og nordmenn også har laget sine egne miler. Tjæra ble utvunnet til eget bruk, for impregnering av treverk i båter, bygninger og gjerder, og også tau og fiskegarn. I tillegg var tjære salgsvare og kunne gi pengeinntekter.

Figur 80: En av de mange tjæremilene i Reisadalen (ID 143446). I dette tilfellet er det planlagt et mastepunkt for den nye linja midt i mila (markert med trepinne). (Foto: A.Nilsen)

Langs traseen over fjellet fra Reisadalen og mot Kvæningen ble det gjort relativt få registreringer. En grunn kan være at den mest brukte flyttleia ut mot de ytre delene av Reisa har gått i Rokkil/Røyelvdalen (Vorren 1962), ikke i Geairavággi. Slik er det også i dag (Fagrapport reindrift 2009). Men også Geairavággi har vært brukt. Under et feltarbeid i 2014 ble det gjort nye registreringer av teltboplasser i området og også innkommet informantopplysninger om at området ble bruk av reindriftsfamilier på 1800-tallet, og det er lite tvil om at de registrerte teltboplassene stammer fra reindriftssamisk bruk. Det skal i denne forbindelsen også nevnes at reindriftssamiske boplasser er registrert i Fávrosorda, ved utløpet av Rokkilvággi/Røyelvdalen i et annet registreringsprosjekt (Brekmoen 2010).

Som informantopplysningene viser har også den fastboende befolkninga brukt fjellområdene i Reisa, og noen av de registrerte kulturminnene kan stamme fra aktiviteter knyttet til for eksempel fiske i fjellvann og rypefangst. I tillegg kommer husdyrbeite og utmarksslåtter i litt lavereliggende områder. Et eksempel på at både reindriftsamene og lokalbefolkningen har brukt de samme områdene er den nevnte reindriftssamiske boplassen i Fávrosorda - her hadde også lokalbefolkninga gamle og utmarksslåtter (Brekmoen 2010).

Når det gjelder dagens reindrift i området så vil linjetraseene berøre beitelandet til reinbeitedistrikt 36 Čohkolat ja Biertavárri (sørvest for Reisadalen) samt 42 Beacegealli og 35 Fávrosorda (nordøst for Reisadalen). Dessuten har distrikt 39 flytting gjennom den sørvestlige delen av kommunen (Ask rådgivning 2009). Familiene tilknyttet disse reindriftsidaene har lange tradisjoner i områdene.

4.5. Kvæningen kommune

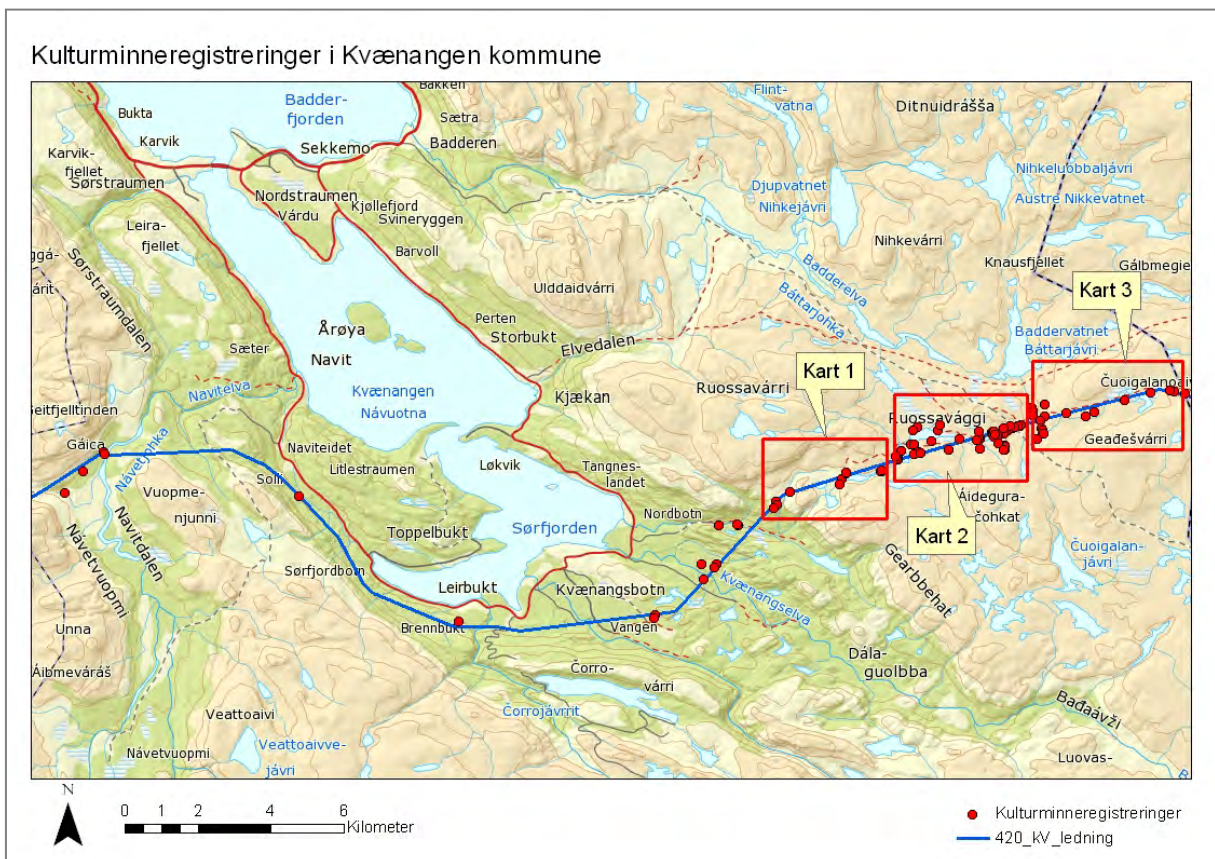
Også i Kvæningen (på samisk Návuonna) kommune er bare ett trasealternativ befart. Linja kommer inn i kommunen fra Nordreisa nord for Stuora Áibmevárri. Den krysser så Návétvuopmi/Navitdalen (oversatt fra samisk: fjøs-skogen), følger Naviteidet mot sørøst, svinger så nordover og krysser Bađajohka/Kvænangselva ved Bađaávži/Fossnakken. I dette området løper linja i bjørkeblandet furuskog. Deretter løper linja opp på fjellet over skoggrensa, og følger Ruossavággi (=korsdalen) mot nordøst. Mellom fjellene Čuoigalanoaivi/Skilaupfjellet og Geađešvárri krysses grensa til Finnmark fylke og Alta kommune.

I Kvæningen ligger ett av de 4 områdene der Tromsø Museum har gjennomført arkeologiske utgravninger som følge av planlagt utbygging. Dette gjelder Ruossavággi nordøst for Kvænangsbotn. (Rapport vil ferdigstilles i 2014)

4.5.1. Registrerte kulturminner

I Kvæningen kommune ble det registrert til sammen 130 kulturminner i forbindelse med befaringer langs planlagt kraftlinje (kartfestet på fig. 81, nærmere beskrevet i vedlegg 1).

Lengst i vest, der linja krysser Návétvuopmi/Navitdalen, ble det registrert noen ildsted med uavklart vernestatus. I samme område, med noe avstand fra den planlagte linja, har i tillegg Troms fylkeskommune registrert en felt med flere ildsted på elvebredden. Disse ildstedene er vurdert som automatisk fredet.

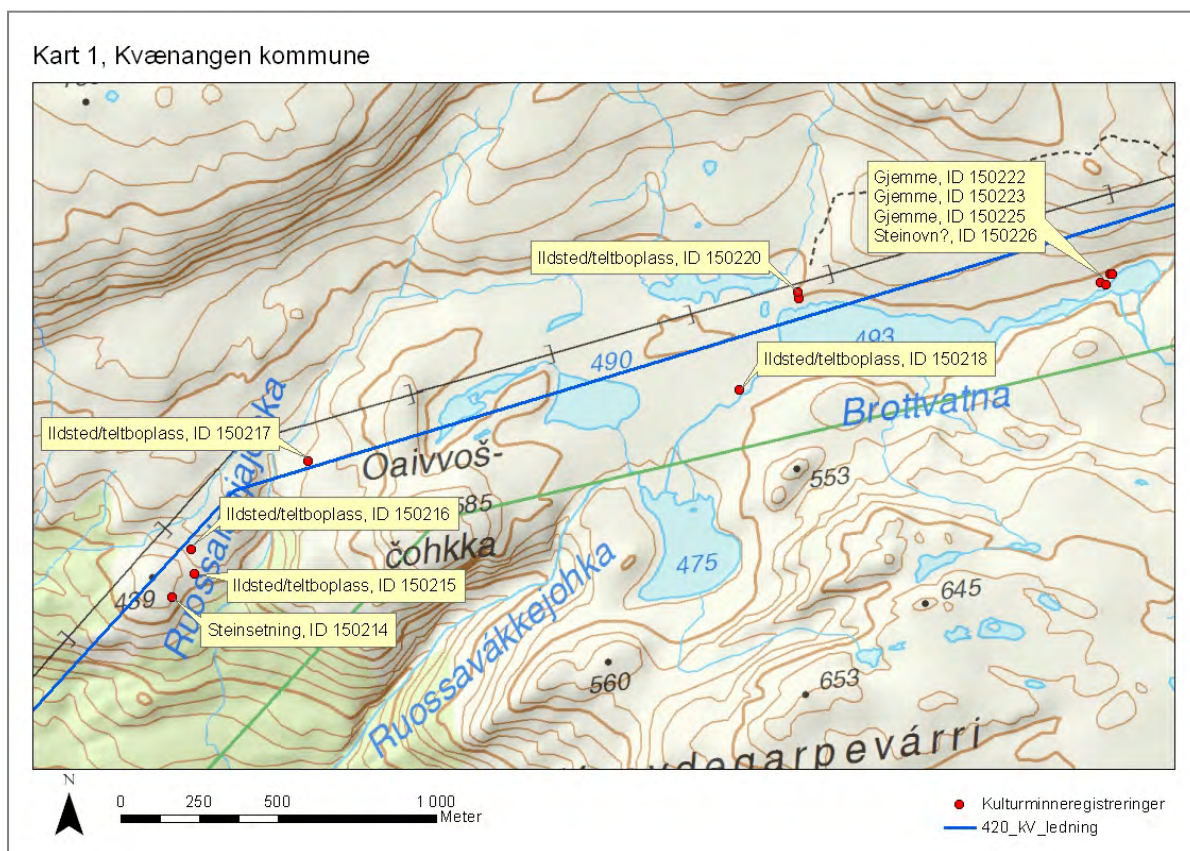

Figur 81: Oversikt over registreringer i Kvæningen kommune

Linja dreier så mot sør og følger Naviteidet mot Kvænangsbotn. Ved Tredjevann på Naviteidet ble det registrert et ildsted, antagelig en bålplass under åpen himmel siden det er lagt inntil jordfast stein. Ildstedet er gitt uavklart fredningsstatus.

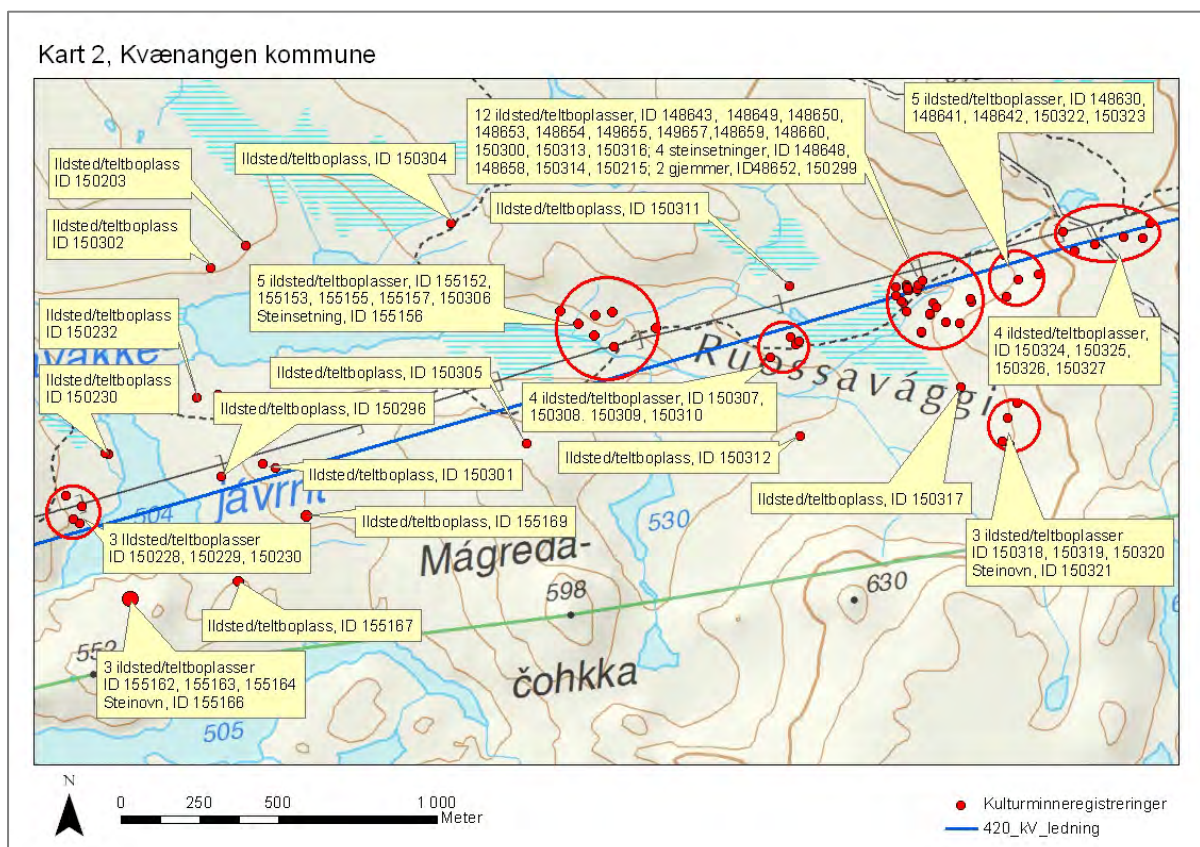
I Kvænangsbotn løper linja gjennom et skogområde der det ble registrert flere tjæremiler. I nærheten av to av dem ble det registrert groper som kan være fangstgroper, men det er også mulig at gropene er yngre og har å gjøre med produksjon av tjæremilene.

Vest for Brottvatna og Oaivvoščohkka kommer linja igjen opp på fjellet. Rett over skoggrensa møter man her de første teltplassene (fig. 82). På øst- og vestsiden av Ruossalanjohka er det registrert tre ildsted/teltplasser samt en steinsetning (fig.83), alle med fredningsstatus. Ett av ildstedene (ID 150217; fig. 84) hadde steinarmer.

Figur 82: Registreringer i området fra Ruossalanjohka mot Ruossavággi.

Videre innover det vide dalføret Ruossavággi og i den kryssende dalen Gihccevággi er det registrert et stort antall kulturminner (se fig. 85 og 96), de fleste i form av ildsted/teltplasser. Formen på ildstedene varierer, og flere av dem har *bearbmet* (steinarmer; se fig. 86 og 87). Noen ildsted ser nye ut og ligger godt synlig oppå bakken, mens andre – som trolig har høyere alder – ligger nede i torva og er godt overgrodd (se fig. 88 og 89). For flere av ildstedene kan man se stein rundt, noen ganger som tydelige teltringer (se fig. 90). Det ble registrert flere rester etter steinovner, laget for baking av brød (se fig. 91 og 92). Alle disse antas å være brukt på 1900-tallet.

Figur 86 og 87: Ildsted med steinarmer i Ruossavággi (til venstre ID 148642, til høyre ID 148653, foto: A.Klokkervoll og K.Schanche)

Figur 88:(til venstre): Rektangulært ildsted (ID150296), overgrodd og lite markert (Foto: J.P.Cadamerteri)
Figur 89 (til høyre): Sirkulært ildsted (ID148665), lite gjengrodd og godt synlig. (Foto: K.Schanche). Begge ildstedene ligger i Ruossavággi.

Figur 90: Ildsted med teltring i Gihccevággi. Det står et jordbor midt i ildstedet (ID 150336). (Foto: O.I.Eira)

Figur 91 og 92: Det ble registrert flere rester etter steinovner for brødbaking i Ruossavággi og Gihccevággi. Her er to av dem (ID 150220 og 150321). (Begge foto: A.Klokkervoll)

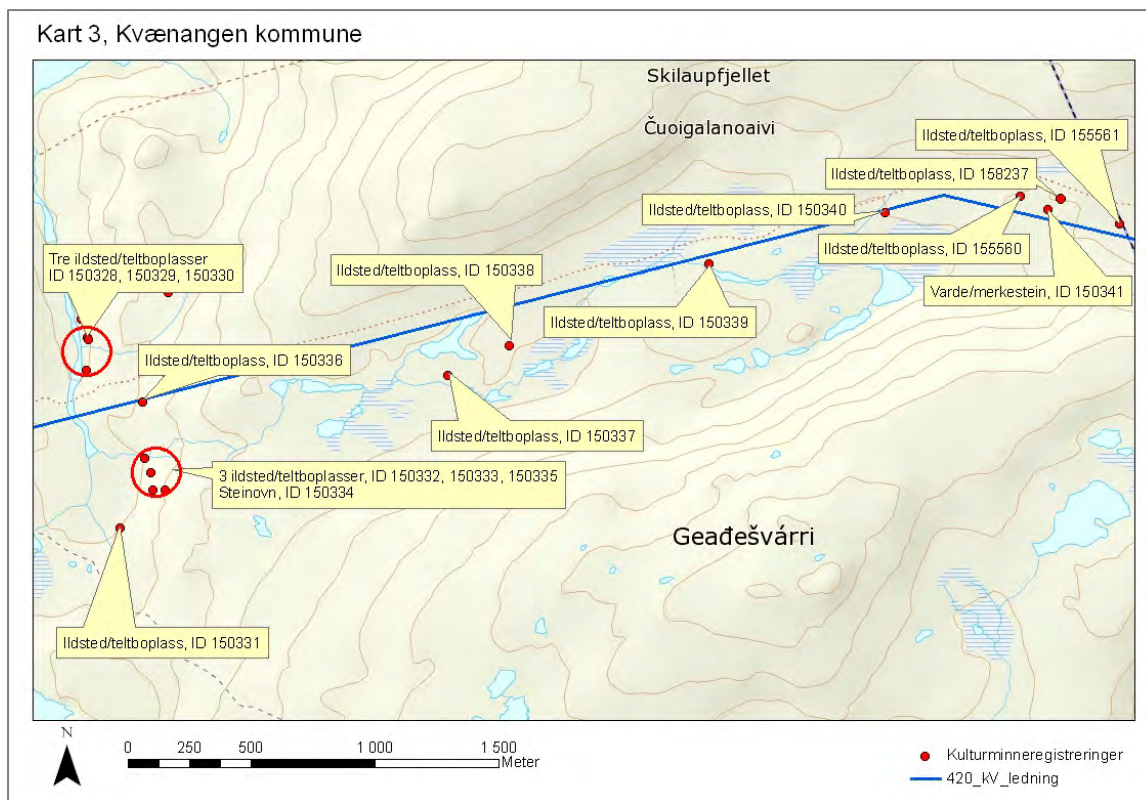
Figur 93 (til venstre): Steinsetning, antagelig grunnplan til hus laget av barn (felt-ID 041, ikke lagt i Askeladden). I bakgrunnen ses Váidejávri/Baddervann. (Foto: J.P.Cadamarteri)

Figur 94 (til høyre): Steinsetning oppå stor steinblokk (ID148648). (Foto: K.Schanche)

Figur 95 (til venstre): Teltboplass fra nyere tid i Gihccevággi (ikke lagt i Askeladden). Et bensin- eller oljefat er hvelvet over ildstedet. Rett ved ligger en buet bjørkestang – den er en av fire bealljek/buesperrer som utgjør reisverket i telt av bealljegahti-typen. I bakgrunnen ses Váidejávri/Baddervann. (Foto: K.Schanche)

Figur 96 (til høyre): Ildsted ved Geadešvárri (ID 155561). Trekull fra ildstedet ble datert til $83 \pm 32^{14}\text{C}$ -år før nåtid. (Tomstokken viser retning mot nord.) (Foto: K.Schanche)

Figur 97: Registreringer mellom Čuoigalanoaivi og Geađešvárri.

De mange steinsetningene som ble registrert varierer i form og størrelse, og også funksjon og alder. Noen av dem er tydelig ganske nye. Dette gjelder for eksempel det som er laget som markering av husvegger og rom, og som antagelig er spor etter barns lek (se fig. 93). Også flere steinsetninger oppå store steiner kan det være barn som har laget (fig. 94). I området ligger det for øvrig mange gjenstander som daterer bruk og aktivitet i nyere tid (se fig. 95, 101, 102).

Ruossavággi er et av de områdene som Statnett har søkt frigitt og der Riksantikvaren har innvilget dispensasjon forutsatt at det foretas arkeologiske utgravninger. Utgravningene vil kunne datere kulturminnene og indikere i hvor lang tid dette bosettingsområdet har vært brukt. Sametinget har derfor ikke tatt trekullprøver for dateringer av noen av ildstedene her. Dette er imidlertid gjort av ett av de ildstedene (ID 155561; fig. 96 og 97) som ligger nærmere fylkesgrensa, nord for Geađešvárri. Trekull fra ildstedet ble datert til 83 ± 32 ^{14}C -år BP/før nåtid. Kalibrert gir dette resultatet 1800 – 1930 e.Kr. med ca 70% sannsynlighet, og alternativt 1600-1740 e.Kr. med ca 25% sannsynlighet.

4.5.2. Informantopplysninger

Disse har bidratt med opplysninger om kulturminner og bruk av områder i Kvæningen kommune: Odd Iversen, Kvæningen; Karen Marie Eira Buljo, Kautokeino; Mathis Mathisen Sara, Kautokeino; Ellen Kristine Buljo Sara, Kautokeino; Mari Hætta, Kautokeino. Alle de nevnte fra Kautokeino har sterk tilknytning til Ruossavággi-området, der de har bodd hver sommer i mange, mange år.

Kulturminner og bruk av områder:

- Návitvuopmi/Navitdalen har vært mye brukt til jakt og fiske av lokalbefolkninga i Kvæningen.
- Reindriftsamene hadde sine sommerboplasser i midtre og søndre del av Návetvuopmi/Navitdalen.

- Det skal finnes flere ildsteder oppe ved elva i Navitdalen, særlig der hengebrua/linja krysser den og et stykke østover. Mange av disse er relativt nye og stammer fra lokalbefolkningas bruk av området. Noen kan trolig knyttes til de som gikk over fjellet til Vaddas gruver i Oksfjorddalen i første del av 1900-tallet. Det var mange gruvearbeidere som vandret denne veien fra og til Navit/Kvænangen.
- Ruossavággi-området har vært en sentral sommerboplass for reindrifta (Spálccasiida).
- Reindrifta brukte å ha boplasser i området rundt Váidejávri/Baddervann, opp langs Gihccevággi (dalen sør for Baddervann/Váidejávri) og i Ruossavággi og områdene rundt, bl.a. ved Givrejávri (se fig.100).
- De mange bålplassene/lávoplassene og goahteplassene på høyda vest for Gihccevággi og vestover ned på terrassene mot slettelandet i Ruossavággi er et resultat av at gjeterne ofte satte lavvoene høyt for å ha god oversikt over reinflokkene i områdene rundt for å kunne følge med og fort rykke ut for å hindre uønskede bevegelser av rein. Etter hvert som det ble slutt med det glisne brensløt/kjerringriset, flyttet de lavvoene eller bealjegoahtiene til steder der det fantes mer brensel. Slike boplasser finnes overalt i området rundt Ruossavággi.
- I Ruossavággi skal såkalte 8-talls ildsted, eller ildsted med steinarmer/bearmahat, ha vært laget helt fram til 80-tallet.
- Det er bygget flere steinovner for baking av brød i Ruossavággiområdet. Disse har vært i bruk fram til 1970-tallet.
- Gjemmer/oppbevaringsplasser i steinur ble laget langt inn på 1900-tallet. De ble brukt både til kjøtt og utstyr.
- En del av gjemmene var tidligere graver. De som døde på fjellet ble gravlagt midlertidig i stein og ur til de kunne fraktes til kirkegård. Disse skiller seg fra andre gjemmer ved at kammeret er avlangt, alt etter størrelsen på den døde.

Sagn/fortellinger og andre opplysninger:

- På offisielle kart står det at det som kalles Baddervannet på norsk heter Báterjávri på samisk. Dette er feil. Vannet heter Váidejávri.
- Dalen sør for Váidejávri/Baddervann heter Gihccevággi. Den er ikke navngitt på kart.
- En av informantene, Máhtte/Mathis Mathisen Sara, ble født i familiens sommerland ved Øverste Sorvošluoppal, like øst for Váidejávri/Baddervann.
- Om barndommen i Ruossavággi: Barna i reindriftsfamiliene lekte med stein og laget ulike konstruksjoner. Det var først og fremst gutter som holdt på med slikt. Guttene hadde mer fritid enn jentene. De fisket i bekker og vann og lekte natt og dag. Først når de ble tenåringer, måtte de ut i arbeid med gjerdning, samling, skilling, merking, slakting, gjeting. Jentene var allerede som småjenter med i ulike typer arbeid, som samling av brensel, skrape vierbark til lærimpregnering, skjæring og tørking av sennagress, fyring i telt/goahti, rydding og vasking. De hadde ikke like mye tid til leking som guttene. Når de ble tenåringer, var det ofte ut i tjeneste hos andre reieiere i området (fortalt av Elle Ristiinná/Ellen Kristine Buljo Sara).
- Da bilde av en av steinovnene (fig. 98) ble vist til to av informantene, Elle Ristiinná/Ellen Kristine Buljo Sara og Máhtte/Mathis Mathisen Sara (se fig. 6), kjente de den straks igjen. De fortalte at det var Ingun-Issát/Isak Hætta som murte den mens han ennå var i Spálca. Den ble laget på slutten av 1960-tallet og Elle bakte mange brød i den, siste gang på begynnelsen av 1970-tallet. Etter det fikk de hytte i Kvænangen og da ble det slutt med baking på fjellet.

Figur 98: Steinovn med jerndør (ID 150334) i Gihccevággi.
(Foto: J.P.Cadamarteri)

Figur 99: Inguna Máret/Marit Hætta har mange minner fra Ruossavággi. (Foto: Ø. Nilsen)

- Inguna Máret/Mari Hætta (fig. 99; søster til Ingun-Issát som lagde ovnen) har tilbragt alle sine barndoms somre i Ruossavággi-området (etter at hun ble voksen og gift flyttet hun til Ábborašša siida). Hun fortalte at siste gang hun laget ildsted med armer/bearmahat av stein var rundt 1980. Hun sa videre at de ble laget for *goađit*, dvs. for telt som var satt opp på steder der de skulle bo en stund, og der bærekonstruksjonen var såkalte *bealljek*/buee bjørkestenger. Dette i motsetning til enklere telt, *lavvu*, som kunne brukes på steder der man slo seg ned kortere tid, f.eks. under gjeting. I lavvoene ble det som regel laget enklere ildsted.
- Også Máret har murt flere ovner i sitt liv og bakte brød i dem siste gang på 1970 tallet. Hun synes brødene ble bedre enn de som bakes i elektrisk ovn eller i tidligere vedovner. Skorpen ble tykk og myk.

4.5.3. Sammenstilling og vurderinger

Av de 130 registreringene i Kvæningen kommune er omtrent halvparten lagt inn i Askeladden med vernestatus "automatisk fredet", mens litt under halvparten er gitt uavklart vernestatus (tabell 9). En vurdering i ettertid er at flere av kulturminnene som i felt var antatt å være fredet nok er under 100 år og dermed ikke fredet ifølge lov. Dette gjelder spesielt noen av teltplassene i Ruossavággi. Men dette en tradisjonsrik boplass som er brukt på stort sett samme måte i lang tid – antagelig i flere hundre år. Dette betyr at mange eldre spor kan være forstyrret av senere aktivitet, og at flere av teltplassene er gjenbrukt mange ganger. Fredningsstatus på ildsted som kan være yngre burde i dette tilfellet ikke være noe stort problem, i og med at det er sannsynlig at disse indikerer også eldre bosetning.

Automatisk fredet	64
Uavklart vernestatus	49
Ikke fredet	17
Totalt	130

Tabell 9: Vernestatus for de registrerte kulturminnene i Kvæningen kommune.

Ildsted/teltboplass (m/armer: 15)	88	Varde	5
Tjæremile	8	Fangstgrop	3
Steinsetning	8	Gjerderester	2
Steinkons./gjemme	8	Steinbu	1
Steinovn	5	Trebu	1
		Grop/gjemme	1
		Totalt	130

Tabell 10: Registreringene i Kvænangen fordelt på kulturminnetyper.

Ilgjen kan de fleste registreringene knyttes til reindriftsamisk bosetning og aktivitet. Unntaket er de registrerte ildstedene i Návítvuopmi/Navitdalen, som kan være spor etter fastboende og /eller gruvearbeidere, samt registreringene av tjæremiler i skogområdene i Kvænangsbotn. Tjæremilene knyttes til finsk/kvensk bosetting i områdene, men det er også mulig at noen av sjøsamene lærte seg denne teknikken av innvanderne fra Finland.

Når det gjelder Ruossavággi-området er det som sagt svært rikt på kulturspor. I tillegg til registreringene må man forvente at det finnes mange spor som ennå ikke er registrert, både i nærhet til linjetraseen og i tilknyttende områder. Under feltarbeidet knyttet til dette prosjektet ble arbeidet konsentrert om ledningstraseen, men for feltarbeiderne ble det klart at ved turer i terrenget på litt avstand fra traseen kommer man stadig over nye kulturminner i form av teltboplasser, steinsetninger og steinkonstruksjoner. Kanskje ikke så merkelig når man tar i betraktning at dette er et område der mange mennesker har hatt tilhold i sommersesongen. Ifølge Vorren (1962: 46-53) hadde hele 7 familier sine sommerleirer her i årene 1953 – 1957, og om våren og høsten var det i tillegg andre familier som stoppet her. Utpå sommeren begynte reinen å bli vanskelig å holde i sommerbeitelandet mot sjøen, og fra Ruossavággi var det lettere å kontrollere reinen og å få den snudd mot vest, før man i slutten av august begynte flyttinga østover. Når man så tar med i vurderinga at området har vært brukt på tilsvarende måte langt bakover i tid og helt fram mot våre dager, er det ikke merkelig at det har satt sine spor i landskapet (fig.100).

Figur 100: Reindriftsamisk vårbboplass ved Givrejávri, like sør for Ruossavákkejávrrit. Bildet er tatt i 1983. (Foto: I.Bjørklund, Tromsø Museum – Universitetsmuseet)

I likhet med Návítvuopmi/Navitdalen har også Ruossavággi-området vært et attraktivt område for de fastboende i Kvænangen. Her er rike fiskevann og fint jaktterreng. Selv om de fleste kulturminnene

som er registrert i linjetraseen synes å stamme fra reindriftssamisk aktivitet, kan noen av sporene være laget av folk fra fjorden som har vært her på fangst og fiske (fig. 101 og 102). Det skal legges til at området ikke ligger langt unna et område der det var gruvedrift med utvinning av kopper i begynnelsen av forrige århundre. Dette innebar bl.a. opparbeiding av vei opp langs Sorvošjohka/Badderelva, og har gjort området lettere tilgjengelig for folk.

Figur 101 og 102: Nyere kulturspor i og ved Váidejávri/Baddervann: en nedsunken båt og telt-/lavvostenger. Disse kan være levnet av såvel reindriftna som lokalbefolkninga nede ved fjorden. (Foto: K.Schanche)

Når det gjelder dagens reindrift er det reinbeitedistrikt 35 Fávrosorda, 34 Abborašša og 33 Spalca som vil berøres av linjebyggingen gjennom Kvænangen kommune (Ask rådgivning 2009). Familiene tilknyttet disse reindriftsiidaene har lange tradisjoner i områdene, og det er mange som har viktige deler av barndom og oppvekst her.

4.6. Alta kommune

I Alta kommune løper linjetraseen inn fra Kvæningen/Troms fylke i fjellområdet lengst sørvest i kommunen. Linja krysser dalføret Loahccavággi, går deretter videre mot NØ og kommer ned fra fjellet i skogområdene i Gurpmotvuopmi. Herfra er to linjealternativ befart. Det ene krysser Eibydaelen og går deretter over Altaelva og opp på fjellet Stuora Ráippis/Store Raipas. Det andre løper ned mot Øvre Alta og går deretter nord for Stuora Ráippis/Store Raipas. De to linjealternativene løper så sammen og deretter går linja videre over Tverrelvdalen, over Stuora Boara/Store Borras, krysser Transferelvdalen og videre over Buoskkasvárri/Kvannfjellet. Linja løper så i overkant av Rafsbotn og deretter rett mot nord til den dreier av mot nordøst på østsiden av Ráirrojavri/Leirbotnvannet. Deretter går den på østsiden av Ráirrojavri/Leirbotnvannet og opp Stohkkávzi/Stokkedalen til Bigáš på Sennalandet.

I Alta kommune ligger ett av de områdene der Tromsø Museum har gjennomført arkeologiske utgravninger som følge av planlagt utbygging. Dette gjelder Loahccavággi, like nord for grensa mot Troms fylke/Kvæningen kommune. (Rapport vil ferdigstilles i 2014)

4.6.1. Registrerte kulturminner

Til sammen 226 kulturminner ble registrert i Alta kommune (oversikt på fig. 107, nærmere beskrevet i vedlegg 1).

Linja krysser øvre del av dalføret Loahccavággi ikke lenge etter passering av fylkesgrensa mellom Troms og Finnmark. Dette er et høyfjellsområde med sparsom vegetasjon, men likevel med mange spor etter menneskelig aktivitet (se fig. 108). Der den slake nedstigningen til dalen begynner i vest er det registrert to gjemmer i form av nedgravninger med kantstilte heller (ett av dem vist på fig.103), samt et ildsted/teltboplass.

Figur 103: Rektangulær nedgravning/gjemme med kantstilte heller (ID 150547). Steinene som ligger rundt har sannsynligvis vært anvendt som "lokk". (Foto: J.Cadamarteri)

Nede i selve dalen er det registrert nærmere 20 ildsted/teltoboplasser og 5 kjøttgjemmer i ur (se fig. 104, 105, 106). Ildstedene er steinsatte, sirkulære til ovale, ingen av dem har steinarmer, men i et par tilfeller kan man se steiner i ring rundt/teltringer. Ildstedene er delvis overgrodd og de fleste er

antatt å være automatisk fredet. Noen av ildstedene vil undersøkes nærmere av Tromsø museum, og som en del av dette arbeidet vil de antagelig tidfestes ved hjelp av ^{14}C -metoden.

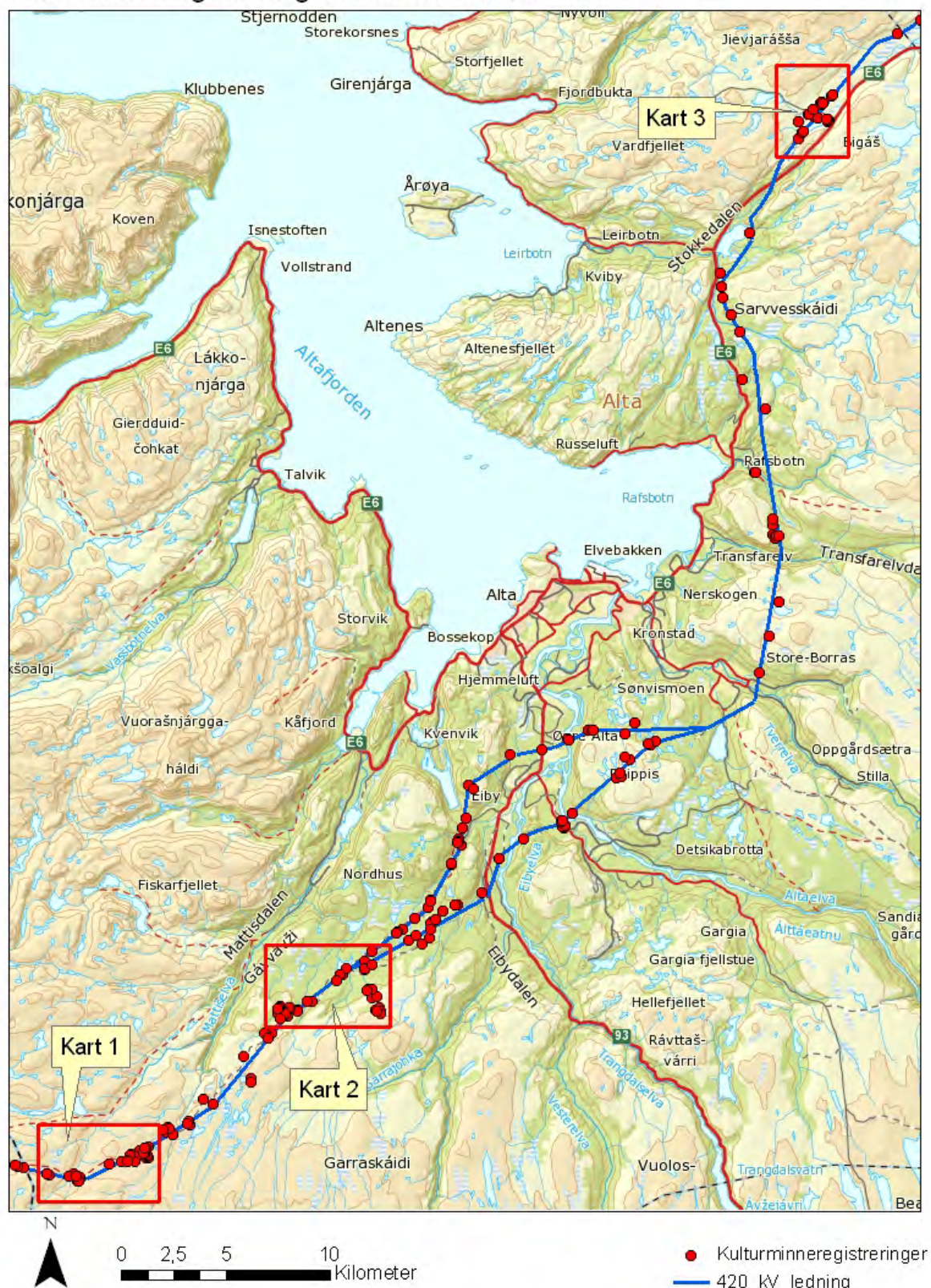
Figur 104 og 105: To av ildstedene i Loahccavággi (ID 148723 og 150558). (Foto: K.Schanche)

Figur 106: Ett av kjøttgjemmene i Loahccavággi (ID 150566). Personen (Ø.Nilsen) står oppi selve gjemmet. (Foto: K.Schanche)

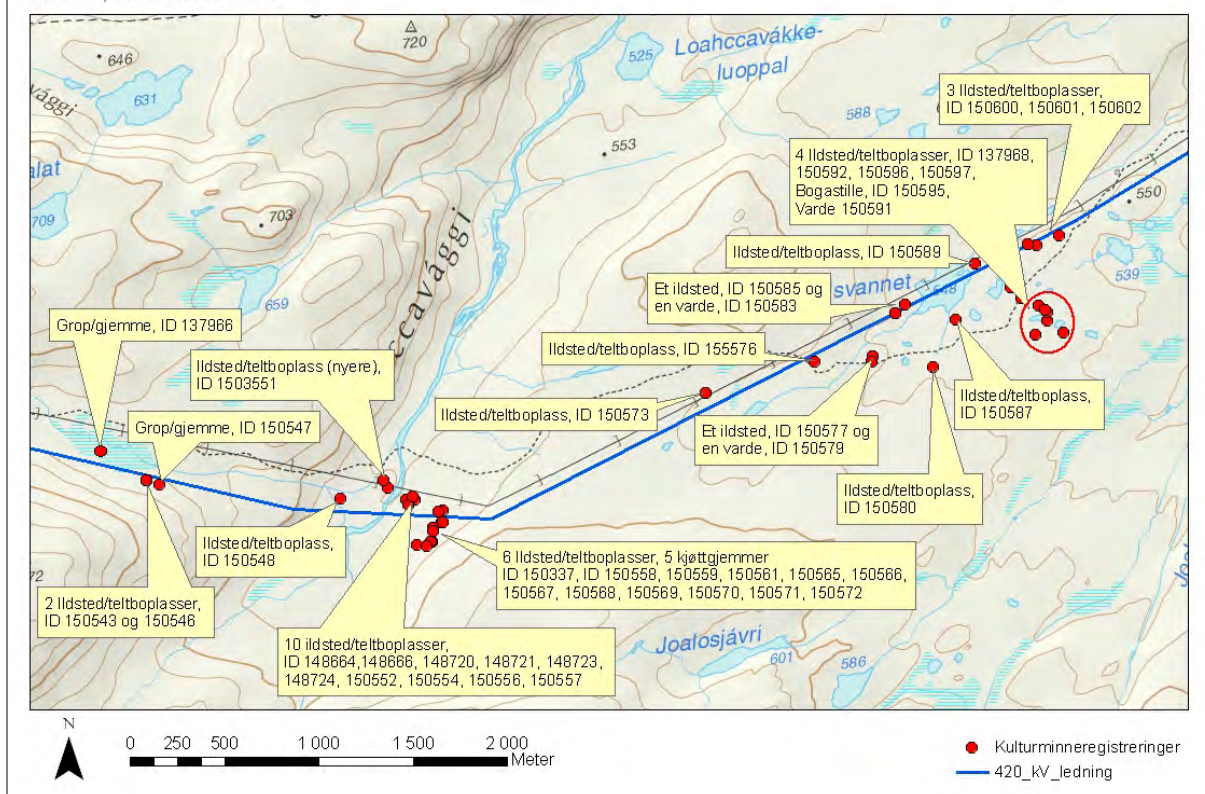
Også i området rundt Joalosjávri/Isvannet er det gjort en del registreringer (se fig.108), bl.a. en steinsirkel lagt på berg, muligens et skyteskjul/bogastille (ID 150595; se fig.109). I området finnes flere ildsted/teltboplasser, men litt mer spredt i terrenget og litt større variasjon med hensyn til ildstedenes utforming enn i Loahccavággi. Noen av ildstedene kan være av yngre dato, og er registrert med uavklart vernestatus. Trekull fra ett av ildstedene øst for Joalosjávri/Isvannet (ID 150600) er ^{14}C datert til $88 \pm 30\text{BP}$, kalibrert alder 1800 – 1930 e.Kr. med ca 70% sannsynlighet og 1680 – 1740 med ca 25% sannsynlighet. Ildstedet har antydning til steinarmer og en teltring rundt. På bakgrunn av hvordan det framkommer i marka synes den yngste perioden (1800 -1930) å være den riktige.

Kulturminneregistreringer i Alta kommune

Figur 107: Kulturminneregistreringer i Alta kommune.

Kart 1, Alta kommune

Figur 108: Registreringer i Loahccavággi-området og rundt Joalosjávri/Isvannet.

Figur 109: Steinring på berg nær Joalosjávri/Isvannet. Sannsynligvis er dette et et skyteskjul (ID 150595). (Foto: J.Cadamarteri)

Videre mot nord krysser linja Joalogorsa. Her er det gjort flere registreringer av ildsted/teltboplasser hvorav noen kan være av yngre dato og er gitt uavklart vernestatus, mens andre er antatt å være eldre og er gitt fredningsstatus. Det siste gjelder også et lite kjøttgjemme i ur på vestsiden av Joalosjohka (fig.110; ID 150619). Linja passerer her ikke langt fra et eksisterende samlegjerde for rein, på østsiden av Joalogorsa, og det er mange nyere aktivitetsspor i området.

Også ved Rávdojohka/Helleelva er det gjort registreringer; 3 ildsted – hvorav to med steinarmer (se fig.111), et stort kjøttgjemme i ur (fig.112), samt en grop/gjemme med kantstilte heller.

Figur 110: Kjøttgjemme på vestsiden av Joalosjohka (ID 150619). (Foto: J.Cadamarteri)

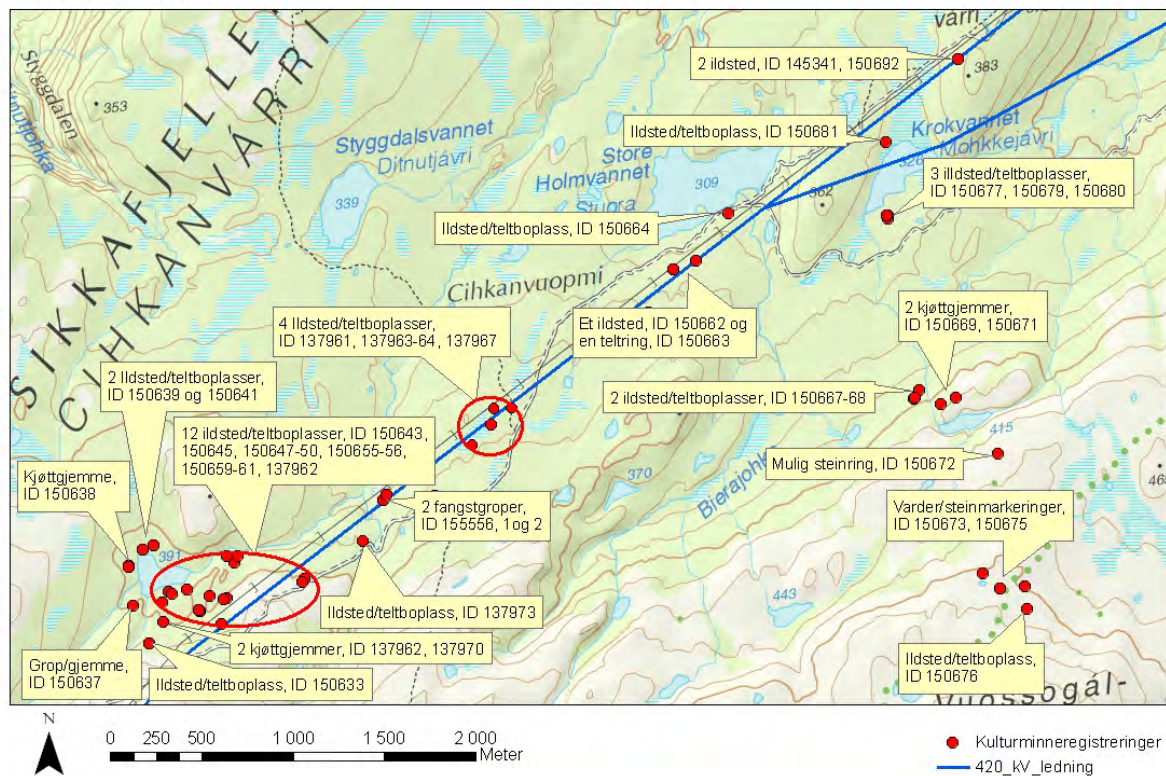

Figur 111: Ildsted med steinarmer (ID 149002) på tørr rygg ved Rávdojohka/Helleelva. (Foto: K.Schanche)

Figur 112: Kjøttgjemme (ID 137927) ikke langt fra ildstedet på bildet ovenfor. (Foto: K.Schanche)

Kart 2, Alta kommune

Figur 113: Registreringer i Cihkanvuopmi og opp mot Vuossogálvárri.

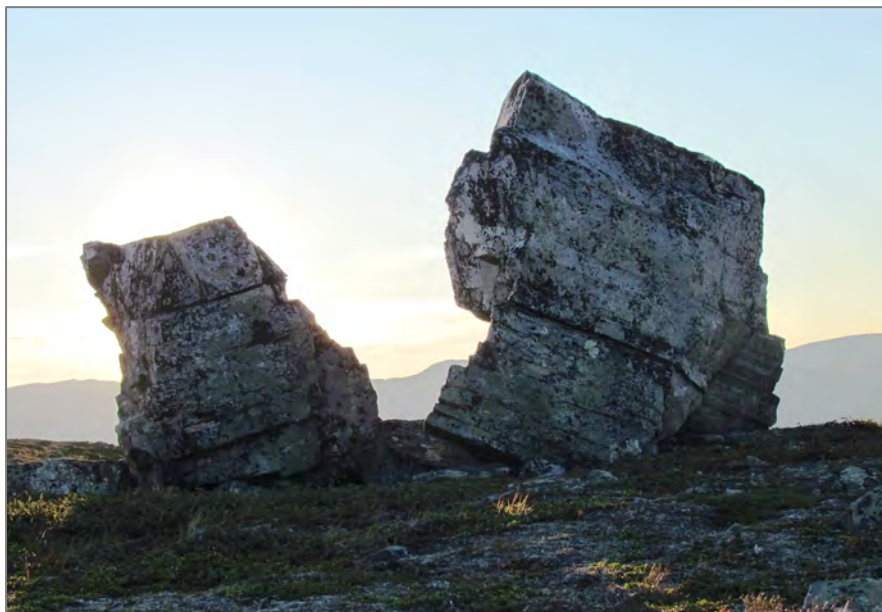
Det ble registrert flere enkeltliggende ildsted videre framover/nordover mot Cihkanvuopmi, der linja runder ned fra fjellet og møter bjørkeskogen. Også flere steder i skogen ble det registrert spor etter folk i form av nyere og eldre ildsted, samt kjøttgjemmer (se fig. 113). På en åsrygg ved den nordlige foten av fjellet Ovlinvárri ble det registrert to groper, sannsynligvis er dette fangstgroper (se fig.114).

Figur 114: Ole Mattis Siri registrerer fangstgrop (ID 155558) i Cihkanvuopmi. (Foto:A.Klokkervoll)

Et stykke unna linja ble det funnet en bjørnebegravelse/offerplass. I en sprekk under to steinblokker et stykke over skoggrensa ligger et bjørnekranium. Steinblokkene har opprinnelig vært én stor stein som for lenge siden er spaltet i to. Dette er ikke uvanlig for samiske offerplasser – ofte har ofringer

skjedd i slik naturlige bergsprekker. Kraniet ligger tørt inn under den ene av blokkene. Under skallen er det bjørkenever (se fig.115 og 116). Dette er etter all sannsynlighet et bjørneoffer som er lagt her for lenge siden. Beina ligger godt beskyttet for vær og vind og kan ha en datering på flere hundre år.

Figur 115: I sprekken mellom de to store kampesteinene, inn under den største av dem, ligger et bjørnekranium. (Foto: K.Schanche)

Figur 116: Omtrent midt på bildet ses bjørnekraniet (bakfra). Det ligger på flak av bjørkenever. Man skimter også bjørnens øverste nakkevirvel. Det er usikkert om det er flere bein fra bjørn på stedet, men rundt om kring ligger det horn, kjevebein, leggbein og ribbein av rein. (Foto: K.Schanche)

Langs de to befarte linjealternativene mot Eiby og Eibymoen er det gjort flere registreringer av ildsteder, hvorav mange er lagt inn med uavklart vernestatus. Mange av ildstedene har tydelig vært brukt ganske nylig, men i noen tilfeller kan det være gjenbruk av eldre ildsteder. Flere av ildstedene kan være spor etter utendørs kaffebål. Ved nordlig fot av fjellet Vuossogálvárri, vel 1 km øst for Guhkesjávri/Langvannet, ble det registrert et kjøttgjemme (ID 150688) som antas å være relativt gammelt (se fig. 117).

Nede på Eibymoen var det tidligere (i 1970) registrert en gravrøys (ID 57386). Denne ble gjenfunnet, men det viset seg at den var gitt gal lokalitetsgeometri – dette er nå rettet opp. Hvorvidt dette virkelig er en gravrøys må anses som noe usikkert (se fig.118).

Figur 117 (til venstre): Registrering av en steinoppmuring inntil kampestein til høyre i bildet, muligens et kjøttgjemme (ID 150688). (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 118 (nederst til venstre): Mulig gravrøys (ID 57386) på Eibymoen. Personen midt på bildet står midt i røysa, som er ganske overgrodd. (Foto: A.Klokkervoll).

Figur 119 (under): Ildsted/teltboplass (ID 143043) på fjellet Stuora Boara/Store Borras mellom Tverrelvdalen og Transferelvdalen øst for Alta by. (Foto: J.Cadamarteri)

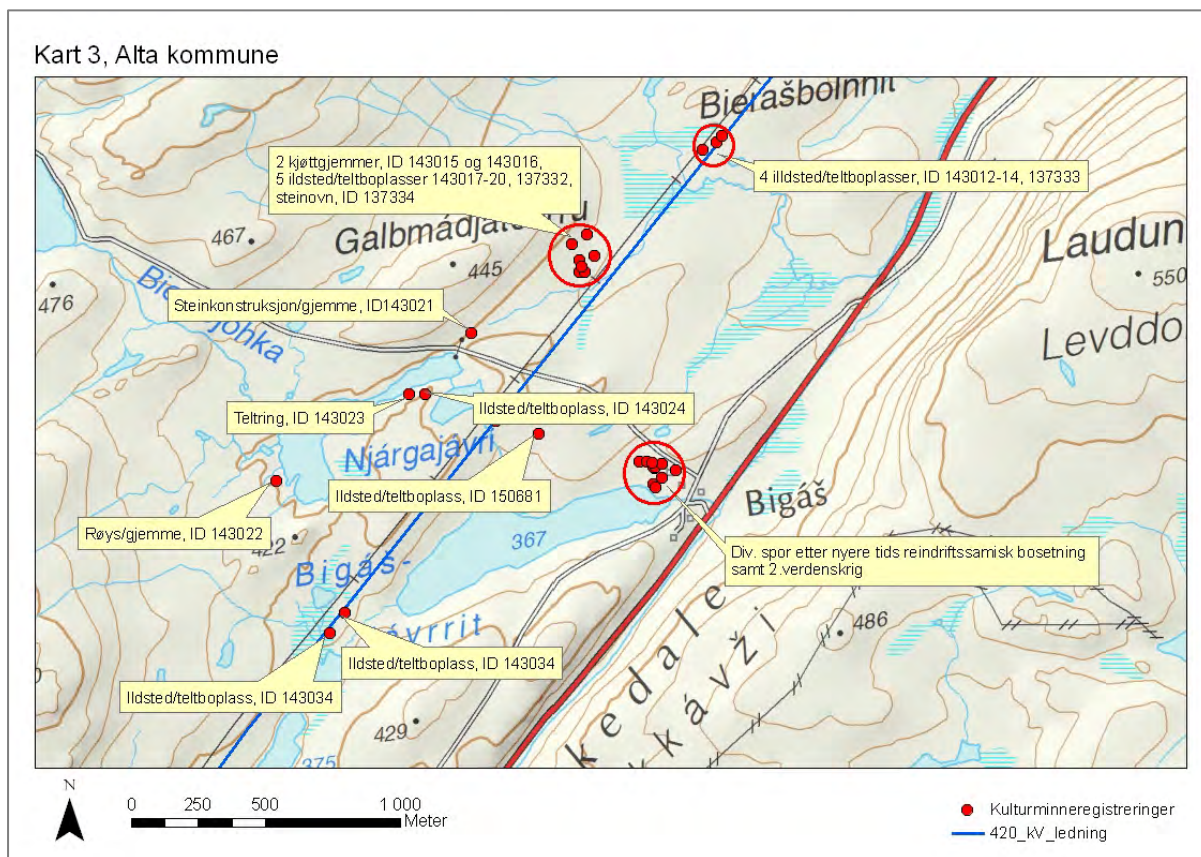

Langs de to linjetraseene som etter hvert krysser Altaelva og deretter løper over og på nordsiden av fjellet Stuora Ráippis er det gjort spredte registreringer. I lavereliggende områder går linja gjennom skogsterreng, med mange nyere spor. Det ble registrert noen ildsted og steinmarkeringer/varder med uavklart vernestatus, en tjæremiler (ID 149785; på Skillemoen), samt to mulige gammetufter med fredningsstatus ved Øvre Stengelse (ID 150876 og 150878). Over skoggrensa på fjellet Stuora Ráippis ble det gjort et par registreringer av ildsted/teltboplasser, varder, gjemmer, samt stolpefundamet til et gammelt gjerde (ID 150906; sannsynligvis ledegjerde for rein som kan ha med tamreindrift så vel som villreinjakt å gjøre) og en mulig sieidi/offerstein (ID 150890).

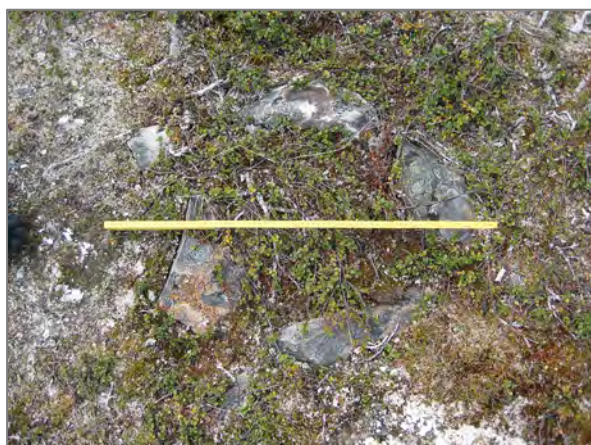
Videre mot Sennalandet er det registrert enkelte ildsted/teltboplasser – de fleste med uavklart vernestatus, men også noen som er eldre enn 100 og automatisk fredet (ett av dem på fig. 119).

Der linja kommer over skoggrensa og opp på Sennalandet, blir tettheten av kulturspor større. I området rundt Bigáš er det registrert en rekke ildsted/teltboplasser og gjemmer (se fig. 120). På

sørsiden av en ås med navn Galbmádjatčorru finnes flere aktivitetsspor/bosettingsspor samlet. De ser ut til å representere en lang bruksperiode, der den seneste tida bl.a. er representert med en steinovn som skal ha vært laget av reindriftsutøvere etter 2. verdenskrig (se fig. 121 og 122). Også en ¹⁴C-datering av trekull fra et av ildstedene med steinarmer (ID 143019) ga relativt ny tid, nærmere bestemt 48+/-30BP, kalibrert til 1950-1960 (med over 70% sannsynlighet). Det ser dermed ut til at ildstedet og steinovnen har vært samtidige, og at ingen av dem er automatisk fredet.

Figur 120: Registreringer i Biigáš-området.

Figur 121 og 122: Ett av ildstedene (ID 143017) registrert ved Galbmádjatčorru, samt en steinovn (ID 137334) som ligger like ved. (Foto: O.I.Eira og K.Schanche)

En halv kilometer lenger mot nordøst, ved Bierašbolnnit, ble det registrert 3 ildsted/teltboplasser. Også i ett av disse (ID 143013) ble det tatt et prøvestikk. Funn av jernspiker sannsynliggjorde en relativt ung datering, og vernestatus for kulturminnet ble endret til "ikke fredet".

Helt på grensa mot Kvalsund kommune, vest for Leavššejávrrit/Sennalandsvannene ble det registrert en steinoppmuring. Den er lagt inn med uavklart vernestatus fordi det er usikkert om dette er en nyere konstruksjon, men det er også mulig at dette er et gammelt skyteskjul/bogastille (ID 143011, se fig.123).

*Figur 123: Tørrmurt steinkonstruksjon (ID 143011) vest for Leavššejávrrit/Sennalandsvannene.
(Foto: J.P.Cadamarteri)*

4.6.2. Informantopplysninger

Følgende personer har bidratt med opplysninger om kulturminner og eldre bruk av områder som berøres av planlagte linjetraseer i Alta kommune: Karen Marie Eira Buljo, Nils M. Gaup, Mathis M.M.M.Gaup, Anders P.Bongo. I tillegg kommer informanter som har ønsket å være anonyme.

Kulturminner og bruk av områdene

- Loahccavággi har vært mye brukt som leirplass av reindriften. Området krysses på vei til sommerbeitet, og det er vanlig med leirplass her fordi det finnes brensel (kjerris og vier). Nå brukes skuter, før ble samme rute fulgt med kjøreerein.
- Det finnes bålplasser/låvvoplasser hele veien nedover Loahccavággi og i området mellom Loahccavággi og Joalosjohka.
- Området der linja krysser Joalosjohka har vært mye brukt som leirplass, og her skal finnes både nye og gamle boplasser.
- I Joalosgorsa skal det flere steder finnes gamle varder som markerer plasser der man kan komme over elva med reinraid på snøbruer om våren. Der ble også flokkene drevet over. Slike varder er det flere av lenger ut mot sommerbeiteområdet.
- Ved Gearddošjávrit (som ligger øst for linja) skal det finnes boplasser.
- Ved Ahkajohka, et stykke øst for linjetraseen, skal det finnes boplasser med melkegjemmer.
- Ved Ovlinjávri er det gamle boplasser rundt vannet, spesielt på nordvestre kant.
- Langs elva som renner ut fra Ovlinjávri /Småvannan, rett vest for toppen Ovlinvárri/Rypehompan, skal det være boplasser.

- På nordsiden av Ovlinjávri har det vært livvasadji (hvileplass) for reinflokken.
 - Langs Rávdojohka/Helleelva skal det finnes steinovner for baking av brød.
 - Bakerovner av stein ble laget når de hadde lengre opphold midt på fjellet langt fra folk og butikker. Sist de bakte brød i disse ovnene var tidlig på 1970-tallet. Etter det ble det mer motorisert ferdsel og hytter på sommerplassene, og da var behovet for slike ovner borte. -
- Det skal være en offerplass på Vuossogálvarri - en stor flate i berget med en alterlignende steinkonstruksjon på. Denne offerplassen hører sammen med to andre sieidier i området, ene på Gurpmotvarri, og den andre på fjellet Grasaksla vest for Botnelvdalen. Alle skal være synlige fra hverandre.
- Ved foten av Gumppevárri der Ánnejohka/Anneelva møter to andre elver skal det ha vært torvgammer og en skiferhytte/steinhus. Denne skal ha blitt brukt av rømte krigsfanger under krigen.
 - Det skal også ha vært en steinhytte ved campingplassen i Rafsbotn.
 - Under ett kriseår for reindriften i 1916-1917, var det mange familier som bodde ved Leirbotnvatn og Stokkedalen hele den vinteren. Det skal ha vært litt beite for reinen på halvøya mellom Kviby og Rafsbotn. Her var det mange flokker spredd utover den vinteren. Derfor ble halvøya hetende Ealetnjárga, ytterst heter det Altenes på norsk.
 - Ved Rárrojávri/Leirbotnvann skal det ha vært gammer. Den gammetufta mente informanten kunne være ødelagt av et grustak. Noen andre gammer skal ha stått der hyttefeltet er i dag.
 - Ved Bigáš har det vært en steinovn brukt etter krigen av informantens mor (steinkonstruksjonen på fig. 121 kan være restene av denne ovnen).
 - Husene/hyttene som nå står i Bigáš er satt opp etter krigen.

Sagn/fortellinger og andre opplysninger

- Ovlinjávri er merket av feil på kartet. Ovlinjávri er et hjerteformet vann noen kilometer fra Stuora Suolójávri/Store Holmvann, nedenfor fjellet Ovlinjávri/Rypehompan.
- Jiehtanasbákti/Trollfjellet i Rafsbotn skal ha fått navn etter en hubrofamilie som brukte å hekke der rundt krigen.
- Ánnejávri skal ha fått navn etter en ungjente som forsøkte å verge ei ku fra en bjørn og selv endte opp med å bli angrepet der.
- En informant fra Karasjok kunne fortelle om sine dager som reingjeter på Sennalandet. Der måtte man måtte be om fred flere steder, spesielt når man nærmet seg Leirbotnvannet og Stokkedalen. Der var det mange som ikke fikk fred til å hvile eller sove, dette inkluderte dyr. "Hundan sloss om nettan og vi ble vekt hver gang vi lot øyan gå igjen".
- En av de som bodde på Bigáš om somrene ble kalt Heaikka-Biera. Han skal ha levd på 1800-tallet. Han ble syk en sommer, og når høstflyttingen startet ble han dårligere. Han skal ha stoppet ved ett vann øst for Bigáš, satt opp lavvu, men døde der. Vannet og fjellet ved siden av ble kalt opp etter han.
- Lovppárgielas, som er et stykke øst for Bigáš, skal ha fått navn etter en hendelse. Her skal to reindriftssamer ha sett de som ble kalt lovppár. Dette var ikke-reindriftssamiske personer, som reindriftssamene var redde for. De kunne være rømlinger, og de kunne være farlige og uberegnelige.

4.6.3. Sammenstilling og vurderinger

Av de 240 registrerte kulturminnene i Alta kommune er 97 automatisk fredet, 92 har uavklart alder/vernestatus, mens 52 er ansett å være så unge at de ikke er fredet (se tabell 11). Av kulturminnetyper (tabell 12) er det registrert desidert flest ildsted/teltboplasser (ca 65% av totalt antall kulturminner).

Automatisk fredet	97
Uavklart vernestatus	91
Ikke fredet	52
Totalt	240

Tabell 11: Vernestatus for de registrerte kulturminnene i Alta kommune.

Ildsted/teltboplass (m/armer: 7)	154	Gammetuft	2
Varde	19	Fangstgrop	2
Kjøttgjemme	17	Steinkonstruksjon	2
Tuft	16	Mulig sieide	1
Røys	9	Branntomt	1
Grop/gjemme	6	Gjerdefundament	1
Levegg	3	Steinovn	1
Kullgrop	2	Tjæremile	1
Skyteskjul	2	Bjørneoffer	1
		Totalt	240

Tabell 12: Registreringene i Alta kommune fordelt på kulturminnetyper.

Noen av de registrerte kultursporene har sannsynligvis en datering bakenfor 1600-tallet. Dette kan gjelde kulturminnene knyttet til jakt og fangst, slik som fangstgroper (to registrert i Cihkanvuopmi), skyteskjul og sikkert noen av kjøttgjemmene, samt kulturminner knyttet til førkristen religionsutøvelse. Et eksempel på sistnevnte er bjørneofferet/offerplassen.

Tettheten av kulturminner er spesielt stor i fjellområdene, samt i de høyereliggende skogsområdene i Cihkanvuopmi sørvest for Eiby. De fleste kulturminnene synes å være spor etter reindriftsamisk bosetning og aktivitet – ikke så uventet da dette er tradisjonsrike reindriftsområder som er av stor betydning også i dag.

Mange av ildstedene representerer teltboplasser der det har stått lavvo eller bealljegoahti, boplasser som har vært brukt under flytting eller gjeting av reinen. Noen av ildstedene, spesielt de som er registrert i skogsområdene, har neppe vært inne i telt. Disse kan være bålplasser for "kaffebål" knyttet til jakt, fiske og annen rekreasjonsbruk. Mange av disse synes å være moderne.

Kulturminnene knyttet til reindrifta antas å ha en datering fra 1600-tallet og fram til i dag. De to trekulldateringene fra ildsted i hhv Joalosjávri/Isvann-området og Biigáš-området viste at disse er relativt unge, men det er mulig at for eksempel kultursporene i Loahccavággi (der Tromsø Museum nylig har gjennomført nærmere undersøkelser) – også disse reindriftsamiske – har en noe eldre datering.

Linjetraseene gjennom Alta kommune berører en rekke av dagens reinbeitedistrikt (40, 26, 41, 25, 28, 19, 27, 23 AD; Ask rådgivning 2009). Noen passerer områdene under flytting til og fra sommerbeitene, men for andre er dette i tillegg viktig beiteland og for noen også kalvingsland. For Loahccavággi-området (nær grensa mot Kvænangen), der det ble registrert mange kulturminner i

form av ildsted/teltboplasser og kjøttgjemmer, fikk vi fortalt at reingjetere fra distrikt 40 Orda årlig har leir i samme område også i dag, og at dette har man gjort langt tilbake i tid. Dette er med andre ord en boplass med en lang historie. Andre steder finnes ildsted/teltboplasser mer spredt og man har tilsynelatende valgt litt ulike leirplasser fra år til år. En viktig faktor har vært tilgang på brensel, men også vær og vind og snøforhold har spilt inn på de valg man har gjort, for ikke å glemme reinflokkens bevegelser.

Figur 124: En "minnepinne" levnet på en leirplass i Cihkanvuopmi. Distrikt 25 Stjernøy flytter gjennom området, og i oktober 2004 la de igjen de denne på leirplassen de brukte. En rekke monogram er skåret inn i pinna, sikkert navnene på alle som var der. Et flott eksempel på videreføring av en gammel tradisjon. (Foto: K.Schanche)

Også for andre områder er det bevart kunnskaper om bruk av områdene langt tilbake i tid. Når det gjelder distrikt 26 Lakkonjárga mener en informant å kunne spore bruken minst 7 generasjoner tilbake. Denne reindriftsiidaen har Cihkanvuopmi og Gurpmotvuopmi som sitt kalvingsområde, noe som går langt tilbake i tid, og familene som tilhører siidaen har en sterk tilknytning til området. Det samme gjelder distrikt 25 Stjernøya. Her nevner Vorren (1962) at deler av distriktet har Vuossogálvárri som sitt vinterbeiteområde, og at de har vokterleir i Cihkanvuopmi (distriktet har fortsatt leirplass i området: se fig.124).

Når det gjelder de lavere liggende områdene som linja går gjennom i nærheten av Alta by, så er det gjort flere registreringer der alder på kulturminnet antas å være relativt ungt og vernestatus er satt i uavklart. Dette området er relativt lett tilgjengelig og fine naturområder til fritidsbruk, så det er naturlig at en del ildsted vil lages av folk på tur.

Selv om vi har opplysninger om reindriftssamisk bosetning ved Ráirrojávri/Leirbotnvannet og i Stokkedalen, gjorde vi ingen sikre funn av bosetningsspor her. Årsaken er at boplassene ikke ligger nær linja og derfor ikke er befart, at de er fjernet/ødelagt av nyere aktivitet eller at aktiviteten på stedet rett og slett har levnet lite synlige spor.

Bigáš på Sennalandet er en tradisjonell sommerboplass for reindriftsutøvere. Etter krigen ble det bygd flere hytter her og det skal også ha stått gammer i området i manns minne, men det ser ut til at man før den tid hovedsakelig har brukt telt (lávvu og goahti; se også Vorren 1962). Flere av de registrerte kulturminnene i området er fra nyere tid, slik som steinovnen i Galbmádjatčorru (se fig. 122), mens andre kan ha en relativt høy alder. Gálbmádjat betyr for øvrig på norsk "kalde kilder", og årsaken ligger nok i at det finnes en rekke kildeutspring i området. Slike områder ble ofte brukt til oppbevaring av kjøtt, som ble lagt ned i det oksygenfattige, kalde vannet, og man la gjerne boplassene sine i nærheten.

4.7. Kvalsund kommune

I Kvalsund kommune løper den nye linjetraseen stort sett parallelt med med bestående høyspentlinje. På Sennalandet krysses riksvegen et stykke sør for Áisaroaivi. Fra Áisaroaivi følger linja dalføret nordøst mot Guhkesgurjávri, der den vender mer mot nord og går på vestsiden av Doggejávri og ned til Skaidi. Fra Skaidi går linja sør for Riehpovuonjohka/Repparfjordelva og videre på sørsiden av Riehpovuotna/Repparfjorden utover mot Ráhkkerávju/Kvalsund – stort sett over skoggrensa. Linja krysser Kvalsunddalen et stykke over bebyggelsen, går på østsiden av Hánddaljávri/Trollvannet, og deretter over Fálesnuorri/Kvalsundet vest for brua. Derfra går den opp på fjellet og løper så mot Hammerfest i fjellområdet over bebyggelse og riksveg.

I Kvalsund kommune ligger ett av de områdene der Tromsø Museum har gjennomført arkeologiske utgravninger som følge av planlagt utbygging. Dette gjelder området like sør for Áisaroaivi på Sennalandet. (Rapport ferdigstilles i 2014)

4.7.1. Registrerte kulturminner

Tilsammen 247 kulturminner ble registrert i Kvalsund kommune (se oversikt på fig. 127 og i vedlegg 1).

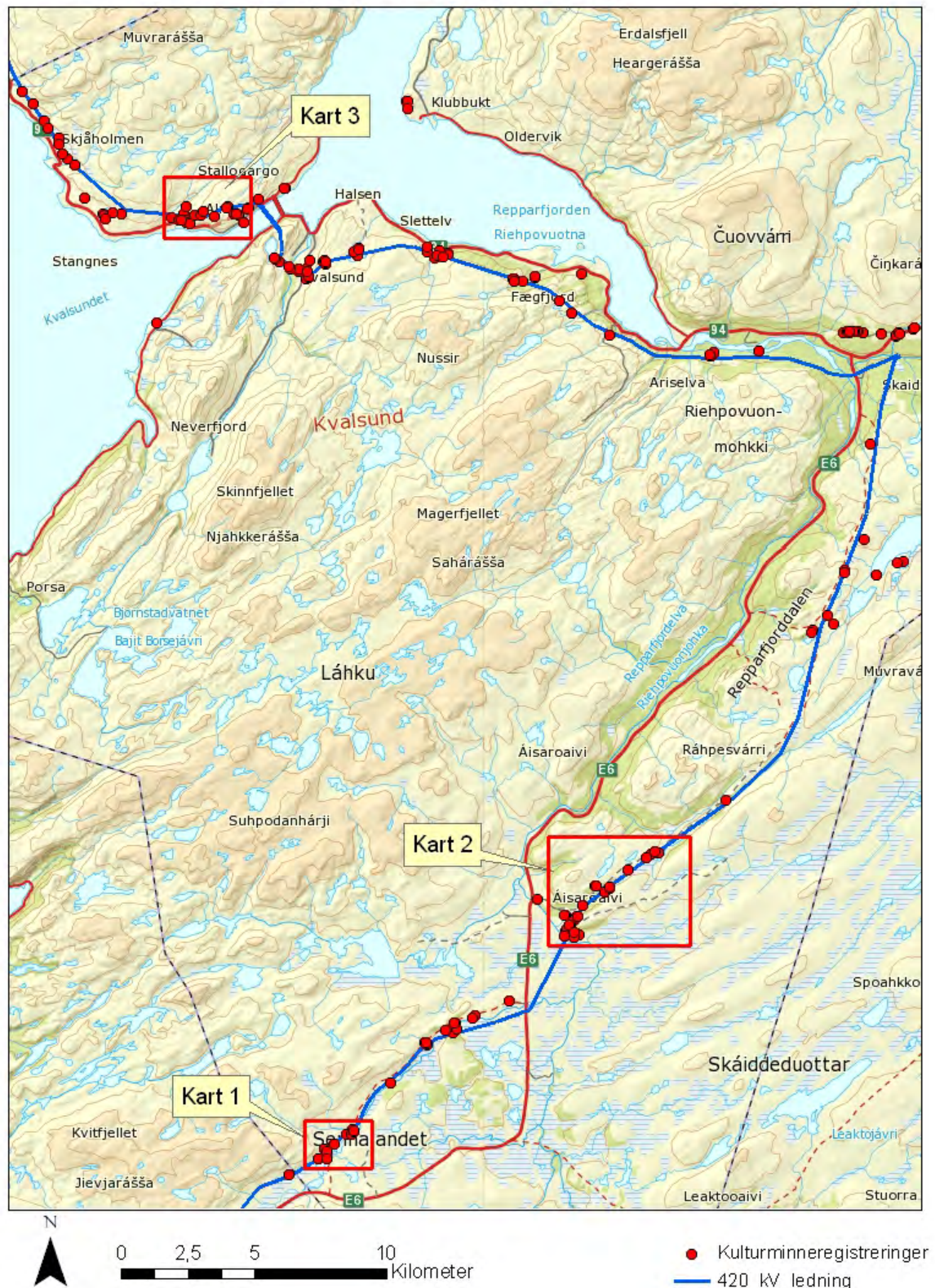
I noen områder er tettheten av kulturminner stor. Rett etter passeringa av kommunegrensa mellom Alta og Kvalsund, ved Leavššejávrrit og Leavššeluoppal, er det et slikt område (fig.128). Her ble det registrert en rekke ildsted/teltboplasser samt to rammenraste steinovner. Steinovnene knyttes til baking av brød og er nok ikke veldig gamle. Trekull fra to av ildstedene er datert. Et av disse (ID 143166 (se fig.125 og lokaliseringen på fig. 128; ildstedet er omgitt av en steinring/teltring) har dateringsresultat 301+/-30 BP, kalibrert til 1480-1660 e.Kr. med nærmere 95% sannsynlighet . Et annet ildsted, med Askeladden-ID 143159 (se fig.126 og 128), er datert til 48+/-30 BP, kalibrert til tidsrommet mellom 1810 og 1920 e.Kr. med ca 70% sannsynlighet.

Figur 125 og 126: To av ildstedene ved Leavššejávrrit – Leavššeluoppal er radiologisk datert. Ildstedet til venstre (ID 143166) kan være opptil 500 år gammelt, mens det andre (ID 143159) er yngre, antagelig ca 100 år gammelt. (Foto: K.Schanche og A.Tømmervåg)

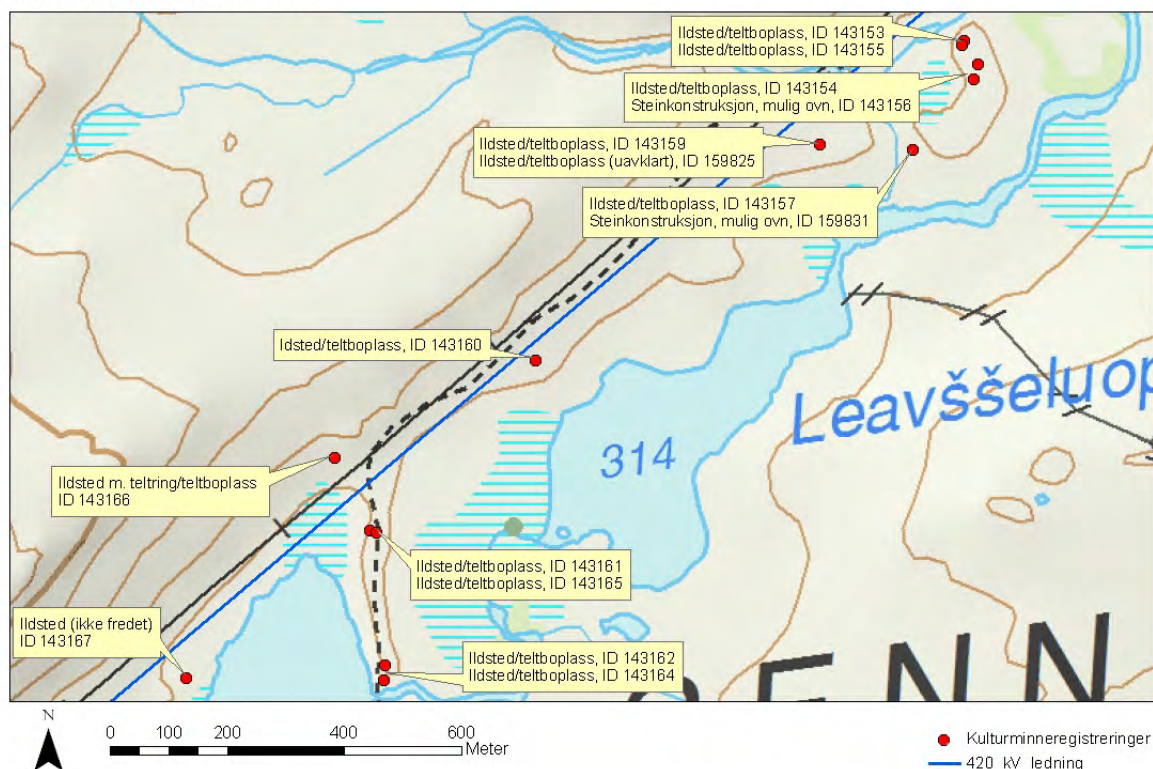
I Leavššejávrrit-området er det også gjort andre registreringer. Fylkeskommunen har registrert en lokalitet fra eldre steinalder (ID 137666) på "eidet" mellom Leavššejávrrit og Leavššeluoppal (samme sted som det er registrert flere ildsted/teltboplasser), og mot riksvegen i sørøst er det gjort registreringer av flere ildsted/teltboplasser i forbindelse med annet registreringsprosjekt.

Kulturminneregistreringer i Kvalsund kommune

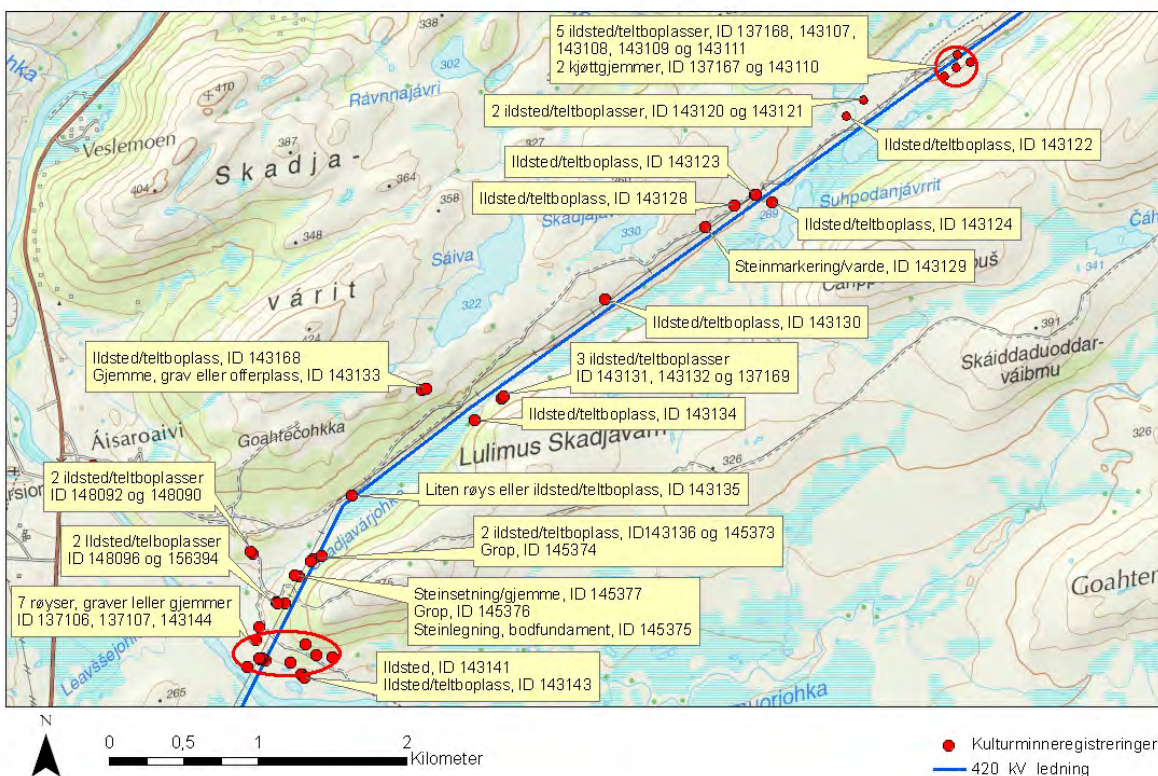
Figur 127: Kulturminneregistreringer i Kvalsund kommune.

Kart 1, Kvalsund kommune

Figur 128: Kulturminneregistreringer ved Leavššejávrit og Leavššeluoppal.

Kart 2, Kvalsund kommune

Figur 129: Kulturminneregistreringer fra Áisaroaivi og innover Guhkesgurra.

Også videre nordøstover langs Gietkanašjohka/Voggeneselva er det registrert flere kulturspor i form av ildsted/teltboplasser og kjøttgjemmer. Mens noen av sporene har fredningsstatus er andre vanskelig å tidfeste og derfor registrert med uavklart vernestatus. I området er det også mange nye kulturspor, blant annet fundament for buer/hytter – antagelig fra 1900-tallet.

Sør for Áisaroaivi krysser linja Bastinjohka (øvre del av Repparfjordelva). På nordsøstsiden av elva er det registrert mange kulturspor i form av ildsted/teltboplasser, røyser og andre strukturer av stein, samt noen groper som synes å være av yngre dato (fig. 129). Steinkonstruksjonen og røysene er av varierende form og størrelse (se fig.130, 131, 133). Den største røysa har en diameter på ca 7m og en høyde på opp mot 1,5m. De fleste røysene har forsenkninger i midten

Figur 130 (til venstre): En av de største røysene ved Áisaroaivi (ID 137107-2). (Foto: K.Schanche)

Figur 131 (til høyre): En litt mindre røys i same område (ID143144). (Foto: J.Cadamarteri)

Figur 132: Ringformet steinkonstruksjon (ID143133) ved Goachtečohkka. (Foto: J.Cadamarteri)

Figur 133: Oval steinkonstruksjon inntil berg ved Áisaroaivi. (På bildet: A.Stångberg, foto: K.Schanche)

Videre innover dalen Guhkesgurra, på begge sider av Skádjavárjohka, ble det gjort flere registreringer – først og fremst av ildsted/teltboplasser, men like nord for toppen Goachtečohkka (som betyr

gammetoppen eller –haugen), ble det registrert en steinring (fig.132). Radiologisk datering av et ildsted like ved (ID 143168, ildstedet ligger ca 20 m vest for steinringen) ga resultatet 135+/-30 BP, kalibrert til perioden 1670-1780 e.Kr. med ca 40% sannsynlighet og 1790-1950 e.Kr. med ca 54% sannsynlighet.

Nordøst for vannene Suhpodanjávrri ligger en tørr, lav ås der det ble gjort flere registreringer av ildsted/teltringer og kjøttgjemmer. Trekull fra et av ildstedene (ID 143108) er radiologisk datert med resultat 112+/-30BP, kalibrert til 1800-1940 AD med nær 64% sannsynlighet og 1680-1770 med 30% sannsynlighet.

Det neste området der det ble registrert mange kulturminner samlet, er Doggejávri. Her ble det registrert spor av ulike typer, slik som hustufter, teltringer, ildsted, båtstø – alle lagt inn med uavklart vernestatus. Det er mulig at en del av de registrerte kulturminnene er relativt unge og ikke har automatisk fredningsstatus. I området, nærmere bestemt på sørvest for Doggejávri og på fjellet Oaivvoščopma, ble det for øvrig registrert en rekke nyere skyteskår – antagelig fra militær aktivitet.

På østsiden av Oaivvoščopma ble det registrert tre steinstrukturer/røyser som er tolket som mulige gravrøyser eller gjemmer. En av dem har ikke noen forsenkning i midten, så hvis det er et kjøttgjemme er det ikke åpnet etter sist gang det ble lagt igjen (se fig.134).

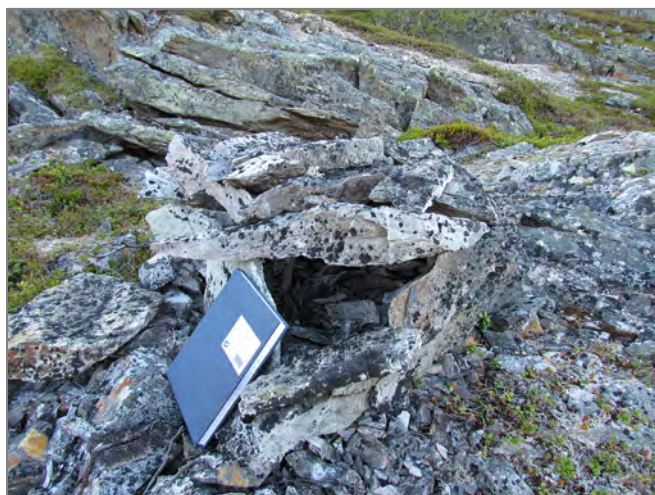
Figur 134 (til venstre): Mulig gravrøys (ID 143079) på nordsiden av Oaivvoščopma. (Foto: J.Cadamarteri)

Figur 135 (til høyre): En gammel teltboplass i Repparfjorddalen like ovenfor Skaidi. Her har skogen tatt plassen tilbake. (Foto: J.Cadamarteri)

Lenger mot nord, rett under skoggrensa mot Repparfjorddalen, er det registrert en boplass med 3 ildsted samt et kjøttgjemme (ID 143074, 143076, 143078). Skogen har her vokst etter at ildstedene (som antas å ha ligget inne i telt) ble anlagt, noe som tyder på at boplassen har en viss alder (se fig. 135). Det samme gjelder for to ildsted/telboplasser og to kjøttgjemmer (ID 143062, 143063, 143064, 143066) litt lenger ned mot Skaidi.

Rett nord for Skaidi, i dalføret rett nord for Hofsethøgda og videre østover langs Guorrojohka, ble det registrert mange kulturspor. Dette området berøres ikke av ny linjetrase, men registreringene ble utført på bakgrunn av opplysninger gitt i forbindelse med intervju. Her har det stått gammer og det ble registrert flere ildsted, bl.a. med steinarmer, og flere gjemmer.

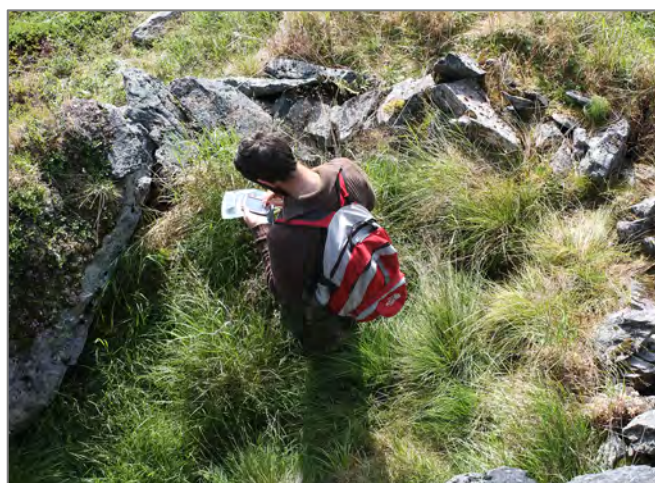
Mellom Skaidi og Kvalsund er det registrert en rekke spor fra torvtaking og tørking av torv. Disse er lagt inn i Askeladden som "ikke fredet" eller med uavklart vernestatus. På strekningen ble det i tillegg registrert mange andre kulturminner, bl.a. ildsted, hvorav flere kan være relativt unge. Men det ble også registrert noen steinstrukturer /gjemmer som kan være eldre. Et eksempel er en liten steinkonstruksjon ovenfor Veaiggosvuotna/Fæg fjord som tilsynelatende (ut fra lavvekst og tydelig eroderte stein) har relativt høy alder (fig. 136).

Figur 136 (til venstre): En steinkonstruksjon - et oppmurt gjemme som er hult inni (ID 142969). Mål ca. 45x45x45cm. (Foto: K.Schanche)

Figur 137 (nederst til venstre): Ringformet steinsetning (ID 142331). (Foto: O.I.Eira)

Figur 138 (under): "Stállu" (ID 142332). (Foto: T.Solbakken)

Traseen krysser Kvalsundet/Fálesnuorri vest for brua. Herfra og fram til kommunegrensa mot Hammerfest er det registrert mange spor etter torvtaking, men også andre typer kulturminner.

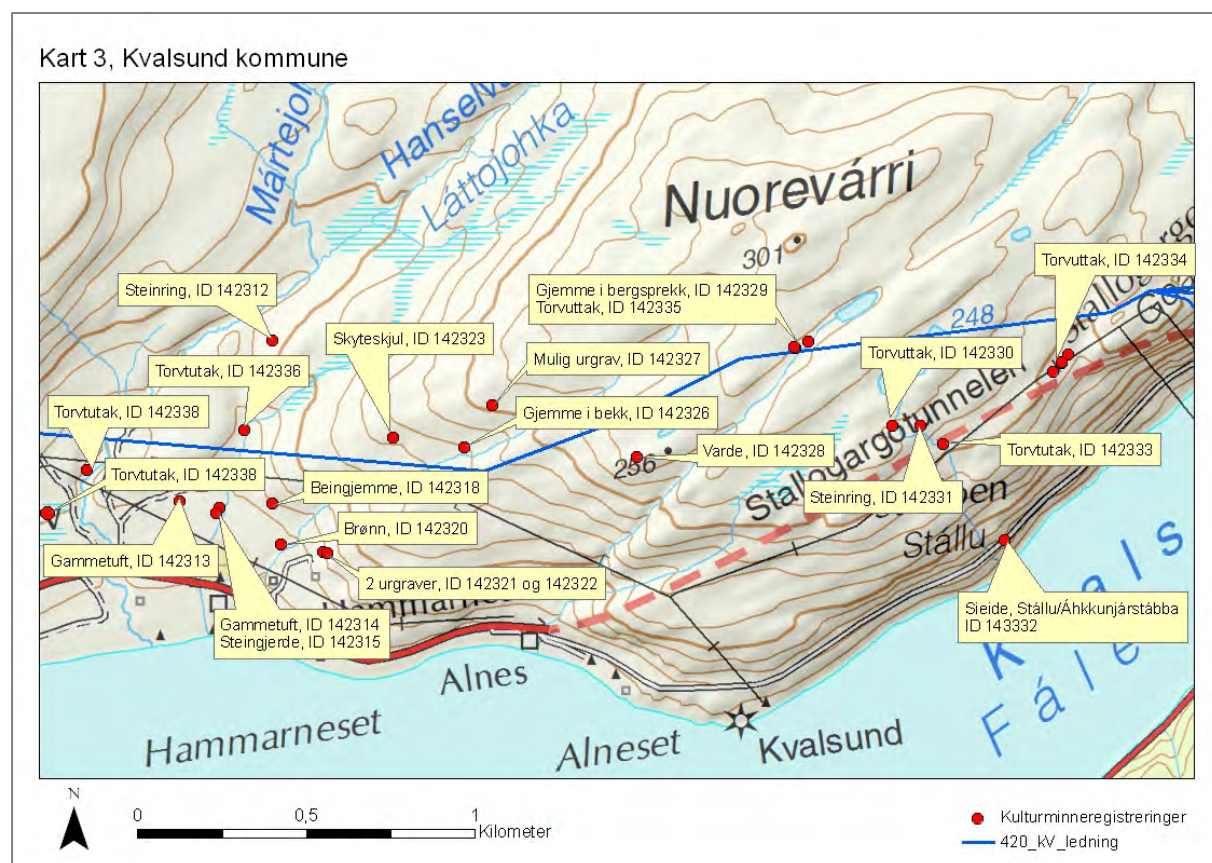
Stállu (norsk skrivemåte: Stallo) eller *Áhkkanjárstábba* (ID 142332; fig. 138, beskrevet av Leem 1767:442 og Qvigstad 1926: 338-339; Sveen 1997) er en naturlig formet klippe en god kilometer vest for brua. Denne har vært kjent fra gammel tid som en samisk offerstein som skulle holdes høyt i akt, og det knytter seg flere sagn og fortellinger til steinen og nærområdet.

Rett opp på fjellet fra Stállu ble det registrert en ringforma steinsetning (se fig. 137), en mulig ringforma offerplass.

Det ble gjort en rekke registreringer i Mártejohka/Hanselv-området (Fig. 139). På østsiden av Mártejohka/Hanselv (her har tydeligvis to forskjellige menn vært opphav til navnet på elva: Márte eller Martin på samisk og Hans på norsk) ble det registrert en steinring i fjellskråningen (se fig.140; ID

142312). Den er lagt inn i Askeladden som mulig offerring men med uavklart vernestatus. Steinene ligger ikke langt ned i torva og det kan bety at alderen ikke er spesielt høy.

Av andre kulturminner registrert i Mártejojka/Hanselv-området kommer et par mulige urgraver samt to gammetufter og rester av et steingjerde (ID 142313, 142314, 142315; se fig. 141). Det skal også nevnes at det i andre sammenhenger er registrert flere gamle boplasspor lenger ned mot sjøen. Innenfor Skadjasuolu/Skjåholmen ble det registrert en særegen steinkonstruksjon (fig. 142). Den er laget av oppmurte steinheller og synes å ha et indre kammer, som nå er noe sammenrast. Ytre mål er ca 3,5x2 m. Både alder og funksjon er vanskelig å fastslå, og den er lagt i Askeladden med uavklart vernestatus.

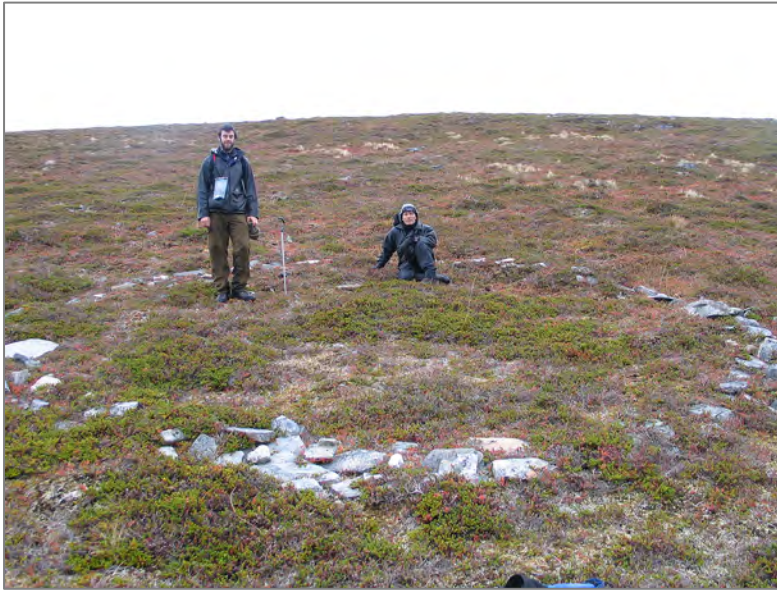
Figur 139: Kulturminneregistreringer mellom Stállogargo og Mártejojka/Hanselv.

4.7.2. Informantopplysninger

Følgende personer har bidratt med informasjon om kulturminner og elder tids bruk av områder som berøres av planlagt linjetrase i Kvalsund kommune: Anne Mari Sara Buljo, Marion Palmer, Mikkel Isak Sara, Marit Mikkelsdatter Sara Eira/Mihkkal-Máret, Nils M. Gaup, Mathis M. M. Gaup, Odd Mathis Hætta, Heiken Ánde/Anders Henriksen Bongo. I tillegg kommer informanter som har ønsket å være anonyme.

Kulturminner og bruk av områdene:

- Om en av reindriftsenhetene: Fra Kvalsunddalen og langs fjorden til Dypelva er høstbeitet. Derfra flytter de videre over fjellet til Áisaroaivi. Ved Gietkanašjohkka har de hatt boplasser (her har vi registrert flere boplasspor). Dette er et flyttemønster som går langt tilbake i tid.

Figur 140: En steinring (ID 142312) øst for Mártejhoka/Hanselv. (Foto: K.Schanche)

Figur 141 (over): Et steingjerde (ID 142315) i Mártejhoka/Hanselv. (Foto: O.I.Eira)

Figur 142 (til venstre): Steinkonstruksjon (ID 138501) ved Skadjasuolu/Skjåholmen. (Foto: K.Schanche)

- Grunnmuren ved Joavnnajohka (ID 156390) er ikke fra reindrifta, den kan være fra Televerket eller noen andre offentlige myndigheter.
- Det er mulige fangstgroper på elvekanten ved Nadjettjohka (øst for Áisároaivi; et stykke unna linjetraseen og ikke befart).
- Skadjavárit skal ha navn etter et provisorisk hus eller krypinn som har vært her, nøyaktig hvor viste informanten ikke.
- Reindriftssamene har hatt boplasser ved Doggejávri, Guhkesgurjávrrit og Jovsebajávrrit. Det skal også ha vært sommerboplasser ved Nadjettjávri, som er ca 15 km vestover fra Áisároaivi.
- Goahtemuorjohka har sitt navn fordi man før i tiden lot gammestenger, goahtemuorat, stå igjen her under flyttingen om våren. Dette ble gjort for at man skulle ha gammestenger her i tilfelle det ble behov for å dra etter flokken før snøføre.

- I tidligere tider hadde man ikke sperregjerder, og det hendte at flokken dro mot innlandet tidligere. Da vandret gjeterne til fots, ofte med bare nistesekk med seg. Om flokken dro, måtte gjeterne dra etter.
- Ánddeš-Bierjávrri i Repparfjorddalen er oppkalt etter Ánddeš-Biera, gift med Anne Nilsdatter Sara. Om sommeren fisket han i vannene, han brukte ikke å følge etter reinflokken til sommerboplassene.
- Flytteveien over Skáiddajohka skal alltid ha gått over Eallašskaidi og deretter øst eller vest for Doggejávri.
- På sørøstsiden av Doggejávri skal det i gammel tid vært torvgammer. Etter informantens opplysninger skal området ha vært brukt som sommerboplass av reindriftsfolk i lang tid.
- På sørsiden av Guorrojohka (ved Skaidi) hadde reindriften boplasser, senere brukte veiarbeiderne samme sted til brakker når veien ble utbedret over Hatter. I området er også en steinsatt ovn (registrert). Den ble brukt til baking, og sto utenfor gammene.
- Lenger opp fra boplassene ved Guorrojohka påviste en av informantene et "kjølelager" i elva. Det har bestått av svære steiner og de hadde en stor flat stein oppå som i tillegg ble dekket med torv. Informantens far hadde fortalt at her kunne man oppbevare skinn og kjøtt sommerstid. (Kjølelageret/gjemmet blir registrert med ID 143055, se fig. 151.)
- I en av gammetuftene registrert ved Guorrojohka har en informant påvist en steinsetning. Denne ble laget av etterkommerene etter en som døde her da han ble sparket av en hest.
- Gorrat/gorahat/gáradak er en stedsbetegnelse på et sted der det var vanlig at man rastet eller overnattet. Gáradak (Gorahat) i Repparfjord er et stedsnavn med samisk betydning gorrat. Her var det vanlig at man rastet, og tok kløvene av kløvdyr. Stedet skal ha vært en plass der reisende kunne kjøpe noe å spise (fjellstue el?). Det finnes ett annet sted i Repparfjorden med samme navn. Her skal det ha stått en torvgamme som ble brukt som raste- eller overnattingsplass for reisende. Gammen svar ikke i bruk lenger i informantens ungdom, men tuftene var synlig. Gammen ble brent under krigen.
- Gearretnjárga ble brukt som sommerbeite, og man hadde boplasser i området Gorračopma sommerstid.
- Ved Skáiddeguolbba minnes informanten at det var en bro over elven der veien går i dag. Gjerder/fangarmer var satt opp slik at de kunne drive flokken over broen om de ikke kunne krysse Skáiddajohkká andre steder. Om isen på elven hadde gått før de kom om våren, var dette eneste måte de kunne krysse elva på.
- Det skal ha vært torvgammer ved Fállebajohka (nord for Skaidi). Ved Gieddeboldni hadde man gieddi/gjerdeplass. Området var gjerdet inn med kvister, og dette har vært brukt til melking av rein, livvasadji (hvilested for dyra), og i forbindelse med slakting av reinkalver der skinnene skulle brukes til pesk.
- Tidligere skal reidriftsamene hatt torvgammer nede ved Repparfjordbotn. Der oppholdt hannreine seg sommerstid. Sporene etter disse gammene er sannsynligvis borte etter veibygging og masseuttak.
- Det skal finnes en sieidi på fjellet ved Solbakken i Repparfjorddalen. Denne er god synlig oppe i skråningen øst for slalombakken Repparfjord. En annen sieidi skal befinne seg på nordsiden av Nussir-Suolajávri/Nedre Saltvannet.
- På eiendommen Nilkubakken ved Russenes i Kvalsund skal det finnes gammetufter og noen gamle steingjerder. Gammetuftene skal ligge lengst oppe på eiendommen.

- I området kalt Lando øst for Nimmerjohka/Tveelva har reindriftsamene brukt å ha sommerleir. Nå bor de i comingvogn nede i Gárgu.
- Haugen som ligger på vestsiden av Nimmerjohka/Tveelva, ikke langt fra sjøen, er oppfattet som en haug der det bodde underjordiske, *gufihttarat*.
- Reineierne pleide å levne utstyr under helleren mellom Halsevanna når de dro til Kvalsund for å handle. De sov også under den (fig. 143).
- Ved Nuorejávri, ovenfor Stallogárgu skal det være gammetufter. Her gjette man flokken for ikke å slippe rein over til fastlandet for tidlig på høsten. Her har man også hatt melkegjerde for rein.
- Ved Mártejohka/Hanselv og ved Stallogárgu hadde reindriftssamene fått oppmålt jord, men jordstykkene ble videresolgt. Ved disse jordstykkene skal det ha vært gammer og gieddi/melkegjerd, men nøyaktig hvor de er vites ikke. Det skal også ha vært et melkegjerde lenger oppe i Mártevággi/Hanselvdalen.
- Området rundt Mártevággi/Hanselv er ett oppsamlingssted før reinflokken svømmer over til fastlandet. Stedet flokken svømmer over er brukt av reindriften lenge, og er eneste plassen der flokken kan komme ned til sjøen ved det korteste strekket over sundet. Dette er ved Alneset. Tidligere har flytteveien gått der veien går nå, men på grunn av veien er det laget ledegjerd fra fjellet rett ned til Alneset. Herfra svømmer reinen over til Beretsjord på fastlandet. Den samme ruta brukes også om våren, men andre vei.
- En informant fortalte at han hadde sett en steinring ved Mártevággi/Hanselv. (Denne ble funnet og registrert).

Figur 143: Denne oppsprukne kampesteinen (ID 142936) som ligger ved Hansevatnan like øst for Kvalsund, ble tidligere brukt som leirplass av reineiere/reingjetere. (Foto: J.Cadamarteri)

Sagn/fortellinger og andre opplysninger

- Før pleide de å sette opp ildstedsteinene i ei røys når de forlot boplassen. Slik var de lettere å finne neste gang de kom til stedet.
- Om man kom til ett ildsted som andre hadde brukt kunne man bruke samme steinene, men man flyttet gjerne gammen/teltet litt.
- Om det lå en flat stein ved ildstedet i loaidi til side for boaššu, skulle man ikke ta steinene. Dette var et tegn på at noen hadde dødd på denne plassen. Steinen ble lagt på den siden der personen hadde dødd.
- Denne fortellingen illustrerer hvor hardt livet var for reindriftssamene før i tida: "En kvinne var og gjette flokken. Hun hadde et lite barn med seg i komsa (gieŧka). Flokken dro mot

innlandet, og hun satte etter. Barnet i komsa hengte hun fra seg i et tre. Da hun omsider klarte å snu flokken til samme plass igjen hadde hun vært borte over et døgn. Barnet overlevde, men ble for alltid liten av vekst, muligens pga denne hendelsen.”

- Veien over Sennalandet til Hatter ble bygd av krigsfanger fra en leir på Sennalandet. Denne skal ha ligget i nærheten av Okselva og har ifølge forskjellige kilder huset opptil 2000 krigsfanger som ble brukt som slavearbeidere.
- Lásotjohka skal være kalt opp etter en mann som het Lásut (Lars?), ved denne bekken skal han ifølge historien ha slått ihjel en annen person. Denne bekken går ned fra Jorbavárri (øst for Guhkesgurra) i retning Rákttooivvit .
- Jovssebajávrrit er to vann øst for Doggejávri. Det ene vannet er kalt opp etter Josef Henriksen Buljo, mens det andre ble kalt opp etter sønnen Josef Josefsen Buljo som nesten druknet i vannet. En annen reingjeter skal ha sett hendelsen og reddet livet til Josef.
- Nils Nilsen Utsi skal ha vært en rik mann som hadde gjemt unna sølvpenger på flere steder. Ett av stedene skal ha vært i fjellsiden nord for Eallašgielas. Pengene har aldri blitt funnet på tross av at flere personer har leitet. Han skal også ha gjemt en gryte med sølvpenger i en foss i Doggejohkka. Denne er heller aldri funnet.
- Sølvenger var relativt tunge å ha med seg under flytting med reinflokken, derfor ble de ofte gjemt i nærheten av faste boplasser.
- Hatterstua som skal ligge ved Hatterbrua har historier knyttet til seg. I kjelleren skal det var være bråk på kveldstider. Fra denne stua og mot Skaidi skal det ha vært flere ”tyskergraver” langs veien.
- I nærheten av parkeringsplassen rett etter brua på Hatter finnes en stor flat hvit stein som er en sieidi. Ifølge historien skal få se glimt av de gode tingene som kommer til å skje med deg iløpet av livet ditt hvis du holder rundt steinen. Like ved steinen skal det være graver hvor det ligger flere hodeskaller.
- Ved Indrevoll (innest i Repparfjorden) er det en elv som på kartet er merket av som Ruksesbávttjohka. Et annet navn på elva er Niilppa-Ántte-johka. Niilppa-Ánte skal ha tatt sitt eget liv i en gamme ved denne elven.
- I området ved Dypelva i Repparfjord kan man av og til se en skikkelse i en pesk/koftelignende antrekk med 2-3 rein. Noen hører en svak joiking før og etter skikkelsen viser seg.
- I Kvalsundet, nær Stalloen, er det risset inn et kors i fjellet. Dette korset er senere malt opp. I følge historien var det en reindriftsfamilie som skulle begynne flyttingen inn mot vinterbeitene, og familiefaren skulle seile kona og barna inn til Alta. De hadde gått i land hos en kjenning i Korsnes, der de skulle ta en rast og så seile videre på kvelden. Kjenningen hadde advart dem mot å seile i mørket. I følge ett samisk sagn sies det at om man kaster sjøvann på en som kommer til å drukne i sjøen, så vil personen falle død om på stedet. Kjenningen i Korsnes hadde truet med å gjøre dette. Familiefaren hadde likevel valgt å seile videre, på grunn av at han hadde det travelt med å komme tilbake til flokken. Båten de seilte kantret ute i sundet, og kona og ett av barna drev i land ved Kvalsund. Korset skal være risset inn der de ble funnet.
- Det samme korset (som nevnt i historien ovenfor) har også en historie om at det er laget fordi russiske plyndrere fløt i land der etter kullseiling eller at de ble drept av lokalbefolkningen og begravd der.
- Da veien til Hammerfest skulle bygges forbi stalloen var den først stukket opp mellom stalloen og sjøen. Ingeniøren som hadde ansvaret for planelegginga hadde planlagt å spreng

bort stalloen, men døde i en stygg bilulykke. Spregningsbasen som skulle sprengre Stalloen, drømte at den sa til han at den som sprenger meg, skal miste hodet. Han nektet å sprengre og foreslo at veien heller ble lagt på øversida av stalluen. Han fikk medhold og veien ble lagt på øversida.

- En gang i nyere tid ville en gutt ofre til Stalloen da han og faren var på tur til Hammerfest. Gutten ofret en tyggegummi og ønsket at han fikk en stor fisk. De hadde fiskestang i bilen, og på tilbaketuren stoppet de og fisket i Repparfjorden. Der sto det noen finske turister og fisket. De hadde fått masse sei. Gutten kasta ut en sluk og det beit på en storing. På land dro han en kjempestor torsk. Finlenderene klaga over at de kun fikk sei - det var torsk de ville ha. Da ble de enige om at å bytte. Finlenderne fikk stortorsken og gutten fikk masse sei. Faren og gutten kjørte videre til Repparfjordelva der de også ville prøve fiskerlykka. På første kast fikk gutten en stor laks.
- En annen var faren og sønnen med Kautokeinos fotballguttelag som skulle spille mot Hammerfest. En annen av guttene som var med hadde hørt om tyggegummiofringa. Han ville også ofre. Han ofret tre tyggegummier og ønsket at de skulle skore tre mål. Gutten skorte de tre målene og det ble 3-3 mellom Kautokeino og Hammerfest.

4.7.3. Sammenstilling og vurderinger

Av de totalt 247 registrerte kulturminnene i Kvalsund kommune er 114 automatisk fredet, 100 har uavklart vernestatus, mens 33 har status ikke fredet. I siste kategori kommer bl.a. nyere hustufter og skytestillinger fra militær aktivitet.

Automatisk fredet	114
Uavklart vernestatus	100
Ikke fredet	33
Totalt	247

Tabell 13: Vernestatus for de registrerte kulturminnene i Kvalsund kommune.

Ildsted/teltboplass (m/armer: 3)	122	Grop	4
Torvtak/-tørring	23	Skytestilling - felt	4
Kjøttgjemme	18	Gjemme i bekk	3
Røys	15	Levegg av stein	3
Hustuft/grunnmur	11	Steinring	3
Varde	8	Fiskegjemme	2
Tuft	8	Løsfunn (ski)	1
Steinsetning/pakning	5	Brønn	1
Gammetuft	5	Steingjerde	1
Steinovn	4	Båtstø	1
Steinkonstruksjon	4	Skyteskjul	1
		Totalt	247

Tabell 14: Registreringene i Kvalsund kommune fordelt på kulturminnetyper.

Ilgjen er det ildsted/teltboplasser som er den mest tallrike kulturminnekategorien (tabell 14), de fleste knyttet til reindrift. De aller fleste av disse ble ikke uventet registrert på Sennalandet, som er et område som er svært viktig for reindriften også i dag. Her er beiteland og flyttleier for en rekke reinbeitedistrikt. Både distrikt 22 Fiettar og 21 Gearretnjárga har sommerbeite i området og distrikt 19, 20, 24A og 24B har flyttleier gjennom området (Ask rådgivning 2009). Reindriftsaktiviteter og tilhørende boplasser ble dokumentert av Vorren (1962) på 1950-tallet, og på mange av de lokalitetene som nevnes som vår/sommer/høstboplasser eller rasteplasser av Vorren har vi registrert spor som også går lengre tilbake i tid. Dette gjelder flere steder langs Gietkanašjohka, i Áisaroaivi-området og ved Doggejávrret.

Det bør tas høyde for at noen av kulturminnene som er registrert på Sennalandet kan være knyttet til villreinfangst og skrive seg fra tida før 1600. Boplassfunnet fra eldre steinalder ved Sennalandsvanna gir klare indikasjoner på at området har hatt ressurser som en jakt-fangst befolkning har visst å utnytte.

Det er registrert mange steinkonstruksjoner, herunder kjøttgjemmer og røyser/graver. Hva som er hva er vanskelig å avgjøre uten nærmere undersøkelser. Utgravningene som Tromsø Museum planlegger i Áisaroaivi i 2014 vil forhåpentligvis gi noen indikasjoner på funksjonene for de store røysene som er laget på dette stedet.

En annen stor kulturminnekategori, funnet fra Skaidi til Fálesnuorri/Kvalsund og på Fálá/Kvaløya, er spor etter torvtaking og tørking av torv til brensel (se fig. 144). Dette er kulturspor som ikke er veldig gamle, men som representerer en tidligere viktig aktivitet og ressursutnytting som ikke lenger praktiseres. Mange er lagt inn i Askeladden med status "ikke fredet", men flere av dem kan være mer enn 100 år gamle og er lagt inn med uavklart vernestatus.

Sporene etter torvuttak og tørking av torv er laget av de fastboende, men også reindriftssamene har hatt boplasser langs fjord og sjø sommerstid. Informasjon vi har fått fram ved intervju av personer med reindriftsamisk så vel som sjøsamisk bakgrunn viser utstrakt bruk og ulike aktiviteter i området mellom Kvalsund bru og mot Hammerfest kommune. De reindriftsamiske boplassene lå gjerne litt unna sjøkanten, ved ferskvann i form av innsjøer, elver og mindre bekker. Flere av kulturminnene registrert på sørsiden av Repparfjorden/Riehpovuotna og på Kvaløya/Fálá kan stamme fra reindriftsamenes sommertilhold i området.

Det ble registrert 3 steinringer som alle er lagt inn i Askeladden som mulige offerringer. Når det gjelder steinringen ved Goahtečohkka finnes det et ¹⁴C-datert ildsted like ved. Dateringen ligger innenfor to alternative perioder. Hvis den eldste perioden (1670-1780 e.kr.) er den korrekte, og hvis vi går ut fra at ildstedet og steinringen er samtidig, så er sannsynligheten for at dette er en ringforma offerplass stor. En slik tolkning forsterkes ved at et vann med navn Sáiva ligger ca 300 m mot nordøst. Dette er et begrep som er knyttet til eldre religiøse forestillinger om en underverden/dødsverden i samisk kultur (se for eksempel Friis 1871; Bäckman 1975). En annen av steinringene ligger rett opp på fjellet fra offersteinen Stállu (430m i luftlinje). Denne lokaliseringen er et argument for at vi også her har å gjøre med en ringforma offerplass. Den tredje steinringen, i Mártevággi/Hanselv, er antatt å være ung. Kanskje er den et flymerke fra krigens dager.

4.8. Hammerfest kommune

Hammerfest er den nordligste og siste kommunen som linja berører. Den løper her fra på Fálá/Kvaløya fra Fålesnuorri/Kvalsund i til området ovenfor Hammerfest by. I området rett sør for Hammerfest er det befart 3 ulike alternativ.

4.8.1. Registrerte kulturminner

Tilsammen 45 kultminner ble registrert (se figur 146). I tillegg kommer 7 tidligere registrerte kulturminner som ligger nær linjetraseen og derfor tas med i oversikten (vedlegg 1).

Fra der linja krysser kommunegrensa mellom Kvalsund og Hammerfest og fram mot Molstranddalen løper den i en ganske bratt fjellskråning, og her ble ingen kulturminner registrert. I fjellskråninga innover Molstranddalen ble det registrert en rekke med 4 varder av uviss alder (fig. 144, 145). Disse løper parallelt med eksisterende kraftlinje, og det er mulig at de har med byggingen av denne å gjøre, alternativt kan de være markeringer av eiendomsgrense. I så tilfelle er vardene ikke gamle. I Mollstranddalen ble det ellers registrert noen spor etter torvuttak og en gammetuft – heller ikke disse kulturminnene er sannsynligvis særlig gamle.

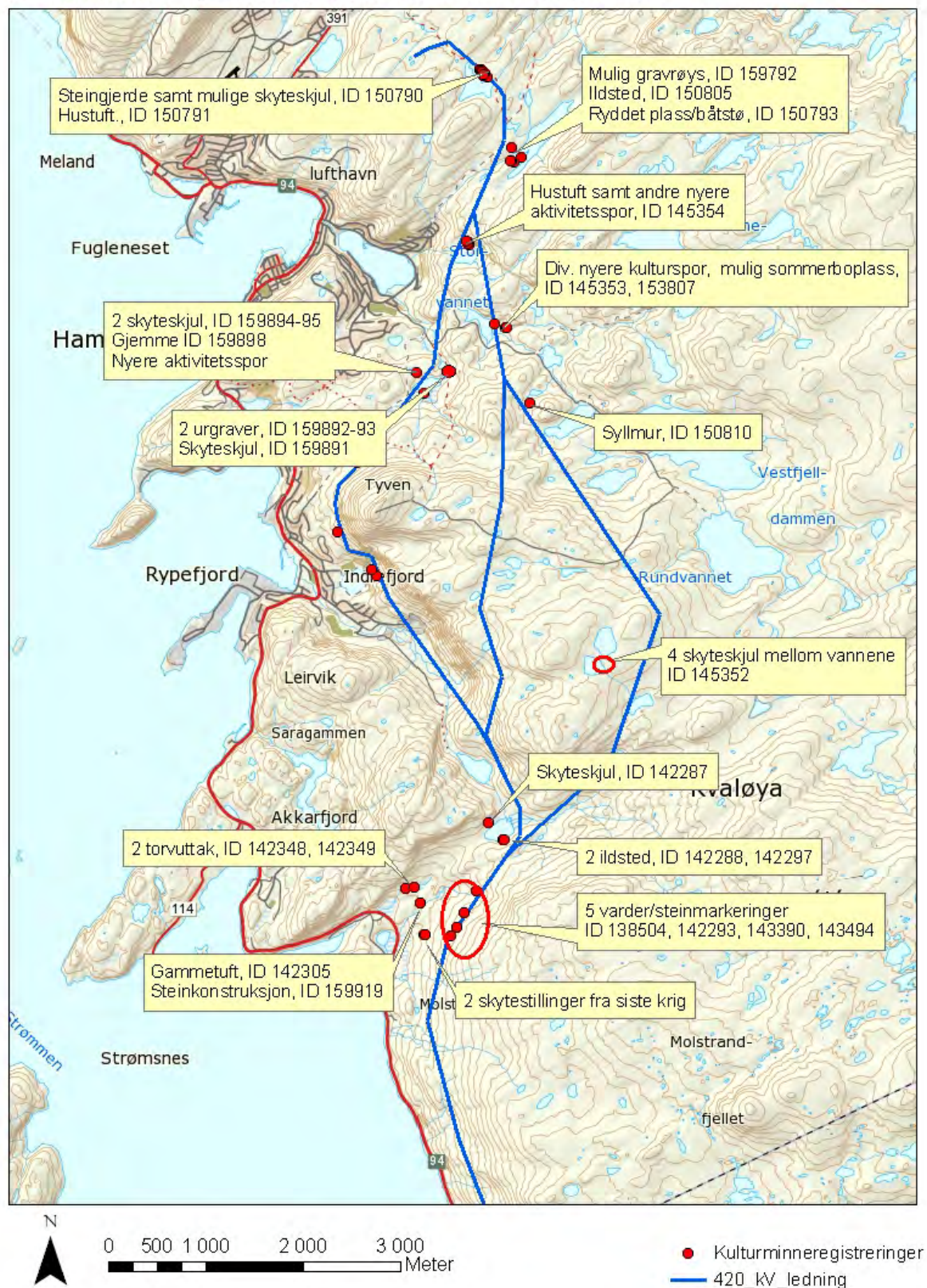
Figur 144 og 145: To av steinvardene i Molstranddalen. Ved en av vardene er det hogd inn et kryss i berget. Dette kan være en eiendomsmarkør. (Foto: O.I.Eira)

For enden av Molstranddalen ligger et lite vann, Bájit Lávželuokjávri /Øvre Olavann, der ble registrert noen ildsted samt en steinkonstruksjon tolket som et skyteskjul. Skyteskjulet kan være laget for villreinjakt, men er muligens yngre og kan ha hatt en funksjon knyttet til ildstedene ved vannet.

Mellom de to Tverrfjellvannene, som ligger i fjellområdet ovenfor Rypefjord, ble det registrert flere skyteskjul. Disse ligger i god avstand fra planlagt linje.

Ved Njárgajávri/Hyggevann, som ikke ligger langt fra linjas endepunkt, ble det registrert rester av et gjerde i form av stolpefundament/steinrøyser på rekke (fig. 147). I samme området ble det registrert et mulig skyteskjul.

Kulturminneregistreringer i Hammerfest kommune

Figur 146: Registreringer i Hammerfest kommune.

4.8.2. Informantopplysninger

Informasjon om reindriftssamisk bruk av områdene som berøres av linja i Hammerfest kommune har vi fått fra Anne Mari Sara Buljo og hennes sønn Anders J.A.Buljo. I tillegg kommer opplysninger om både reindriftssamisk og sjøsamisk bosetting og bruk samlet inn i forbindelse med tidligere feltarbeid i området (bl.a. i forbindelse med Melkøya-utbyggingen). Siden oppstillinga her er ganske kort deles den ikke tematisk.

- I Akkarfjord og lille Akkarfjord har reindriftssammene brukt å ha lavvuplasser på nedsiden av veien mot sjøen.
- Elven som på kartet heter Lavželuokjohka (i Indrefjorddalen) skal ifølge informantopplysninger egentlig hete Lavželatjohka.
- Vannet som på kartet heter Vestfjelldammen heter på samisk Stuorra Vearajávri. Vearajávrrit er de mindre vannene som ligger vest for Stuorra Vearajávri.
- Rundvannet (sør for Stuorra Vearajávri) heter Bajimuš Vearajávri (bajimuš=øvre).
- I 1946 ble det bygd et gjerde fra Gavpotjávri/Storvannet til Pollen i Fállevuotna/Kvalfjorden.
- Ved Fuglenes i skal man tidligere ha hatt sommerboplasser og melkegjerdar i forbindelse med sommerbeite (Jakobsen 1989: 172). Dette skal ha vært der flyplassen er.
- Det har vært slakteplasser for rein i Fuglenesdalen, og lavvoplasser der det nå er boligfelt.
- Det har vært samlingsgjerdar for rein mellom Guhkesjávri og Bollojávri/Dobbelvannene.
- Det har vært både melkegjerdar og merkegjerdar for rein i Fuglenesdalen.

4.8.3. Sammenstilling og vurderinger

Av de til sammen 52 registreringene i Hammerfest kommune er kun 10 regnet som automatisk fredet, 23 har uavklart vernestatus, 19 er ikke fredet (tabell 1).

Automatisk fredet	10
Uavklart vernestatus	23
Ikke fredet	19
Totalt	52

Tabell 15: Vernestatus for de registrerte kulturminnene i Hammerfest kommune.

Hustuft	14	Torvuttak	2
Skyteskjul	10	Heller	2
Skytestilling	4	Gjerdefundament, rekke	2
Ildsted/teltboplass	4	Steinkonstr./ovn	1
Røys/urgrav	4	Båtstø	1
Steinkonstr./gjemme	4		
Steinkonstr./varde	4	Totalt	52

Tabell 16: Registreringene i Hammerfest kommune fordelt på kulturminnetyper.

Hammerfest er den kommunen der det ble registrert færrest kulturminner. En sentral årsak til dette er at Hammerfest har den korteste delen av linja, og at flere strekninger ligger i fjellskråninger der tettheten av kulturminner som regel er liten.

Av kulturminnetyper (tabell 16) er det hustufter fra nyere tid som er de mest tallrike. Noen knyttes til krigsaktivitet, noen til byens infrastruktur (som vanninntak), andre er muligens spor etter sommerboplasser/seterdrift – antagelig fra 1900-tallet. At det er registrert mange nye kulturspor i nærheten av Hammerfest er ikke uventet da dette er attraktive utfartsområder for byens befolkning. I denne sammenhengen skal det i tillegg nevnes at det er sannsynlig at nyere utbygginger og bruk av områdene har fjernet og ødelagt mange gamle kulturspor.

Blant de eldre kultursporene kommer urgravene og skyteskjulene, som kan være gamle buestillinger knyttet til villreinjakta.

Gjerdefundamentet (fig. 148) som ble registrert ved Njárgajávri øst for Hammerfest by kan være del av det gjerdet som skal ha blitt bygd i 1946 (ifølge informantopplysninger). I så fall har det ikke status som automatisk fredet. En annen mulighet er at dette er spor etter eldre merke- og/eller melkegjerder, som vi også har muntlig informasjon om.

Også de registrerte ildstedene kan knyttes til reindriftas bosetting og aktivitet i området sommerstid. De antas ikke å ha høy alder, men kan meget godt være et til to hundre år gamle.

Figur 147: Røys, mulig gravminne (ID 159792) ved Guhkesjávri/Langvannet. (Foto: A.Klokkervoll)

Figur 148: Gjerdefundament (ID 150790) ved Njárgajávri. (Foto: A.Klokkervoll)

5. Sammenfattende diskusjon og konklusjon

En sammenstillende analyse av kulturminneregistreringer langs en gitt linje i terrenget fra Balsfjord i sør til Hammerfest i nord er ikke enkelt. Linjen er trukket på bakgrunn av helt andre hensyn enn det å gi et representativt utvalg av kulturminnene i de gjeldende områdene og i mange tilfeller løper linjen gjennom terreng som sjelden vil være førstevalg for kulturminneregistratører. Men nettopp dette, at befaringer er gjort i områder og i terrengetyper som i liten grad er undersøkt tidligere, gir noen spennende nye resultater og innfallsvinkler til kulturhistoria i de gjeldende områdene og til utforskningen av samiske kulturminnetyper.

I tillegg til feltregistreringer har arbeidet omfattet intervju av personer som har kunnet bidra med opplysninger og kunnskaper om alt fra fortellinger om bruk av utmarka i eldre tid, om personers og deres famlies opplevelser i og sterke tilknytning til bestemte områder, til opplysninger om hvordan, når og av hvem spesifikke kulturspor er laget. Fortellingene og kunnskapen som har framkommet under intervjuene har hatt stor betydning for resultatene av arbeidet.

Det frambrakte materialet er omfattende både når det gjelder antall kulturminner og variasjonen i kulturminnetyper som er dokumentert. Når det gjelder en del enkeltregistreringer er det for tidlig å trekke noen nærmere eller vidtgående konklusjoner. Likevel kan også disse registreringene være viktige bidrag til den pågående utforskningen av kulturhistoria i samiske områder.

I forrige kapittel ble resultatet av dokumentasjonsarbeidet presentert, og for hver enkelt kommune ble det i tillegg gjort en kort vurdering av feltregistreringene og opplysningene som framkom under intervju. I dette kapittel vil en del av resultatene forsøksvis ses i et litt større perspektiv. Det skal sies noe mer generelt om noen av kulturminnetypene som er representert i materialet og der det er mulig trekkes noen konklusjoner om variasjoner og endringer over tid. Videre vil de immaterielle kulturminnenes betydning for forståelsen av områdenes kulturhistorie diskuteres.

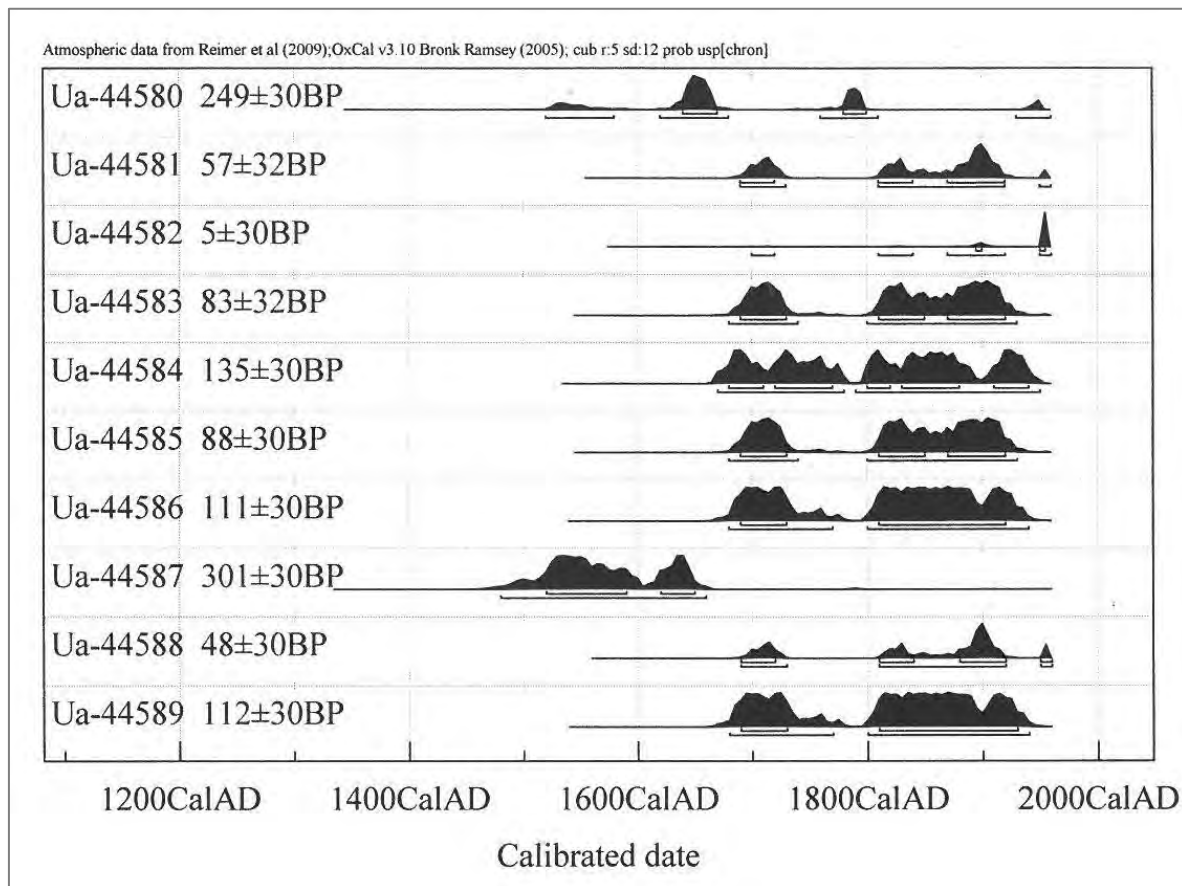
5.1. Tidfesting

Det er utført til sammen 10 ¹⁴C-dateringer. Disse dateringene er alle fra trekull funnet ved prøvestikking i ildsted. Det må her presiseres at det i hovedsak er ildsted der vernestatus har vært noe usikker og/eller der ildstedene har stått i fare for å bli direkte berørt av planlagt linje som er datert. Det er med andre ord ikke de antatt eldste eller mest interessante ildstedene ut fra et arkeologisk eller kulturhistorisk ståsted som er datert. Likevel er resultatene interessante.

Som oversikten over dateringene viser (fig. 149) er den eldste dateringen (Ua-44587) tilbake til perioden noe før eller rundt 1600 e.Kr. Dette gjelder trekull fra et ildsted på Sennalandet i Kvalsund kommune. Et annet ildsted (Ua 44580), som ligger i det sørligste fjellområdet i Kåfjord kommune, tidfestes mest sannsynlig til tida mellom 1600 og 1700 e.Kr. De øvrige ildstedene har en datering med bakre avgrensing til slutten av 1600-tallet og med en sannsynlig plassering til tida mellom 1800 og 1900 e.Kr., mens ett ildsted dateres til midten av 1900-tallet.

Alle de daterte ildstedene er antatt å representere teltboplasser og å være spor etter reindriftsamisk bosetning. Selv om man skal være forsiktige med å trekke for vidløftige konklusjoner ut fra et begrenset materiale, antyder dateringsresultatene omfattende bruk av fjellområdene fra rundt 1600 og særlig etter 1700 e.kr. Dette samsvarer i hovedtrekk med resultatene fra daterte ildsted av samme karakter fra Indre Troms og Nordland og fra Norrland i Sverige, men fra disse områdene finnes også enkelte eldre dateringer av teltboplasser. Med dette som bakgrunn argumenterer

Sommerseth (2009) for en etablering av reindriftsnomadisme allerede fra 13/1400-tallet i Indre Troms, Mulk (1994) gjør det samme for Luledalen i Norrland, mens Hedman (2003) og Andersen (2010) mener å kunne se spor etter tamreinnomadisme tilbake til siste del av yngre jernalder i henholdsvis Norrland i Sverige og Nordland i Norge. I et slikt lys er det ikke utenkelig at mer omfattende dateringer av telboplasser langs Balsfjord-Hammerfest-linja kunne gitt flere dateringsresultater bakenfor 1600-tallet.

Figur 149: ¹⁴C-dateringer av ildsted. Ua-44580: ID 159488, Boatkajávri, Kåfjord kommune; Ua-44581: ID 149848, Boatkajávri, Kåfjord kommune; Ua-44582: ID 143019, Galbmádjatčorru, Alta kommune; Ua-44583: ID 1555561, Geadešvárri, Kvænangen kommune; Ua-44584: ID 143168, Goahtečohkka, Kvalsund kommune; Ua-44585: ID 150600, Joalosjávri, Alta kommune; Ua-44586: ID 143489, Lávkaskáidi, Storfjord kommune; Ua-44587: ID 143166, Leavššejávrit, Kvalsund kommune; Ua-44588: ID 143159, Leavššejávrit, Kvalsund kommune; Ua-44589: ID 143108, Suhpodanjávrit, Kvalsund kommune.

Når det gjelder kulturminneregistreringene for øvrig er det gjort flere registreringer som kan være eldre enn 1600-tallet. Dette gjelder særlig urgravene, en del av kjøttgjemmene og skyteskjul/bogastiller, som det er naturlig å knytte til jakt på villrein. Ingen av disse er imidlertid ¹⁴C-datert.

Mange av de registrerte kulturminnene er antatt å være relativt unge. I flere tilfeller er det registrert spor etter ganske nye reindriftssamiske boplasser, etter nyere tids fritlftsaktivitet og ulike spor knyttet til tidligere linjebygging. Inne på fjellet er det dessuten flere steder registrert spor etter gruveaktivitet inn på 1900-tallet. I de større elvedalene og i områder nærmere fjord/kyst er nyere kulturspor representert med bl.a. tjæremiler og spor etter torvuttak og tørking av torv.

De yngste kulturminnene er som regel lite nedgrodd og ofte finnes det spor etter nyere gjendstander i terrenget like ved (slik som hermetikkbokser, flasker, plast, lavvostenger), men det er ikke alltid lett å definere alder. Mange kulturminnetyper, ikke minst ildsted/teltboplasser, hellere, gjemmer, skyteskjul, graver og varder, kan være laget og brukt på tilsvarende måter over flere hundre – ja til og med tusen – år. I fjellområdene er vegetasjonen sparsom og tilveksten skjer sakte, og dette betyr at det som er gammelt kan se relativt nytt ut. Dermed er tidfesting i felt ofte vanskelig, selv for personer med lang felterfaring. Dette betyr at en del kulturminner som i felt er gitt vernestatus "uavklart" og "fredet" kan være yngre enn 100 år. På den andre siden kan dette ofte være spor etter gamle praksiser som har fått leve lenge i enkelte områder. Dermed kan man argumentere for at disse kulturminnene uansett har kulturhistorisk verdi som gjør dem verdt å ta vare på. I denne forbindelsen er det verdt å minne om at utforskning av samisk fortid har ennå mange "hull", og at samisk arkeologi er et relativt nytt felt der nytt datatilfang av ulik karakter og fra alle kronologiske perioder kan være av betydning for ny og utvidet kunnskap.

5.2. Noen kulturminnetyper

Mange av de kulturminnene som er representert er distinkte og det er liten tvil om hvilken aktivitet de er spor etter, men i flere tilfeller har det vært vanskelig å fastslå hvilken funksjon kulturminnet har hatt. Noen typer kulturminner har mange fysiske likhetstrekk med kulturminner der bruksområdet er et helt annet, og i felt kan det være vanskelig – for ikke å si umulig – å skille disse fra hverandre.

Det er her lite hensiktsmessig å gå igjennom alle de kulturminnetypene som ble registrert under prosjektet, bl.a. fordi datamaterialet i flere tilfeller er begrenset og det er vanskelig å trekke noen sikreslutninger. Men det er gjort en del registreringer som kan bidra til pågående diskusjoner og tolkninger av kulturspor og spesifikke kulturminnetyper knyttet til samisk fortid. Disse vil diskuteres nærmere.

5.2.1. Ildsted/teltboplasser

Ildsted/teltboplass er den absolutt mest tallrike kulturminnetypen som er registrert i dette prosjektet, med til sammen nærmere 500 enkeltregistreringer. Dette er steinsatte ildsteder der sannsynligheten er stor for at de har ligget inne i et telt, dvs. i en lavvu eller en goahti. I noen tilfeller er registrerte ildsteder antatt å være spor etter leir- eller kaffebål.

Ildstedene varierer i form og størrelse. De er rektangulære, kvadratiske, ovale og sirkulære, de er laget av alt fra 4 til 10 steiner, de har mål fra 0,5 til 1,6m (ytre mål). Også steinene som er brukt varierer i størrelse. De enkleste ildstedene er laget med to eller tre stein i to rekker og er åpne i begge ender. Mange ildsteder har en større flat stein enten som en del av selve ildstedet, eller ved siden av. Disse er sannsynligvis boasšostein, som har fungert som underlag for matlaging/sted å sette kjel og gryte. Noen steder er ildstedstein tydelig fjernet eller flyttet på. Årsaken kan være at stein har blitt gjenbrukt i nye ildsteder i nærheten, og stein kan dessuten ha blitt fjernet fra ildstedene for å bedre trekken.

Det ble ikke registrert ildsteder av "assebákte-typen" (store rektangulære, ofte rekkeorganiserte og steinfylte ildsteder).

Materialet gir få holdepunkter for å si at det finnes klare kronologiske tendenser; det kan tvert imot se ut som om det fra 15/1600-tallet og framover hele tiden har vært en del variasjon i hvordan ildstedene ble laget. Unntaket kan være ildsteder som kun består av to parallelle rader av sten (med to

eller tre stein i hver). Som for Indre Troms (Sommerseth 2009: 175), synes dette sjelden å være veldig gamle ildsted. Mulk (1994:153) foreslår med utgangspunkt i det svenske materialet at slike ildsted representerer vinterboplasser. Dette ser imidlertid ikke å være tilfellet for ildstedene registrert i dette prosjektet. Det skal også nevnes at form og størrelse på ildsted ofte synes å være bestemt av tilgjengelige stein på stedet, og at ildstedene ofte er små på steder der oppholdet har vært av kortere varighet enn på større boplasser der man bodd i lengre perioder.

Det er registrert til sammen 27 *ildsted med steinarmer*. Disse fordeler seg hovedsakelig på områdene Gahperus i Nordreisa kommune, Ruossavággi i Kvænangen kommune og Sennalandet i Alta og Kvænangen kommune. Slike ildsted har også blitt benevnt "åttetallsildsted" (Schanche 1990, 2005) og på svensk "hårdar med hårdarmar" (Mulk 1994; Hedman 2003). En samisk benevnelse er *bearbmegeadget árran* (Sommerseth 2009). Dette er steinsatte ildsted der også området mellom inngang og ildsted har fått en innramming av stein. Tidligere dateringer av slike ildsted, bl.a. i Varanger (Schanche 2005), i Nord-Sverige (Mulks 1994; Hedmann 2003) og i Indre Troms (Sommerseth 2009) ligger i hovedtrekk fra 14/1500 – 1900 e.Kr. Registreringene og intervjuene i dette prosjektet viser at slike ildsted også kan være ganske unge; vi vet at ildsted med steinarmer er laget så sent som på begynnelsen av 1980-tallet i Kvænangen. Fra samme område har vi informasjon om at dette var en konstruksjon som man gjerne lagde der man skulle bo med hele familien i en lengre periode. Da satte man som regel opp litt større og litt mer solide telt, i form av goahti (buesperrekonstruksjon), mens det var vanligere å sette opp lavvu med enklere ildsted der få personer skulle bo kortere tid, for eksempel under reingjeting.

Hvor langt fram i tid man har laget ildsted med steinarmer ser ut til å variere mellom ulike områder, noe som ser ut til å ha sammenheng med endringer i bosettingsmønsteret, bygging av hytter på sommerboplassene og bruk av moterkjøretøy i reindrifta.

Noen ganger ligger ildstedene inne i en steinsirkel, en *teltring*. Dette er stein som har vært brukt til å holde teltduken nede, og er kjent fra hele den perioden det bodd folk her nord. Hvorvidt ildstedet er omgitt av en teltring eller ikke kan være bestemt av værforhold på stedet. Teltingene varierer i størrelse fra 3 til 5m. Denne variasjonen gjenspeiles som regel i størrelsen på ildstedet.

5.2.2. Gjemmer

Det er registrert rundt 140 kulturminner som kan ha hatt oppbevaringsfunksjoner av ulik type. Dette omfatter alt fra røyser og ulike andre typer steinkonstruksjoner til groper av ulik form og størrelse. Røysene varierer fra 1m til 7m i diameter og de er opp til 1,5m høye. De fleste har forsenkninger i midten, noen ikke. Også steinkonstruksjonene varierer i størrelse, fra minste ytre mål 0,5m til største mål 4m, og de har varierende grad av oppmuringer. Noen ganger er de lagt inntil berg og i tilknytning til naturlige hulrom i berget. Det er videre registrert steinsatte groper i løsmasser og i urer.

Når det gjelder vurdering av alderen til de ulike strukturene så er dette ofte vanskelig. I noen tilfeller er daterbare gjenstandsfunn gjort i gjemmene. I disse tilfellene er det ofte snakk om nyere funn i form av flasker, trevirke, hermetikk, m.m. Dette trenger ikke alltid å bety at kulturminnet ikke er eldre, da det kan være snakk om gjenbruk. Ifølge den informasjon vi har fra personer i reindrifta så har det vært vanlig å lage gjemmer for både matvarer og utstyr langt inn på 1900-tallet, men også å gjenbruke eldre gjemmer.

I Varanger er det registrert mange store røyser i tilknytning til fangstanlegg for villrein, og Vorren (1998:146-149) mener disse er kjøttgjemmer som er samtidige med fangstanleggene. Han tidfester dem til tida før 1600, altså til tida før tamreindriften. Sommersteth (2009: 211-216) diskuterer om registrerte kjøttgjemmer (hun bruker den samiske benevnelsen *borra* eller *geađgeborra*) er knyttet til villreinjakt eller tamreindrift i Mauken, Blåtind og Devdsvuopmi i Indre Troms. Hun synes å konkludere med det siste. Dateringen antyder hun å være fra 1400-tallet og framover. Mulk (1994:159) skiller mellom *kjöttgropar*, som er anlagt i fjellet, i urer eller laget av stein i lynmark, og *förrådgropar*, som er rektangulære hellelagte groper med lokk og som finnes både i fjellet og i skogsområdene. Hun knytter de førstnevnte til villreinjakt og mener implisitt at de dateres bakover i tid, mens de sistnevnte knyttes til tamreindrift og i hovedsak er yngre enn 1600.

Når det gjelder de registrerte gjemmene i dette prosjektet er som sagt et stort spekter av varianter representert. Ingen er radiologisk datert men for noen er nyere bruk dokumentert. Rektangulære, helleforede groper med lokk finnes gjerne nær dokumenterte reindriftsamiske boplasser, på tørre, tidlig snøbare høyder i terrenget. Dette stemmer overens med Mulks (1994) tolkning som "forrådgropar" benyttet av reindriften. Når det gjelder de store røysene og oppmuringene i ur, så mener jeg at mange er bygd for oppbevaring av kjøtt og kan relateres til villreinfangst. Dette er i samsvar med Mulk (1994) og Vorren (1998), og i tillegg en oppfatning jeg har fått på bakgrunn av egne feltbefaringer i Varanger der de ofte ligger nær fangstanlegg. I slike røyser har kjøttet vært beskyttet for ville dyr.

Noen av de mindre gjemmene som er registrert kan ha vært for melk. I det indre hulrommet i slike gjemmer har det stort sett bare vært plass for en *náhppa*, en trebolle med skaft brukt under melking av rein. Det er også registrert gjemmer ved vann der oppbevaring av fisk er en nærliggende tolkning.

For mange av de større røysene og steinkonstruksjonene er det imidlertid også en annen mulig tolkning, og det er at de er graver.

5.2.3. Urgraver

For flere av de registrerte steinkonstruksjonene nevnt ovenfor er det ved beskrivelse av kulturminnet (i vedlegg 1 og i Askeladden) lagt inn en formulering om at dette kan være graver. Dette gjelder flere av de konstruksjonene der det kan ha vært plass til et menneske. Graver i innlandsområdene i Nord-Norge er ikke godt dokumentert, så her er usikkerheten stor.

Fra nyere tid vet vi at samene kunne grave døde personer ned i steinur på fjellet, men at dette var midlertidige (sommer-) graver der den døde ble hentet ned til kirkegårdsbegravelse så snart det ble snøføre. Noen av gropene som er registrert i steinur i dette prosjektet kan være spor etter en slik praksis, men dette kan ikke bekreftes.

Samiske urgaver fra førkristen tid er først og fremst kjent fra kystområdene i de nordligste fylkene og kan være laget både som røyser, som oppmuringer inntil berg, og de kan også være nedgravd i bakken (Schanche 2000). Ifølge Myrvoll (2005), som har kontrollbefart en rekke lokaliteter der registreringene er lagt inn i Askeladden med benevnelser som "røys", "steinkonstruksjon" og "steinsetning", er urgaver klart underrepresentert i bruk som typebenevnelse. I og med at de samme typer steinkonstruksjoner også finnes i innlandet er det kanskje grunn til å spørre seg om samme underrepresentasjon også gjelder her? Kan noen av røysene og øvrige steinkonstruksjoner registrert i dette prosjektet være graver? Tromsø Museums utgravninger i Áisaroaivi

i 2014 vil forhåpentligvis bekrefte eller avkrefte om dette er tilfellet her, men fortsatt vil dette være spørsmål som krever langt større innsats når det gjelder kartlegging og utgravninger. I Sverige er det kjent flere graver på holmer eller nes ved vann eller elver i innlandsområdene (se for eksempel Mulk 1994). Disse kalles ofte "hellekister". En del av de steinkonstruksjonene som er registrert i langs Balsfjord-Hammerfest-linja har lignende form og størrelse.

5.2.4. Gjerder

Det er registrert spor etter flere gjerdeanlegg (til sammen 16 registreringer, men noen av disse kan tilhøre samme anlegg). Noen steder framkommer de som røyser på rekke, andre steder som sammenhengende steingjerder. I enkelte tilfeller er det funnet strenger av metall langs gjerdene, og for et par av gjerdene har vi informasjon om at de skal være bygd på 1900-tallet. Men vi har også informasjon om at gjerder ble laget tilbake på 1800-tallet, og noen gjerder kan være enda eldre. Det er videre mulig at eldre gjerder er gjenbrukt i nyere tid.

Ifølge Andersen (2005) kan fangstgjerder skilles fra gjerder brukt i reindrifta ved at de første er ledegjerder for å lede reinen til steder der man kunne drive jakt og fangst på den, mens de siste er sperregjerder der formålet har vært å holde reinen i beiteområdet. Til dette er å si at et skille av disse gjerdetypene ikke alltid er innlysende. I fjellområdene i Varanger (Vorren 1944; 1980; 1998) er det registrert steingjerder (*vuobman*), som sannsynligvis er benyttet under fangst, men som har store likheter med tamreindriftas samlegjerder. I dette prosjektet er det i tillegg til gjerder som kan tolkes som både ledegjerder og sperregjerder, også registrert samlegjerder som ifølge muntlig tradisjon er brukt til melking, merking og slakting. Flere av gjerdene er altså tydelig knyttet til reindrifta, men det kan ikke utelukkes at noen opprinnelig har vært bygd som ledegjerder for villreinfangsten.

5.2.5. Andre kulturspor

Andre kulturminner av definerbare typer og som det er registrert ganske mange av, er hellere og varder, tjæremiler og spor etter torvtaking. Hellere og varder er kulturminnetyper som kan være alt fra veldig gamle til helt unge, og som er vanskelige å tidfeste. I tillegg er det ofte snakk om gjenbruk. Vardene kan angi viktige ferdselsveier og det er registrert flere "retningsvarder" der den øverste steinen anviser retningen man skal følge. Hellere er gjerne laget i tilknytning til berg eller store steiner, der man har utnyttet overheng og naturlige hulrom og brukt stein som byggemateriale for å lage flere og bedre vegger, gulv og tak. Både for hellere og varder er det naturlig å tenke seg at de kan være laget og brukt både av folk fra reindrifta og fastboende folk som har hatt tilhold i elvedalene eller ved fjorden/kysten.

Tjæremilene er registrert i lavereliggende områder i furuskog i Nordreisa, Kvæangen og Alta kommuner. Milene knyttes til finsk innvandring i disse områdene. Spor etter torvtaking og -tørking er først og fremst funnet et stykke ovenfor sjøen i Kvalsund og Hammerfest kommuner. Miler og torvuttak er lagt inn som "ikke fredet" eller med "uavklart verneverdi" i Askeladden. Selv om de færreste kultursporene av disse typene kommer innenfor en fredningsgrense i henhold til lov, er de spor etter en utmarkshøsting som har vært betydningsfull for bosettingen i områdene. Dette er resussutnyttelse som ikke lenger praktiseres, og ut fra et kulturhistorisk perspektiv er det ikke vanskelig å argumentere for at de har en verneverdi.

Også steinovnene brukt til brødbaking, som det er funnet flere av på de reindriftsamiske boplassene, er nye og uten fredningsstatus. De representerer imidlertid en forlatt praksis og kunnskap som er i ferd med å gå tapt, og bør ivaretas som viktige element i (nyere) reindriftssamiske boplassmiljø.

Til sist skal det nevnes at det er registrert flere kulturminner (i tillegg til gravene) som relateres til samisk tro og religion, både inne på fjellet og i mer sjønære områder. Det er knyttet usikkerhet til de fleste av disse registreringene, men nærmere undersøkelse kan muligens gi mer sikre svar. *Stállu* i Kvalsund er velkjent har vært beskrevet i en rekke kilder som en samisk sieidi som det skulle ofres til (bl.a. Leem 1767; Qvigstad 1926). Det knytter seg mange sagn og fortellinger til denne steinformasjonen, og for mange er den ennå en stein med stor betydning. Ikke lang fra Stállu ble det registrert en ringforma steinkonstruksjon (se fig.137). Det at den finnes nær en viktig siedi er et argument for at vi har å gjøre med en ringforma offerplass, da det er tradisjon for at man kan henvende seg og ofre til hellige fjell, berg og steiner også på avstand. Når det gjelder rinforma offerplasser skal det imidlertid nevnes at Spangen (2013) stiller spørsmålet ved om dette virkelig er en kulturminnetype som har blitt brukt under samiske offerritualer, eller om denne tolkningen i virkeligheten er "konstruert" som en arkeologisk fakta ut fra mange skriftlige kilder som referer til hverandre. Sikkert vil flere etter hvert vil melde seg på denne diskusjonen.

Når det gjelder funnet av bjørnekraniet i tilknytning til de splitta steinblokkene i Alta kommune, så må dette ses i sammenheng med at bjørnen har vært et betydningsfullt og hellig dyr i samisk kultur i eldre tid. Sermonier omkring bjørnekult er beskrevet i flere kilder fra 1600- og 1700-tallet. Ritualene har bl.a. omfattet begravelse av beinene. Bjørnegraver (rundt 30) er dokumentert flere steder i Norge og Sverige, med en konsentrasjon til øya Spittá/Spildra i Kvænangen. Den eldste bjørnegraven er datert til 220-325 e. Kr., den yngste til 1640 e. Kr. (Myrstad 1996). Også for funnet av en bjørneskalle og –bein i Alta kommune i dette prosjektet er en tidfesting til førkristen tid sannsynlig. Funn av reinbein på same sted kan, sammen med funnstedets karakter, tyde på at dette både er en bjørnegrav og en offerplass.

5.3. Immateriell kulturarv

Ved siden av de mange fysiske kulturminnene langs de befarte linjestrekningene er også immaterielle kulturminner, eller immateriell kulturarv, godt representert. Immaterielle kulturarv kan defineres slik:

Materiell kulturarv er praksis, framstillinger, uttrykk, kunnskap, ferdigheter – samt tilhørende instrumenter, gjenstander, kulturgjenstander og kulturelle rom – som samfunn, grupper, og i noen tilfeller enkeltpersoner anerkjenner som en del av sin kulturarv. Denne immaterielle kulturarven, som er overført fra generasjon til generasjon, blir stadig gjenskapt av samfunn og grupper i forhold til deres miljø, i samspill med naturen og med historien og gir dem en følelse av identitet og kontinuitet, noe som fremmer respekt for kulturelt mangfold og menneskelig kreativitet. (Fra UNESCOs konvensjon av 17.oktober 2013 om vern av den immaterielle kulturarven.)

ABM-utvikling (2010) inndeler immateriell kulturarv i følgende temaområder: * muntlige tradisjoner og uttrykk, *utøvende kunst, *sosiale skikker, ritualer og høytidsfester, *kunnskap og praksis tilknyttet naturen og universet og *tradisjonelt håndverk. Noen av disse temaområdene har spesiell relevans for det arbeidet som er gjort i dette prosjektet. Dette gjelder muntlige tradisjoner, sosiale skikker og ritualer, samt kunnskap og praksis som gjelder naturen.

5.3.1. Muntlige tradisjoner

Dette temaet omfatter ulike muntlige uttrykksformer som ordtak, regler, legender og fortellinger, myter, sang, dikt, språk og stedsnavn. I denne forbindelsen, og for dette arbeidet, er det spesielt fortelletradisjoner, myter og stedsnavn som har relevans.

Intervjuene i prosjektet har frambrakt flere eksempler på muntlige fortellinger som har preg av sagn eller myter, og som kan ha røtter langt tilbake i tid. Det må imidlertid presiseres at alle fortellertradisjoner som tilhører de områdene som linja løper gjennom selvfølgelig ikke er dokumentert. Dette har bl.a. å gjøre med tilgjengelige ressurser og det forhold at det i et registreringsprosjekt som dette forventes et fokus på de fysiske kulturminnene. Mange av de fortellingene som er dokumentert i prosjektet er derfor de som er knyttet til fysiske element i landskapet, i form av naturformasjoner eller spor etter mennesker.

Eksempler på muntlige tradisjoner knyttet til landskapselement er tradisjonssteinene som ble registrert i Čoaigedanvuovdi/Kitdalen i Storfjord kommune. Disse er laget av naturen og har havnet på stedet naturlig, men har likevel kulturell betydning og er registrert som kulturminner fordi det knytter seg muntlig tradisjon til dem (se fig. 15, 16, 17 og 150). Steinenes markante og tydelige tilstedeværelse bidrar til å påminne om disse fortellingene og til at tradisjonen lever videre.

Figur 150: Jámetgállu i Čoaigedanvuovdi/Kitdalen i Storfjord kommune. Steinen (se også fig.15) har en flate på toppen som ifølge lokal tradisjon skal ha vært brukt til likoppbevaring i påvente av begravelse. (Foto: A.Klokkervoll)

Muntlig tradisjon og opplysninger som har framkommet under intervju har spilt en viktig rolle for kartleggingsarbeidet. I flere tilfeller har intervju avklart hvordan kulturminnet har blitt brukt og hva det faktisk er spor etter. Eksempel på dette er steinovnene som er registrert fjellområdene i Kvænangen, Alta og Kvalsund kommune. Dette er kulturminner som ikke er veldig gamle og de er ikke fredet, men de har i en periode vært viktige for familiene på sommerboplassene i fjellet.

Mange kulturminner er vanskelige å finne da de er i ferd med å bli helt overgrodd og/eller endret av erosjon og nyere menneskelig aktivitet. Også i disse tilfellene er bevarte muntlige tradisjoner som forteller om bosetting og bruk av stor betydning. Et eksempel på dette er gjemmet i Guorrojohka rett nordøst for Skaidi (se fig. 151; ID 143055). Dette gjemmet ble påvist av en informant som hadde kunnskaper om hvordan det var brukt – gjemmet ville ikke blitt funnet og registrert uten de opplysningene som informanten bidro med.

Figur 151: Gjemme i elv, i Guorrojohka ved Skaidi i Kvalsund kommune. Gjemmet ligger mellom de store steinene, og har også hatt lokk av stein. Det har blitt brukt til oppbevaring av kjøtt og bløtlegging av skinn som skulle avhåres. (Foto: O.I.Eira)

Til muntlige tradisjoner hører også de samiske stedsnavnene. Stedsnavn formidler kunnskap om naturen; om topografi, dyreliv, vegetasjon m.m. De kan også fortelle om hvilke personer som har hatt tilhold i et område og om hendinger knyttet til bestemte steder. Stedsnavnene kan videre fortelle om bruk og bosetting og om hvilke boligtyper man har benyttet. Områdene som linja løper gjennom er rike på samiske stedsnavn, og dette forteller mye om samisk tilsdeværelse og bruk av områdene. Mange av stedsnavnene er kartfestet og finnes på offentlige kartverk, men ikke alle. Noen ganger har dessuten navnene blitt feil plassert på kartet, noe som er avdekket i flere tilfeller i dette prosjektet. Dokumentasjon av stedsnavn har gjerne skjedd ved at informasjon er blitt overført via flere personer, og flere mulige feilkilder kombinert med mangel på kvalitetssikring har resultert i flere feil. Erfaring tilsier at dette dessverre gjelder for stort sett alle samiske områder.

Mange samiske stedsnavn er i ferd med å bli glemt ved at de ikke lenger brukes, ofte ved at de er erstattet av norske navn. Med dette forsvinner viktig kulturhistisk informasjon og kunnskap om landskapet. I denne forbindelsen er det på sin plass å nevne Sametingets satsing på samisk språk, og at mange lokale lag foreninger og språksentra gjør viktig arbeid for å dokumentere og formidle samiske stedsnavn. I nettbasen Norgesglasset til Statens kartverk er nå over 20 000 samiske stedsnavn søkbare.

Det har ikke vært mulig med noen utvidet analyse av stedsnavnene innenfor rammene av dette prosjektet, men stedsnavnene har i flere tilfeller vært til hjelp under arbeidet i felt og ved vurderingene og tolkningene av registreringene.

5.3.2. Sosiale skikker og ritualer

Flere av de registrerte kulturminnene er antatt å være spor etter handlinger knyttet til sosiale skikker og ritualer. Slike handlinger har meningsinnhold som gir rammer for og ordner et samfunns eller en gruppes liv. Felles skikker og ritualer skaper og bekrefter følelse av fellesskap og tilhørighet.

Eksempler på eldre skikker og ritualer i samisk kultur er offerhandlinger. Herunder kommer bjørneseremoniene som er dokumentert i eldre skriftlige kilder, og som er representert ved offerfunnet i Alta kommune (se fig. 115 og 116). Et annet eksempel på rituell offerpraksis har vi fra Stalloen i Kvalsund. Denne markante sieidien har folk fortsatt å forholde seg til, og den får stadig offergaver. Her er det grunn til å peke på det gjensidige forholdet mellom det materielle og det immaterielle: tradisjonene lever videre på grunn av de tydelige påminnelsene som fysiske elementer knyttet til dem gir, og verdien og betydningen til de fysiske elementene avhenger av at menneskene ennå holder tradisjonene i hevd gjennom muntlige fortellinger og handling.

Sosiale skikker omfatter også regler for handling av mer hverdagslig karakter. Den tradisjonelle rominndelingen i samiske boliger er eksempel på dette (Ränk 1949; se også Yates 1989). En slik inndeling kommer klart til uttrykk ved de idstedene med steinarmer som registrert langs linja. Også sporene etter barns lek er knyttet til denne tematikken. Det å leke hus og reingjerde innebærer at barna setter seg inn i og får grunnleggende kunnskap om roller og arbeidsdeling.

I enkelte tilfeller er det registrert ildsted der det er lagt en stein i midten av ildstedet (et eksempel på fig. 152). Dette kan ifølge K.M.Eira Buljo (2002) være gjort for å markere en bestemt hendelse, som for eksempel at et barn er født på stedet. Slike ildsted skulle få ligge i fred, steinene skulle ikke flyttes på.

Figur 152: Ildsted (ID 150677) ved Mohkkejávri/Krokvannet i Cihkanvuopmi i Alta kommune. Steinen i midten av ildstedet kan ha blitt lagt der for å markere/minne om en spesiell hendelse på stedet. (Foto: A.Klokkervoll)

En del gamle skikker lever videre, slik som det å levne "minnepinne" av tre på leirplassen (funnet på moderne leirplass Cihkanvuopmi i Alta kommune; se fig. 124). Ellers ble det under intervjuene i liten grad fortalt om skikker og ritualer som hører til og lever videre i områdene ennå i dag, noe som ikke

nødvendigvis betyr at det ikke eksisteres kunnskap om slik praksis. Dette er tema som det ofte er knyttet tabuer til og som det ikke snakkes åpent om.

5.3.3. Kunnskap og praksis som gjelder naturen

Store deler av linja går gjennom skrinne fjellområder, områder der vær og vind, snø og is kan skape store utfordringer for mennesker. Likevel er det i enkelte slike områder det har blitt registrert størst tetthet av kulturminner. Dette viser at disse områdene har vært viktige og at menneskene som har hatt tilhold her har hatt omfattende naturkunnskaper og har evnet å tilpasse seg barske naturforhold. Slik kunnskap er ervervet gjennom langs tids erfaringer og muntlige overleveringer fra generasjon til generasjon.

I vestlig kulturtradisjon er det etablert et språklig og mentalt skille mellom natur og kultur, mellom naturlandskap og kulturlandskap. I samisk kultur er et slikt skille ikke like fremtredende; utmarka eller *meahcci* er ikke urørt og vill natur. Meahcci omfatter viktige bruksområder, områder man kjenner godt og der man hører hjemme (A.Schanche 2002; Barlindhaug 2012; Rybråten 2013).

Selv om sporene etter mennesker er mange i de fjellområdene som Balsfjord-Hammerfest-linja går gjennom, er de ikke meget framtrædende eller monumentale. De inngår i naturlandskapet uten å prege eller omforme det. Dette er et uttrykk for at man har levd ikke bare i, men også med naturen. Naturen har vært ramme og forutsetning for menneskenes bosetting og aktivitet og noe man hele tiden har måtte forholde seg til, noe man har kjent og respektert.

Man må gå ut fra at en del av de sporene som er registrert er knyttet til jakt, fangst og fiske. De eldste sporene etter denne typen aktiviteter kan ha datering tilbake til steinalderen, samtidig som dette er attraktive jakt- og fiskeområder også i dag. For slik utmarksbruk må vi regne med at besøkene stort sett har vært av relativt kort varighet (slik som de fortsatt er), noe som særlig gjelder de mest værutsatte områdene.

Selv om mange vil oppfatte store deler av det landskapet linja løper gjennom som "vill natur", er det et landskap som har kulturell verdi og betydning. Dette gjelder ikke minst for reindrifta. Reinen har en usedvanlig evne til å utnytte skrinne fjellbeiter. Etter at reinen ble temmet og man begynte å flytte med reinen mellom de best eigna beitene i løpet av årstidene, har menneskene i større grad enn tidligere hatt tilhold i fjellet over lengre tid. Det er reinen som definerer landskapet for reindriftssamene (Sveen 2003). Kunnskapen om reinens beite, hvileplasser og ikke minst flyttleier er bestemmende for hvor, hvordan og hvorfor man ferdes og oppholder seg i fjellet. Det er reinen som har gjort fjellet til det man kan benevne som et reindriftssamisk kulturlandskap.

6. Avslutning

Dette prosjektet har resultert i mange nye kulturminneregistreringer der de ulike kulturminnene representerer en rekke ulike aktiviteter. Linjetraseene ligger stort sett i det vi kaller for utmarka og da for en stor del i fjellområder. Ikke uventet er det registrert mange kulturminner som knyttes til jakt, fangst og fiske, men også til annen næringsmessig og husholdningsrelatert bruk av utmarka som utmarksslått, setring og det å skaffe vinterbrensel. Svært mange av registreringene knyttes til reindriftsamisk aktivitet og bosetting. Dette er områder som har vært og er viktige for reindrifta. Her er det viktige sommerbeiter og til dels også vinterbeiter for reinen og noen områder er i tillegg viktige kalvingsland. Planlagt linjetrase krysses en rekke steder av sentrale flyttleier mellom sommerbeitene på kysten og vinterbeitene i innlandet.

Kulturminnene har tilsynelatende en stor spredning i alder, men det skal presiseres at kun et mindre antall har vært radiologisk datert og dette gir lite grunnlag for generelle slutninger. I fjellet er vegetasjonen sparsom og gjengroingen skjer sakte, og gamle kulturspor kan se relativt unge ut. I tillegg kommer at en del av de aktivitetene som har levnet spor har foregått på tilsvarende måte i mange århundre, i noen tilfeller i flere årtusen. Likeve kan vi anta at de eldste sporene har datering helt tilbake til steinalderen, og de yngste vet vi med sikkerhet ikke er eldre enn noen tiår. Det er videre mye som tyder på at de to siste århundrene er godt representert i materialet.

Under intervjuene har det kommet fram at områdene som berøres er viktige ikke bare næringsmessig sett; områdene har stor betydning også for tilhørighet og identitet. Dette er "hjemme", her er man godt kjent i landskapet og fjell, berg, store steiner, sletter, skoger, daler, elver og bekker har alle sine navn. For mange har sentrale deler av familiehistoria utspilt seg i disse områdene - her er mor eller tante født, her døde bestefar, her lærte man seg det meste man kan om reindrift og om det å leve i naturen.

Landskapet er med sine ulike fysiske og romlige egenskaper samt synlige uttrykk med på å prege oss, det blir en del av vår identitet. På denne måten kan naturen ses som en del av den materielle kulturarven. Natur og landskap er en del av våre omgivelser og bidrar til å definere hvem vi er, til å minne oss om vår bakgrunn og vår historie. Naturens fysiske egenskaper er på denne måten sentral for mange immaterielle aspekt ved kulturen. Samtidig er det klart at forholdet til landskapet og naturen er under endring, også for reindrifta. De fleste kulturminnene som er registrert representerer tida før motorisert ferdsel ble vanlig, da man bevegde seg i landskapet til fots og på ski, og med reinen som et viktig transportdyr. Dette var en tid da man i større grad enn i dag bodde på fjellet i telt om sommeren. Endrete økonomiske og næringsmessige strategier og innføring av motoriserte kjøretøy og andre moderne innretninger, gjør at man nå drar fortere gjennom en del områder enn tidligere. Mange gamle sommerboplasser eller leirplasser er forlatt og historiene om dem fortelles sjeldnere og sjeldnere. Motorkjøretøy og bruk av GPS gjør at formasjoner i naturen blir mindre betydningsfulle for å finne fram, og stedsnavnene omtales sjeldnere. Dette er en del av omfattende endringer i moderne samfunn. Konsekvensene kan noen ganger være at verdifull kunnskap vunnet over generasjoner gradvis går tapt. Forhåpentligvis kan den dokumentasjonen som er gjennomført i dette prosjektet bidra til at deler av slik kunnskap ivaretas for ettertiden.

Figur 153: Et ildsted i et naturlandskap - eller er det er kulturlandskap? Ildstedet (ID 149848) ligger i Geatkkutvággi i Kåfjord kommune. Dette ildstedet er kanskje ikke så gammelt, men det tilhører en boform som ikke lenger er like utbredt, og med røtter langt tilbake i tid. (Foto: J.Cadamarteri)

Litteratur

- Ask rådgivning. 2009. *420 kV-kraftledning Balsfjord – Hammerfest. Fagrapport reindrift*. Statnett SF.
- ABM-utvikling . 2010. *Immateriell kulturarv I Norge. En utredning om UNESCOs konvensjon av 17.oktober 2013 om vern av den immaterielle kulturarven*. Nettpublisert under www.regjeringen.no
- Andersen, O. 2005. Hvilke kulturminner er karakteristisk for reindriftslandskapet, og hva sier de om reindriftens oppkomst? En drøfting av reindriftens kulturlandskap I høyfjellet. I: *Fra villreinjakt til reindrift*, red. O.Andersen. *Skriftserie nr. 1-2005*, s. 75-94, Árran lulesamisk senter.
- Barlindhaug, S. 1996. *Hvor skal vi bygge og hvor skal vi bo? En analyse av lokaliseringsfaktorer i tidlig eldre steinalder i Troms*. Hovedfagsoppgave i arkeologi, Universitetet i Tromsø.
- Barlindhaug, S. 2012. Mapping complexity, archaeological sites and land use in a Sámi community in Arctic Norway. *Fennoscandia archaeologica XXIX*, pp.105-124.
- Bäckman, L. 1975. *Sávja: föreställningar om hjälp- och skyddsväsen i helliga fjäll bland samerna*. Stockholm.
- Bergstøl, J. og Reitan, G.2008. Samer på Dovrefjell i vikingtiden. Et bidrag til debatten omkring samenes sørgrense i forhistorisk tid. *Historisk tidsskrift, bind 87*, s. 9–27. Universitetsforlaget.
- Bjørklund, I. 1982. *Fjordfolket i Kvænangen. Fra samisk samfunn til norsk utkant 1550 – 1980*. Universitetsforlaget.
- Blankholm, H.P. 2005. *Målsnes 1. An Early Mesolithic Coastal site in North Norway*.
- Bratrein, H. 1989. *Karlsøy og Helgøy bygdebok*. Bind I og II. Hansnes.
- Brekmo, L. 2010. *Kulturminneregistreringer og intervju. Reisadalen, Nordreisa. Prosjektrapport*. Nord-Troms Museum.
- Buljo, K. M. E. 2002. Mitt kulturlandskap. *Diedut, nr 1/2002*, s. 136-155, red. S.Andersen.
- Elgström, O. 1919. *Lappalaiset. Resor i Lappland och Norge*.
- Elgström, O. 1922. *Karesuandolapparna. Etnografiska skisser från Könkämä och Lainiovuoma 1916-1919*. Stockholm.
- Friis, J.A. 1871. *Lappisk mythology, eventyr og folkesagn*. Christiania.
- Furseth, O.J. 1995. Fangstgroper og ildsteder I Kautokeino commune. Rapport fra forskningsutgravningene 24.juli – 3.september 1994. *Stensilserie B, nr. 37*. Universitetet I Tromsø.
- Furseth, O.J. 1996. Fangstgroper i Karasjok kommune. *Stensilserie B, nr. 39*. Universitetet i Tromsø.
- Gjerde, J.M. 2010. Rock art and landscapes: studies of Stone Age rock art from northern Fennoscandia. Doktorgradsavhandling, Universitetet i Tromsø
- Grydeland, S.E. 2001. Den sjøsamiske siidaen. En studie med utgangspunkt i Kvænangen, Nord-Troms. *Nord-Troms Museums Skrifter 1/2001*.

- Hansen, L.I. og Olsen, B. 2004. *Samenes Historie fram til 1750*. Cappelen Akademisk forlag.
- Hedman, S-D. 2003. *Boplatser och offerplatser. Ekonomisk strategi och boplatsmönster bland skogssamer 700-1600 AD*. *Studia archaeologica universitatis Umensis* 17.
- Helskog, K. 1980. *Subsistence-economic Adaptions to the Mountain Region of Interior North Norway*. Doktogradsavhandling, Universitetet i Tromsø.
- Helskog, K. 2000. «Changing Rock Carvings – Changing Society?» *Adoranten. Årsskrift 2000 för Scandinavian Society for Prehistoric Art. Tanums Hällristningsmuseum*. Underslös, s. 5–16.
- Henriksen, J. E. 1995. *Hellegropene: Fornminner fra en funntom periode*. Hovedoppgave i arkeologi, Universitetet i Tromsø.
- Hesjedal, A.; Damm, C.; Olsen, B; Storli, I. 1996. Arkeologi på Slettnes. *Dokumentasjon av 11tusen års bosetting. Tromsø Museums Skrifter XXXVI*.
- Hesjedal, A.; Ramstad, M.; Niemi, A.R. 2009. Undersøkelsene på Melkøya : Melkøyaprojektet - kulturhistoriske registreringer og utgravninger 2001 og 2002. *Tromura, Kulturvitenskap nr. 36*, Universitetet i Tromsø.
- Hood, B. & B. Olsen. 1988. Virdnejarvi 112: A Late Stone Age - Early Metal Period Site from Interior Finnmark, North Norway. *Acta Archaeologica* 58, 105-126.
- Ingold, T. 1980. *Hunters, pastoralists and ranchers: reindeer economies and their transformations*. Cambridge University Press.
- Jacobsen, R. 1989. *Kvalsund i Finnmark. Bygdebok om Kvalsunds folk og forhold*. Tilrettelagt, utarbeidet og skrevet av Ragnvald Jacobsen etter oppdrag fra Kvalsund kommunestyre. Bjørkmanns trykkeri. Alta
- Jordan, P. 2013. From Hunter to Herder? Investigating the Spread of Transport Innovations in Northwest Siberia. I: Networks, Interaction and Emerging Identities in Fennoscandia and Beyond, Papers from the conference held in Tromsø, Norway October 13-16 2009. Ed by C.Damm & J.Saarikivi. *Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia* 265: 27-48.
- Kalstad, J. A. 1982. *Registreringsrapport. Samiske kulturminner, 132 kv Kraftlinjetrase, Kvænangen – Alta*. Samisk etnografisk avd. Tromsø Museum, Universitetet i Tromsø. Tromsø. Upublisert rapport.
- Larsen, I. 2005. *Tyven vindmøllepark i Hammerfest kommune. Befaringsrapport 2005. Sametingets miljø- og kulturvernavdeling og Finnmark fylkekommune areal- og kulturvernavdeling*. Sametinget og Finnmark fylkeskommune. Upublisert rapport.
- Leem, K. 1767. *Beskrivelse over Finnmarkens Lapper*.
- Manker, E. 1957. *Lapparnas heliga ställen: kultplatser och offerkult i belysning av Nordiska Museet och Landsantikvariernas fältundersökningar*. Uppsala.
- Manker, E. 1960. *Fångstgropar och stalotomter: Kulturlämningar från lapsk forntid*. Uppsala.

- Mulk, I-M. 1994. *Sirkas: ett samiskt fångstsamhälle i förändring Kr.f. – 1600 e.Kr.* Studia archaeologia Universitatis Umensis 6. Umeå universitet.
- Myrvoll, E.R. 2005. Samiske urgraver. Statusrapport med forslag til miljøovervåkingsprogram. *NIKU Rapport 7*.
- Myrvoll, E.R. 2008. Samiske helligsteder. Tradisjon – registrering – forvaltning. *NIKU rapport 24*.
- Myrvoll, E.R.; Myrvoll, M; Thuestad, A. 2009. Konsekvensutredning for 420 kV-ledning Balsfjord-Hammerfest. Kulturminner og kulturmiljø samt samisk utmarksbruk. *NIKU oppdragsrapport 21/2009*.
- Myrstad, R. 1996. *Bjørnegraver i Nord-Norge : spor etter den samiske bjørnekulten*. Hovedfagsavhandling I arkeologi, Universitetet I Tromsø.
- Nilsen, Ø. 2009. Varangersamene. Bosetning, næring, folketall, utmarksbruk m.v. fra historisk tid til i dag. *Várjjat Sámi Musea Čállosat, nr.5*.
- Odner, Knut. 1992. The Varanger Saami: habitation and economy AD 1200-1900. *Institutt for Sammenlignende Kulturforskning, serie B: Skrifter 86*. Oslo.
- Qvigstad, J. K. 1926. Lappische Opfersteine und heilige Berge in Norwegen. *Oslo Etnografiske Museums Skrifter*, 1:5, s.331-356.
- Ränk, G. 1949. Grundprinciper för disponeringen av utrymmet I de lapska kåtorna och gammerna. *Folkliv 12-13: 87-111*. Stockholm.
- Rybråten, S. 2013. "This is not a wilderness. This is where we live." *Enacting nature in Unárga-Nesseby, Northern Norway*. Dissertation submitted for the partial fulfilment of the Ph.D.degree, Faculty of Social Sciences, University of Oslo.
- Rydving, H. 1995. *Samisk religionshistorie: Några källkritiska problem*.
- Schanche, A. 2000. *Graver i ur og berg. Samisk gravskikk og religion fra forhistorisk til nyere tid*. Davvi Girji OS. Karasjok.
- Schanche, A. 2002. Meahcci, den samiske utmarka. I: Samiske landskap og Agenda 21. S.Andersen (red). *Diedut nr.1/2002, s.156-170*. Sámi Instituhtta.
- Schanche, K. 1992. Den funntomme perioden. Nord-Troms og Finnmark i første årtusen e.Kr. *FOK-programmets skriftserie nr. 2*. Norges Allmennvitenskapelige Forskningsråd.
- Schanche, K. 2002. Varangersamenes sesongflyttinger. I. G.J.Valen, K.Skavhaug, K.Schanche (red) *Flytting og forandring i Finnmarks fortid*. Artikkelsamling fra museene i Finnmark.
- Schanche, K. 2005. Varangersamene før 1600. Bosettingsstruktur og økonomisk basis i Varangersidaen i siste del av middelalderen. I: Fra villreinjakt til reindrift, red. O.Andersen. *Skriftserie nr. 1-2005, s. 61- 74, Árran lulesamisk senter*.
- Skandfer, M. 2013. Change and Recollection: House Structures and Social Identification in Finnmark, Arctic Norway 2400 BC–AD 300. I: Networks, Interaction and Emerging Identities in Fennoscandia and

Beyond, Papers from the conference held in Tromsø, Norway October 13-16 2009. Ed by C.Damm & J.Saarikivi. *Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia* 265:155-176.

Skandfer, M. og Hood, B. 2013. *Registreringer i Karasjok kommune, Finnmark, 2013. Rapport fra feltarbeid. Forskningsprosjektet "Landskapskunnskap og ressursforvaltning i indre Troms og Finnmark 2500 f.Kr. – 1000 e. kr. (LARM)"*. Institutt for arkeologi og sosialantropologi, Universitetet i Tromsø.

Sommerseth, I. 2009. *Villreinfangst og Tamreindrift i indre Troms. Belyst ved samiske boplasser mellom 650 og 1923*. Dr.gradsavhandling. Institutt for arkeologi og sosialantropologi, Universitetet i Tromsø.

Sommerseth, I. 2012. Fangstgroper og ildsteder i Indre Finnmark. Arkeologisk utgravningsrapport 2012. Forskningsprosjektet "Landskapskunnskap og ressursforvaltning, Indre Troms og Finnmark, 2500f.Kr.-1000e.Kr." (LARM). I Sametingets arkiv.

Storli, I. 1994. *Stallo-boplassene: spor etter de første fjellsamer?* Oslo.

Storli, I. 1996. On the historiography of Sami Reindeer Pastoralism. *Acta Borealia*, vol.13, no.1.

Sveen, A. 1997. *En stein til gudenes ære, Áhkánjárstábba eller Stallo ved Stállogárggu*. Fotefar mot Nord. Finnmark fylkeskommune i samarbeid med Kvalsund kommune.

Sveen, S.B. 2003. *Boazosápmelaš, boazu ja sutnu guohtoneanan. Reinen, reineieren og reinbeitelandet. En studie av reindriftssamisk landskapsbruk og landskapsforståelse, forankret i sommerlandet Stueranjárga*. Upublisert hovedfagsoppgave i arkeologi. Universitetet i Tromsø.

Tanner, V. 1929. Skolt-Lapparna. *Fennia* 49, No 4. Helsingfors.

Thuestad, A. 2005. *En romlig analyse av tidlig eldre steinalderlokalteter i vest-Finnmark og Troms*. Upublisert hovedfagsoppgave i arkeologi, Universitetet i Tromsø.

Vorren, Ø. 1944. Dyregraver og reingjerder i Varanger. *Nordnorske samlinger VI, bd.2*. Etnografisk Museum, Oslo.

Vorren, Ø. 1958. Samisk villreinfangst i eldre tid. *Ottar*, 17, 1958:2.

Vorren, Ø. 1962. *Finnmarksamenes nomadisme, bind I og II*. Universitetsforlaget.

Vorren, Ø. 1978. Bosetting og ressursutnytting under veidekulturen og dens differensiering. Finnmarksvidda natur – kultur. *NOU*, 18A. Oslo.

Vorren, Ø. 1980. Samisk bosetting på Nordkalotten, arealdisponering og ressursutnytting i historisk-økologisk belysning. I: E. Baudou (red) *Nord-Skandinaviens historie i tvervetenskapelig belysning. Acta Universitatis Umensis*, nr. 24.

Vorren, Ø. 1998. Villreinfangst i Varanger fram til 1600- 1700-årene. *Tromsø Museums Skrifter XXXVIII*.

Wallerström, T. 2000. The Saami between East and West in the Middle Ages: An archaeological contribution to the history of reindeer breeding. 3-40. *Acta Borealia (2000): Volume 17(1)*.

Walkeapää, L.J. 2009. Könkämävuoma-samernas renflyttingar till Norge. Om sommarbosättningar i Troms fylke på 1900-talet. *Tromsø Museums Skrifter XXXI*.

Wasmuth, R. 2005. *Regionale likheter og lokale variasjoner: en analyse av overgangen yngre steinalder/tidlig metalltid i det vestlige Finnmark*. Upublisert mastergradsoppgave i arkeologi, Universitetet i Tromsø.

Yates, T. 1989. Habitus and social space: some suggestions about meaning in Saami (Lapp) tent ca. 1700 -1900. I: I.Hodder (ed): *The meaning of things. Material culture and symbolic expression*, s.249-262. London.

201	143585	Fangstgrop	Fangstgrop med tydelig voll og bunnkiste. Oval. Ytre mål L: 5 m, B: 4 m. Vollen: 1 m bred. Indre mål: Lengde 3,3 m, bredde 2,5 m, dybde 1 m. Bunnkista er rektangulær, orientert i retning Ø-V, og måler 1,5 x 0,45 m. Anlagt i lyng- og bjørkeledd skogteig med flere fangstgrop.	AUT	Johkamohkki
200	143586	Fangstgrop	Mulig fangstgrop. Rektangulær nedgravning med voll rundt. Ca 2 x 0,6 m. Dybde: 50 cm. Vollen er ca 50 cm bred. Anlagt i lyng- og bjørkeledd skogteig med flere fangstgrop.	AUT	Johkamohkki
199	143588	Fangstgrop	Sirkulær, 3,5 m i diameter, 50 cm dyp. Voll rundt. Nokså sikker, men noe skadet; innrast masse fra NV kant gir nedgravningen en halvmåneaktig form. Anlagt i lyng- og bjørkeledd skog med flere fangstgrop, få meter SØ for dyrket mark.	AUT	Johkamohkki
198	143589	Røys	Antagelig rydningsrøys. Form: likebeint trekant med avrundede hjørner. Lengde 3 m, bredde 2 m. Anlagt i hjørnet av lyng- og bjørkeledd skogteig, et par meter fra dyrket mark.	UAV	Johkamohkki
214	143590	Fangstgrop	Nær sirkulær. Diameter: ca 1,5 m, 0,3 m dyp. Anlagt i dyrket mark, antakelig skadet/fyllt med masse i forbindelse med pøying. Ca 5 m N for 201 og en skogteig med fl. reg. fangstgrop.	AUT	Johkamohkki
195/211	149288	Gammetuft	Sirkulær gammetuft av samisk type. Diameter ca 5m ytre mål. Voller ca 1,5m brede, 0,1-0,2m høyde.	AUT	Johkamohkki
212, 215-230	143574, 143575, 143576, 143577, 143578, 143579	Gjerde	Gjerde, laget av lokale bønder rundt forrige århundreskifte. Formålet: holde reien som passerte området vår og høst unna dyrka mark. Lengde ca 800 m, bredde 0,6-1,5 m, høyde 60-90 cm. Gjerdet har form av en steil voll bygget i torv og jord, med litt stein synlig enkelte steder. Det er høyest på nedsiden, men har tidvis en dypere grøft på øversiden også. Iflg. en eldre informant var gjerdet tidligere godt synlig også på avstand, men nå er skogen rundt blitt altfor tilvokst. Gjerdet ser ut til å ha vært avmerket på eldre øk-kart, og var antakelig allment kjent før. Grunneieren kjente godt til hvor gjerdet gikk. Gjerdet er anlagt på tvers av et gammelt reintråkk fra Smørpundfjellet til Sørfjellet, og går langs de skogleddede skråningene på øversiden av E6 mellom Trangen og Øvergård. Det går for det meste nokså flatt bortover, men buer svakt oppover lia mot midten. I SV svinger det bratt ned mot E6, med retning mot elva og de registrerte fangstgropene ved Trangen. I Ø forsvinner det gradvis i terrenget rett etter tangeringspunktet med høyspentlinja, der det også krysses av et rydningsgjerde i stein (GPS-pkt 228) og dreier litt nedover bakkene mot ei myr. Ifølge grunneieren var det tidligere synlig et stykke videre ut i myra her. Gjerdet/vollen er for det meste i relativt god stand, selv om det er overgrodd og flere steder brytes av skogsveier og bekker. Et sted har det også blitt brukt som fundament for et moderne gjerde.	NEI	Øvergård
1005	Nei	Røys	Rydningsrøys. L: 6 m, B: 4,5 m. Anlagt i nedre kant av dyrket jorde, i skråning over E6.	NEI	Balsfjordeidet

Storfjord kommune			Status	Lokalitet
GPS/FID	Askeladden	Kulturminne		
232	143565	Fangstgrop	AUT	Eivebakken
233	143564	Fangstgrop	AUT	Eivebakken
231	143566	Fangstgrop	AUT	Furumo
208	143561	Nedgravning	UAV	Leirhollet
207	143547	Groper	UAV	Jobergan
181	143546	Ildsted	UAV	Kilhumpen
180	Nei	Bu	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
6	143560	Kjøttgjemme	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
7	143559	Kjøttgjemme.	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
8	143557	Gammetuft	AUT	Orjessuorgi/Sørdalen
9	143555	Gammetuft	AUT	Orjessuorgi/Sørdalen
10	NEI	Skytstilling	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
11	143553	Steinplattform	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
12	143552	Ildsted	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
13	NEI	Skytstilling	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
14	NEI	Hustuft	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen

Beskrivelse
Fangstgrop eller krigsminne? Sirkulær nedgravning med fin voll, men svært dyp. Kan være en sekundært gjenbrukt/utdypet fangstgrop. Diameter: 5 m. Dybde: 1,4 m. Anlagt på lyngkledd flate med noen bjørker i og rundt.

Diameter: ca 2 m. Dybde: 20-30 cm. Grunn og litt utydelig, med en del stein oppå og i midten. Dybden, steinene og den manglende vollen rundt skyldes antakelig plying og åkerrydding. Anlagt i V åkerrand på nedre del av jorde, og utgjør en naturlig fortsettelse på en linje av 3 tidligere registrerte fangstgropene som skrår nedover bakken mot E6/E8 i vestlig retning. Gropene har nokså jevn avstand, og linja fortsetter fra 233 i NØ retning på åkeren i form av en rekke på 5 gropene med dybde som tilsvarer 233. Disse er tidligere registrert som gammetufter, men utgjør sammen med den nye og de tidligere registrerte fangstgropene en bøydd linje som går på tvers av et gammelt reintråkk fra Jorbariehppe i NV til Mortendalen i SØ. "Gammetuftene" bør derfor omregistreres som fangstgrop, i hvert fall de to sørvestligste.

Sirkulær. 4 m i diameter, 60 cm dyp. Fint markert voll: 0,5-1 m bred, 20-30 cm høy. Anlagt på lyng- og buskbevokst ås nær avregistrerte fangstgrop. Godt synlig/god stand.

Rektangulær nedgravning (L: 1,5 m, B: 1 m, D: 40 cm) med bøyd kanal/renne ut mot NV (L: 3 m, B/D: 30-40 cm). Ukjent funksjon – antakelig moderne. Anlagt i tettbevokst krattskog i lett myrleidd terreng, ca 50 m V for elva.

Store, dype grop. Etter alt å dømme moderne; gropene er større, brattere og dypere enn fangstgrop (inntil 1,6-2 m dyp), og enkelte er firkantede. Gamle mastefundamenter? Anlagt på linje fra innmalt pkt. bortover mot S og nedover i eksisterende høyspenttrasé mot V, i bratt skogkledd skråning med lyng, bregner og bjørk.

Ildsted. Rektangulært, 50 x 35 cm. Bygd med store stein (opptil 10-15 cm høye). Kull i massen.

Sammenrast bu med klart synlig grunnmur, antakelig knyttet til seterdrift. Rektangulær, 2,5 x 2 m. Overgrodd av mose og noe kratt, men noe plank fortsatt synlig. SØ vegg sammenrast. Anlagt i skrånende, kupert og skogkledd terreng ca 40 m over den gamle linja. Trolig tilknyttet seterdrift.

Rektangulær nedgravning. Bratte kanter med innrast steinskoning. Mål: Lengde 70 cm; bredde 50 cm; dybde 45-50 cm. Ca 3,5 m fra 007.

Avrundet trekantet nedgravning. Bratte steinsatte kanter i S og V, noe innrast i N og Ø. Mål: Lengde 120 cm; bredde 100 cm; dybde 48 cm. Ca 6 m S for 008.

Ytre diameter: 470-490 cm. Indre diameter: 370 cm. Tilstand/vurdering: tufta er nokså overgrodd, lav og utydelig, men veggvallen er nær sirkulær og inneholder stein. Funnet styrkes også av kontekst; ligger rett ved kjøttgjemme 007 og gammetuft 009.

Nær sirkulær, nokså overgrodd av lyng. Overgrodd stein markerer vollen. Stor flat stein på utsiden i S. Ytre diameter: 320-340 cm. Indre diameter: 150-190 cm. Dybde: 10-25 cm.

Militær. Rektangulær nedgravning, sørvendt (oppover mot Sørdalen). Mål: Lengde 260 cm, bredde 150 cm, dybde 15-60 cm.

Firkantet steinoppbygning/-plattform. Ukjent funksjon og opprinnelse. Nær vertikale kanter og plan topp. Mål: Lengde 370 cm; bredde 310 cm; høyde 50-70 cm. Minst tre synlige steinlag i kanten. Anlegget er overgrodd av et tykt lag av lyng og mose, men oppmuringa er intakt/ikke utrast. Mulige tolkninger: militært fundament, torvtørkeanlegg, grav eller offersted.

Mulig ildsted (steinfylt). Mål: 60x40 cm. Del av rektangulær tuft på ca 6x4 m.

Militær. Rektangulær. Orientering: Ø-V. Ingen synlig vegg i V. Mål: Lengde 8 m; bredde 2,10 m; dybde 40 cm (80 cm fordypning i Ø ende).

Nedgravd hustuft med inngang i Ø (B: 80 cm). Moderne/nyere tid. Rektangulær. Mål: 5,5 x 4 m.

15	NEI	Hustuft	Hus-/setertuft. Moderne/nyere tid. Nær kvadratisk; ca 6,6 x 7 m, dybde 30 cm. Noe råtnet/tørket treverk med spiker i.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
16	NEI	Hustuft	Hus-/setertuft. Moderne/nyere tid. Kvadratisk. Mål: Lengde 7,10 m; bredde 3,5 m; dybde 30-50 cm. Ligger 2 m SV for 015.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
17	NEI	Hustuft	Hustuft med tydelige veggvoller. Moderne/nyere tid. Overgrodd, men svært synlig. Rektangulær. Mål: 6,5 x 5,5 m. N-veggvoll: Bredde 40 cm; høyde 40-50 cm.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
18	NEI	Nedgravning	Rektangulær nedgravning, militært anlegg. Mål: Lengde ca 8 m; bredde 2,2 m; dybde 50-80 cm.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
19	NEI	Hustuft	Hustuft med kjeller/steinkonstruksjon i NØ hjørne. Tuffa: Rektangulær. Mål: Lengde 4,1 m; bredde 2,1 m; dybde: 40 cm. Kjeller/oppmuring: Nær rektangulært, med solide, steinsatte kanter (60-80 cm brede); lengde 1 m; bredde 70 cm; dybde 40 cm.	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
22	NEI	Hustuft	Hustuft – nyere tid. Rektangulær. Mål: Lengde 7 m, bredde 3,10 m, dybde ca 30 cm. Klart synlig i terrenget.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
23	NEI	Hustuft	Hustuft – nyere tid. Rektangulær. Mål: Lengde 2,9 m; bredde 1,7 m; dybde 50 cm. Anlagt på kant av lyngkledd bakketopp. Godt markert, men ingen synlig vegg i N.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
26	NEI	Nedgravning	Rektangulær nedgravning – kjølelager? Steinsatte kanter. Tørre/råte planker med spiker nede i anlegget, en steinhelle lå ved siden av. Begge deler kan ha blitt brukt som lokk. Mål: Lengde 90 cm; bredde 70 cm; dybde 40 cm. Anlagt 5 m NV for hustuft 027.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
27	NEI	Hustuft	Oppmurt husfundament i stein. Mål: lengde 5 m; bredde 2,7 m; høyde (NV vegg): 60-70 cm.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
28	NEI	Hustuft	Enkelte synlige stein i veggvollene. V vegg utydelig, resten svært synlig. Mål: Lengde 5,9 m; bredde 3,8 m; dybde 25-40 cm.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
29	NEI	Hustuft	Mål: Lengde 4,8 m; bredde 3,8 m; dybde 40-50 cm.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
30	NEI	Nedgravning	Militært? Rektangulær nedgravning/tuft med rektangulær fordypning i Ø ende. Mål: Lengde ca 20 m; bredde 3,1 – 2,9 m; dybde 90 cm i Ø ende, ellers 15-20 cm.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
31	143544	Ildest	Ovalt. 60x70 cm. Ganske overgrodd – noen stein under torva. Beliggenhet: Midt på tørr, lyngkledd hei med god utsikt.	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
32	143543	Nedgravning	Kjøttgjemme? Rektangulær nedgravning med vertikale steinheller i kantene. Mål: Lengde 70 cm; bredde 60 cm, dybde 20 cm. Noe nedgrodd – vanskelig å få øye på.	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
33	143358	Gravstein el. merkestein	Gravstein fra krigen eller eiendomsmerke. Avrundet naturstein med inngraving av jernkorset. Mål: Lengde 20 cm, bredde 5 cm, høyde 30 cm. Godt synlig og i god stand.	Nei	Orjessuorgi/Sørdalen
34	143537	Steinsetning	Rektangulær steinsetning – hustuft? Mål: Lengde 4,9 m; bredde 2,2 m. Anlagt på tvers av åstopp. Overgrodd av mose og to bjørker.	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
40	143532	Gravrøys	Oval, orientert NØ – SV. Minst to steinlag. Stor stein i NØ ende. Både flate og runde stein, 18-30 cm store. Mål: Lengde 2-2,4 m; bredde 1,2-1,5 m.	AUT	Orjessuorgi/Sørdalen
41	NEI	Røys	Nært 040, men stammer antakelig fra en gammel anleggsvei som går forbi. Noe utflytende form, bestående av stein i ulike størrelser. Mål: Bredde 2,5-3 m, lengde 2,1 m.	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
42	143531	Gammetuft	Usikker. Vollene opptil 1 m brede, mulig ildsted i midten (overgrodde stein). Anlagt øverst på svakt høydedrag i skog- og lyngkledd terreng. Ytre mål: Lengde 5 m; bredde 3,5 m; dybde opptil 35 cm.	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
43	NEI	Tuft	Nyere tid – militært? Mål: Lengde 15 m; bredde 8 m; dybde 30-50 cm. Ingen synlig vegg i N, ellers kraftige veggvoller. To "spor"/innganger/ramper med 2,6 m mellomrom på S side, 2,6 og 1,8 m brede. Svært synlig i terrenget.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen
44	143529	Kjøttgjemme	Mulig kjøttgjemme. Vertikale kanter av stein. Mål: Lengde 1 m; bredde 70 cm; D: 40 cm.	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
45	143529	Kjøttgjemme	Mulig kjøttgjemme. Rektangulær. Tydelig markerte vertikale vegger med stein i. Mål: Lengde 90 cm; bredde 50 cm; dybde 30-35 cm.	UAV	Orjessuorgi/Sørdalen
46	143528	Gravrøys	Rektangulær med avrundede hjørner, bygd av store stein (30 cm og større). Orientert mot Ø. Mål: Lengde 2,8 m; bredde 1-1,3 m; høyde 40-60 cm.	AUT	Orjessuorgi/Sørdalen
47	NEI	Skytestilling	Skytestilling. Rettvinklet steinoppbygning orientert mot N og Ø. Antakelig fra krigen. Mål: Ø-side: 1,5 m, N-side: 1,9 m, høyde 45 cm.	NEI	Orjessuorgi/Sørdalen

48	143527	Gammetuft	Samisk gammetuft? Sirkulær tuft. Mål: 5,6-6 m i diameter, D: 50-55 cm. Tydelig markert nedgravning, men ingen voll. Sannsynlig ildsted i frodig parti midt i tufta; oval steinring på 145 x 115 cm under torva, overgrodd av lyng og busker.	AUT	Orijessuorgi/Sørdalen
49	143526	Kjøttgjemme	Mulig kjøttgjemme. Rektangulær nedgravning. Mål: Lengde 90 cm; bredde 40 cm, dybde 20-60 cm. Anlagt i N-vendt bakke, ca 5 m S for 048. Berg i S, store stein/vertikale kanter ellers.	UAV	Orijessuorgi/Sørdalen
50	143525	Kjøttgjemme	Mulig kjøttgjemme. Rektangulær. Vertikale vegger, berg i S, stein i bunn (mulig innrast). Anlagt 4 m S for 048. Mål: Lengde 60 cm; bredde 40 cm; dybde 30-60cm	UAV	Orijessuorgi/Sørdalen
51	143524	Kjøttgjemme	Kjøttgjemme, med 1 m brede voller. Anlagt inntil kampestein, 5,5 m Ø for 048. Vertikale vegger forsterket med stein. Grus i bunn. Mål: Lengde 70 cm; bredde 50 cm; dybde 35-60 cm.	UAV	Orijessuorgi/Sørdalen
54	NEI	Tuft	Militært? Rektangulær tuft med veggvoller og utløper. Ca 8 x 5 m. Dybde: 15-30 cm.	NEI	Orijessuorgi/Sørdalen
55	NEI	Tuft	Hustuft. Rektangulær. Mål: Lengde 11 m; bredde 5 m; dybde 40 cm. Nedre del oppbygd; 60 cm høy.	NEI	Orijessuorgi/Sørdalen
56	NEI	Skytestilling	Sannsynligvis militært anlegg fra krigen.	NEI	Orijessuorgi/Sørdalen
57	NEI	Veifar	Skytestilling – militær. Rettvinklet steinoppbygning vendt mot N og Ø. Mål: N-side: 2, 45 m, Ø-side: 1,8 m, D: opptil 55 cm.	NEI	Orijessuorgi/Sørdalen
58	143523	Tuft	Gammel vei. Krysser kraftlinja ved innmalt GPS-pkt. Går fra dalbunnen og slynger seg ca 400 m videre oppover fra krysningspunktet. Tydelig, gressbevokst nedsenkning i terrenget, som ellers er lyngkledd. Veien er tidvis (og delvis) steinbelagt, særlig der den krysser myrer og en bekk. Bredde: ca 1,2 m. Dybde: 10-25 cm.	UAV	Orijessuorgi/Sørdalen
59	143522	Nedgravning	Oval tuft – samisk gamle eller militært anlegg. Mulig ildsted i midten. Tverrmål: 4,7-5,8 m. Ca 1 m brede voller.	UAV	Orijessuorgi/Sørdalen
60	NEI	Gravstein/eiendomsmerke	Steinsatt nedgravning, udefinert funksjon/opphav. Rektangulær, med 50 cm brede voller bestående av store stein under tykt lag av lyng og mose. Anlagt på åsopp. Mål: Lengde 60 cm; bredde 40 cm; dybde 20-25 cm.	UAV	Orijessuorgi/Sørdalen
61	NEI	Tuft	Tysk gravstein eller eiendomsmerke. Nær identisk med 033, men bare 20 cm høy.	NEI	Orijessuorgi/Sørdalen
62	143520	Ildsted	Hustuft. Solid, nyere tid. Voldsomme steiner i oppmurt kant ned til bunnen. Mål: Lengde 11 m; bredde 6 m; dybde 90-130 cm. Myrvann og oljefat/jernskrap i bunn.	NEI	Orijessuorgi/Sørdalen
155	NEI	Jordkjeller	Ildsted. Ovalt. De fleste steinene synlige over torva. En større stein plassert på NV kortsida. Ytre mål: 100 – 68 cm. Indre mål: 58 – 39 cm.	UAV	Orijessuorgi/Sørdalen
156	NEI	Røykeri	Fin oppmuring og inngang i fremre/nedre del. Bygd inn i skråning. Svært overgrodd av mose og lyng. Mål: ca 3,5 x 3 m. Høyde: opptil 60-70 cm (fremre mur).	UAV	Orijessuorgi/Sørdalen
157	143519	Røys	Røykeri. Ovnen anlagt i skråning ca 3 m fra 155, med 4,5 m lang røykgang fram til pipa. Røykgang og ovn har skoning av stående steinheller. Jernplate ligger foran ovnen. Rektangulære åpninger på 25 x 60 cm (ovnen) og 25 x 35 cm (pipa). Svært god stand. Antatt datering: 50-100 år.	NEI	Orijessuorgi/Sørdalen
158	NEI	Tuft	Mulig røys. Oval. Flat. Lengde 1,5 m; bredde 1,3 m. Stor stein sentralt og i N. Ellers 15-20 cm stein.	UAV	Orijessuorgi/Sørdalen
159	NEI	Jordkjeller	Kvadratisk tuft med avrundede hjørner. 4,5 x 4,5 m. Tydelige voller, opptil 50 cm høye.	NEI	Orijessuorgi/Sørdalen
148	143509	Tradisjonssted	Synlig oppmuring i nedkant. Mål: Lengde 5 m; bredde 2,5 m; dybde 1 m. 60 cm bred inngang i nedkant. "Jåmetgállo" – "Liksteinen". Navngitt kampestein med vertikale kanter. Lik ble lagt oppå den før begravelsen. Mål: Lengde 8,5 m; bredde 0,5-2 m; høyde 3-5,5 m. Står i utkanten av et jorde – lett synlig.	NEI	Orijessuorgi/Sørdalen
149	143511	Tradisjonssted	"Jåmetgállo" – "Liksteinen". Navngitt kampestein med vertikale kanter. Lik ble lagt oppå den før begravelsen. Mål: Lengde 8,5 m; bredde 0,5-2 m; høyde 3-5,5 m. Står i utkanten av et jorde – lett synlig.	AUT	Moskkugáisi
150	143515	Tradisjonssted	"Bjørkesteinen". Navngitt kampestein. Istykkersprengt i forbindelse med bygginga av forrige kraftlinje, men fortsatt synlig. Det sto tidligere en skolegamme rett ved, men sporene av den er pløyd vekk. Ligger i skogkanten over kraftlinja; et grensegerde av stein krysser linja ca 20 m lenger Ø. Mål: Lengde 8 m; bredde 5 m; høyde 2,5 m.	AUT	Moskkugáisi
150	143515	Tradisjonssted	"Finnsteinen". Navngitt kampestein, brukt til lek/klating av barna fra lappskolen (ved Bjørkesteinen). Spor av ildsted og mulige voller på N side.	AUT	Moskkugáisi

151	143517	Tradisjonssted	"Poststeinen". Navngitt kampestein der postmannen pleide å legge posten når han kom ned over fjellet. Den største av flere kampesteiner i et ellers skogkledd/myrflendt område.	AUT	Moskugåsi
1 - 022		Tørrmurt vegg	Fint murt vegg i "benkøyde" med flate stein og torv inellom. Lengde 180 cm; bredde 60 cm; høyde 40 cm. Anlagt inntil naturlig forsinking med mulig torv- og steinvegg i V (lengde 130 cm) og stor jordfast stein i S. Antakelig brukt som skjul til å ligge i, med provisorisk tak over.	NEI	Kitdalen
1 - 021		Fangeleir	Fangeleir fra krigen - tidligere registrert av fylket. 3 sirkulære, dype tufter og en stor, rektangulær tuft. Noe jernskrap, tønner og lignende.	NEI	Norddalen
GPS 64-77, 153-154	155074	Fangeleir	2 verdenskrig fangeleir for russiske krigsfanger. Gastein-leiren. Fangene ble bl.a. brukt til å bygge veien som går over til Skibotn i forbindelse med den såkalte "Lyngelinja", en forsvarslinje mot russisk invasjon. Fangeleira befinner seg rett over skoggrensa der Norddalselva (Nuortasuorgi) dreier vestover, og består av 13 kraftige, sirkulære tufter anlagt i to buede rekker på et svakt skrånende platå over elva. For øvrig finnes det spor etter en rekke andre installasjoner i terrenget.	NEI	Gáranassuorgi
115-134	Nei	Skyteskul	Skyteskul, militært. 115 – 117 vender mot sør/sørøst og er spredt langs N side av Låvkavággi. Det finnes flere skyteskul (og et brakkefundament) høyere oppe i fjellskråningene. Antakelig fra krigen. 118 – 128 ligger på linje langs en skrånende åsrygg som går ned mot Govdajávri. Disse vender vestover. 118 – 122 ligger høyst og er solide "skytereder" med åpning mot øst, tverrmål på 2 – 3,5 m og høyde på 50-80 cm. Nedre del av linja består av lave, buede "steingjerder"; L: 1,5-2,5 m, H: 10-40 cm. Antakelig fra krigen. 129 – 133 er med ett unntak S- og SØ-vendte. Disse ser nyere/mer solide ut enn de andre, og kan ha blitt brukt av det norske forsvaret. 134 er en knaus med flere bunkere og skyteskul, antakelig norsk.	NEI	Låvkavággi
113	NEI	Skyteskul	Skyteskul-linje. 13 steinskul på 1-2,5 m anlagt i en bøydd rekke fra SV-NØ, vendt oppover mot den NV fjellsida de ligger ved foten av.	NEI	Vjessogasgåsi
182 - 197	NEI	Skyteskul	Militær lokalitet med 14 skyteskul, for det meste med lengde 0,7 – 2,5 m; høyde 20-40 cm. De aller fleste er østvendte, men 190-192 vender mot sør og sørøst. De fleste skjulene er enkle, lave "steingjerder", gjerne litt buet og ofte bygget inntil berg/større stein. Et av skjulene (182) er ovalt og overbygd med steinheller, og flere av de andre er anlagt på en måte som antyder at presenning eller lignende har vært brukt som tak mellom oppmuring og berg/steinblokk. Pkt. 194 er et halvsirkelformet, nedrast steinskul med radius på 1,5 m som har vært støttet opp med store mengder jernarmatur og er anlagt inntil en vertikal bergside. 196 er et 1 x 0,7 m lager med ulike typer jernarmatur, bygget av oppstilte steinheller.	NEI	Vjessogasvággi
111	143502	Fiskegjemme	Trapesformet. Bygget av store steinheller stilt på høykant med jordfaste stein som støtte-/tilleggsvegger. Mål: Lengde 80 cm; bredde 80 cm; høyde 40-60 cm. Indre grunnflate muligens ikke større enn 20-40 x 60 cm. Anlagt på lyng-, gress- og mosekledd halvøy i Luhcájávri.	UAV	Luhcájávri
114	143503	Ildsted	Ovalt. Ytre mål: 60 x 90 cm. Indre mål: 25 x 55 cm. Lyngbevokst område. Steinene er litt løse og har lite mose og lav på, og i sentrum av ildstedet ligger en rusten spiker. Antakelig moderne.	UAV	Låvkavággi
112	143501	Løstunn	Sløde/reakha. Bygget av tre med jernskodde meier. Streng og spiker brukt. Ligger ved en stor stein oppå en bakketopp. Mål: 3 x 0,7 m. Treverket er gammelt og utført med noe mose på.		Låvkájávri
102	143500	Skytestilling	Skytestilling – militær. Lengde 4,7 m; bredde 70-90 cm. Steinbygd gjerde i vinkel. Anlagt på topp av kolle, med utsikt over Låvkájávri.	NEI	Låvkájávri
101	143499	Ildsted	Ovalt. Lengde 130 cm, bredde 80 cm. Svært stort – antakelig militært/moderne. Anlagt på toppen av lyngbevokst kolle.	NEI	Låvkájávri
103	143485	Teltring	Lavoring. Sannsynlig. Sirkulær steinsetting. Diameter: 2,2-2,3 m. Steinene: 15-40 cm. Steinene ligger nokså løst, men er likevel nede i torva. Ingen spor av ildsted.	AUT	Låvkaluoppal
104	143486	Teltring	Lavoringer. 3 ringer med ca 6 m avstand. Diameter hhv. 2,5 m, 3,5 m og 4 m. Beliggenhet: på lyngkledd knaus der vinden ikke får tak. Ca 20 m sørvest for elva Rihponjunn.	AUT	Låvkaluoppal

105	143488	Gjerde	Uttørrede staur – rester av reingjerde?	UAV	Låvkaluoppal
107	143481	Illdsted	Ovalt, bygget av 6-7 små avlange stein med litt mose og lav på. Ytre mål: 50 x 60 cm. Indre mål: 25-35 cm. Anlagt på kant av kolle; må ha vært brukt under åpen himmel.	UAV	Låvkaskådi
106	143489	Illdsted med armer/ teiltboplass	Illdstedet: Ovalt, 85 x 70 cm. Steinene måler 15-20 cm. "Armene": 90-115 cm. L: 150 cm. Steinene er avlange, på 30-45 cm. Anlagt på liten kolle med utsikt ned Låvkaskådi. Steinene er solide med litt mose og lav på, men litt løse. Lyngvekst inni anlegget, og steinene er delvis overgrodd (enkelte er skjult) av lyng.	AUT	Låvkaskådi
109	143482	Skyteskul	Skyteskjul. Bygget av flate, stablede og oppstilte stein. Vendt oppover Låvkaskådi. Mål: L: 2,4 m, B: 40-50 cm, H: 60-70 cm.	NEI	Låvkaskådi
110	143484	Skyteskul	Skyteskjul. Bygget av stablede stein (med skytehull) inntil en jordfast stein. Vendt mot N eller S. Mål: L: 2 m, B: 50 cm, H: 50-60 cm.	NEI	Låvkaskådi
1 - 027		Varde	6 stein, 40 x 50 cm. 30 cm høy.	UAV	Låvkaskådi
059/539	NEI	Illdsted	Atypisk. Rektangulært, åpent i SØ, 90 x 70 cm. Sidene består av 3 flate og en liten jordfast stein. NV ende består av 3 "mursteinformede" stein, derav 2 av hvit kvarts. Dekorasjon/barnelek?	NEI	Åkšogaikunskådi
060/1	149348	Illdsted/teiltboplass	Ovalt. Består av 6 store stein. (2-3 stein utenfor/ved siden av kan også være relatert.) Ytre mål: 90 x 85 cm. Indre: 55 X 35 cm.	UAV	Åkšogaikunskådi
077/119	149352	Illdsted/teiltboplass	3 mellomstore stein. Trekull. 50x55.	AUT	Åkšogaikunvåri
076/118	149353	Illdsted/teiltboplass	Ovalt. 65 x 70 cm. 7 stein. Gammelt. Veldig nedgrodd og mye mose. Anlagt på flat gresslette nær bekk.	AUT	Åkšogaikunvåri
075/117	149356	Skyte/vindskjul	90 høy, 180 bred. Bakkenivå 130 cm. Endel bein i området. Innsiden sammenrast.	AUT	Åkšogaikunvåri
110/4	149490	Varde	Oppstilt helle med 4 løse støttestein. 80 cm høy. Bevokest med gammel mose/lav. Anlagt i "elveur" mellom 2 vann 30m N.	AUT	Åkšogaikunvåri
111/5	149491	Steingjerde	Lavt, noe sammenrast gjerde bygd av steinheller. L: 15 m; B: 60-100 cm; H: 30-40 cm. 1 m høy merkestein (steinhelle) i N ende. Noe sammenrast, særlig nede ved vannet. Anlagt i "elveur" mellom 2 vann, og går helt ned til det nedre vannet. Må sees i sammenheng med stående stein 110 og steingjerde 112-113. Knyttet til reindrift, evt. reinfangst	AUT	linjealt 1.23
112-113/6-7	149493	Steingjerde	Gjerdet buktet seg langs bekkeløse mellom to vann, og avsperrer helt passasjen mellom dem. Gjerdet er for det meste 30-60 cm høyt, men inneholder flere oppstilte heller på over 1 m høyde, samt flere mindre "varder", røyser og steinoppfropninger.	AUT	Åkšogaikunvåri
109/3	149501	Varde	Liten varde, 3-5 stein. (2 flate stein muligens nedrast). Noe sammenrast. Tykke lag "geografisk" lav.	AUT	Åkšogaikunvåri
114/	NEI	Varde	Spiss stein kilt ned i kløft. To andre stein involvert. 70 cm høy. Noe mose. Anlagt på bakketopp.	UAV	Åkšogaikunjohka
078/120	149357	Varde	60 cm høy. 90 cm lang flat stein som er reist opp av andre avlange stein. Svart lav/mose på stein.	UAV/AUT	Åkšogaikunjohka
072/113	149358-1	Skjul 1/offerplass	Bergformasjon med mange steinkonstruksjoner. Mulig offerplass eller bosettings/aktivitetsområde. Skjul 1: Heller med tørrmur og naturlig "bakdør". En bergsprekk i skjulet fungerer som et lite skjul i seg selv, samt som "bakdør" gjennom kampesteinen til en passasje langs bergveggen bak. Ligger under stort naturlig steintak. Takhøyde ca 2m. Indre mål 190x370-400 cm. Mur 0,9-1m. Skjulet i nordlig rethning, utgang i V. Tydelig gjenbrukt i nyere tid. Noen deler av muren har rast ut. Mye dyrebein og horn omkring (rein), særlig i "bakgården". Noen av hornene plassert mellom steiner. Vanskelig å anslå alder ut fra lav og mosevekst i denne høyden. Skjulet ligger under stor helle i kampesteinsur.	AUT	Čazavåri
A73/114	149358-2	Skjul 2/offerplass	Rektangulært skjul nedgravd/oppbygd under halv-heller. Høyde 60-90 cm; lengde 2,10 m; bredde 1,70 m. Tørrmur på kortsidene; naturlig voll/kampestein foran. SSV-vendt. Anlagt i bakke under topp. Flatt "gulv". God utsikt.	AUT	Čazavåri
A73/114	149358-3	Skjul 3/offerplass	2 parallelle, tørrmurte vegger avgrenser/forbedrer naturlig "rom" i/under berget. Rommet er ca 3,5 m langt og 2,1 m bredt. Ø-vegg: Lengde 2,10 m; høyde 90-60 cm. V-vegg: Lengde 1 m; høyde 30 cm. Anlagt under heller mellom klipper, rett til venstre/vest for A073. Ganske flatt "gulv".	AUT	Čazavåri
A73/114	149358-4	Skjul 4/offerplass	Bygd av flate stein, i V-vendt vinkel. Høyde 20-40 cm; lengde 1,2 m. Reinhorn plassert mellom steinene. Anlagt i svak skråning 10 m S for A73.	AUT	Čazavåri

073/115	149358-5	Varde	Hvit, avlang helle (90x20 cm) lent mot større stein. Kan være relativt ny, men naturlig å se som markering av lokaliteten/hellerne. Synlig på avstand. Anlagt på toppen over lokaliteten.	AUT	Čazavári
299/81	149400	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 6 stein. 90x80 cm. Flat kvartshelle i SØ.	UAV	Doggejhka
082/124	149402	Kjøttgjemme	Ovalt. 90x70 cm. Ligger på liten rygg i en ur.	AUT	Doggejhka
141/35	149543	Kjøttgjemme eller urgrav	Oval nedgravning i ur. Lengde 130 cm; bredde 95 cm; dybde 1 m. Nokså store stein. Steinene på nedsiden ser ut til å være bygd opp i en jevnt buet voll.	AUT	Doggejhka
298/80	149403	Ildsted/teltboplass	Uklar form, 6 stein. Helt overgrodd men kull under torva.	AUT	Doggeoaivi
140/34	NEI	Varde	Reist, smal helle mot jordfast stein. 1,1 m høy.	UAV	Doggeoaivi
081/562	149407	Steinkonstruksjon	6 stein, liten åpning i midten. 80x60. 15x30 i midten. Ubestemt funksjon - muligens et gjemme.	AUT	Doggevaggi
297/79	149409	Teltring	10 stein, 2 m i diameter, ikke synlig ildsted.	UAV	Stálonjargajávri
296/78	149410	Levegg	Levegg intil stor jordfast stein. 70cm høy 120cm lang. Steinene ca 1 m høy og 1m lang.	UAV	Stálonjargajávri
295/77	149411	Levegg	Tørrmurt levegg i L-form ut fra stor flyttblokk. Halveis sammenrast ca 80 cm høy der den er stående og 50 cm der den er rast, ca 2 x 2 m stor, kull i konstruksjonen.	UAV	Stálonjargajávri
265/47	149413	Ildsted/teltboplass	5 stein sirkulært, 70 cm i diameter, ca 20 m fra vannet. Godt overgrodd.	AUT	Stálonjargajávri
122-133/16-27	149566-1	Steingjerde	Stort S-formatet gjerdeanlegg av stablede stein, med enkelte røyser og mange reiste steinheller. For det meste ca 1 m høy. Muren går fra SØ-breddens ytterst på odden, og har en 3 m stor åpning etter ca 8 m. Fortsetter deretter nordover i en stor halvsirkel tilbake til sjøkanten, der det svinger andre vei og følger bredden videre nordover. Denne buen svinger innover mot V, passerer ca 8 m SØ for gjerde B 120, og stopper ca 2 m fra NV del av sørligste/førstnevnte bue. De to buene utgjør to separate innhegninger med hver sin inngang, og har et tverrmål på ca 20-21 m hver. Svært steinete/ulendt blokkhav også innenfor innhegningene - kanskje for å få reinen til å stå i ro.	AUT	Stálonjargajávri
266-294/48-76	149566-2	Steingjerde	Stolpefundament og reiste heller langs kanten av neset i Stálonjargajávri.	AUT	Stálonjargajávri
134-138	149566-3	Steingjerde	Steingjerde av stablede/oppstilte heller. 30-60 cm høyt. Bukter seg noe. Ganske sammenrast, flere av steinene ser ut til å ha stått på høykant før. Anlagt i ur på starten/rota av halvøya (Stálonjarga), fra V-bredden inn mot midten.	AUT	Stálonjargajávri
233-263/15-45	149566-4	Steingjerde	Halvmåneformet steingjerde som sperrer av neset i Stálonjargajávri med åpning mot Ø. Bygd av heller, rullestein og bruk av større flyttblokker. En stakk med streng tyder på nyere bruk.	AUT	Stálonjargajávri
274/39	149566-5	Levegg/heller	Oppbygning i enden av stor lutende stein med mindre stein lagt opp i enden av sprekk som en vegg. Noe streng inne i "helleren". Ca 50 cm høy.	UAV	Stálonjargajávri
139/33	149566-6	Heller	Overnatingssted/ly. 2 m dyp, 2 m bred (+ 1 m trangere hylle.) 50-90 cm høy. Lav steinoppbygning ut fra Ø kant. Lengde 1,1 m; høyde 15-20 cm.	AUT	Stálonjargajávri
118-119	149566-7	Steingjerde	Stablede steinheller. Lengde 8 m; bredde 1 m; høyde 30-40 cm. Anlagt på starten av halvøy (Stálonjarga).	AUT	Stálonjargajávri
229/11	149415	Krypinn	Hulrom under stor stein i ur med ellers mindre stein. Gulvet ser "ryddet" ut, ellers ingen tegn til menneskelig aktivitet.	UAV	Stálujhka
116/10	149653	Varde	Avlang heller støttet opp av ca 12 stein. 90 cm høy. Peker mellom to nærliggende vann. Sterkt mosegrodd. Anlagt i skråning.	AUT	Stálujhka

Kålfjord kommune			Beskrivelse	Status	Lokalitet
GPS/FID	Askeladden	Kulturminne			
071/112	149509	Varde	Varde av 4 mellomstore til store stein. 70x70cm. Noe bein rundt.	AUT	Cazavári
069/110	149442	Varde	Peker mot Øst. 2 stein oppå hverandre. Øverste formet som pil.	AUT	Cázajávi
068/109	149437	Gjemme	Liten sammenrast røys som kan ha vært gjemme av noe slag. 40 cm høy. 1m bred. Indre rom 20x30.	AUT	Cázajávi
067/108	149505	2 steinskjul	2 vind/skyfeskjul med 4m mellomrom. Skjul 1 NØ har flate heller som tak, og er for det meste oppbygd. Skjul 2 er bygget opp under stor naturlig stein.	UAV	Cazajávi SØ
066/107	NEI	Varde	75 cm høy. Ca 15 stein.	UAV	Cázajávi SØ
064/105	NEI	Varde	Stablede heller med liten, hvit stein på toppen. Ca 10 stein. 85 cm høy.	UAV	Cázajávi SØ
065/106	NEI	Varde	160 cm høy "stolpe" av stein satt på høykant i lita steinrøys. Rett ved bekk.	UAV	Cázajávi SØ
063/104	NEI	Tuft	Fundament til tuft. Kun 1 vegg tydelig. 4m lang. Ca 9 stein lagt tett inntil hverandre. 1 vegg, resten borte.	UAV	Cázajávi SØ
107/1	NEI	Varde	Stablede flate stein. 80 cm høy, 75 cm bred. Stor, flat stein reist på høykant i retning NØ - SV.	UAV	Cázajávi SØ
227/9	NEI	Varde	Reist kvartshelle ved vannet. Ca 75x 35 cm stor.	UAV	Guhkolašjávi
228/10	NEI	Varde	Stabel av heller på jordfast stein. Ca 45 cm høy og 80 cm bred. Hvit stein på toppen.	UAV	Guhkolašjávi
273/38	149654	Stein- konstruksjon	Steindunge, ca 4,5 x 1m stor, ca 30 cm høy. Mye små stein, noen større, uklart formål. 1m fra stranda.	UAV	Guhkolašjávi
225/446	149656	Levegg	Levegg av oppstilte heller på flate ved vannet. Halvmåneformet, ca 2,5m lang og 0,5 m bred. 0,5m høy. Godt overgrodd med lav.	UAV	Guhkolašjávi
224/6	149661	Varde	Varde av to stein som er lagt oppå hverandre på toppen av en stor flyttblokk. Ca 65 cm høy, en stein 80x60 cm den andre 55x30 cm.	UAV	Guhkolašjávi
218/0	NEI	Levegg	Levegg av reiste heller nedenfor en liten knaus. Tre heller i "veggen", fire liggende heller på knausen sør ut til å ha slått tidligere. 80 - 100 cm høy.	NEI	Olmmaivári
2 - 003, 2 - 004	159449	Steingjerde	Sperregjerde for rein bygd av stablete steinblokker som slynger seg SV-over fra et lite vann og forsvinner inn i en stor snøfonn (sen smelting i år!). Lengde 45 m; bredde 40-90 cm; høyde 40-90 cm. Godt synlig, også fra avstand. Litt sammenrast enkelte steder. Anlagt i bunn av bratt bakke/liten bekkedal. Blokkhav/ur. Bekken/dalen munner ut i elva fra Olmmájjávi.	AUT	NØ for Olmmájjávi
2 - 005	NEI	Liten varde	Varde bestående av tre flate, stablete stein og en oppstilt på skrå. Mål: Høyde 45 cm; lengde 70 cm; bredde 55 cm. Den skrå steinen peker mot øst/vest. Mosegrodd, anlagt på berg.	NEI	N for Olmmájjávi
2 - 006 2 - 007	159450	Steingjerde	Sperregjerde for rein bygd av stablete stein. Mål: Lengde 30 m; høyde 20-50 cm; bredde 30-50 cm. Noe nedrast, men intakt og godt synlig. Ligger nært elva og sperrer naturlig nedgang mot Manddalen. Anlagt på tvers av isslipt dalfar N for Olmmájjávi.	AUT	N for Olmmájjávi
2 - 008 2 - 009 2 - 010	159452	Steingjerde	Sperregjerde for rein bygd av stablete stein. Mål: Lengde 30 m; høyde 20-50 cm; bredde 30-50 cm. Noe nedrast, men intakt og godt synlig. Ligger nært elva og sperrer naturlig nedgang mot Manddalen.	AUT	Olmmajjávi, N
		Vindskjul	Vertikale vegger bygd av stablet naturskifer inntil lav bergnabb i S. Bordkonstruksjon av stein inni. Noe moderne skrot og kremper til presenning/gapahuk inni konstruksjonen. Mål: Lengde 3 m (lengste vegg); bredde 1,5 m (kortvegg); høyde 1,5 m. Anlagt på begynnelsen av den lange odden på Olmmájjávi.	NEI	Olmmajjávi, odden
			Åpning mot N.		
2 - 011 2 - 012	159453	Steingjerde	Sperregjerde for rein bygd av stablete stein. Mål: Lengde ca 18 m; høyde 20-50 cm. Del av lengre rekke av nyere gjerdefundamenter til ståltrådgjerde. Anlagt på tvers av den lange odden i Olmmájjávi. Lyng og steinur.	AUT	Olmmajjávi, odden
2 - 013	NEI	Markant klippe	Typisk karakteristisk form og lokalitet for sieidi. Men kun masse moderne skrot der nå. Steinen står nesten ytterst på odden i Olmmájjávi.	NEI	Olmmajjávi, odden
2 - 014	NEI	Molo/fiskeplass?	Steinbygd molo som forlenger odden ut mot den andre bredden (3-4 m unna). Vannet er svært dypt ved moloen, som må ha vært en god garn-/fiskeplass. Det ligger noen gjerdelignende stolper på den andre bredden og gjerdestrenger på begge sider av vannet. Anlagt helt ytterst på odden i Olmmájjávi.	NEI	Olmmajjávi, odden
219/1	149663	Krypinn	Sprekke mellom berg og løsblokk. Mulig oppbygging i indre ende hvor berget går litt ut som tak. Noe plast i innerkanten.	UAV	Vuopmegeašnippat
220/2	149664	Kjøttgjemme/ grav	Stort tørrmurt gjemme i ur. 1,5 x 1,4m indre mål, 3x2 m ytre mål. 85cm dyp, bygd av mye stor stein.	AUT	Vuopmegeašnippat

221/2	149665	Kjøttgjemme	Mindre gjemme i ur. 1,5x1,5m ytre mål, ca 1x1 m indre mål. Ca 40cm dyp.	AUT	Vuopmegeašnippat
223/5	149667	Steingjerde	Sammenrast sperregjerde av reiste heller, ligger også stålstreng langs gjerdet. 60-100m langt.	UAV	Vuopmegeašnippat
222/4	149668	Kjøttgjemme/urgrav	Gjemme i ur. 4x3m ytre mål, 1,5x1,5 m indre mål. Ca 1 m dyp. 70-80 cm høy i nedre kant. Ca 200m V-for elva.	AUT	Vuopmegeašnippat
226/8	149669	Kjøttgjemme	Gjemme i ur. Ytre mål ca 2x2,5m, indre mål 1x1 m ca 75cm dyp. 150m V-for elva.	AUT	Vuopmegeašnippat
061	147776	Steinlegging	Steinlegning laget av heller. Oval, 1,5 x 2,2, m, orientert NNØ-SSV. Ligger på sør-siden av Unna Goddejávri. Anlagt i et tørt felt i et område som ellers er ganske vått.	AUT	Unna Goddejávri
060	147750	Steinsetning/offerplass?	Steinsetning. Steiner lagt i ring, ca. 3m i diameter. 2 mindre kampesteinen er med på å danne ringen. Gamle sprittflasker gjemt under stein i nærheten.	AUT	Goddejávri
059	147749	Steinsetning/offerplass?	Halvsirkelformet steinsetning inntil stor kampestein på høydedrag N for Goddejávri. Ca. 1,5m i diameter. Oppå kampesteinen er det flere flate stein lagt i en ring, ca. 1 m i diameter. Kampesteinen ca. 4x4m og 1,5m høy. Offerplass?	AUT	Goddejávri
058	147748	Steinsetning/offerplass?	Steinsetning. Halvsirkelformet oppmuring inntil stor kampestein på høydedrag N for Goddejávri. Ca. 2,5m i diameter. Mulig åpning mot Ø. Offerplass?	AUT	Goddejávri
055-057	147764	Steingjerde	Punkt på oppmuring langs Goddejávri. Henger sammen med reg.028-053	AUT	Goddejávri
054	147747	Steinkonstruksjon	Steinkonstruksjon, bu eller gjemme. Oval, ytre mål 4x2 m. Åpning mot V (mot Goddejávri). Orientering Ø-	AUT	Goddejávri
028-053, samt 64-110	147761, 147765, 147767	Steingjerde	Punkt på steingjerde mellom Goddejávri og lite tjern ø for vannet. Gjerdet er delvis sammenhengende, og består delvis av røyser på rekke. Største høyde på gjerdet: 0,7m. Det består både av et gjerde som sperrer av "eidet" mellom Goddejávri og tjernet, samt av to innhengninger, en med diam. 70m og en med diameter 25m. Langs gjerdet ligger noen steder jernstreng, og gjerdet har vært i bruk et stykke innpå 1900-tallet. Det antas at gjerdet ble bygd for over 100 år siden.	AUT	Goddejávri
027	147745	Varde	Steinvarde på Goddečorut. Bygd oppå stor jordfast stein. Ca. 1,3m høy.	AUT	Goddečorut
026	147743	Varde	Steinvarde. Ligger på Goddečorut. Stein murt opp inntil/på østsiden av en større, jordfast stein. Høyde 0,7m (samme høyde som den store steinen).	AUT	Goddečorut
118	147714	Steinkonstruksjon	Steinkonstruksjon, sannsynligvis skyteskjul. Steinheller satt på kant mellom store steiner, slik at de danner en halvsirkel med åpning mot V. 2 X 2,5m. Litt sammenrast. Ved elv/lite vann N for Roannajávri.	AUT	Roannajávri
119	147715	Idsted/teltboplass	Lavvoplass på sørsiden av Roannajávri. Hellelagt gulv med steinsatt idsted i midten. Ca. 4m i diameter. Idstedet har diam. 0,6m og består av 6 stein. Kan være flere lavvoplasser i området, men det er mye stein og vanskelig å definere konstruksjoner.	AUT	Roannajávri
120	147716	Steinkonstruksjon/vindskjul	Steinkonstruksjon/vindskjul satt opp av heller på kant inn mot berg, Ca. 1 x 1m. Noen heller ser ut til å være falt ned.	UAV	Roannajávri
121	147717	Steinkonstruksjon	En lignende konstruksjon som reg.120, men noe mindre. Ligger 30 m S for reg. 120. Flere nyere bål- og teltplasser i området	UAV	Roannajávri
122	147719	Idsted	Idsted. 5 mindre stein lagt i halvsirkel inntil større jordfast stein. Kaffeål eller lavvoplass.	UAV	Roannajávri
123	147720	Teltring	Lavvoplass/-ring. Flate heller lagt i ring. Diam.5m. Ikke noe tydelig steinsatt idsted.	UAV	Roannajávri
124	147721	Gjemme/urgrav	Mulig gjemme eller urgrav. Heller som ligger opp mot stor kampestein. Kan også være naturlig.	UAV	Roannajávri
125	147722	Teltring	Lavvoplass/teltring, med oppmuring i S mot Roannajávri.Diam.4m. Ikke spor etter steinsatt idsted. Ser ut til å ha høy alder.	AUT	Roannajávri
063	147979	Steinplattning	Steinplattning, ca.2x2m. Sannsynligvis fundament for liten hytte/bu. Oppmuring i framkant. Usikker datering, kan være nyere tid.	UAV	Lávvojavri
117	147981	Teltring/lavvoplass	Mulig telt-/lavvoplass. Antydning til steinring, 4m i diam, og idstedstein i midten. På nes på vestsiden av Lávvojavri. Avmerket på kart på senere tidspunkt, slik at karfestingen kan være noe unøyaktig.	AUT	Lávvojavri
064	147982	Teltring/lavvoplass	Teltring/lavvoplass. Stein i sirkel, diam.4m.	AUT	Njárggajávri

065	147983	Teltring/lavvoplass	Teltring/lavvoplass. Lange, stavformede stein i sirkel, diam. 4m.	AUT	Njårggajávri
066 og 067	147779 og 147780	Steinvarder	Steinvarder. Begge noe sammenrast. Uavklart vernestatus.	UAV	Unna Goddejávri
062	147778	Steinkonstruksjon	Steinkonstruksjon, skyteskjul eller bu. Oppmurt av heller. Diameter ytre mål: 2,5 m, med indre "kammer". Store steinheller i taket, som er delvis rast sammen. Konstruksjonen er opptil 0,6 m høy, med åpning mot N. Kan ha vært en liten steinbu. Er lagt noe jernstreng inne i konstruksjonen – dette kan ha skjedd på et senere tidspunkt. Automatisk fredet.	AUT	Unna Goddejávri
78	143480	Skyteskjul	Skytestilling – jakt. Bygd opp av flere lag flate stein inntil en stor stein i S. Anlagt ca 3 m Ø for bredden av Magervatn der vannet er smalest, med utsikt vestover mot vannet/den andre siden. Den store steinen er også påbygd med ett lag stein, og gir skjul mot sør. Mål: V kant er 2,15 m lang, S kant 1,1 m. Høyde: 50-60 cm.	AUT	Magervannet
79	143479	Steinskjul	Steiner på rekke og i sirkel. Sirkelen: 3,2 m i diameter. Antakelig teltring. Ligger inntil en klippe som gir litt ly for sønnvinden, og ca 1 m vest for en bratt skrent med beinbrudd-potensiale. Tre av de vestre steinene i ringen inngår også i ei 3 m lang rekke på 5 stein. Steinene er på 25-40 cm og ligger løst oppå torva med jevn avstand mellom seg. Steinrekka (og lavvoen) kan ha blitt brukt som sperring for å hindre rein i å falle utfor skrenten. Informanter har utpekt neset de ligger på som reingjerde-område. Neset er et bredt og naturlig avgrenset område uten behov for større gjerdet, men nokså ulendt og steinete.	AUT	Magervannet
80	143475	Gjemme	Fiskegjemme/matgjemme. Bygget/gravd ut i flat steinur ca 11 m Ø for vannkanten. Indre form: femkantet, med nær vertikale sider. Lengde 80 cm; bredde 50 cm; dybde 40-45 cm. Ytre mål: Lengde 160 cm, bredde 150 cm; høyde 10-25 cm. Stor steinplate på ca 60 x 60 cm har antakelig vært brukt som lokk.	AUT	Magervannet
82	143473	Skyteskul	Skyteskul – andejakt? Pent stablet halvsirkel av flate stein, anlagt inntil 1,4 m høy bergvegg i V og ca 5 m SV for myrlendt tjern. Nordre del av anlegget er noe nedrast, søndre del er intakt. 70 cm bred "dør" i Ø. Lokaliteten ligger 990 m.o.h. og er utsatt for vind og vær, så skjulet er antakelig bygget med tanke på det også. Ytre mål: Lengde 2,7-3,2 m; bredde 1,7 m; høyde 20-30 cm. Indre mål: Lengde 1,7 m; bredde 1,3 m; høyde 27-35 cm.	AUT	Magervannet
83	143472	Skyteskjul	Steinoppbygning. Skytestilling? 1,5 m øst for bredden av Magervatn, i østgående retning fra vannet. Mål: Lengde 3,5 m; bredde 1-1,5 m; høyde 50-70 cm.	AUT	Magervannet
84	143470	Skyteskjul	Skytestilling? Oppbygd av stein (liggende og stående) i østgående retning fra vannet, i en form som på avstand kan se "forrevet naturlig" ut. Mål: Lengde 3,5 m; bredde 35-70 cm; høyde 30-65 cm.	AUT	Magervannet
85	143463	Steingjerde	Steingjerde beregnet på reinfangst eller –drift. Anlagt i vinkel på flat, smal halvøy med myrlendt og steinete tilkomst. Gjerdet er opptil 80 cm høyt, går 31 m vestover fra halvøyas sørstre bredde, og går derfra 40 m nordover. Det blir gradvis lavere mot den nordlige enden.	AUT	Magervannet
86	143464	Steingjerde	Ovalt gjerde/innhegning av store, stablede steinheller. Anlagt litt ØNØ for 085, på samme halvøy. Antakelig relatert. Etter alt å dømme oppsamlingsplass for rein. Gjerdet går ned til SØ bredde, og har der en 3 m bred åpning. Det har også en 4 m bred åpning mot N, midt på halvøya. Tverrmål: 17-22 m. Høyde: 30-120 cm. N halvsirkel: 30 m. S halvsirkel: 25 m.	AUT	Magervannet
87 -95	143465	Steingjerde	Fundamenter for gjerdetokker, antakelig fra et ledegjerde for rein. Fundamentene består av oppstablede steinheller med nokså jevn avstand, og går i en rekke fra halvøyas N bredt til åpninga i anlegg 086. Fundamentene er 10-20 cm høye og 80-120 cm i tverrmål.	AUT	Magervannet
272/37	149670	Varde	Ca 90 cm høy stein reist mellom to stein. Ca 70 cm bred nede og 30 cm oppe. Litt lutende mot nord. Står i kompassretning nord-sør.	UAV	Magervannet
2 - 015		Grunnmur	Lave steinfundamenter for brakker/hytter, anleggsrelatert. Rektangulær: 2 x 4,5 m. Anlagt på flat lyngmo rett ved anleggsvei.	NEI	Ø for Moskkujávri
2 - 016		Grunnmur	Sirkulært steinfundament (mellom de rektangulære). 6 m i diameter. Anlagt på flat lyngmo rett ved anleggsvei.	NEI	Ø for Moskkujávri
2 - 017		Grunnmur	Sirkulært steinfundament (mellom de rektangulære). 6 m i diameter. Anlagt på flat lyngmo rett ved anleggsvei.	NEI	Ø for Moskkujávri

2 - 018		Bufundament	Fundament av lave, flate stein langs ytterkant og i sentrum (pipefundament?). Rektangulær; 5 x 3,5 m. Nokså overgrodd/lite synlig. Litt gammelt skrap i nærheten. Gruverelatert? Anlagt på flat gresslette.	NEI	S for Moskkujávri
021	146299	Aktivitetssområde	Punkt på østsiden av Sabeljohka, midt i gammelt bo- og aktivitetsområde for reindrifta. Flere hyttetufter med materialrester, ildsted, lavvoringer med mer. Den siste familien som holdt til her var Valkeapåå. Nå er det satt opp ny vandrerhytte for lokalbefolkningen like øst for boplassen (brente ned høsten 2011).	UAV	Sabeljohka
022	146300	Ildsted/teltboplass	Ildsted. Steinsatt, noe omrodet, 7 stein synlig. 0,5 x 0,5 m. Ligger på tørr lyngmark V for Sabeljohka.	AUT	Sabeljohka
023	146301	Ildsted	Ildsted. Steinsatt, noe omrodet, 5 stein synlig. Diam 0,5 m.	AUT	Sabeljohka
024	146302	Steinsetting	Steinsetting. Store stein som former en rektangulær steinsetting, ca 1,5 x 1 m. Orientert NØ-SV.	AUT	Sabeljohka
025	146303	Gammetuft	Sannsynligvis er dette steinarmer til et ildsted som er fjernet. Ligger 40 m NØ for "Joavvna-hytta" til Valkeapåå-familien. Kvadratisk, 4 x 4 m, døråpning i NNV. Man ser ennå noe av reisverket/trekonstruksjoner inne i tufta. Sannsynligvis vært i bygd og brukt før krigen (før hytta).	UAV	Sabeljohka
2 - 002	159462	Vind-/skyteskjul	Plassert langs en bergkant i retning øst - vest. Lengde ca 3 m og høyde ca 50 cm. Flate steiner støttet opp og tett med mindre steiner.	UAV	Sabeljohka
2 - 001	159461	Gjemme	Trapeformet gjemme bygd av oppstilte, vertikale steinheller. Mål: Høyde 70 cm; lengde 85-70 cm; bredde 80-70 cm. Uskadd/godt synlig. Liggende helle i bunn (muligens innrast) er svært mosegrodd. Flere liggende heller på utsiden (lokk fjernet/falt av?) - disse har mindre mosevekst. Anlagt opp på flat, jordfast flyttblokk (45 cm høy) på tørr, steinete bakkekam. Gjemmet er synlig på lang avstand, og har antakelig hatt en dobbelfunksjon som varde eller stedsmarkør. Plasseringen kan tilsa at gjemmet skulle være mulig å finne tross snøen på våren/vinteren.	AUT	Guolášjohka
112	147710	Varde	Steinvarde på høydedrag. Ca. 0,6m høy, noe sammenrast. Med kantsilt stein på toppen.	UAV	Stuora Njoammilohkka
113	147711	Varde	Steinvarde, like nord for 112. Ca. 0,8m høy.	UAV	Stuora Njoammilohkka
114	147712	Varde	Steinvarde/markering. 2 steiner satt oppå hverandre oppå stor steinblokk. Ca. 0,6 m høy. Ser gammel ut.	UAV	Stuora Njoammilohkka
115	147713	Steinkonstruksjon	Mulig gjemme eller bu. Murt av heller med et indre rom og tak. Åpning i S - i ene kortsiden. Ytre mål ca. 2 x 1,5 m. Rast sammen mot øst.	AUT	Stuora Njoammilohkka
96	NEI	Husfundament	Fundamenter i stein for moderne bygninger. Rektangulære. 5,5 x 4 m og 3,5 x 4,9 m. Fundamentene ligger ca 5 m fra hverandre på NØ-siden av Miessevári, rett over for gruvene. Antakelig relatert til gruvedriften, kraftverket eller veibyggingen.	NEI	Miessevári
97	NEI	Stolpefundament	Stolpefundament av flate stein. Rund, ca 2 m i diameter og 15-18 cm høy. 20-40 cm indre forsinking med rester etter (telegraf?) stolpe. Flere slike fundamenter ligger på rekke fra Ankerlia kraftverk mot den gamle gruveygningen.	NEI	Miessevári
98	143462	Steinhytte	Rektangulær steinhytte av flate, stablede stein. Ytre mål: 3,6 x 4 m. H: 112-175 cm. 75 cm bred døråpning mot NØ. Veggene er 50-80 cm tykke og bygget av 20-110 cm store stein, de største nederst. Steinene er litt mosegrodd, og noen er rast ned, særlig i vestre hjørne. På gulvet i hytta ligger et tett lag av (nedrast) stein under mosen. Antakelig relatert til gruvedrift eller vei.	UAV	Miessevári
99	NEI	Stolpefundament	Stolpefundamenter av flate, stablede stein, antakelig tilknyttet 097. 2 stk, rektangulære og parallelle, med 50 cm avstand. Mål: hhv. 1,6 x 1,7 m og 1,4 x 1,7 m i grunnplan. Høyde hhv. 30-40 cm og 10-65 cm. Noe nedraste kanter.	NEI	Miessevári
100	NEI	Gammetuft	Gammetuft/nedrast gamle. Oval, med tydelige voller. L: 6 m, B: 4 m, H: 10-65 cm. Tørrer trestokker og deler av takstrukturen fortsatt intakt; galvaniserte spiker og takpapp under torva. Ligger SØ for Miessevári. Neppe mer enn 50 år gammel.	NEI	Miessevári
105/187	NEI	Steinsirkel	10m før for 105. Flate stein lagt i sirkel. 3 m i diameter	NEI	Birtavri
105/187	NEI	Varde	11 flate, tynne stein stablet oppå hverandre. 1 stilt på skrå. 35 cm høy.	NEI	Birtavári
104/186	NEI	Aktivitetsspor	Moderne. Jernrør stikkende opp. Tilroret omkrets.	NEI	Birtavári
1 - 012		Ildsted/teltboplass	Fiske-/kaffebål. Ytre mål: 70 x 100 cm. Indre: 25 eller 55 x 30 cm. Vanskelig definerbare grenser mot Ø. V kant mer oppbygd, med 5-6 flate stein. Ø kant består av 2 (25x30 cm) eller 7 stein (55x30 cm). Kan se ut som innlagte/lett forstyrrede "armer" mot Ø, men for ujevt og kort. Dessuten for ujevn grunn til å være en teltplass. Ca 5 m V for lite vann.	UAV	Hanskejavrrit

2 - 021	159463	Ildsted/teltboplass	4 synlige stein, en skjørbrent. To nesten fullstendig overgrodd, mens en ligger på torva, muligens flyttet på senere. På en flate nær vannet	AUT	Boatkajávri, Kålfjord
2 - 027	159464	Grop, mulig gjemmer	Diameter ca 90 cm, dybde ca 20 cm. I kantene ligger voll rund. En del flate steiner, kan være lagt der. Ingen tydelig voll rund. Kan være melkegjemme eller lignende. På toppen av en morenerygg.	UAV	Boatkajávri, Kålfjord
2 - 028	159465	Ildsted/teltboplass m/armer	Ildstedet er tilnærmet rektangulært med 9 stein. Ca 75x85 cm. Orienteret nø-sv, armen er fra nø hjerne av arran mot nø. Armen består av 4 synlige stein, lengde ca 1 m. I enden av denne ligger 5 stein på tvers, bredde ca 1,5 m. På en liten flate nær vannet.	AUT	Kålfjord, vann 653
1 - 005	159466	Ildsted/teltboplass	Ovalt ildsted. 70 x 50 cm. 5 små stein (inkl. 2 nedgrodde) og 2 større stein i V (derav 1 skjørbrent). Litt kull, ganske nedgrodd. Ca 15 m SØ for 653-vannet.	AUT	Kålfjord, vann 653 moh.
1 - 006	159467	Ildsted/teltboplass	Ovalt ildsted. 65-75 cm. 7 medium store stein. Anlagt på flate med lyng, småkratt og dvergbjørk. Ca 5 m Ø for elv og 10 m S for vannet.		Kålfjord, vann 653 moh.
1 - 007		Ildsted/teltboplass	Anlagt i ly av bergkam. Steinene er ikke nedgrodde/ser ganske nye ut.	NEI	Kålfjord, vann 653 moh.
1 - 008		Ildsted/teltboplass	Vårbål - anlagt på tidlig avtint/avblåst bakkekan. Relativt ny.	NEI	Kålfjord, vann 653 moh.
1 - 009		Ildsted/teltboplass	Atypisk ildsted. Mange små steinheller lagt i tykk sirkel. Ser ny ut.	NEI	Kålfjord, vann 653 moh.
1 - 010	159468	Gravrøys	Nær sirkulær røys. 190 cm i diameter, 70 cm høy. Lite utspring/utrasning mot N (1 m x 90 cm). Et par virkelig store stein (90-100 cm lange), men røysa består hovedsakelig av stein på 20-40 cm som erstattet i en jevnt buet haug. Anlagt på odde 3 m fra vannkanten, på kanten av et (for lengst) utført elveleie.	AUT	Kålfjord, vann 653 moh.
1 - 011		Fundament	6 store stein, 2-3 lave/flate stein lagt i rektangel på ca 3 x 2,5 m. Antakelig fra knappetelt, evt bufundament	NEI	Kålfjord, vann 653 moh.
1 - 029	159469	Ildsted/teltboplass	Ovalt ildsted. 50 x 55 cm. 5 ytre stein synlige, 1 indre. Nedgrodd. Anlagt på flat ås nært elva, god utsikt over vannene og dalen. Dvergbjørk og krøkebærling.	AUT	S for midtre Boatkajávri
1 - 013	159470	Teltring	Teltring. Oval: 3 x 2,7 m. 13 så vidt synlige stein; nesten helt overgrodd av lyng. Anlagt på nes nært "langodden", vadedest. På S-siden av vannet.	AUT	Boatkajávrit
1 - 014	159472	Ildsted/teltboplass	Ildsted med 4 synlige stein lagt i halvsirkel - resten fjernet eller helt nedgrodd. Antatt oval form opprinnelig. Ytre mål: Lengde 90 cm; bredde 40 cm (inn til midten). Indre: Lengde 55 cm; bredde 25 cm. Anlagt på flat, lyngkledd kolle med dvergbjørk. Svært god utsikt, nært elv og flyttevei (Uløy-sidaen).	AUT	V for Boatkajávrit
1 - 015	NEI	Ildsted	Solid ildsted, antakelig nyere. (lite nedgrodd) Bygd av 13 stein lagt i rektangulær ramme. Ytre mål: 65 x 100 cm. Indre: 40 x 35 cm. 50 cm høy varde står ca 2,5 m lenger S (foto P1010304-5). Anlagt rett ved kanten av elvevollen. Markert av varde som står på kanten. Lyng og dvergbjørk.	NEI	V for Boatkajávrit
1 - 016	159471	Ildsted/teltboplass	Ildsted. 5-kantet. 70 x 55 cm. Bygget av 7 stein lagt i sirkel brutt av en større, flat stein lagt inn fra SSV. Omgitt av en teltring på 4 m i diameter. 12 synlige, men overgrodde stein (helt nedgrodde i V). Anlagt på lyngkledd, frodig del av steinete slette. Nært elva, men litt høyere. God utsikt. Dvergbjørk.	AUT	V for Boatkajávrit
2 - 019	NEI	Lekeplass?	"Minivarder" (2-3 stein høye) samlet innen lite område (GPS markerer ytterpunkter). Bøyd linje/ødelagt sirkel. Anlagt på steinete slette mellom boatkajávrit V og linja/elva.	NEPPE	V for boatkajávrit
2 - 022	159473	Gjemmer	Lite gjemmer bygd av 3 (stående) steinheller. 1 stor, antakelig en naturlig stein gjemmet har blitt bygd inn til. Ca 50 x 40 cm. Anlagt på lyngslette, ca 5 m V for vannkanten.	UAV	V for boatkajávrit
2 - 023	159474	Lekeplass	Steinstreng, ca 19 m lang. Laget av små stein fra stranda, lagt inn til hverandre i litt slyngende rekke fra vannkanten opp til liten kolle med bosetningsspor (årran). Steinene er litt nedgrodde i tonva.	AUT?	V for boatkajávrit
2 - 024					
2 - 025	159488	Ildsted/teltboplass	Ildsted bestående av 6 stein. Noe rotete, tilnærmet ovalt - ca 50 x 70 cm. Ganske nedgrodd. Anlagt på kolle nært vannet og elva. Ca 7 m SV fra enden av steinstreng (GPS 2 - 023-4)	AUT	V for boatkajávrit
2 - 026	159489	Lekeplass	Sirkelformet figur av småstein, noen indre utbroderinger. Ca 1 m i diameter. Antakelig spor av barnelek. Anlagt på kolle nært vannet og elva. Ca 10 m V for årran (GPS 2 - 025).	AUT?	V for boatkajávrit

1 - 004	159490	Grav	Rektangulær ur-/røysgrav bygget av stablede og oppstilte skiferheller på 30-50 cm. 1 x 2 m. Anlagt inntil/under overhengende, SV-vendt berghammer, diagonalt ut fra bergveggen orientert mot SSØ. Stor oval steinhelle stilt opp vertikalt mot utspring i berget. Flere steinheller lagt nærmere berget - hulrom under (40 cm dypt) som kan være naturlig; grava er anlagt nært en steinur som kan ha blitt ryddet rundt grava. Noenlunde virkelrett vestover fra N ende av grava ligger flere (veltede?) steinheller langsunder et lavt utspring i bergveggen. Del av grava, egen struktur eller natur?		AUT	V for boatkajávrit
1 - 001		Ildsted	Tils. 7 stein, litt tilrottet. Stor, flat stein i SSV			NV for boatkajávrit
1 - 002		Ildsted/teltboplass	Sirkulært ildsted. 90 cm/diameter. 16 små, flate stein lagt i jevn sirkel. Litt kull synlig i dagen. Anlagt på lyngkledd slette ca 15 m N for vannkanten.			NV for boatkajávrit
1 - 003		Teltring	Små stein lagt i noenlunde sirkulær, men litt rotete form. Flate stein i S - inngang? Boasso? Ingen indre ildsted synlig - ytre ildsted ca 1 m unna, i SV. (Kan antyde at dette er spor av en moderne sportslavvu.) Anlagt på lyngkledd slette under 10 m N for vannkanten.		NEI	NV for boatkajávrit
2 - 029	159491	Ildsted/teltboplass	13 synlige stein, tilnærmet sirkulært med diameter ca 95 cm. To stein i midten. Godt bevakst over steinene. Noe glassbrott etter knuste flasker synlig.		AUT	Boatkajávri, Kåfjord
1 - 031		Ildsted/teltboplass	Fint, nedgrodd ildsted med teltring. Mulig at nærliggende ask-id er gleddi/samleplass. Fant ikke noe annet. (Reg. av fylket)		AUT	Njårgavári
103/185	149828	Ildsted/teltboplass	Ildsted i halvsirkel. 90 x 70 cm. Består av 5 stein. Steinene stikker ca 5 cm ned i torva.		UAV	Geatkutvággi
269/655	NEI	Ildsted/teltboplass	Hesteskoformet årran med 5 stein. Åpen mot NØ ca 90x70cm stor. Ser ganske nytt ut.		UAV	Geatkutvággi
216	149833	Varde	Liten varde 200 m fra endene på vannene. 50 cm høy. Ukjent formål, ingen flere varder synlige fra denne ildsted med 5 stein, uklar form ca 70x70cm. Ser ut til å mangle litt stein. På tørr mo mellom to bekker.		UAV	Geatkutvággi
268	149835	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 6 stein, ca 70x60cm. Helt overgrodd med steinene langt nede i bakken.		AUT	Geatkutvággi
211	149837	Ildsted/teltboplass	Rektangulært, 10-11 stein, ca 90x85cm. Godt overgrodd med kull langt nede i torva.		AUT	Geatkutvággi
212	149840	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 5 stein ca 80x70cm stort. Mangler stein i Ø. Godt overgrodd. På tørr rygg mellom to bekker.		AUT	Geatkutvággi
213	149843	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 7 stein. Ca 80 cm i diameter. Helt overgrodd kun 3 synlige stein.		AUT	Geatkutvággi
214	149845	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 7 stein, mangler stein i Ø og V. ca 80x60cm.		AUT	Geatkutvággi
215	149848	Ildsted/teltboplass	3 stein i ildstedet, åpent i NV og SØ. 7 stein i teltringen. 3.5m i diameter. Gamle lavvustenger i nærheten.		AUT	Geatkutvággi
210	149850	Teltring med ildsted	Ovalt med 6 stein, ca 90x70cm. Overgrodd med dvergbjørk.		AUT	Geatkutvággi
209	149853	Ildsted/teltboplass	8-9 stein stablet/lagt i buet linje på og ved kampestein. Lengde 1 m; høyde 50-60 cm. Flere liggende stein kan ha gått skjul til sidene. Svært gammelt (nesten bortrøtnet) reihorn stukket mellom noen steiner ved siden av. Muligens litt inn-/utrast, og stein kan også ha rast ned fra berget bak. Gulvet er nokså knudrete - kun sitteplass slik det er nå. Anlagt i "urlendt" terreng med bergvegg/skrent bak, under rød, dramatisk utseende bergrut. God utsikt over sletter og myr lenger nede.		AUT	Geatkutvággi
208	149856	Skyteskjul				
102/184	149857	Ildsted	C-format ildsted. 7 stein ca 60x65cm. Vanskelig å finne stein og å avgrense. Åpent mot N.		AUT	Geatkutvággi
207	149858	Gjemme/skjul/ grav	Rektangulært kammer/gjemme med vegger bygd av små og store løftbare sein mot stor jordfast stein i øverkant. Store heller (delvis nedglidd) lagt over kammeret. Indre mål: L: 130 cm; B: 90 cm; H: 50 cm. Ytre: L: 2 m; B: 1,5 m; H: 40-60 cm. En stor helle og en mindre ligger ved siden av konstruksjonen - del av "løkket"? Anlagt på en liten topp med utsikt til 4 store vann i like mange himmelretninger, kun 2-4 m fra vardepost og fundament for (moderne?) bygning. Observasjonspost?		UAV	Geatkutvággi
101/183	NEI	Reist stein	Reist stein ca 70x50cm stor. Samt en del rester av en ovn og annet jernskrap.		NEI	Njuorjuvári
205	149859	Ildsted	Ildsted i et lite søkk. 5 stein ovalt, ca 80x60cm stort. Overgrodd med mose.		AUT	Njuorjuvári
206	149860	Varde	Består av 4 stein. 60 cm høy. Anlagt på kolle mellom steinurer i skrått terreng.		UAV	Njuorjuvári
100	NEI	Skålformede groper	Minst 15 fingertupp-store fordypninger på en liten (60 cm), flat stein. Sannsynligvis naturlig.		NEI	Stuorra Njuorjuvári
058	149864	Ildsted/teltboplass	Ildsted med 4 stein, to parallelle rekker med to stein. Åpent mot NNØ-SSV. Ca 70x60cm. På gressbevakst flate.		AUT	Stuorra Njuorjuvári
204	149865	Nedgravning/ gjemme	Rektangulær nedgravning med steinsatt kant. Lengde 140 cm; bredde 70 cm; dybde 30 cm.		UAV	Stuorra Njuorjuvári

057	149866	Varde	Bygd av 9 stablede heller. H: 80 cm; B: 70 cm. Flere løse heller på V side - antakelig rast noe fra toppen av varden. Noe overgrodd.	UAV	Stuorra Njuorjojavri
099	149867	Varde	Oppstilt steinhelle (80 x 120 cm) mot jordfast stein. Mye bein rundt. Peker mot østenden av Stuora Njuorjojavri. Beinene rundt ser ganske nye ut. Anlagt på steinete slette i svakt skrånende terreng.	UAV	Stuorra Njuorjojavri
098	NEI	Grav/natur	4-5 store heller som ser ut til å stamme fra samme (sprukne) steinblokk, men som kan ha vært stilt på høykant (åpent under/mellom). L: 2,5 m; B: 1 m; H: 30 cm. Ser urørt ut - antakelig naturlig. Anlagt på steinete slette i svakt skrånende terreng.	NEI	Bajit Njuorjojavri
097	NEI	Steinsetting	Oppreist stein som sannsynligvis er naturlig.	NEI	Bajit Njuorjojavri
055	149869	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 5 stein, flat helle i Ø. Mangler stein i N, ca 65cm i diameter. Mulig teltring, 14 stein, ca 3m i diameter.	UAV	Bajit Njuorjojavri
202	149870	Ildsted/teltboplass	To synlige stein, vanskelig å avgrense overvokst med gress.	UAV	Bajit Njuorjojavri
203	149871	Ildsted/teltboplass	Ildsted med mulig teltring. Firkantig arran med 4 stein, ca 60x65cm. Teltringen 3m i diameter og 8 stein.	UAV	Bajit Njuorjojavri
201	149873	Steinlegning	Flate steiner lagt på bakken. Rektangulært ca 3,3 x 2 m. Med "armer mot sørøst lengde 1,5 m. Ukjent formål. En metallboks gjemt under en stein. Steinene ligger på torva.	UAV	Vuodđojavrit
267	149876	Steinkonstruksjon	Rad med flate lagte heller. 5 heller, en helle litt på siden av de andre. Raden strekker seg i retning SV-NØ. Usikker funksjon. Ca 1,6x 0,7m.	UAV	Vuodđojavrit
200	149880	Gjemme/urgrav	50 cm bred sprekk mellom to flate bergknauser. Lengde ca 1,6 m. Hellesteiner lagt over. Dybde 50 cm. Mulig grav.	AUT	Vuodđojavrit
199	149878	Steinkonstruksjon	Tilsvarende 199. Flere mindre heller. Raden ligger i retning Ø-V og består av 11 stein. Ca 1,3x0,7m.	UAV	Vuodđojavrit

Nordreisa kommune					
GPS/FID	Askeladden	Kulturminne	Beskrivelse	Status	Lokalitet
198	149882	Steinkonstruksjon	Ovalt "ryddet" område i steinur. Ca 1,8 x 1,6 m stort. En rad med stein på hver side. Mulig skyteskjul/bogastelle eller gjemmer?	UAV	Vuodđojávrit
96	149890-1	Grav eller gjemmer eller ly	Stor, tynn, horisontal steinhelle (140 x 190 cm) støttet på Ø side av flat kampestein med flere andre åpne rom under. Høyde: 40 cm. Hella er støttet opp av en stabel med mindre heller i SØ hjørne. Heller ligger også stablet/veltet på skrå langs Ø kant. Det ligger en del mindre flate stein på bakken i N del, men rommet under steinen er ikke spesielt flatt - flere små stein stikker opp. En tykk, kort flat stein er lagt oppå N del av den store hella. De skrå hellene på siden kan ha vært flyttet/veltet. Anlagt øverst i skråning, NV for et lite vann (Vuodđojávrit) og punkt 095.	AUT	Vuodđojávrit
096	149890-2	Mulig grav	7-8 liggende (veltede?) steinheller intill S-siden av stor, flat stein. De kan ha formet veggene på et kammer på 90 x 210 cm. Høyde: 40 cm. Små, flate stein i bunn.	UAV	Vuodđojávrit
096	149894	Mulig grav	Potensielle gravrester i området over (Ø og NØ) for ID 149890.	UAV	Vuodđojávrit
95	149899	Ildsted	Antatt ovalt, men nokså omroret. 6 stein innenfor 90-80 cm. Kull under skråstilt helle. Flat stein i NØ. Anlagt i Ø hjørne av en liten flate der det kan ha stått en slags bu. En del gamle plankerester rundt, samt mulige kantstein.	UAV	Vuodđojávrit
265	149907	Steinkonstruksjon	4 store heller med størrelse ca 1 x 0,5 m på og rundt to jordfaste stein. 2 mindre heller, 0,5 x 0,3 m, ligger under. Sammenrast gjemmer?	UAV	Vuodđojávrit
197	149909	Ildsted/teltboplass	Oval med 6 stein, ca 80x70cm stort. Overgrodd med gress og lav.	UAV	Vuodđojávrit
196	149911	Ildsted/teltboplass	6 stein, ovalt. Åpen mot N&S. Ca 60x55cm stort.	UAV	Vuodđojávrit
94	NEI	Røys	Sirkulær. 3 m i diameter, 90 cm høy. Bygd i jevn haug av løftbare blokker.	NEI	Vuodđojávrit
93	NEI	Røys	Sirkulær. 3 m i diameter, 90 cm høy. Bygd i jevn haug av løftbare blokker.	NEI	Vuodđojávrit
1555181		Gjemmer	To steinheller støttet opp mot hverdte, trekantet hulrom under. Forseking/nedgravning under hellene der reinbein er synlig	JA	Vuodđojohka
92	NEI	Steinkonstruksjon	Mulig sammenrast steinkonstruksjon (mulig natur) med store, liggende heller og en bøydd streng (ildsted?) av mindre stein. Ingen kull. På toppen av liten morenerygg nært elv.	NEI	Vuodđojohka
195	149930	Steinkonstruksjon	Stabel av stein på to større stein. Ser lagt ut. Usikker funksjon	UAV	Gahperus
194	149931	Ildsted m armer/teltboplass	Ildsted ovalt med 7 stein. Ca 80x80cm. Armer mot NØ som består av 4 stein og er ca 1,4m lange. 2 stein danner "terskelen" som er ca 1m lang, disse er flyttet på.	AUT	Gahperus
193	149932	Ildsted m armer/teltboplass	Ildsted ovalt med 5 stein. Ca 50x55cm. Armene består av 4 stein og er ca 1,4m lange. 3 stein danner en "terskel" i enden ca m lang.	AUT	Gahperus
91	149933	Nedgravning/gjemmer	Kvadratisk, steinsatt nedgravning. Indre mål: 70 x 70 cm, ytre: 120 x 120 cm. Dybde ca 20 cm.	AUT	Gahperus
191	149934	Ildsted/teltboplass	6 stein, ovalt ca 80x85cm. Overgrodd.	AUT	Gahperus
192	149935	Ildsted/teltboplass	7 stein, ovalt ca 90x80 cm- Overgrodd med dvergbjørk og lyng.	AUT	Gahperus
264	149936	Ildsted/teltboplass	Ovalt 80 x 90 cm. 6 stein i ufullstendig sirkel. "Mangler" en stein i sør. Steinene en del overgrodd.	AUT	Gahperus
190	149937	Ildsted/teltboplass	Trekantet med 15 stein, 90x90cm. Godt overgrodd med lyng.	UAV	Gahperus
90	149938	Ildsted m teltring	Ildstedet: rektangulært. 75x80 cm. 9-10 stein. Teltringen: 3,5 x 4 m	UAV	Gahperus
189	NEI	Ildsted	4 stein, sirkulært. 80cm i diameter. Ett til 20 m unna. Nyere tid.	NEI	Gahperus
89	149940	Ildsted/teltboplass m teltring	Ildstedet sirkulært/hesteskoformet. Åpent i N. Består av 5 stein + stor skråstilt helle i S. Diameter: 62 cm. En del nyere bein og trebiter rundt. Teltringen 6 m i diameter - steinrekke på tvers (mot ildstedet/gjennom midten). Svært nedgrodd, noe usikker.	UAV	Gahperus
53	149941	Ildsted/teltboplass	Ovalt/hesteskoformet. Lengde 75 cm; bredde 70 cm. 6 stein - åpen i S. Flat stein i N-spiss. 2 stein i SØ - urelatert? Noe overgrodd.	UAV	Gahperus
88	149942	Ildsted/teltboplass	Firkantig med 5 stein hvorav en er jordfast, ca 70x75cm. Gressbevakst.	UAV	Gahperus
187	149943	Ildsted/teltboplass		UAV	Gahperus

188	149944	Ildsted/teltboplass	Bestående av to rekker stein. Til sammen 10 stein, i retning Ø-V. Fire flate stein i S. ca 75x60cm. På tørr flate V-for krafllinja.	UAV	Gahperus
	159650	Ildsted/teltboplass	Ovalt ildsted, 9 stein, 80x60 cm. Overgrodd. Ligger innenfor nyere tids teltring m tilhørende ildsted.	AUT	Gahperus
186	149946	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 6 stein, ca 70cm i diameter. På tørr rygg mellom elva og krafllinja.	AUT	Gahperus
185	149948	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 7 stein, ca 90x70cm. Svært nedgrodd, rett under den gamle krafllinja.	AUT	Gahperus
87	NEI	Teltring	Sirkulær. 5 m i diameter. 7-8 stein langs kanten. 3 flate stein i midten, men ikke noe synlig ildsted. 4 andre stein ligger løst inni teltringen - omroter/flyttet på? Noe gammel hugd/sagd ved.	NEI	Gahperus
86	149949	Ildsted/teltboplass	Kvadratisk, men åpent i V. 55x55 cm. 7 stein. Kull i massen. Noe overgrodd av lyng og torv, men alle steinene er synlige. Anlagt på lav, tørr morenerygg, ca 30 m S for et lite vann. Gjerdestolpe ca 8 m mot NV.	AUT/UAV	Gahperus
52	149952	Ildsted/teltboplass	Halvsirkelformet, 80x90,6 synlige stein. Mulig flat stein i åpningen under bakken.	UAV	Gahperus
50	NEI	Steinsirkel	Liten steinsirkel inni den større. Sannsynligvis natur.	NEI	Gahperus
51	149953	Ildsted m armer/teltboplass	Kvadratisk ildsted, 4 steiner 80x75. Antydning til armer, 2 steiner.	AUT	Gahperus
184	149955	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 7 stein, hvorav en er en stor jordfast stein. 110x90cm.	UAV	Gahperus
85	149957	Ildsted/teltboplass	Ovalt. 90x70 cm. 5 stein + 1 flat stein lagt inni/utenfor S del. Stor flat stein (40-50 cm) inni NV kant (helt overgrodd). Tykt kullag inni. Sterkt overgrodd av torv, lyng og dvergbjørk. Anlagt på tørr mo ca 20 m NV for lite vann, i et ellers moderne aktivitetsområde med flere nye ildsteder.	AUT/UAV	Gahperus
49	NEI	Varde	45 cm høy. Litt nedgravd. Moderne kjørespor rett ved siden av.	NEI	Gahperus
172-183	NEI	Stolpefundament	Fundamenter for stolper i gammelt spørregjerde. Streng og gamle stolper i området.	NEI	Gahperus
171	149959	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 8 stein 80x90cm overgrodd, men rester av hermetikk i ildstedet.	UAV	Gahperus
	159658	Teltring	7 synlige stein, diam ca 6,5m. Ildsted i midten, 0,8x1,0 m, med 8 synlige stein	UAV	Gahperus
	159659	Heller	Oppmuring under steinblokk.	UAV	Gahperus
263	149960	Ildsted m armer/teltboplass	70 x 60 cm med armer i østlig retning. 3 store steiner i den nordlige armen, mindre stein i den sørlige, muligens nedgrodd. Lengde armer ca 1 m. Ca 1,3 m unna ligger 3 ganske store stein på tvers	AUT	Gahperus
48	NEI	Ildsted/teltboplass	5 mellomstore stein. 70x75. Sirkulært. Antagelig ganske nytt.	NEI	Gahperus
47	149962	Varde	Varde. Ganske mosegrodd. Ligger på en stor stein. Ligger på spiss liten høyde.	UAV	Gahperus
83	150005	Ildsted	Atypisk, rektangulært ildsted lagt inni jordfast stein. Ellers bestående av kun 3 stein, derav 2 tynne steinheller i NØ og SV ende. Ytre mål: 115x60 cm. Indre: 50x30 cm. Brukt til steiking? Synlige kullbiter på overflata. Intakt - noe nedgrodd, men godt synlig. Anlagt på tørr, lyngkledd slette.	UAV	Gahperus
82	150006	Ildsted m armer/teltboplass	Sirkulært, 70 cm i diameter. 6-7 stein. Helt overgrodd av lyng. Anlagt på lyngkledd kolle V for bekk/ur, ca 50 m Ø for linja. 2 armer mot N, lengde 1,4m.	AUT	Gahperus
168	150007	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 10 stein, mye skjørbrønt stein. 90x50cm. Helt overgrodd. På tørr rygg ved bekken.	UAV	Gahperus
169	150008	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 8 stein 100x90cm helt overgrodd. På tørr rygg ca 30-40 m fra mast.	AUT	Gahperus
46	150010	Ildsted m armer/teltboplass	8 små til mellomstore stein, 70x90cm. Steinarnar: 4 stein i ene arm. Andre arm ser ødelagt ut. Stor stein, 60x30 i enden av armene. Arm 170cm lang.	AUT	Gahperus
196	150011	Ildsted/teltboplass	6 stein, ovalt. Åpen mot N&S. Ca 60x55cm stort.	UAV	Gahperus
81	150012	Ildsted med armer og teltring	Ovalt/avrundet trekant. 90x75 cm. 9 stein. Nedgrodd, men godt synlig. Anlagt på lyngkledd morenerygg 20-30 m V for elv. Armer: L: 175 cm. B: 75-90 cm. 12 stein. Armene peker mot Ø. Teltringen: ca 5 m i diameter. Ca 24 stein. Noe tilroet: noen stein ligger løse utenfor, et par mangler i NV.	AUT	Gahperus
165	150013	Ildsted/teltboplass	8 stein, vanskelig å avgrense men kull under torva. På tørr rygg rett 20 m SØ for veien.	AUT	Gahperus
167	150014	Ildsted/teltboplass	Nært punkt 081. 7 stein, ovalt, ca 80x55cm 5 synlige stein. Helt overgrodd.	AUT	Gahperus
169	150017	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 8 stein, 90x70cm. Godt overgrodd men ser gjenbrukt ut.	UAV	Gahperus
163	150019	Ildsted/teltboplass	85x90cm 6 stein, oval form, mangler stein i N. Bevokst med lyng.	UAV	Gahperus
45	150086	Varde	Bygd av flate, smale stein - 5 stk. 65 cm høy.	UAV	Gahperus

14	150087	Illdsted/teltboplass	4 store stein, 1 mindre. Ovalt. 65 - 80 cm.		UAV	Gahperus
162	150089	Illdsted	10 stein, ca 90x75cm stort. Uklar form, store stein, godt overgrodd.		AUT	Gahperus
15	150090	Illdsted/teltboplass	Ovalt. 65 - 80 cm. 5 stein.		UAV	Gahperus
23	150092	Tjæremile	Diameter: 8 m. Voli: B: ca 60 cm; H: 10-15 cm. Renne mot N: L: 4 m; B: 50 cm; D: 40 cm.		NEI	Gahperus
270	150093	Grav	Røys. Sirkulær ca 3 m i diameter. Avlang grop i midten ca 1,3 x 0,7 m, dybde ca 80 cm. Veldig bevoskt av mose både på og i røysa.		AUT	Gahperus
271	150094	Grav	Røys. Sirkulær ca 5 m i diameter med grop i midten ca 1,2 m i diameter. Høyde ca 1 m. Informant Peer Gaup sier at den er åpnet siden han så de for 25 år siden.		AUT	Gahperus
16	150095	Tjæremile	Diameter: 8 m. Dybde: ca 1 m. Voller: opptil 1,5 m brede og 60 cm høye. Renna: L: 4 m; B: 50 cm; d: 30-40 cm. Munner ut i oval oppsamlingsgrop på ca 1 x 1,5 m., på nedsiden av liten bakke. (1,8 m fra bunn av gropa til toppen av vollen.)		UAV	Gahperus
17	150096	Illdsted	Omrøtlet steinsetting - udefinert form. Ca 80-70 cm. 5 synlige stein, 1 usynlig.		UAV	Gahperus
24	150097	Illdsted	Ovalt. 90 - 70 cm. 10 synlige stein.		UAV	Gahperus
25	NEI	Tuft	Rektangulær, 4 x 7 m. Dyp (1 m!), kvadratisk (2 x 2 m) nedgravning i NV del - jordkjeller? Rester av liggende tverrstokker i SØ de, og av sagde, løftede stokker. Samt spiker og takpapp! Grunnmur 20-70 cm høy. Synlige fundamentstein til de 5 gulvåsene, og synlig oppmuring (stablede naturstein) mot jordkjeller.		NEI	Gahperus
22	150099	Tjæremile	Sirkulær, med indre sekundærmile. Ytre voli: Diameter: 10-11 m; bredde ca 1 m; diameter ca 60 cm. Indre voli: Diameter: 5 m; bredde 0,5-1 m; høyde (fra bunn): opptil 60 cm. Renne mot S/elva: Lengde 4,5 m; bredde 50-70 cm.		UAV	Gahperus
21	150100	Tjæremile	Diameter: 5 m, dybde 65 cm. Renna: Bredde 1 m, lengde ca 2,5 m. Synlig tømmer bevart i konstruksjonen.		UAV	Gahperus
18	150102	Tjæremile	Diameter: 5,5 m; Dybde: kun 25 cm - antakelig gjenfylt. Voller: Høyde: 25-80 cm; bredde ca 1 m. Renne mot Ø (vekk fra elva): 70 cm bred. Opsamlingsgrop: B: 1 - 0,7 m; D: 70 cm.		UAV	Gahperus
19	150103	Illdsted/teltboplass	Nær sirkulært. 75-70 cm i diameter. 8 synlige stein. (muntlig info om samiske boplasser i området.)		UAV	Gahperus
27	150104	Røys	Består av til dels flate, løftbare stein. Inntil bergknaus/jordfaste stein. 2,5 x 2 m; ujevn form. Høyde 80 cm. Definitivt stablet/konstruert. Mulig grav.		AUT	Gahperus
26	150106	Røys/Ur	Består av til dels flate, løftbare stein. Inntil bergknaus/jordfaste stein. Lengde 1,4 m; bredde 1,1 m.		UAV	Gahperus
28	150107	Røys/Ur	Stolpefundament? Natur?		UAV	Gahperus
			Består av til dels flate, løftbare stein. Inntil bergknaus/jordfaste stein. 2 x 2 m, ujevn form. Grav?		UAV	Gahperus
20	150109	Tjæremile	Stolpefundament? Natur?		UAV	Gahperus
			Mila har to voller - har vært gjenbrukt som mindre mile. Ytre voli: 9 m i diameter, 1 m bred, 20 cm dyp, 25 cm høy. Indre voli: 5 m diameter, 1 m bred. Oval oppsamlingsgrop i midten - 1 m x 70 cm. Vertikale vegger, "rør" ut mot S under den gamle renna.		UAV	Gahperus
29	150112	Tjæremile	Svært liten - diameter 3 m! Dybde 50-60 cm. Renne mot bakkekant i NØ. Nedgravning uten voller.		UAV	Gahperus
30	150114	Tjæremile	Tjæremile gjenbrukt som (mindre) jernvinne. Ytre voli: Diameter: 8,5-9 m. H: ca 30 cm. Indre nedgravning: 3-4 m bred, 40 cm dyp. Steinsatt/slaggytt - stor slagglump i midten. Renna er ytterligere 40 cm dyp og løper ut i 1 x 2 m rektangulær nedgravning mot N. Lengde 4 m; bredde 0,5 m. Jernvinnetypen typisk for sent på 1700-1800-tallet.		UAV	Gahperus
31	NEI	Tuft	Rektangulær tuft med kraftige voller (B: 1 m) rundt nedgravning. Lengde 1,5 m; bredde 1 m; dybde 70 cm.		NEI	Gahperus
032	150116	Illdsted	Ovalt. 60-80 cm. 6 synlige stein. Litt kull.		UAV	Gahperus
140	143461	Tjæremile	Sirkulær. Gravd ned i elvevollen ca 5 m fra Reisaelva. Kun overgrodd av ugress. Noe mindre og mindre markant enn de andre milene i området, med en nedsenket kanal som renner ut mot elva i retning SV. Indre diameter: 3 m. Dybde: 55-70 cm. Tjærekanalen er kun dokumenterbar i nedre (SV) voll, som er ca 1 m bred og har en svært vid nedgravning mot renna. Kanalen er her 30-40 cm bred og kun mulig å kjenne som en svak nedsenking med harde/skarpe kanter. I sentrum av anlegget er det en oval nedsenking med lengde 75 cm, bredde 50 cm, dybde 5 cm.		UAV	Porukaristilla - Reisaalen

139	143460	Tjæremile	Sirkulær. Anlagt på skogkledd kolle med trær og bregner. I god stand. Indre diameter: 7 m. Dybde: opptil 1,1 m. Vollene er 2,6 m brede og 70-120 cm høye. Tjærekanalen renner ut gjennom vollen i lø fra en oval fordypning i midten av anlegget. Fordypningen: Lengde 70 cm; bredde 50-60 cm, dybde 15 cm. Renna: Lengde 3,7 m; bredde 30-50 cm, dybde 5-55 cm (grunnest innerst, dypest i vollen). Tjærekanalen videreføres i en ytre renne med målene Lengde 1,5 m; bredde 20-35 cm; dybde 10-20 cm. Den faller bratt ned på utsiden av vollen via en rund avsats på ca 60 cm i diameter, og munner ut i en oppsamlingsgrop med målene: lengde 2,3 m, B: 0,8-1 m, D: 30-65 cm. Gropa er dypest nærmest vollen.	UAV	Čavčasjohka
138	143458	Tjæremile	Tjæremile med to renner. En renne går ned til mila fra NØ, den andre går videre ned fra mila i SØ. SØ-kanal går langt ned en bratt bakke. Mila er nokså sirkulær og i relativt god stand, men svært overgrodd av trær og buskvekst. Diameter: 4,6 m, dybde: 50-115 cm. Den NØ renna starter tilsynelatende i en høyreliggende sirkulær "mile"/nedgravning med 2,6 m i diameter og 50-60 cm dybde. Den fører ned til den ovale, dypeste nedgravningen i sentrum av anlegget. Lengde 3 m; bredde 2 m; dybde 90-115 cm (fra toppen). Vollen er 10-30 cm høy utenfra og 80 cm bred. På innsiden har den ved en halv meters dybde en 130 cm bred terskel. Den SØ renna er ca 30-40 cm bred og dyp, og fører fra den sentrale nedgravningen 2,4 m fram til en terskel utenfor mila. Den fortsetter derfra rett ned til en plan nedgravning (opsamlingsplass) med målene: lende 2,5 m; bredde 40-80 cm; dybde 50-80 cm.	UAV	Elvestrand
137	143457	Tjæremile	Anlagt på S side av l yng-, furu- og bjørkekledd kolle med renna orientert mot S. Sirkulær, med kraftige voller. Mål fra toppen av vollene: Diameter: 5,8 m. Dybde: 70-115 cm. Vollene er svært kraftige og tett bevoskt med trær. De er ned til 90 cm brede, men bredden er for det meste vanskelig å definere. Høyden varierer fra 5-50 cm, men nedre kant er høyere som følge av terrenget. Renna måler 4,9 m fra sentrum til ytterste del av vollen. Dybde 20 cm; bredde 55 cm i midten, 30 cm i vollen, 70-80 cm i utkant av vollen.	UAV	Reisadalen
136	143456	Idsted	Anlagt ca 40 m fra 135. 11 stein på 12-20 cm lagt i sirkel; flat stein i NNV del. Indre diameter: 45 cm. I retning S fra ildstedet ligger to synlige stein og fire nedgrodde i det som kan være to parallelle "armer" med 2 m lengde og 50 cm avstand. Det går også en mulig arm mot N, med en synlig stein og to overgrodde.	AUT	Ingebrigtelva
135	143454	Tjæremile	Sirkulær nedgravning med store, tydelige voller og markert renne. Anlagt på tettvoskt kolle med busker, bregner og trær. Renna munner ut i en bratt bekkedal mot NNØ. Indre diameter: 5-5,3 m. Dybde: 1,3 m. Vollene: 1,8-2 m brede. Ytre høyde: 40-50 cm. Renna: Lengde 3,8 m; bredde 50 cm; dybde 20 cm (1-1,3 m dyp i vollen)	UAV	Ingebrigtelva
141	143453	Tjæremile	Nær sirkulær. Mål (fra toppen av vollene): Diameter: 3,8 m. Dybde: 45/95 cm. Tjærekanalen er rektangulær og er nøyaktig 2 m lang, 50 cm bred og 50 cm dyp. Den har helt lodrette vegger, også mot nedre/NV voll, der den ser ut til å stoppe. En tydelig markert renne med reservoar på utsiden av vollen tyder imidlertid på at det har blitt laget et hull gjennom vollen istedenfor å grave en grøft ned fra toppen av den. Vollen er her 80 cm bred. Den ytre renna er 1 m lang, skrå bratt og domineres av en nær sirkulær avsats med diameter på ca 70 cm, før den faller videre ned i et ovalt oppsamlingsreservoar med nær vertikale kanter og målene L: 1,7 m, B: 1 m, D: 65 cm. Bunnen ligger 125 cm lavere enn toppen av milevollen. Tjæremila ligger på en liten bakkekam og er tett bevoskt med busk og kratt, men i god stand. Inntil SV voll ligger en liten rydningsrøys på ca 1,5 m i tverrmål, bestående av stein som antakelig har blitt fjernet under konstruksjonen av tjæremila.	UAV	Mariastilla
142	143452	Tjæremile	Sirkulær. Indre diameter: 7,7 m. D: 60-70/120 cm. Vollene er 0,8-1 m brede. Ytre høyde: 55-105 cm. En stor, kraftig tjærekanal går fra midten av anlegget og gjennom østre voll. Den har bratte kanter som i midten av anlegget utvides i en avrundet, bredere og dypere nedgravning. B: 80-150 cm, D: 60-70 cm. I vollen innsnevres den til B: 40 cm, D: 30 cm. Det er ingen synlig oppsamlingsreservoar der kanalen munner ut, men det vokser ei stor bjørk der. Vollene er ellers tett bevoskt med trær og busker.	UAV	Rájáhka
143	143451	Hustuft	Rektangulær, med tydelige voller og dyp nedgravning. Nær lodrette indre vegger. Indre mål: L: 2,4 m, B: 2-2,1 m, D: 75 cm. Vollene er 1-1,4 m brede og 15-20 cm høye. Vestre vegg er enten litt innrøst eller har spor av en inngang i SV hjørne. Tufta er bevoskt med lavt ugress og en håndfull bjørketrær. Et rustent ovnsrør og en delvis rustet sinkbøtte er synlig nedi tufta, som derfor må være fra 1800- eller 1900-tallet.	UAV	Rájáhka

144	143448	Tjæremile	Sirkulær. Anlagt 2-3 meter Ø for eksisterende høyspenttrasé, på kanten av en bratt bakke i N og NV. Vollene er tett bevoskt med lyng og bjørk; enkelte felte trær inni mila. Indre diameter: 8-8,3 m. Dybde (målt i bunn av tjærekanalen): 135-145 cm. Vollene er 80-120 cm brede og 50-70 cm høye (utenfra). Tjærekanalen er kraftig bygd og går fra sentrum i anlegget til NV voll. Mål: L : 3,4 m, B: 40-60 cm, D: 35-60 cm. Den fortsetter gjennom en kanal/tunnel i NV voll. Rester av kappede stokker og stablede stein er synlige under mosen der den munner ut på utsiden av vollen. Det ytre reservoaret er en oval nedgravning med vertikale sider. Mål: L: 120 cm, B: 1 m, D: 15-65 cm.	UAV	Råjåhka
145	143446	Tjæremile	Sirkulær. Anlagt på liten kolle mot NV skråning. Indre diameter: 5,4 m. Ytre: 12,4 m. Dybde: 115 cm. Vollene er massive og bevoskt med mose og grantrær. Mål: B: 2,6-3,5 m, H: 60-80 cm (190 cm på NV side pga naturlig fall). Tjærekanalen er kun synlig den skjærer gjennom NV voll. L: 3 m, B: 50-60 cm. Den munner ut i et nedgravd oppsamlingsreservoar utstyrt med en kraftig voll som går 3,1 m ut fra milevollen i reining NV før den svinger og fortsetter 4,5 m mot SV. B: 1,5-1,7 m, H: 35-80 cm. Nedgravningen/opsamlingsområdet mellom denne vollen og milevollen har målene L: 2,8 m, B: 1,1-1,3 m, D: 1-1,3 m.	UAV	Råjåhka
146	143445	Steinkonstruksjon	Anlagt på høyde opp mot en lav knaus. Gjemme? Konstruert av fire steinheller lagt mot hverandre. Kvadratisk grunnflate. L/B: 60 cm. H: 20-30 cm.	AUT	Doaresdievåt
169	143440	Varde	Varde med retningsmarkør. L/B: 50 cm, H: 50 cm. Stein på høykant angir farbar vei ned til Reisadalen. Ligger på linje med 5 tilsvarende varder, anlagt på rekke langs farbar rygg litt N for munningen til Doaresdalen. Ruta svinger etter hvert skrått nedover mot NV, og nede i skogen akkompagneres vardene av en sti som bærer preg av moderne bruk og vedlikehold (avsagde greiner). Vardene kan likevel være gamle.	UAV	Reisadalen
170	143441	Varde	Retningsvarde med N-vendt steinhelle på toppen. H: 60 cm. Fundament av flate stein. L/B: 50 cm. Anlagt øverst i skoggrensa ca 100 m nedenfor 169, der ruta dreier nordover.	UAV	Reisadalen
147	143443	Varde	Retningsvarde. To flate steinheller er stilt på høykant på toppen og støttet opp med mindre steiner. Hellenene er orientert mot nord/sør. Mål: Lengde 95 cm; bredde 12-80 cm; høyde 16-62 cm. Varden er overgrodd med lav og litt mose. Den ligger litt nord for en moderne leirplass, tett ved eksisterende kraftlinje.	UAV	Reisadalen
168	143439	Varde	Varde toppet med N/S-orienterte steinhelle på høykant. Anlagt nær stupet ned mot Reisadalen, og peker også mot klippeformasjon i S. Mål: Bredde 40 cm; lengde 40 cm; høyde 40 cm.	UAV	Reisadalen
167	143438	Ildested/teltboplass	Ildested. Sirkulært. Diameter: ca 40 cm (indre mål). Noe kull i massen. Består av 6 kantstein som er nedsunket i torva, men godt synlige. Anlagt på tørr lynghei.	AUT	Geiravággi
166	143437	Steinkonstruksjon	Oval steinoppbygning – skyteskjul og/eller ly. Konstruert av flate stein lagt oppå hverandre i 5-8 lag. Mål: Lengde 2,5 m; bredde 1,5 m. Veggene: Bredde 0,5-1 m; høyde 35-45 cm. 80 cm bred åpning mot NV. Anlegget er i svært god stand.	AUT	Geiravággi
165	143436	Teltring	Teltring. Sirkel av flate, solide (men løstliggende) stein. Diameter: 4 m. 0,5 m bred inngang i SV del. Åpningen er plassert mellom litt større stein som stikker ut av ringen. Anlagt på tørr, lyngkledd flate ca 30 m Ø for Lånkajávri. Noe svart mose og lav på steinene, som ellers er lite overgrodd og godt synlige.	AUT	Lånkajávri
TROFY	155172	Ildested/teltboplass	Ildestedet er 0,75 x 0,95 meter, og består av 7 synlige neve- og hodestore steiner. Det er overgrodd.	AUT	Lånkajohka
TROFY	155174	Ildested/teltboplass	Rett under eksisterende linje. Ildestedet er 0,7 x 0,9 meter, og består av 8 hodestore, skjørbrante steiner. Det finnes trekull under steinene. Sørvest for ildestedet ligger det en stor kvartsstein.	AUT	Lånkajohka
TROFY	155173	Mulig urgrav	I ei lita ur ved Lånkajohka. Graven er 2 x 1,8 meter og 0,6 meter høy. Den utgjøres av en halvsirkel oppmurte, delvis sammenraste steiner. Ved siden av ligger det ei stor flat helle.	AUT	Lånkajohka
164	143435	Teltring	Teltring med ildested i sentrum. Anlagt på flat, lyngkledd kolle 20-30 m fra et lite vann. Teltringen er ca 4,5 m i diameter. Ildestedet er ovalt og bygd av 7 stein. Ytre diameter: 70-80 cm. Indre: 40-50 cm. Steinene er bevoskt med svart mose/lav og overgrodd av lyng og dvergbjørk, men godt synlige.	AUT	Cearpmatjohka
161	143434	Steinkonstruksjon	Steinoppbygning ved vannkanten. Flate stein lagt oppå hverandre i noenlunde sirkulær form. Ytre diameter: ca 2 m. Indre: 65 cm – 1 m (oval). Høyde: ca 20 cm. Uklar funksjon – sitteplass?	UAV	Lávoriggejávri

TROFY	155175	Skyteskjul	Nær Álbmevárihytta. Strukturen består av to små varder med en høyde på henholdsvis 0,8 og 0,9 meter. De står plassert i ura med ca 2,5 meters mellomrom, men dette mellomrommet kan også ha vært dekket av stein.	UAV	Lávoriggejávri
162	143428	Ildsted	Tilnærmet sirkulært. Ytre diameter: 70-80 cm, indre: 45 cm. Stein i bunn og rundt kanten. Anlagt på lyngkledd flate nært et lite vann. Noe overgrodd av lyng.	UAV	Midtreporten, Návetvuopmi
163	143429	Teltring	Teltring. Oval. Lengde 3,2 m; bredde 2,5 m. Anlagt på lyngkledd flate nær en ansamling av kampestein. Steinene har en del sort lav/mose på seg, og er til dels overvokst av dvergbjørk og lyng.	AUT	Midtreporten, Návetvuopmi
1001	NEI	Nedgravning	Oval nedgravning, mulig urgrav. Anlagt i blokkhavet i Midtreporten, på kanten av lyngkledd tue ca 40 m S for "461 m.o.h.-vannet". Mål: Lengde ca 1 m; bredde 60 cm; dybde 60 cm. Noe innrast i kantene. Mulig "sommergrav", der liket er fraktet ned fra fjellet om vinteren, evt. en grav med innsunket kammer.	UAV	Midtreporten, Návetvuopmi

Kvænangen kommune			Beskrivelse	Status	Lokalitet
GPS/FID	Askeladden	Kulturminne			
176	143409	Ildsted	Ildsted. Sirkulært. Diameter: ca 60 cm. 4 synlige kantstein, resten overgrodd. Trekull under torva. Anlagt på myrlendt, lyng- og gressdekket slette mellom et tjern og en bekk (hiv. 50 og 100 m unna) i en naturlig ferdssåre mellom Navit og Midterporten (og Vaddas gruver). Usikker alder og opphav.	UAV	Nåvetvuopmi
177	143407	Ildsted	Atypisk form. Liten sirkel bestående av en jordfast og 4 andre stein. Indre diameter: 25 cm. Bøyd "streng" på tre steiner forsetter utenfra – muligens naturlig/urelatert. Trekull under torva. Mulig tolkning: kaffebål/midlertidig bål plassert i naturlig form. Anlagt på lav ås kledd med lyng og bjørk.	UAV	Nåvetvuopmi
178	143405	Ildsted	Ovalt, med 2 nedgrodde og 3 synlige stein. Løs skjørbrønt stein oppå torva i midten, ellers svært overgrodd med mose og lyng. Kull i massen. Lengde 50 cm; bredde 30 cm. Anlagt på tørr, lyngkledd terrasse 2 m V for elvekannten.	UAV	Nåvetvuopmi
TROFY	155142	Ildsted/feltboplass	Like ved den eksisterende krafliinja på ei vestvendt flate i skråninga ned mot sørsida av Navitelva. Ildstedet er 0,78 x 0,92 meter, og består av 6 hodestore steiner. Det er en del trekull bevart under steinene.	UAV	Nåvetvuopmi
179	143404	Ildsted	Sirkulært. Diameter 45 cm. Består av 5 litt nedgrodde, men godt synlige stein; en flat, to større og to mindre. Gjenbrukt i nyere tid, men dype lag trekull under torva, helt ned til den siltholdige undergrunnen (8 cm). Anlagt på lyngkledd terrasse under skrent, ca 5 m fra elvekannten.	UAV	Nåvetvuopmi
174	143401	Ildsted	Halvsirkelformet, anlagt intil jordfast stein ca 5 m SV for "3.vannet". Lengde 85 cm; bredde 70 cm. Mye kull i øvre jordlag under torva. De fleste steinene ligger under torva, men er plassert i en tett halvsirkel.	UAV	Tredjevann
173	143400	Varde	Grensemarkør (antakelig). Sammenrast varde bestående av 6-7 stein, anlagt på en naken bergnabb med god utsikt der det er risset inn en X på 10x10 cm. En løs, flat stein som ligger litt nedenfor har antakelig stått på toppen av varden og angitt en retning.	UAV	Kvænangsboth
171	143397	Tjæremile	Sirkulær. Indre diameter: ca 5 m. Dybde: 50-60 cm. Vollene: 1,5-3 m brede. Tjærekanalen starter som en bred, oval fordypning i sentrum av anlegget og munner ut i V, der vollen er på sitt bredeste. Renna er her 80 cm bred og 50 cm dyp. Den renner ut i et rektangulært oppsamlingsområde på ca 1 x 2 m. Mila er anlagt på kanten av en liten, skogkledd kulle, og vollene er tett bevokst med lyng og småbjørk.	UAV	Limflata
172	143399	Fangstgrop	Mulig fangstgrop. Nokså rektangulær, med skarpe hjørner i øvre del av nedgravningen og en klart definert skrå, steinskodd bunn. Mål: Lengde 2,3 m; bredde 1,5 m. D: 90 cm. Anlagt på en liten bakke med NV kortsida mot bakkekanten. Noe usikker, da "vollen" enten består av tuer eller er brutt av tråkk eller rotvelt og det ikke finnes andre fangstgropar i umiddelbar nærhet.	AUT	Limflata
175 (K3)	143327	Tjæremile	Sirkulær. Anlagt lengst NV på terrassekant med blandet bjørk- og furuskog. Ytre diameter: 16 m, dybde: ca 1 m. Vollene er ca 0,5 m høye. Tjærekanal munner ut i NØ.	UAV	Baðaávži
175 (K2)	143395-1	Fangstgrop	Mulig fangstgrop. Sirkulær, men litt utflytende. Anlagt på NV-SØ-gående bakkekam bevokst med blandet bjørk- og furuskog (rett under eksisterende høyspenlinje). Diameter: 1,5 m, dybde 0,4 m.	AUT	Baðaávži
175 (K1)	143395-2	Fangstgrop	Mulig fangstgrop. Oval, uten markerte voller. Indre mål: Lengde 2 m, bredde 1,5 m, dybde 0,8 m. Orientering: N-S.	AUT	Baðávži
	150210	Tjæremile	Sirkulær. Ytre diameter 8 m, indre d. 6 m. Dybde ca 1 m. Renne: 0,5 m bred. Tømrer i forkant; sag og metalltråd brukt.	UAV	Gearbbetvári
035	150212	Tjæremile	Enorm tjæremile, bare observert over elva. Men ble tatt ett punkt på den.	UAV	Gearbbetvári
160	150213	Tjæremile	Tjæremile. Indre konstruksjon 1x4m og 90 cm dyp. Ca 8m ytre diameter, indre diameter ca 6, Vollen omtrent 1 m tykk og varierer fra 20-70cm høy. Oppsamlingsgrop 1x1m.	UAV	Gearbbetvári
033	150210	Tjæremile	Sirkulær. Ytre diameter 8 m, indre d. 6 m. Dybde ca 1 m. Renne: 0,5 m bred. Tømrer i forkant; sag og metalltråd brukt.	NEI	Gearbbetvári
034	NEI	Stolpefundament	Nokså kvadratisk - ca 40 x 40 cm. Steinbygd.	NEI	Gearbbetvári
035	NEI	Stolpefundament	Noenlunde oval steinsamling, ca 1 m x 80 cm.	NEI	Gearbbetvári
160	150212	Tjæremile	Enorm tjæremile, bare observert over elva. Men ble tatt et punkt på den.	UAV	Gearbbetvári
159	150213	Tjæremile	Tjæremile. Indre konstruksjon 1x4m og 90 cm dyp. Ca 8m ytre diameter, indre diameter ca 6, Vollen omtrent 1 m tykk og varierer fra 20-70cm høy. Oppsamlingsgrop 1x1m.	UAV	Gearbbetvári

080	NEI	Steinbu	Kvadratisk. 4 x 4 m, 1 m tykke vegger. Jernovn. Tidl. reg. 1987. Noe sammenrast, men svært godt synlig.	NEI	Gearbøtvári
044	150214	Steinsirkel	10 steiner som utgjør en sirkel. Flat stein på øverste punkt mot N som er litt større, enn de andre. 280 lengde, 185 bredde.	AUT	Russalanlajohka
158	150215	Ildsted/teltboplass	Oval med 5 stein, ca 90x60cm. Mangler stein i V. Godt nedgrodd.	AUT	Russalanlajohka
157	150216	Ildsted/teltboplass	Oval med 6 stein, ca 75x70cm. Helt nedgrodd, mangler stein i NV.	AUT	Russalanlajohka
156	150217	Ildsted med armer/teltboplass	Attetalsildsted med armer. Sirkulært ildsted med 8 stein, ca 85cm i diameter. To armer mot S. Armene ca 150-160cm lange og avsluttes med en 90cm lang steinrad mellom armene. 5 stein i hver av armene, 3 i avslutningen.	AUT	Russalanlajohka
079	150218	Ildsted/teltboplass	Sirkulært. 70/30 cm i diameter (ytte/indre). 5 stein (pluss 1 mindre, løs stein). Flat stein i NV. Nokså nedgrodd, men godt synlig. Synlig kullbit inni - antakelig gjenbrukt.	AUT	Brotvatna
078	NEI	Ildsted og teltring	Flere moderne ildsteder og teltringer.	NEI	Brotvatna
154	NEI	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 7 stein ca 80x70cm. Flat helle i NØ. Overgrodd men brukt i nyere tid.	UAV	Brotvatna
155	150220	Ildsted/teltboplass	Oval med 8 stein ca 90x70cm. Helt overgrodd, en stein fjernet i N.	UAV	Brotvatna
149	NEI	Steinkonstruksjon	Stablede heller. Uklar funksjon, mulig levegge? Rest av oven? Ildsted?	NEI	Brotvatna
150	150222	Steinkonstruksjon	Haug av heller. 160x120cm godt overgrodd med lav 10 m fra elva. Ved en liten haug. Mulig gjemme/grav? Kan være naturlig.	UAV	Brotvatna
151	150223	Gjemme	Gjemme bygd av heller. Ca 1x1m stort rom, en helle fjernet som lodd. Svært overgrodd.	AUT	Brotvatna
152	150225	Gjemme	Gjemme bygd av heller. Ca 1.5x0.8m stort område. Inneholder en knust ølflaske.	UAV	Brotvatna
153	150226	Mulig oven	To rader med stablede heller med knuste heller mellom. Sammenrast stekeovn? Ca 70x70cm stor.	UAV	Brotvatna
043	NEI	Refningsvarde	Peker mot N.	NEI	Russavákkejavrit
148	150228	Ildsted/teltboplass	Uklar form. 4 stein, ca 70x50cm. Kull langt nede i torva. Steinene ser ut til å være flyttet på.	AUT	Russavákkejavrit
077	150229	Teltring	Sirkulær. 2,7 m i diameter. Ca 23 små stein. Steinene har grodd godt ned i torva, men er ikke overgrodde. Ringen er noe omrotaet, men klart definert. Anlagt i litt skrått og humpete terreng, ca 15 m fra vannet.	UAV	Russavákkejavrit
147	150230	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 11 stein, ca 90x70cm. Mye skjærbrent/knust stein. Skadet, omrotaet. Ligger under 132kV linje.	AUT	Russavákkejavrit
042	150231	Steinovn eller gjemme	30x50 cm. 20cm høy. Åpning mot S.	UAV	Russavákkejavrit
TROFY	155161	Ildsted m/teltring	Ildsted og teltring. Ildstedet er 0,91 x 0,52 meter, og består av 8 hodestore steiner. Til strukturen hører også en boasusteinn på 0,3 x 0,25 meter. Omkring ildstedet ligger det 9 hodestore steiner med en diameter på 4,8 meter. Disse utgjør teltringen. Reg av Troms fylkeskommune	UAV	Russavákkejavrit
TROFY	155162	Ildsted/teltboplass	Ildsted. På en rygg nord for Givrejåvri og sør for Russavákkejavrit. Ildstedet ligger 0 – 0,1 meter over bakken og består av 6 hodestore steiner. Det er bevoskt med mose og lyng. Reg. av Troms fylkeskommune	AUT	Russeavákkejavrit
TROFY	155163	Ildsted/teltboplass	Ildsted. På en rygg nord for Givrejåvri og sør for Russavákkejavrit. Ildstedet er 0,5 x 0,5 meter og består av 5-6 hodestore steiner. Steinene ligger jevnt med bakken. Ildstedet er overgrodd med mose og lyng. Reg. av Troms fylkeskommune	AUT	Russeavákkejavrit
TROFY	155164	Ildsted/teltboplass	Ildsted. På en rygg nord for Givrejåvri og sør for Russavákkejavrit og i samme område som en steinovn og et annet ildsted. Ildstedet er 1 x 1 meter og består av 8 hodestore steiner. Det er overgrodd av lyng, gress og mose. Reg. av Troms fylkeskommune	AUT	Russeavákkejavrit
TROFY	155166	Steinovn	På en rygg nord for Givrejåvri og sør for Russavákkejavrit i et område med mye ur. Ytre mål er 1,2 x 1,2 x 0,5 meter (lengde x bredde x høyde). Indre mål er 0,7 x 0,7 x 0,5 meter. Den er lagd av store heller med mye sot på innsida. Toppheila er knekt og har falt inn i oven. Sidene og bakveggen er isolert med torv. Det ser ut til at det kan ha vært steinheller på utsida av torvveggen for å stabilisere disse. Reg. av Troms fylkeskommune	AUT	Russeavákkejavrit
TROFY	155167	Ildsted/teltboplass	Ildsted. På en brink sør for eksisterende linje. Det er 0,6 x 0,6 meter og består av hodestore steiner, 0-0,5 meter. Det er overgrodd av vier, mose og lyng. Reg. av Troms fylkeskommune.	AUT	Russavákkejavrit
TROFY	155169	Ildsted/teltboplass	3 stk ildsted. Ett AUT, to UAV. Reg. av Troms fylkeskommune	AUT/UAV	Russavákkejavrit
076	NEI	Refningsvarde	Flat, spiss helle satt i naturlig bergsprekk. 65 cm høy. Peker mot NNV/SSØ. Noe svartmose nederst. Patrædd en blikkning.	UAV	Russavákkejavrit
143	150232	Ildsted med armer/teltboplass	Ovalt ildsted med 7 stein, ca 90x70cm. To armer mot N. Hver arm består av 3 stein og er 90 og 130cm lange. Overgrodd med gress.	AUT	Russavákkejavrit

144	NEI	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 8 stein, ca 70x70cm. Knust porsellensfat og tefat i ildstedet. Overgrodd med lyng.	UAV	Ruossavákkejavrrit
146	150296	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 9-10 stein ca 100x85cm. Overgrodd med mose og lav. Muligens litt omrotet.	AUT	Ruossavákkejavrrit
145	150301	Ildsted/teltboplass	Oval med 7 stein, ca 75x80cm. Rett under gammel kraftlinje.	UAV	Ruossavákkejavrrit
041	NEI	Steinsetting	Rektangulær steinsetting. 210x270. Steinsatt firkant i SØ hjørne.	NEI	Ruossavákkejavrrit
142	150302	Ildsted med armer/teltboplass	8 stein i ildstedet, ca 80x90cm. En oppsprukket flat helle i V. To 1,8m lange armer mot Ø. Armene består av 7 og 5 stein.	AUT	Ruossavákkejavrrit
141	150303	Ildsted/teltboplass	Oval med 7 stein, ca 80x55cm. Overgrodd med mose og lav, steinene langt nede i bakken.	UAV	Ruossavákkejavrrit
138	NEI	Ildsted/teltboplass	Uklar form, 8 stein. Godt overgrodd, muligens nyere.	UAV	Ruossavákkejavrrit
139	NEI	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 6 stein, ca 60x90cm. Flat stein i SV. Nyere tid.	NEI	Ruossavákkejavrrit
140	150304	Ildsted/teltboplass	Oval årran med 8 stein, ca 100x70cm. Flate stein i SØ og NV. Overgrodd med lyng, dvergbjørk og gress.	AUT	Ruossavákkejavrrit
137	150305	Ildsted/teltboplass	Firkantig årran 70x70cm med 5 stein. Mangler stein i SØ, flat stein i NV. Mulig teltring med 7 stein 4 m i diameter rundt.	AUT	Ruossavákkejavrrit
075	150306	Teltring	Diameter ca 4,5 m. 5 synlige og 4-5 følbare stein. Mulig ildsted i midten, men ingen kull. De fleste steinene er overgrodd av torv og dvergbjørk; ring og evt årran derfor svært vanskelig å definere. Anlagt på tørr flate ca 10 m fra elva.	UAV	Ruossavákkejavrrit
TROFY	155152	Ildsted med armer/teltboplass	Attetallsildsted. Noen hundre meter øst for Brottannshytta. Hele strukturen er 2,2 meter lang og 1,35 meter på det bredeste. Selve ildstedet ligger i nordvest. Armene består av 7 steiner som ender i ca. 2 dørstokksteiner. I dette området finnes det ytterligere tre steiner. Ovenfor den minste sirkelen ligger det en boasåustein med et mål på 0,37 x 0,56 meter. Steinene virker satte og er overgrodd med en del vegetasjon, noe som kan indikere at ildstedet har en viss alder. Reg. av Troms fylkeskommune	AUT	Ruossavággi
TROFY	155153	Ildsted/teltboplass	Ildsted. Noen hundre meter øst for Brottannshytta. Ildstedet er 0,7 x 0,5 meter, og består av 5 hodestore steiner, samt trekull. Reg. av Troms fylkeskommune	AUT	Ruossavággi
TROFY	155154	Steinkonstruksjon	Steinsatt firkant. Noen hundre meter øst for Brottannshytta. Strukturen er en tinnærma kvadratisk firkant på 2,8 x 2,3 meter bestående av steiner. I det sørlige hjørnet strekker det seg ut en halvsirkel av stein som er 0,62 x 0,62 meter. Strukturen har ukjent funksjon. Reg. av Troms fylkeskommune	AUT	Ruossavággi
TROFY	155155	Ildsted med teltring	Ildsted og trolig teltring. Ildstedet ligger ca. 0,5 meter over bakkenivå og består av 5 hodestore steiner. Det ligger en stor flat stein i sør. Ildstedet er bevoskt med mose og gress. Det er ongitt av enkelte stein som sannsynligvis har vært en teltring med en diameter på 5 meter.	AUT	Ruossavággi
TROFY	155156	Ildsted/teltboplass	Ildsted, trolig av nyere dato. Noen hundre meter øst for Brottannshytta. Ildstedet er 0,9 x 0,6 meter, og består av 4 hodestore steiner, samt trekull. Reg. av Troms fylkeskommune	NEI	Ruossavággi
TROFY	155157	Ildsted med armer/teltboplass	Attetallsildsted. Noen hundre meter øst for Brottannshytta. Selve ildstedet er 0,7 x 0,7 meter, og ligger i sør-sørvest. Armene er åpne i nord-nordvest, disse er 1 x 1,7 meter. Ovenfor den minste sirkelen ligger det en boasåustein med et mål på 0,4 x 0,6 meter. Det ligger noe metallskrot i nærheten av strukturen. Reg. av Troms fylkeskommune	AUT	Ruossavággi
TROFY	155158	Ildsted med armer/teltboplass	Attetallsildsted. På ei tørrflate 30 meter nord for eksisterende kraftlinje, i området ved Ruossavággi. Flata fortsetter ca. 15 meter østover før terrenget stiger. 15 meter vest for ildstedet er det myrlendt. Ildstedet er orientert fra sør-sørvest mot nord-nordøst og er bygd opp av steiner med en størrelse på 0,3-0,5 meter i diameter. Hele strukturen er 2 x 1 meter, med en noe uklar avgrensning i nordøst. Ildstedet er bevoskt med mose, lyng og kjerr. Reg. av Troms fylkeskommune	UAV	Ruossavággi
262	150307	Ildsted med armer/teltboplass	5 stein. 70 x 65cm. 4 stien synlige over torva. En kjennes under torva mot sør. Muligens armer mot nord. To steinsynlig mot nordvest og en tredje under torva mellom de to synlige og årranet. Andre armen mot nordøst har en synlig stein, og en til under torva. lengde armer ca 1,1 m	AUT	Ruossavággi
258	150308	Ildsted/teltboplass	6 stein. Ovalt 90 x 80 cm. En flat stein mot sørvest.	AUT	Ruossavággi
259	150309	Ildsted/teltboplass	7 stein. Ovalt 70 x 80 cm. En stein "utenfor" mot sør.	AUT	Ruossavággi
260	150310	Ildsted/teltboplass	6 stein ligger i en rekke. Har muligens vært reist og veltet. Finner kull mellom steinene	AUT	Ruossavággi
261	150311	Ildsted	4 stein. Rektangulært 70 x 60 cm. To av steinene er skjørbrønt. Kaffeål? Ingen naturlig teltplass.	UAV	Ruossavággi
136	150312	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 6 stein, ca 85x90cm. Mangler stein i Ø.	UAV	Ruossavággi
187	148655	Ildsted med teltring	Teltring med ildsted i midten. Diam. 4,5 m. Ildstedet ca 0,6 m i diam., bestående av 6 ganske store stein.	AUT	Ruossavággi

128	NEI	Søppel	Mye hermetikk, keramikk og for eksempel en tre spade omkring og under en større stein. Figjo keramikk fra 40-60tallet. Løkk med innriset "AAS 23/6-68"	NEI	Ruossavaggi
186	148654	Ildsted med teltring	Teltring med ildsted i midten. Teltring ca. 4m i diam. Ildstedet ca. 1x0,7 m.	AUT	Ruossavaggi
185	148653	Ildsted med teltring	Ildstedet er 0,6 m i diam. Og har en boaššu-stein i SSV. Armene i INNØ er ca. 1,5 m lange. Diameter teltring ca. 4 m.	AUT	Ruossavaggi
184	148652	Steinkons/gjemme	Steinkonstruksjon/ilte gjemme. Laget av 7 – 8 steinheller. 1x1 m.	AUT	Ruossavaggi
127/188	148657	Ildsted m armer og teltring	Ildsted med armer. Armer ut begge veier, mot S. og N. Firkantig årran 7 stein, en del skjørbrønt. 90x85cm men flate stein mot N. i ca 40cm til. Armene består av 3-4 stein og er ca 1m lange mot S. 2 stein og 70cm lange mot N. Skadet i V. Sannsynligvis samme som 188/ID 148657	AUT	Ruossavaggi
131	150313	Ildsted/teltboplass	Rektangulært med 7 stein, hvorav 3 er synlige. Ca 75x60cm, kull langt nede. Helt overgrodd, ligger ca 30 m SØ fra mast 191.	AUT	Ruossavaggi
130	150314	Steinsetting	Dråpeformet steinsetting i skråning ned mot myr. Spissen ca mot N. 1,5m lang, 1m bred. Ca 2m unna GPS 129. Begge ca 50m fra mast 191.	AUT	Ruossavaggi
129	150315	Steinsetting	Dråpeformet steinsetting i skråning ned mot myr. Spissen ca mot N. 1,5-2m bred på det bredeste. Består av 20 stein. Ikke noe kull i konstruksjonen.	AUT	Ruossavaggi
189	148658	Steinsetting	Steinsetting. 6 stein lagt oppå stor steinblokk, samt en steinsetting i vest inntil steinblokken. Ungers lek?	UAV	Ruossavaggi
126/190	148660	Ildsted med teltring	6 stein i teltringen, 3m i diameter. 6 stein i ildstedet, 80x70cm flat stein i V. åpent mot Ø. Overgrodd med lyng og lav.	AUT	Ruossavaggi
132	148658	Steinkonstruksjon	Lagt stein på stor stein, 6 stein som ligger på en større. En stein ser ut til å være fjernet utifra lavveksten. S	UAV	Ruossavaggi
183/73	148650	Ildsted med armer/teltboplass	Diam. 0,8 m. Gjengrodd av kjerringris. Mulige steinarmer inne i kjerret.	AUT	Ruossavaggi
182/39	148649	Ildsted med armer/teltboplass	Ildstedet er ca.0,7 m i diameter, armene ca. 1,6 lange. Orientering N-S, med ildstedet i S.	AUT	Ruossavaggi
181	148648	Steinsetting	Steinsetting. Rektangulær steinsetting på stor flat stein samt en halvsirkel ved foten av steinen. Steinsettinga oppå steinen er laget av heller og måler 1,8x1,3 m. Orientering Ø-V. Ungers lek? På sørsiden av steinblokken ligger en buetformet steinsetting, ca. 1,5 m i diam.	AUT	Ruossavaggi
072	150299	Gjemme	Gjemmet: anlagt inntil stor stein (Ø-side). 1 helle satt opp mot "hulrom" i steinen (40-50 cm høy). Flere flate steiner rundt; sammenraste deler av større gjemme, eller arbeidsplass? Arranet: 1,5 m N for gjemmet. Rektangulært. 1 x 1,4 m (60 x 90 cm inni). Flat stein i Ø, høyere stein i S kant.	AUT	Ruossavaggi
038	150300	Ildsted	5 stein i halvsirkel rundt stor stein. 70x65. Kaffeblå?	UAV	Ruossavaggi
037	150316	Ildsted/teltboplass	8 stein, delvis nedgrodd. 90x80. ovalt. 150 m S for linje. På sørlig rygg av dalen.	UAV	Ruossavaggi
040	150317	Ildsted/teltboplass	5 stein. Åpent i Ø-V. 70x75. Kvadratisk.	AUT	Ruossavaggi
135	150318	Ildsted med armer/teltboplass	Ovalt med 10 stein, 85x65cm. En arm to stein ca 80cm lang, den andre en stein ca 40cm. Armene mot NØ. Godt overgrodd men moderne sko i området.	AUT	Ruossavaggi
074	150319	Ildsted med armer og teltring	Ildstedet: rektangulært. 70 x 60 cm. 6 stein, lave/flate i SØ og NV. Armene: 1,7 m lange, 2 x 5 stein. 90 cm avstand ml armene i NØ ende. Teltringen: ca 15 stein. Diameter: 4 m. Noe overgrodd/vanskelig å definere.	AUT	Ruossavaggi
134	150320	Ildsted med teltring	Ildsted med 6 stein. 70x90cm trekantet. Flat helle i SV. Teltringen med 12-13 stein 4m i diameter.	AUT	Ruossavaggi
133	150321	Steinovn	Steinovn bygd av heller og kledt med torv. Ca 60cm høy, 1,4x1,2m stor. Sammenrast på midten. Brukt jerntråd i konstruksjonen.	AUT	Ruossavaggi
180	148643	Ildsted/teltboplass	Ildsted, stein noe flytta på/fjerna? Kan være yngre enn 100 år.	UAV	Ruossavaggi
179/71	148642	Ildsted med armer/teltboplass	Ildsted med steinarmer og boaššu-stein. Tidligere reg.71.	AUT	Ruossavaggi
124	150322	Ildsted/teltboplass	Ovalt årran med 6 stein. Inkludert en helle i S. 75x70cm godt overgrodd. Ca 100-200m fra kraftlinja.	AUT	Ruossavaggi
125	150323	Ildsted/teltboplass	To rekker med tre stein i hver. Åpent mot NØ-SV 85x85cm. Bevokest med lyng og gress. Rett NØ for den gamle linja.	UAV	Ruossavaggi
178	148641	Ildsted med armer/teltboplass	Ildsted med steinarmer. Ildstedet er sirkulært, ca. 0,7 m i diameter. To steinarmer mot øst, ca. 1,2 m lange.	AUT	Ruossavaggi
177	148630	Ildsted med teltring	Ildsted 0,8 m i diam. Noen stein i teltringen, diam. ca 4 m.	AUT	Ruossavaggi
123	150324	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 8 stein, 85x75cm. Godt overgrodd.	UAV	Ruossavaggi

070	NEI	Ildested	Moderne ildsted		NEI	Ruossavággi
122	150325	Ildested/teltboplass	Ovalt med 7 stein, 70x55cm. Godt overgrodd. På rygg ca 100m fra 420kV.		UAV	Ruossavággi
121	150326	Ildested/teltboplass	Ovalt med 5 stein, 75x65cm. Flate stein i V. Overgrodd med lyng og dvergbjørk.		UAV	Ruossavággi
069	NEI	Ildested/teltboplass	Ovalt. 70 x 45 cm. Åpning i N og S. 10 stein. Noe brent, gammelt tre inni - gjenbrukt?		NEI	Ruossavággi
120	150327	Ildested/teltboplass	Består av to rekker steiner med to stein. 85x70cm. Godt overgrodd.		UAV	Ruossavággi
119	150328	Ildested/teltboplass	Ovalt med 7 stein, ca85x70cm. 2m fra elvekant ca 200 m fra kraftlinja. Svært overgrodd.		AUT	Váidejávrri/Baddervann
118	150329	Ildested/teltboplass	Ovalt med 5 stein, 60x65cm. Gressbevakst.		UAV	Váidejávrri/Baddervann
117	150330	Ildested/teltboplass	Ovalt med 5 stein, 160x80cm. Mangler stein i V. Gressbevakst, flat helle i Ø.		UAV	Váidejávrri/Baddervann
116	NEI	Ildested/teltboplass	Ovalt med 6 stein, 100x85cm. I Ø. 5 flate heller. Nyere bruk men kan være eldre.		NEI	Váidejávrri/Baddervann
114	150331	Ildested/teltboplass	Ovalt med 7 stein, 60x50cm godt overgrodd. Ligger på en liten flate litt oppi S-sida av liten dal.		AUT	Váidejávrri/Baddervann
112	150332	Ildested/teltboplass	6 stein, tøyste. Kull under torva, ca 80x80cm. Mulig rest av teltring rundt.		AUT	Váidejávrri/Baddervann
111	150333	Ildested med armer/teltboplass	Ovalt med 6 stein, 90x80cm med en stein lagt midt i. Armer på ca 1,5m ut mot N. Begge armene består av to avlange stein. Teltring med 5-6 stein 4,5m i diameter.		AUT	Váidejávrri/Baddervann
110	150334	Steinovn	Steinovn bygd av heller og kledd med torv. Jernplate til dør og to jernbånd som holder taket oppe. 60cm høy, 160x150cm stor.		UAV	Váidejávrri/Baddervann
113	150335	Ildested/teltboplass	To rekker med stein, åpen mot Ø-V. 65x85cm. 5 stein synlig.		AUT	Váidejávrri/Baddervann
109	150336	Ildested med teltring	5 stein i teltringen ca 3m i diameter. Ildstedet sirkulært med 6 stein og boasåustein i S. 70cm i diameter.		AUT	Váidejávrri/Baddervann
068	NEI	Retningsvarde	Ingen beskrivelse		NEI	Váidejávrri/Baddervann
115	NEI	Bu	Bu bygd mellom stor stein og berget. Ca 1,5m bred og 2m dyp. Planker til vegg og tak. Fyllt med skrot og diverse.		NEI	Váidejávrri/Baddervann
067	NEI	Kjøttgjemme	1m x 1,3m. Dybde 35cm. Noe moderne søppel.		UAV	Geađešvári
108	150337	Ildested/teltboplass	Uklar form, 8 stein, 60x70cm. Muligens røyst. Godt overgrodd, på tørr mo 30 m NV for elva.		AUT	Geađešvári
107	150338	Ildested/teltboplass	Ovalt med 6 stein, 90x70cm. På eide mellom to vann. Godt overgrodd med lyng og lav.		AUT	Geađešvári
106	150339	Ildested/teltboplass	Ovalt med 7 stein 75x65cm. Godt overgrodd med lyng og dvergbjørk. 20m N-for elva.		AUT	Geađešvári
257	155560	Nedgravning/gjemme	Nedgravning med kantsatte heller samt heller til lokk. Mangler eksakte mål men ca. 1x1,5m, dybde 0,5m.		AUT	Geađešvári
104	150341	Varde	Samling med mindre stein rundt en større reist helle. Noe sammenrast, 1m bred og 30 cm høy. Hellen 70x40cm bred.		UAV	Geađešvári
103	155561	Ildested/teltboplass	Nærmere beskrivelse mangler		AUT	Geađešvári
105	150340	Ildested/teltboplass	Ovalt, 7 stein, mangler stein i NØ. 85x65cm. Noe glass i nærheten men veldig overgrodd.		UAV	Geađešvári

Alta kommune		Kulturminne	Beskrivelse	Status	Lokalitet
GPS/FID	Askeladden				
FIF	137966	Grop/gjemme	Rektangulær forskenking, 0,8x0,5m, orientert NV-SØ, kantsatt med heller. Store heller på bakken vest for gropa. Kan være lignende grop rett vest for den registrerte, men den er veldig overgrodd og usikker. Beliggenhet på tørr bakkekam i myrlendt område.	AUT	Loahccavággi
035	150543	Ildsted/teltboplass	6 synlige stein. Trekull. 80x70 . Rektangulær.	AUT	Loahccavággi
036	150546	Ildsted/teltboplass	Ovalt. 70 x 45 cm. Åpning i N og S. 10 stein. Noe brent, gammelt tre inni, gjenbrukt?	UAV	Loahccavággi
102	150547	Grop/gjemme	Rektangulær grop som er delvis steinsatt, ca 170x70cm med en mulighet for at det er to groper på ca 70x70cm og ca 30cm dyp. Mye heller rundt som kan ha ligget over. På en tørr rygg ca 100m fra elva og 20-30m fra mastepunkt.	AUT	Loahccavággi
252	150548	Ildsted/teltboplass	7 stein. Ovalt 70 x 80 cm. Nesten fullstendig overgrodd.	AUT	Loahccavággi
251	NEI	Teltring	Teltring med ildsted uten årran. Muligens moderne, noe jernskrap og hermetikk.	NEI	Loahccavággi
250	150551	Teltring med ildsted	Ildsted med 5 stein, ovalt 55 x 60 cm. Noe dvergbjørk vokst over. Kull i øverste lag, noe trebiter rundt. Mellom eksisterende linjer. Teltring med diameter 3 m. Teltringen er mer overgrodd enn ildstedet, muligens gjenbruk.	UAV	Loahccavággi
172	148723	Ildsted/teltboplass	Steinsatt, 7 steiner synlige. Diam.0,6m.	AUT	Loahccavággi
171	148721	Ildsted/teltboplass	Steinsatt. Diam.0,6m.	AUT	Loahccavággi
170	148720	Ildsted/teltboplass	Steinsatt. Ikke alle stein synlig, og en stein tydelig flytta på. Laga av flate stein. Diam. 0,7m.	AUT	Loahccavággi
168	148684	Ildsted/teltboplass	Steinsatt m. 7 stein. Diam.0,7m.	AUT	Loahccavággi
253	150552	Ildsted/teltboplass	6 stein. Sirkulært 90 cm i diameter. 5 stein synlig	AUT	Loahccavággi
254	150554	Ildsted/teltboplass	5 steiner hvorav 3 synlige stein. Ovalt 75x70cm. En avlang stein mot vest 65 x25 cm. 2 synlige mindre stein i sør og øst.	AUT	Loahccavággi
169	148666	Ildsted/teltboplass	Steinsatt, 3 stein synlig. Diam.0,6m.	AUT	Loahccavággi
173	148724	Ildsted/teltboplass	Steinsatt, 5 steiner synlige. Diam.0,6m.	AUT	Loahccavággi
256	150556	Ildsted/teltboplass	7 stein. 75 x 80 cm. Godt overgrodd.	AUT	Loahccavággi
066	150557	Ildsted/teltboplass	Ovalt. 70 x 55 cm. Mulig teltring rundt; jevnt spredte steiner i ring med 4,5 m i diameter rundt ildstedet.	AUT	Loahccavággi
100	150558	Ildsted/teltboplass	Ovalt, 60x55cm, 5 stein. Godt overgrodd.	AUT	Loahccavággi
255	150559	Kjøttgjemme	Ytre diameter 2,5 x 2 m. Indre diameter 1 x 0,5 m	AUT	Loahccavággi
098	150561	Kjøttgjemme	Kjøttgjemme i rullesteinsur. Ca 1 m i diameter og 0,5 m dyp. 4 kjøttgjemmer i en halvsirkel.	AUT	Loahccavággi
097	150565	Kjøttgjemme	Kjøttgjemme i rullesteinsur. Ca 1 m i diameter og 0,5 m dyp. 4 kjøttgjemmer i en halvsirkel.	AUT	Loahccavággi
096	150566	Kjøttgjemme	Kjøttgjemme i rullesteinsur. Ca 1m i diameter og 0,5 m dyp. 4 kjøttgjemmer i en halvsirkel.	AUT	Loahccavággi
095	150567	Kjøttgjemme	Kjøttgjemme i rullesteinsur. Ca 1m i diameter og 0,5 m dyp. 4 kjøttgjemmer i en halvsirkel.	AUT	Loahccavággi
034	150568	Ildsted/teltboplass	6 stein. Mulig åpning i sør. 85x75cm. Sirkulært.	AUT	Loahccavággi
033	150569	Ildsted/teltboplass	7 stein. Overgrodd. Liten åpning i N og S. 75x75.	AUT	Loahccavággi
093	150570	Ildsted/teltboplass	Sirkulært, 80x70cm med 7 stein ca 200m fra kraftlinja, mellom mindre urer. Svært overgrodd.	AUT	Loahccavággi
094	150571	Grop/gjemme	Grop 90x80cm store stein i kantene. En stein rast ned i midten. Mulig melkegjemme.	AUT	Loahccavággi
101	NEI	Kilde	Kilde som forer bekken som renner gjennom boplassen.	NEI	Loahccavággi
065	150572	Ildsted/teltboplass	Ovalt. 80 x 70 cm. 9 stein, inkl. en flat utenfor/inntil V kant.	AUT	Loahccavággi
032	150573	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 6 stein, 90x80cm. I relativt våt myr under kraftlinja.	UAV	628 topp
092	150576	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 6 stein. 70x65cm. Godt overgrodd på liten rygg mellom kjørespor og kraftlinjen.	AUT	628 topp
031	150577	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 7 stein, 80x75cm. To rader med tre stein, liten stein i Ø. Åpning i V. Godt overgrodd.	AUT	Joalosjávril/Isvatnet
030	150579	Varde	Varde av 8 mindre stein på stor stein ca 35cm høy.	UAV	Joalosjávril/Isvatnet
091	150580	Ildsted/teltboplass	Rektangulært, ca 90x60cm, 8 stein. Flat stein i NV. Ligger på tørr mo ved bekk, ca 100 m fra kjøresporet.	AUT	Joalosjávril/Isvatnet
029	150583	Varde	Veimarkør 20x30cm stor stein reist på en jørdfast stein. 4m N-for kjøresporet.	UAV	Joalosjávril/Isvatnet
064	150585	Ildsted/teltboplass	Ovalt. 120 x 85 cm. 7 stein, derav 5 synlige på overflata.	AUT	Joalosjávril/Isvatnet
082	150587	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 6 stein, 85x65cm. Helt nedgrodd, kull ned mot steril grunn.	AUT	Joalosjávril/Isvatnet
FIF	137968	Ildsted/teltboplass	To rader med 2 hodestore stein. 0,4x0,7m.	AUT	Joalosjávril/Isvatnet
167	NEI	Ildsted	Sannsynligvis moderne.	NEI	Joalosjávril/Isvatnet

081	150589	Illdsted/teltboplass	Firkantig, 75x70cm med 10 stein. Mye knust stein. Muligens skadet under byggingen av den gamle linja? 26m øst for mast 151.	AUT	Joalosiávrri/Isvatnet
090	NEI	Illdsted/teltboplass	Ovalt, 90x50cm med 6 stein. En stein litt utenfor, rester av brent tre.	NEI	Joalosiávrri/Isvatnet
089	150591	Varde	Haug av stein på en liten topp. 50cm høy, 110cm bred i bunnen. Godt overgrodd og mye mose rundt bunnen.	UAV	Joalosiávrri/Isvatnet
083	NEI	Illdsted/teltboplass	Ovalt med 6 stein. 80x60cm, godt overgrodd. Brukt i nyere tid.	NEI	Joalosiávrri/Isvatnet
087	150592	Illdsted/teltboplass	Ovalt med 7 stein. 70x65cm. Overgrodd.	UAV	Joalosiávrri/Isvatnet
088	150595	Skyteskjul	Steinsirkel ca 1,8m x 2,2m. Åpning mot vannet i SSV ca 20m unna. Ca 20 cm høy. Stein lagt rett på berget. Har rast litt i N. Åpningen ser muligens ut til å peke mot en stor stein i horisonten.	AUT	Joalosiávrri/Isvatnet
086	150596	Illdsted/teltboplass	Ovalt med 6 stein, 90x80cm. NV for vannet på en topp. Mangler stein i S. Svært overgrodd.	AUT	Joalosiávrri/Isvatnet
085	150597	Illdsted/teltboplass	Ovalt med 6 stein, 70x65cm. På tørr topp ved vannet. Mangler stein i V. Vannet i NV. Svært overgrodd.	AUT	Joalosiávrri/Isvatnet
084	NEI	Illdsted/teltboplass	Ovalt med 7 stein, 90x75cm. Overgrodd på tørr mo ved vannet.	NEI	Joalosiávrri/Isvatnet
028	150600	Illdsted/teltboplass	7 store stein. Mulige armer, og mulig teltring. Ca 2m fra mastepunkt.	AUT	Joalosiávrri/Isvatnet
080	150601	Illdsted/teltboplass	Rektangulært med 10 stein, mangler stein i NV. 60x90cm svært overgrodd.	AUT	Joalosiávrri/Isvatnet
079	150602	Illdsted/teltboplass	Ovalt, 70x65cm, 6 stein. Mangler stein i V. Svært overgrodd.	AUT	Joalosiávrri/Isvatnet
249	150603	Illdsted/teltboplass	Ovalt 70 x 65cm. Fullstendig overgrodd. 2 stein synlig, ellers vises det som en forhøyning.	AUT	Joalosgorsa
077	150604	Illdsted/teltboplass	Firkantet, 75x70cm, med 6 stein. Overgrodd med mose og gress. I liten dal Ø-for elva.	UAV	Joalosgorsa
078	150605	Illdsted/teltboplass	Ovalt, 70x60cm, med 7 stein. Flat stein i SV. Godt overgrodd.	UAV	Joalosgorsa
075	150606	Teltring med illdsted	9 stein i teltringen, ca 3.5m i diameter. Illdsted 65x55cm og med 8 stein, gjenbrukt.	UAV	Joalosgorsa
076	150607	Illdsted/teltboplass	Firkantig med 6 stein, 60x65cm. Helt overgrodd. Ligger rett ved elva.	AUT	Joalosgorsa
248	150618	Illdsted/teltboplass	Ovalt 70 x 60 cm. 5 stein.	UAV	Joalosgorsa
027	150619	Kjøttgjemme	Oval nedgravning i ur. L: 120 cm; B: 80 cm; D: 80 cm.	AUT	Joalosgorsa
074	NEI	Skyteskjul/levegg	Skyteskjul eller levegg bygd av stående heller. L-formet med spiss mot N. Veggene 1,5m lange og opptil 60 cm høye. Nyere tid.	NEI	Joalosgorsa
073	150620	Steinkonst.	Reist helle som er slått i stykker. Ville vært ca 40cm høy og 25-30cm bred. Synlig NØ-SV.	UAV	Joalosgorsa
062	NEI	Varde	Store heller satt på høykant i vinkel. Påsatt 2 reinskaller m horn, 8 separate horn og 2-3 splittede bein. Flere spritflasker gjemt under/inni.	NEI	Joalosgorsa
246	150621	Illdsted/teltboplass	6 stein. Tilnærmet sirkulært 75cm i diameter.	UAV	Čorroláddot
072	150623	Varde	To store stein som ligger på en større stein. Steinene ligger i retning NØ. Godt overgrodd.	UAV	Čorroláddot
175	149003	Illdsted/teltboplass	Illdsted. Består av 7 ganske store stein. Diam 0,7m.	AUT	Čorroláddot
174	149002	Illdsted med armer/teltboplass	Illdstedet steinsatt med 7 stein, diam 0,7m. "Armer" 1x1,3m. Orienteret N-S med armer i S.	AUT	Rávdojohka
176	137972	Kjøttgjemme	Kjøttgjemme. Steinrøys med indre grop. Yttre mål diam 3,5m, indre mål diam 1,5m. Dybde grop: 0,7m.	AUT	Rávdojohka
FIF	137971	Grop/gjemme	Rektangulær grop, 0,5x0,4m, 0,3m dyp. Foret med kantstilte heller. Stor flat stein vest for gropa som nylig er lagt over. Gammel oterfjøl og en flaske sprit i gropa.	AUT	Rávdojohka
FIF	137969	Illdsted m armer/teltboplass	Illdstedet 0,7x0,6m, armer 1m lange m 1 meters avstand	AUT	Rávdojohka
FIF	137972	Kjøttgjemme	Stor røys, 4m i diam. Grop 2x1,5m, 1m dyp.	AUT	Rávdojohka
071	150624	Illdsted	Firkantig, 60x80cm med 4 stein. På berg.	AUT	Rávdojohka
070	150625	Illdsted/teltboplass	Ovalt, 80x60cm, 10 stein. I N-del av årran en flat stein. Overgrodd med lyng og lav. På tørr mo.	AUT	Rávdojohka
245	150626	Illdsted/teltboplass	Ovalt 100 x 70cm. 7 store stein. En flat stein rett sør. Informantopplysninger sier at stedet er brukt i 1925, og at en person er født her.	UAV	Rávdojohka
166	149011	Røys	Steinrøys/steinlegning. Diam. 3,5m, høyde 0,3 m. Sannsynligvis nyere tid.	NEI	Ovlinvárr
165	149010	Røys	Steinrøys. Diam. 4m, høyde 0,5m. Sannsynligvis nyere tid	NEI	Ovlinvárr
164	149008	Varde	Steinvarde	UAV	Ovlinvárr
163	149007	Varde	Steinvarde	UAV	Ovlinvárr
162	149005	Varde	Steinvarde	UAV	Ovlinvárr
026	150630	Illdsted/teltboplass	Ovalt, 80x85cm, 7 stein. Steinene dypt i bakken og svært overgrodd. Ligger under den gamle kraftlinja.	AUT	Bierajávri
069	NEI	Illdsted	To nyere illdsted. Ett med 15 stein 60x40cm og ett røyst 1m unna første 8 stein. Hermetikk og glass i området.	NEI	Bierajávri

068	150631	Ildsted	Ovalt, 45x50cm, 9 stein. Overgrodd med lav og mose. Ligger i skråning mot bekken.	AUT	Bieråjvri
067	150632	Ildsted/teitboplass	5 stein, 70x65cm. Åpning mot N.	UAV	Bieråjvri
025	150633	Ildsted/teitboplass	Sirkulært, 80 cm i diameter. Ca 8 stein (noe brent/sprukket).	AUT	Ovlinjåvri
063	150637	Kjøttgjemme	Mulig kjøttgjemme. 1,5x1 m stor forsinking i rullesteinsur. Antydning til oppbygning i nedre kant. Kan være natur.	AUT	Ovlinjåvri
024	150638	Kjøttgjemme	Oval nedgravning i ur. L: 1,25 m; B: 1,1 m; D: 75 cm.	AUT	Ovlinjåvri
022	150639	Ildsted/teitboplass	Ovalt, 90 x 120 cm. 8 store stein.	UAV	Ovlinjåvri
021	150641	Ildsted/teitboplass	Ovalt, 90 x 100 cm. 9 "hodestore" stein. Et par rustne tønnebånd ved siden av.	UAV	Ovlinjåvri
064	150643	Ildsted/teitboplass	Rektangulært/ovalt, 120x80cm, med 12 stein. Svært overgrodd fremstår som en mosegrodd forhøyning.	AUT	Ovlinjåvri
065	150645	Ildsted/teitboplass	Rektangulært, 14 stein, 100x75cm. Store skjørbrante stein. Overgrodd med mose og gress.	AUT	Ovlinjåvri
066	150647	Ildsted/teitboplass	Rektangulært med 11 stein, 90x100cm. Flat helle i N. Overgrodd men med hermetikk og glass i området.	UAV	Ovlinjåvri
062	150648	Ildsted/teitboplass	Rektangulært, 70x75cm, 7 stein, mangler stein i N. Gressbevakst.	UAV	Ovlinjåvri
020	150649	Ildsted/teitboplass	Nær sirkulært. 85-90 cm i diameter. 12 stein, de fleste overgrodd av mose/lyng. Kull.	AUT	Ovlinjåvri
019	150650	Ildsted/teitboplass	Store stein. Åpen i N. 90x80. Ganske høy. Litt stein omkring.	AUT	Ovlinjåvri
055/FIF	137962	Ildsted med armer/teitboplass	Ildsted registrert av Finnmark fylkeskommune.	AUT	Ovlinjåvri
057	150655	Ildsted/teitboplass	Sirkulært, 11 stein, 70 cm i diam. Brukt i nyere tid, brent ved i nærheten. Ligger 10m fra bekk.	UAV	Ovlinjåvri
058	NEI	Ildsted/teitboplass	Ovalt, med 11 stein. 70x80cm. Brukt i nyere tid.	NEI	Ovlinjåvri
056	NEI	Ildsted/teitboplass	Ovalt, 70x60cm, 9 stein. Ligger lavvustenger litt unna.	NEI	Ovlinjåvri
059	150656	Ildsted/teitboplass	Ovalt årran, 75x60cm, 7 stein. Svært nedgrodd. På tørr mo ved myr 100m NV fra kraftlinja.	AUT	Ovlinjåvri
061	150657	Steinkonst.	Samling med stein, 120x80cm, 30cm høy. Stolpefundament?	UAV	Ovlinjåvri
060	150659	Ildsted/teitboplass	Ovalt, 90x70cm, 8 stein. Svært overgrodd. Rett ved 059.	AUT	Ovlinjåvri
054	150660	Ildsted/teitboplass	Ovalt, 90x65cm, 8 stein. Store skjørbrante stein. På tørr rygg 10-15m fra kjørespor.	AUT	Ovlinjåvri
053	150661	Ildsted/teitboplass	Firkantig, 7 stein, 70x70cm Skjørbrant stein.	UAV	Ovlinjåvri
FIF	137965	Kjøttgjemme	Grop 1x0,8m, 0,4m dyp.	AUT	Ovlinjåvri
FIF	137970	Kjøttgjemme	Grop 1x1m, 0,7m dyp.	AUT	Ovlinjåvri
FIF	137973	Ildsted m teltring	Diam ildsted 0,8m, diam teltring 5m.	AUT	Ovlinjåvri
017	155556-1	Fangstgrop	Spiss oval, åpen mot bakkekant i V kortside. L: 170 cm; B: 70 cm; D: 30-80 cm. På toppen av tørr rygg.	AUT	Cihkanvuopmi
018	155556-2	Fangstgrop	Spiss oval, åpen mot bakkekant i V kortside. L: 180 cm; B: 90 cm; D: 65 cm. På toppen av tørr rygg.	AUT	Cihkanvuopmi
052	NEI	Ildsted/teitboplass	Firkantig, 7 stein, 80x70cm. Brukt i nyere tid.	NEI	Cihkanvuopmi
244	NEI	Løsfunn	Trekasse, 55x40x20cm. Mangler en planke, ser ut til å være plassert her. Mulig gjemme?	NEI	Stuora Suoljåvri
016	150662	Ildsted/teitboplass	Kantete oval, 60 x 100 cm. 12 stein, noen skjørbrante. Stor stein i Ø.	AUT	Stuora Suoljåvri
061	150663	Teltring	Sirkulær, 2,2 m i diameter. Stein lagt tett i sirkel (kun langs randen - ingen utenfor/inni).	AUT	Stuora Suoljåvri
051	150664	Ildsted/teitboplass	Uklar form. I hvert fall 8 stein, 100x90cm. Svært overgrodd.	AUT	Stuora Suoljåvri
160	NEI	Ildsted/teitboplass	Steinsatt ildsted. Diam. 0,7m. Sannsynligvis yngre enn 100 år.	NEI	Mohkkejåvri
059	150666	Varde	80cm lang, 50cm høy. Peker mot NV. Ligger på større stein.	UAV	Ellejåvri
050	150667	Ildsted/teitboplass	Ovalt, 60x50cm med 6 stein. Steinene godt overgrodd men ildstedet er gjenbrukt.	UAV	Ellejåvri
049	150668	Ildsted m teltring	Ildstedet har to rekker stein. 7 synlige stein og ytterlige 2 under torva. Ligger i en teltring med 8-9 stein og en diameter på 2,5-3m.	AUT	Ellejåvri
042	150669	Kjøttgjemme	Tørmurt Kjøttgjemme i ur. Ytre mål 3x3m, indre 1,5x1,5m, 70-80cm dyp. Ca 150 m fra bekken 1,5 km fra Holmvann og rett VNV for toppen.	AUT	Ellejåvri
048	150671	Kjøttgjemme	Lite kjøttgjemme. 7 stein med en åpning imellom på 60x40cm.	AUT	Ellejåvri
047	150672	Steinsirkel	Mulig steinsirkel. 6 store stein og 3 mindre, ca 4m i diameter åpning mot V. Mulig naturlig.	UAV	Ellejåvri
060	150673	Varde	To steiner stablet på en større stein. 30 cm høy.	UAV	Vuossogålvári
045	150675	Steinkonst.	2 store stein 100x40cm med mindre stein lagt på tvers oppå.	UAV	Vuossogålvári
150692	150692	Ildsted	Rektangulært, 0,7x0,5m. 9 synlige stein	UAV	Vuossogålvári
145341	145341	Ildsted	Rektangulært, 0,7x0,5m. 10 synlige stein.	UAV	Vuossogålvári
046	150676	Ildsted/teitboplass	Ovalt, 90x60cm, 7 stein. To stein muligens flyttet på. Godt overgrodd med mose og lav.	AUT	Vuossogålvári

040	150677	Idsted/teltboplass	Rektangulært årran 75x65cm 11 stein, en stein lagt inn i midten. Mangler stein i SV. Godt overgrodd, ligger på tørr rygg mellom kjørespor og Krokavann.	UAV	Mohkkejåvri
009	150679	Idsted	Mangler nærmere beskrivelse	UAV	Mohkkejåvri
041	150680	Idsted	Mulig, 8 stein, omroet. Noe kull ved jordborstikk.	UAV	Mohkkejåvri
036	150681	Idsted	Firkantig, 70x70 cm med 10 stein. Muligens nyere tid.	UAV	Mohkkejåvri
010	NEI	Idsted	Samling med nyere idsteder.	NEI	Mohkkejåvri
037	150684	Idsted/teltboplass	Ovalt, 80x85 cm med 10-11 stein. Rusten hermetikkboks 3 m unna.	UAV	Guhkesjåvri
038	150685	Idsted/teltboplass	Rektangulært, 60x75 cm med 7 stein. Svært overgrodd.	AUT	Guhkesjåvri
058	150687	Steinkonst.	Røys, ca 1m fra kjørespor. Løfester stein, 30cm høy oval form, ca 2x1,3m. Ganske overgrodd.	UAV	Guhkesjåvri
242	150693	Idsted/teltboplass	Ovalt, 80x90 cm stort med 9 stein, hvorav 5 er synlige. Muligens gjenbrukt en del rusten hermetikk i området.	UAV	Guhkesjåvri
241	150694	Idsted/teltboplass	Tiinnærmet rektangulært, 60x 65 cm stort. 6 stein hvorav 2 er synlige. Resten overgrodd.	AUT	Guhkesjåvri
240	150695	Idsted	Ovalt, 90x100 cm med 12 store stein, hvorav 3 er skjørbrante. Overgrodd men brukt i nyere tid.	UAV	Guhkesjåvri
008	150696	Idsted/teltboplass	Mangler opplysninger.	UAV	Guhkesjåvri
057	150688	Kjøttgjemme	Tørrmurt inntil stor stein(V-for). To vegger. 100x60cm stort rom. Overgrodd med mose og lav.	AUT	Oksetjønnna
039	150689	Idsted	Sirkulært, 60 cm i diameter. 7 stein, litt overgrodd.	UAV	Oksetjønnna
056	NEI	Tuft	Tuff/ruin. En del gulv/gulvbjelker bevarert samt sylstein. 3,2x4m.	NEI	Oksetjønnna
055	150690	Idsted	Ovalt, 60x80cm store flate stein i endene. Brukt i nyere tid. På tørr flate 10m fra kjøresporet.	UAV	Oksetjønnna
014	NEI	Idsted/teltboplass	Ovalt, 60x70cm, 7 stein, hvorav 3 skjørbrante. Flat stein i V. kant. Gjenbrukt i nyere tid, trebiter synlig.	NEI	Oksetjønnna
013	150691	Idsted	Sirkulært, 5 stein, ca 60cm i diameter. En stein i SØ er flyttet, overgrodd. Ca 3 m SØ for kjørespor.	UAV	Oksetjønnna
012	NEI	Idsted	Uklar form, enten et stort ovalt idsted 120x80cm eller to mindre, 13 stein. Noe omroet, brukt i nyere tid?	NEI	Heastajåvrejohka
011	NEI	Idsted/teltboplass	55x55, sirkulært. Stein i midten. 2m fra kjørespor. Kull.	NEI	Heastajåvrejohka
335	57386	Røys	Mulig gravrøys, opprinnelig reg. på 80-tallet, men da usøyaktig stedfesta. Diameter ca. 4 m, høyde ca. 0,4 m. Klart markert. Bevokest med mose og trær. Røysa er bygget av mellomstor og stor bruddstein. Den ser ut til å være noe omroet.	AUT	Eibymoene
2012034	150869	Idsted	Idsted anlagt på en helle, med 7 stein ovalt 50 x 60 cm.	UAV	Eibymoene
2012036	150872	Idsted	Idsted anlagt på en helle, med 5 stein ovalt 90 x 80 cm.	UAV	Eibymoene
2012035	150874	Idsted	Ovalt idsted 80 x 90 cm anlagt på en helle, 6 stein	UAV	Eibymoene
2012005	NEI	Krigsminne	Tolv store tufter, stammer mest sannsynlig fra krigen, da tyskerne skal ha hatt lager og forlegning i området.	NEI	Øvre Stengelse
2012001	150876	Gammetuft	Mulig sirkulær gammetuft, 6m i diameter, 60 cm brede voller, ca 30 cm høye. Kull i midten ved stikking med jordbor, ligger på kanten av gammel elvevoll, ca 20 m fra veien.	AUT	Øvre Stengelse
2012002	150878	Gammetuft	Mulig Sirkulær gammetuft 4 m i diameter, 60 cm brede voller, ca 20 cm høye. Kull ved stikking med jordbor mot midten av tufta.	AUT	Øvre Stengelse
2012003	150883	Kullgrop	Forsenkning med kull i bunn omgitt av tuer og mindre forsenkniger. Ytre mål: 1. Bunnform: Sirkulær. Mulig naturlig.	UAV	Øvre Stengelse
2012004	150884	Kullgrop	Forsenkning med voller og kull i bunn. Ytre mål: 1,2. Bunnform: Sirkulær	UAV	Øvre Stengelse
2012038	150888	Idsted	Ovalt idsted 90 x 70 cm stort med 8 stein.	UAV	Nedre Stengelse
2012039	NEI	Steinkonst.	Steinblokk som det er lagt en stein på.	NEI	Ráippis
2012040	NEI	Steinkonst.	Steinblokk som det er lagt to stein på.	NEI	Ráippis
2012041	NEI	Steinkonst.	To steinblokker som det er lagt stein på. Ligger ca rettning NV.	NEI	Ráippis
004	150890	Steidi	Mulig siedi. 80cm stor stein, svært glatt på N siden, muligens påsmurt fett? Liggende steinhelle i S ca 1mx60cm.	UAV	Hestvannet
003	150892	Gjemme/varde	Mulig gjemme/varde. Ca 1m lang, 90cm bred og 30 cm høy	UAV	Hestvannet
002	150894	Gjemme	Mulig gjemme. Ca 90 lang, 60 bred og 90 cm høy.	UAV	Nydammen
2012043	150906	Ledegjerde	Fjorten stolpefundament, muligens fra et ledegjerde, sperrer delvis av en rygg mellom et vann og bratt berg.	AUT	Ráippis
2012042	150907	Idsted/teltboplass	Firkantig, 70 cm i diameter. bygd av 8 stein, helle Ø for arran.	UAV	Ráippis

243	150692	Ildsted/teitboplass	Rektangulært ildsted 75x50 cm stort med 9 synlige stein. Tynt jordsmonn. Ligger på sørsiden av Vuomesisvåri. Sikt mot S.	UAV	Vuomesisvåri
007	150697	Ildsted/teitboplass	70x57, ovalt. 11 stein lagt rundt og en stor stein i midten. På lyngkolle over myr.	UAV	Gurpmotjohka
239	NEI	Ildsted	Ovalt, 75x70 cm med 13 stein.	NEI	Gurpmotjohka
238	150698	Ildsted/teitboplass	Sirkulær 65cm i diameter med 9 stein.	UAV	Gurpmotjohka
006	NEI	Ildsted	Mulig - sannsynligvis natur.	NEI	Gurpmotjohka
005	150699	Ildsted/teitboplass	Mangler nærmere beskrivelse.	UAV	Gurpmotjohka
237	150700	Ildsted/teitboplass	Ovalt, 70x75cm med 5 store stein. Ganske overgrodd.	AUT	Gurpmotjohka
004	NEI	Stor stein	Mulig sidedi.	NEI	Nållovåri
236	150701	Ildsted/teitboplass	Ovalt, 70x55cm med 6 stein.	UAV	Nållovåri
003	NEI	Røys	Sannsynligvis natur	NEI	Nållovåri
235	150702	Ildsted/teitboplass	Rektangulært, 80x80cm stor med 10 stein. Flat helle i nord. Gjenbrukt i nyere tid.	UAV	Nållovåri
002	150703	Ildsted/teitboplass	Mangler nærmere beskrivelse.	UAV	Nållovåri
2012033	150909	Ildsted/teitboplass	Sirkulært ildsted, 1 m i diameter. 10 Store stein.	UAV	Skoaddovåri/Skoddavarre
2012032	150911	Ildsted/teitboplass	Rektangulært, 70x80 cm stort. bygd av 11 stein, mulige armer.	UAV	Skoaddovåri/Skoddavarre
2012033	150912	Ildsted/teitboplass	Sirkulært, 70 cm i diameter. bygd av 10 stein, mulige armer.	AUT	Skoaddovåri/Skoddavarre
2012037	149785	Tjæremile	Tjæremile, ytre diameter ca 5 m. indre ca 2 m. ytre høyde på vollene ca 50 cm, dybde ca 1 m. Renne ut mot Ø ca 1m bred og ca 2m lang.	UAV	Skillemoen
2012007	150914	Ildsted/teitboplass	Ovalt ildsted med 9 stein. 60 x 70 cm stort. I bjørkeskog litt inn fra elva.	UAV	Kilistrømmen
2012008	NEI	Aktivitetssomr.	Rester av en støyjernsøvn, fundamentert på tegl og rullestein. En grop med rester ev to brente stokker og ymse annet jern spredt over ett område på ca 4 x 4 m. Mulig brannomt, mye kull.	NEI	Kilistrømmen
2012009	150915	Varde	3 stein lagt oppå en større stein, ca 60 cm høy, 1 m med steinblokka.	UAV	Kilistrømmen
2012010	NEI	Reist stein	En reist stein 40 cm høy og 40 cm bred. flat spiss stein. Muligens naturlig.	NEI	Kilistrømmen
2012011	150916	Varde	Varde av 4 store stein på toppen av to flyttblokker som ligger ved siden av hverandre. 70 cm bred og 40 cm høy med flyttblokkene ca 130 cm høy.	UAV	Kilistrømmen
2012012	150917	Varde	Varde av 4 store stein på toppen av to flyttblokker som ligger på toppen av hverandre. 70 cm bred og 50 cm høy.	UAV	Kilistrømmen
2012013	150921	Ildsted	Rektangulært ildsted av 11 stein, 80 x 65 cm. På en liten bergrygg ved en bekk.	UAV	Kilistrømmen
2012032	143047	Skiferbrudd	Skiferbrudd, store avfaldinger mot dalen i S. En liten grunnmur rett innenfor dungene, etter en hytte e.l. Mange brudd og i skråningen og det er bygd veier opp til dem.	NEI	Nedre Skårdalen
2012031	143043	Ildsted/teitboplass	Sirkulært, 65 cm i diameter med 6 synlige stein i størrelse 20 x 15 cm. Ganske overgrodd med mose og lav.	AUT	Stuora Boara/Store Borras
2012030	143042	Steinkonstruksjon	3 x 1,7 m stor røys av heller, sammenrast levegg. På N-siden ligger det et ildsted. Noe bein, glass og rusten hermetikk.	NEI	Boarajávrrit/Borrasvannan
1 - 019		Ildsted	Ovalt ildsted, 90 x 110 cm. Fyllt med små, runde stein (10-15 cm), antakelig fra elva. Brukt/gjenbrukt i nyere tid (noe synlig kull), men svært nedgrodd i torva. Tett og kompakt kullag - kullprøve tatt ut. Frodig lyngslette (tidl. dyrket?) på elvevallen. Skog/trær rundt.	UAV	Transfarelv rigg
Ukjent	150934	Ildsted	Ildsted, 6 stein. Forkullede trekubber oppå torva. Staur (lavostenger?), blikkboks, trestige, firkantede stolper, metallstrenger, avis datert 29 juni 1987 1-4 m N for ildstedet.	NEI	Buoskkasvåri/Kvannfjellet
Ukjent	150929	Ildsted	7 stein pluss 1 stein like N for ildstedet. Noe avsagd gammel ved oppå torva, inni og like N for ildstedet. Steinene ligger noe nedi mosen/lyngen.	NEI	Buoskkasvåri/Kvannfjellet
Ikke lagret 1		Ildsted	Rektangulært ildsted. L (Ø-V): 120 cm; B:80 cm. 12-15 stein, de fleste flate. En stor, avlang, flat stein er lagt over midten av ildstedet. 0.5 m høy jordfast stein i NNW. Noe jern V i ildstedet. Oppsagd ved 3 m østover. GPS 3 m misvisning. Anlagt på rygg ca 50 m ø for et lite fjern.	NEI	Buoskkasvåri/Kvannfjellet
2012014	150926	Ildsted	Ovalt med 7 stein, 60 x 70 cm. Svært overgrodd med lyng. På en liten bergrygg ved en knaus.	AUT	Buoskkasvåri/Kvannfjellet
2012015	150927	Ildsted/teitboplass	Ovalt .40 x60 cm stort, med fem stein. Derav 2 synlige, og en varmepåvirket.	UAV	Buoskkasvåri/Kvannfjellet
2012017	150928	Steinkonst.	Opplagte stein på en liten bergrygg, lagt opp tilnærmet siksakk mønster. Ca 3.5 m lang og 20 cm høy. Bra overgrodd med lav.	UAV	Buoskkasvåri/Kvannfjellet

2012018	150929	Ildsted/teltboplass	Ovalt ildsted av 8 flate stein, ca 50 x 70 cm stort. Noe råtten ved i nærheten.	UAV	Buoskkasvárr/Kvannfjellet
2012019	150933	Ildsted med teltring	Teltring med en diameter på ca 3 m. 7 stein. I midten ett firkantig ildsted m 5 stein, 40 x 50 cm.	UAV	Buoskkasvárr/Kvannfjellet
2012016	150934	Ildsted/teltboplass	Ovalt, 80 x60 cm stort, med 6 stein. På en liten bergrygg ved en bekk.	UAV	Buoskkasvárr/Kvannfjellet
2012020	150935	Ildsted/teltboplass	Triangulært åran med 8 synlige stein, ca 65 cm i diameter. På flat bergrygg mellom to myrer. To flate stein mot NØ.	UAV	Buoskkasvárr/Kvannfjellet
2012021	150938	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 8 synlige stein, ca 65 cm i diameter. På flat bergrygg mellom to myrer.	UAV	Buoskkasvárr/Kvannfjellet
2012023	NEI	Rydningrøys	2,5 x 2 m stor steinrøys, ca 30cm høy. Lagd av løftestor stein. Ligger i et søkk på siden av en elvemo, like ved en gammel vei.	NEI	Sørældalen
2012022	NEI	Rydningrøys	6 x 4 m stor stein røys, ser ut til å bygd opp i en hesteskoform mot NV. ca 1m høy. Lagd av løftestor stein. Gravd inn i fra Ø, endel moderne hestemøkk i de øverste massene.	NEI	Sørældalen
2012028	143041	Ildsted/teltboplass	Sirkulært ildsted med 5 synlige stein. Ca 50 cm i diameter og består av 40 x 20 cm store stein. Ifølge	UAV	Ånnejohka
2012027	143040	Teltring med ildsted	3 synlige stein i ildstedet. Ca 1 cm i diameter og består av 20 x 20 cm store stein. Ligger i en teltring med 3m i diameter.	UAV	Niibeluoppal
2012026	143039	Ildsted	Sirkulært, bestående av 6 stein istørrelse 25x15 cm. Ca 65cm i diameter. En stein er overgrodd med mose. En stor stein ca 1 m fra tyder på at det ikke er en lavplass.	UAV	Sarvvesjohka
2012025	143038	Grop	Forsenkning i en mo i myra, ca 3,5 x 1 m stor 50 cm dyp. Mulig forrådsgrøp.	NEI	Sarvvesjohka
2012024	143037	Steinkonstruksjon/kjøttgjemme	Liten steinpakking av heller i blokk- og helleur. Kan være naturlig. 120 x 100 cm.	UAV	Sarvvesjohka
2012023	143036	Steinkonstruksjon	Liten steinpakking av mindre stein i blokkur. Kan være naturlig. 120 x 60 cm.	UAV	Sarvvesjohka
2017022	Nei	Hustuft	3 x 3 m stor hustuft. Tydelig grunnmur i S samt en ansamling koks, noe rester av byggpapp, blikk og glassflasker samt en teglstein. Spredte stein i resten av området.	NEI	Ráirrojávri/Leirbothvann
2012021	143035	Ildsted	Ovalt eller rundt ildsted ved vannkanten. 10 stein ligger i en oval pakking. Noen av steinene er flyttet på. Mye kull rett under et moselag. Ca 100 cm i diameter steinene er hodestore. kan være et eldre ildsted som er gjenbrukt. Ifølge informant skal de ha vært gammetuffer i området ved utløpet av elven. Disse ble ikke gjenfunnet.	UAV	Ráirrojávri/Leirbothvann
2012020	NEI	Tuft	Rektangulær tuft etter en liten bu. Ca 2 x 3 m stor, noen trerester og metall biter samt byggpapp. Steinrekkegrunnmur ned mot vannet. Ligger ved en liten høyde mellom tre vann.	NEI	Njárgajávri/Bigášjávrit
2012019	143034	Ildsted med armer/teltboplass	Rundt ildsted, 70 x 70 cm, 5 synlige steiner ca 20 x 20 cm store. To armer mot Ø består av to og tre stein, flat stein i boasšu. Liten røys mellom armene. Ganske overgrodd av lyng, mose og gress. Ligger på toppen av liten høyde mellom tre vann.	AUT	Njárgajávri/Bigášjávrit
2012017	143025	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 5 synlige stein. Diam 0,7m. På en tørr rygg mellom to vann.	UAV	Njárgajávri/Bigášjávrit
2012013	143022	Gjemme/grav	Røys i ur, ca 2,5x1,5 l omkrets. 50 cm høy. Steinblokker på ca 50x30cm. Oientert NV-SØ.	AUT	Njárgajávri/Bigášjávrit
2012012	143021	Grop/gjemme	Forsenkning i ur, ca 2x1,5m. Hellesteiner i kantene, og litt oppmurt på ene siden.	UAV	Njárgajávri/Bigášjávrit
2012014	143023	Teltring	Teltring bestående av 7 synlige steiner. 4 m i diameter. Ligger på en liten rygg mellom to vann. Varierende størrelse på steinene. Ingen stein inn mot vannet, mulig åpning.	UAV	Njárgajávri/Bigášjávrit
2012015	143024	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 8 synlige stein, ca 80 x 80 cm stort. 20x30cm store stein. Overgrodd med mose og lav. Ligger på en knaus mellom to vann.	UAV	Njárgajávri/Bigášjávrit
2012016	NEI	Hustuft	5 x 4 m stor grunnmur. Tegn til indre inndeling i to rom. Muren i Ø murt med betong. Overgrodd med gress, svært tydelig. ligger mellom to vann ved bekken mellom dem.	NEI	Njárgajávri/Bigášjávrit
2012018	143033	Ildsted/teltboplass	Ovalt, 90 x 60 cm, 8 synlige steiner ca 20 x 20 cm store. Noe glass på toppen av lyngen. Ganske overgrodd av lyng, mose og gress. Ligger på toppen av en liten høyde mellom tre vann.	AUT	Njárgajávri/Bigášjávrit
2012006	143034	Ildsted m armer/teltboplass	Ildstedet 0,7x0,7m, 5 synlige stein. 2 steinarmer ut fra ildstedet i øst. Liten røys mellom armene. Ligger på høyde mellom 3 vann.	AUT	Njárgajávri/Bigášjávrit
2012007	143016	Kjøttgjemme	Sammenrast kjøttgjemme 1,5 x 1,5 m stor i en liten ur. Ligger heller nedenfor ned mot myra. Tørrmurt av 40 x 50 cm store blokker.	AUT	Galbmádjatčorru
2012007	143017	Ildsted/teltboplass	Mulig. Sirkulært, bestående av 5 stein. 1m i diameter. Ligger på en N - S gående rygg.	UAV	Galbmádjatčorru
2012008	143018	Ildsted/teltboplass	Ovalt, bestående av 5 stein. ca 80 x 60 cm stort. 20 x 30cm store steiner. ligger på en N - S gående rygg.	AUT	Galbmádjatčorru

2012009	143019	Ildsted med armer/ feltboplass	Ovalt, bestående av 7 stein. ca 80 x 100 cm stort. 30 x 20cm store steiner. To tydelige rekker med steiner og en flat stein i hver ende. to store steiner som armer ut fra arran mot V. En flat stein i boassu. Ligger på en N - S gående rygg. Trekull fra ildstedet er datert til 5+/-30BP, kalibrert til 1950-1960	NEI	Galbmádjatčorru
2012010	NEI	Ildsted	Moderne ildsted med 11 flate steiner, ca 70 cm i diameter. .	NEI	Galbmádjatčorru
2012011	143020	Ildsted/feltboplass	Sirkulært med 5 steiner. 70 cm i diameter.	AUT	Galbmádjatčorru
2012005	143015	Kjøttgjemme	Tørrmurt ovalt kjøttgjemme i ur.ca 2,5 x 2,5m stort med oval grop. Store blokker samt heller ligger rundt.	AUT	Galbmádjatčorru
FIFY	137334	Steinovn	Oppbygd steinkonstruksjon i SØ-skråning i ur. Kaldmurte vegger og tak med flate heller, reiste og liggende. 2x2m, høyde 0,9m. Åpning i SØ, 60x40cm. Bevokst med mye mose og lav. Åpning markert med 3 reiste avlange steiner. Informant har fortalt at dette er en steinovn.	NEI	Galbmádjatčorru
FIFY	137332	Ildsted/feltboplass	Sirkulært ildsted bestående av 5 steiner hvorav en er en flat helle. Inneholder kull under torvlaget.	AUT	Galbmádjatčorru
2012004	143014	Ildsted/feltboplass	Sirkulært med 8 synlige stein 80 x 60 cm stort. 15x20 cm stor stein. En liten flaskebunn i ildstedet. På en tørr rygg ved ett lite vann.	UAV	Bierašbolnrit
FIFY	137333	Ildsted/feltboplass	Sirkulært ildsted, 8 steiner, samt en flat ved siden av. Vel bevokst av lyng og mose. 70cm i diam. Plassert på bergrygg. Kull funnet ca 5cm under mosen.	AUT	Bierašbolnrit
2012002	143012	Ildsted med armer/	Rektangulært, med 6 synlige stein ca 90 x 70cm stort. To armer av tre avlange steiner ca 100 cm lange	AUT	Bierašbolnrit
2012003	143013	Ildsted/feltboplass	Sirkulært av 7 steiner. Avlange steiner opp til 30 cm lange. Ca 60cm i diameter. Prøvestikk i ildstedet ga funn av spiker.	NEI	Bierašbolnrit
2012001	143011	Skyteskjul	V-formet bogastille i en liten ur med utsikt mot Levduen og Bigas. Tørrmurt i en høyde av 1 m. En vegg av tørrmurt stein ca 30 x 40cm stor. Den andre av reiste heller.	UAV	Leavššejavrit

Kvalsund kommune		Kulturminne	Beskrivelse	Status	Lokalitet
GPS/FID	Askeladden				
2017197	143167	Ildsted/ovn	Tilnærmet firkantig stabel av stein med en forsenkning i midten. 1 x 1,5 m stor, ved stikking med jordbor i midten finner man kull.	NEI	Leavššejavrrit
2017192	143161	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med fem steiner. Delvis nede i torva. Ca 60cm i diameter.	AUT	Leavššejavrrit
2017193	143162	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med tre synlige steiner. Under torva mot vest kjennes ytterligere 3 steiner. Mot øst ligger det en flat stein på ca 30x30cm.	AUT	Leavššejavrrit
2017194	143164	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 6 synlige stein. Ildstedet er ca 75 cm i diameter og består 20 x20cm store stein.	AUT	Leavššejavrrit
FIFY	137662	Ildsted/teltboplass	Sirkulært, 6 stein, en i midten. Overvokst av lyng og mose. Kull rett under torv.	AUT	Leavššejavrrit
2017195	143165	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 5 synlige stein. Ildstedet er ca 60 cm i diameter og består 20 x20cm store stein.	AUT	Leavššejavrrit
2017196	143166	Teltring med ildsted	Sirkulært ildsted i midten av en liten teltring med en diameter på 3m. Ildstedet er ca 65 cm i diameter og består 20 x20cm store stein.	AUT	Leavššejavrrit
2017197	143167	Ildsted/ovn	Tilnærmet firkantig stabel av stein med en forsenkning i midten. 1 x 1,5 m stor, ved stikking med jordbor i midten finner man kull.	NEI	Leavššejavrrit
2017191	143160	Ildsted/teltboplass	Ovalt, bestående av 8 stein, hvorav 5 er synlige over torva. 85 x 70 cm stort med stein i størrelsen 20 x 20 cm.	AUT	Leavššeluoppal
2017190	143159	Ildsted/teltboplass	Ovalt, bestående av 4 stein. 85 x 90 cm stort med stein i størrelsen 40 x 20 cm.	AUT	Leavššeluoppal
2017189	143157	Ildsted/teltboplass	Ovalt, bestående av 4 stein. 90 x 70 cm stort med stein i størrelsen 30 x15 cm. Flat helle rett NØ for ildstedet.	AUT	Leavššeluoppal
2017188	143156	Ovn	Tilnærmet oval steinkonstruksjon bestående av 15 stein. 140 x 120 cm stort med stein i størrelsen 50 x 30 cm. Flat helle midt i konstruksjonen, endel heller i resten også. Ved jordborstikking kommer det frem kull. Mulig sammenrast ovn.	UAV	Leavššeluoppal
2017186	143154	Ildsted/teltboplass	Sirkulært, med 8 synlige steiner. ca 30x20cm store steinblokker. Ca 80 cm i diameter. Flat stein 80 cm mot nordøst. Delvis overgrodd.	UAV	Leavššeluoppal
2017185	143153	Ildsted/teltboplass	Sirkulært, med 12 steiner. 110x90 cm i diameter. 7 steiner i ringform, og resten spredd litt utover. Sannsynligvis et gammelt ildsted som er gjenbrukt. 4 flate steiner mot nordøst.	AUT	Leavššeluoppal
2017187	143155	Ildsted/teltboplass	Tilnærmet ovalt, bestående av 5 stein. 70 cm i diameter med stein i størrelsen 20 x 15 cm. Flate heller S og V for ildstedet.	UAV	Leavššeluoppal
GPS full 2	159825	Ildsted	Nyreg. 9 stein, delvis overgrodd. Noen av steinene virker varmekapvirket. 70 x 50 cm, opptil 10 cm høy stein. Bevokst med krøkebærlyng og dvergbjørk. Muligens noe forstyrret. Beliggenhet: svakt sydvendt helning i terrenget. 15 m V for ildsted med felt-id 2917190/Ask.id. 143159.	UAV	Leavsseluoppal
1 - 020		Ildsted	Atypisk ildsted, anlagt inntil jordfast stein i N i form av en hestesko av ca 7 stein. Avrundet kvadratisk; 70x70 cm. (Indre mål: 40x40 cm.) Solid bygd til utendørs bruk. Kull under noen steiner. Lyng- og bjørkekledd slette med steinete, ujevn grunn.	NEI	Åsaroaivi
2017184	143152	Ildsted/teltboplass	Sirkulært, med 3 synlige steiner, flere steiner kjennes under torven. Ca 75 cm i diameter.	AUT	Gietkanašjohka
159/160	156388	Teltboplass	Teltboplass med to ildsteder. Nærmere beskrivelse mangler	AUT	Joavnnajohka
324, 325, 1153	156390	Boplass	Grunnmur og to ildsted, sannsynligvis en reindriftsamisk sesongboplass fra 1900-tallet	NEI	Joavnnajohka
2017182	143151	Ildsted/teltboplass	4 synlige stein, 30x20cm. Sirkulært, 1m i diameter. Flat stein i bunn, flat stein i sør.	UAV	Gietkanašjohkka
2017180	143149	Ildsted/teltboplass	Kvadratisk ildsted 60 x 50 cm med 5 stein i størrelsen 20 x 30-40 cm, mangler en stein i S. En flat stein ligger ved siden av.	UAV	Gietkanašjohkka
2017179	143148	Kjøttgjemme	Avlang grop oppbygd av stein. 2,5x 1,6m og 50 cm dyp. noen store steiner naturlig, og bygd resten.	AUT	Gietkanašjohkka
2017181	143150	3 ildsted/ teltboplass	Tre ildsted på en flate på en bjørkebevokst rygg.	AUT	Gietkanašjohkka
2017177	143146	2 ildsted/ teltboplass	To ildsted på en liten flate på toppen av en rygg.	UAV	Suoidnečopma

2017178	143147	Ildsted/teitboplass	Kvadratisk ildsted 65 x 65 cm med 6 stein i størrelsen 20 x 30-40 cm, mangler stein i SV men disse ligger like ved.	UAV	Suoidnečopma
2017183	Nei	Boplass	Nyere tuft med flere forskjellige spor etter aktiviteter like i nærheten.	NEI	Suoidnečopma
2017176	143145	Ildsted/teitboplass	Sirkulært, med 7 steiner. Ca 80 cm i diameter. I sørlig retning stikker to steiner utover. Ca en meter fra et nyere ildsted.	UAV	Suoidnečopma
2017149	143113	2 teltringer	2 teltringer av ca 40 x 40 cm store stein, 4-5 m i diameter.	NEI	Aisaroaivi
2017150	143114	Teltring	Steining av 19 30 x 40 cm store stein, 4-5 m i diameter. Godt overgrodd.	NEI	Aisaroaivi
2017151	143115	Teltring	Steining av 10, 30 x 40 cm store stein, 4-5 m i diameter. Godt overgrodd.	NEI	Aisaroaivi
2017152	143117	Steinkonstruksjon	1,20 x 80 cm stor rektangulær steinpakning ved en stor stein. Ukjent formål.	UAV	Aisaroaivi
2017153	143119	Tuft	T-format tuft med voller av torv, 6 m bred på det bredeste og 12 m lang, 60 cm høye og 70 cm brede voller. Overvokst med bjørk og kratt. Endel metallsprot i den ene enden, ligger rett ved den gamle brua ved Aisaroaivi.	UAV	Aisaroaivi
2017148	143112	Gammetuft	Mulig gammetuft gjenbrukt som søppelplass. Tydelige hesteskoformede voller med en stor flat stein plassert i åpningen. 3 m i diameter.	UAV	Aisaroaivi
012 – 016	137106 og 137107	Røys/Grav	Røys/grøper i steinur, mulige graver. Reg. av Finnmark fylkeskommune i 2010. Avmerket her for å få det inn i vår samlede oversikt med hvert kulturminne markert for seg.	AUT	Skadjavárri
2017168	143137	Kjøttgjemme	Forsenkning med tydelig opplagte stein i kantene i en liten ur. Sirkulær med en ytre diameter på ca 2 m, forsenkningen ca 1m i diameter og 30 cm dyp.	AUT	Skadjavárri
2017169	143138	Kjøttgjemme	Mulig kjøttgjemme, tørmurt steinkonstruksjon nedenfor en liten ur. Avlang 2 x 1 m, noe utrast men 45 cm høy. Ser ut til å ha hatt en åpning i midten. Bygd av 30 x 30cm store steiner.	AUT	Skadjavárri
2017170	143139	Kjøttgjemme	Mulig kjøttgjemme i en sprekk i en raskant. Ser ut til å være ryddet en grop på 70 x 60 cm.	AUT	Skadjavárri
2017171	143140	Kjøttgjemme	Tørmurt grop i ur. Indre diameter 2 mx1,3m. Ytre diameter 4m. Dybde 70 cm. Ligger i bjørkeskog nederst i el ur.	AUT	Skadjavárri
2017172	143141	Ildsted	Sirkulært med 7 steiner. 70 cm i diameter delvis mosegrodd. To flate steiner 30x30cm. En større stein og noen mindre stein. På en haug. Muligens rasteplass.	UAV	Skadjavárri
2017174	143143	Ildsted/teitboplass	Sirkulært med 5 steiner, 25-40 cm. 70 cm i diameter. Delvis mosegrodd. Ca 90 cm i diameter.	UAV	Skadjavárri
2017175	143144	Røys	Sirkulær røys med voller rundt. Store stein, 30x30cm. Diam. ca 2,5 m. Plassert på en elvemo.	UAV	Skadjavárri
192	148092	Ildsted med armer/teitboplass	Ildsted med steinarmer. Steinsatt, laga av relativt store stein og er godt synlig. 0,9x0,8m, orientert NNØ-SSV. Steinsettinger mot Ø (ligger inni bjørkekrøll), 1,5x0,8 m.	AUT	Skadjavárjohka
191	148090	Ildsted/teitboplass	Steinsatt – de fleste steinene er synlige, den ene av dem jordfast. 0,9x0,7m, orientert ØNØ-VSV. Ligger i stitrase.	AUT	Skadjavárjohka
011	145377	Steinsetting	Steinsetting/mulig gjemme. Oppmuring under svakt overhengende berg. Halvsirkelformet, ca 1,5m x 1 m, orientert NV-SØ. Laget av bruddstein av varierende størrelse. Like framfor: en markering med 3 – 4 stein som er satt oppå hverandre.	AUT	Skadjavárjohka
010	145376	Grop	Rektangulær, 1,5m x 1,0 m og ca 0,25 m dyp. Orientert N-S. Muligens ikke veldig gammel.	UAV	Skadjavárjohka
009	145375	Steinsetting	Steinsetting/steinpakning. Rektangulær, 1,6m x 1,3m. Orientering N-S. Muligens et fundament for et stabbur/en bod.	UAV	Skadjavárjohka
008	145374	Grop	Grop. Rektangulær, 1,2m x 2,2, m og inntil 0,7 m dyp. Orientering NV-SØ. Relativt bratte kanter, noe som kan tyde på at den ikke er veldig gammel.	UAV	Skadjavárjohka
007	145373	Ildsted/teitboplass	Steinsatt, men noen stein er tydeligvis fjerna, ennå ses 3-4 stein. Diam. ca. 0,6 m.	UAV	Skadjavárjohka
2017167	143136	Ildsted/teitboplass	Firkantig med 7 stein og en som ligger rett ved siden av. 85 x 90 cm stort, bygd av store steiner. En flat stein ligger i V. Alle steinene er sprukket opp av varmen. Er brukt i nyere tid.	UAV	Skadjavárjohka
194	148096	Ildsted/teitboplass	Steinsatt, 0,7m i diam. Ligger i veitrase	AUT	Skadjavárjohka
193	156394	Ildsted/teitboplass	Steinsatt, 0,8x0,5m, orient. N-S. Ligger i veitrase.	AUT	Skadjavárjohka
2017166	143135	Steinkonsentrasjon/ildsted	Ansamling av stein. 13 stein i en haug. Kan se ut som et ildsted, men prøver fra jordbor viser ikke kull, muligens omroret. ca 1m i diameter.	UAV	Skadjavárjohka
2017164	143133	Steinkonstruksjon/offerring	Mulig offerring eller åpent gravrøys. 4 m i diameter, sammenraste mur i en sirkel. Mulig konstruksjon i N med endel heller. På nordsiden av ØNØ- gaende dal, ved foten av toppen Goachtečohkka. 300m mot N ligger vannet Saiva (hellig vann).	AUT	Goachtečohkka

006	143168	Ildsted/teltboplass	Sirkulært, 17 m SSV for offerring/grav - askeladden-ID 143133. Ca 0.6m i diameter. Består av seks - syv stein.	AUT	Gohtečohkka
2017165	143134	Ildsted/teltboplass	Sirkulært, bestående av 5 flate stein. Alle sammen skjørbrante og med mindre stykker av skjørbrante stein. Ca 70cm i diameter. Ligger på S-sida av ØNØ gående dal.	UAV	Skadjavárjohka
2017162	143131	Ildsted med armer/teltboplass	Rektangulært, med steinarmer. Armene er 1,2 m lange, og peker i sør-østlig retning. 8 steiner, 70x80 cm i størrelse. Godt overgrodd med mose.	AUT	Skadjavárjohka
2017163	143132	Ildsted/teltboplass	Ovaltrektangulært med 10 synlige stein. Ca 90 x 60 cm stort med skjørbrant stein. To flate stein i S og mulige armer mot N under torva.	UAV	Skadjavárjohka
FYKO	137169	Ildsted/teltboplass	Enkelstående ildsted på en flate i en skråning, i en dalgang som tidligere har vært en elvedal. Lokaliteten ligger ganske nært to små tjern.	AUT	Skadjavárjohka
2017161	143130	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 5 steiner. På en flate med utsikt ned mot dalen i begge retninger. 60cm i diameter.	UAV	Skadjavárjohka
2017160	143129	Varde	En spiss, reist stein. Ca 45 cm høy og 10 cm bred. Ukjent funksjon.	UAV	Suhpodanjávrri
2017157	143123	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 6 steiner. Ca 80 cm i diameter. En bit av en tømmerstolpe like ved. Ca 4m fra kjørespor.	UAV	Suhpodanjávrri
2017155	143121	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 9 stein. 80 cm i diameter. På en tørr rygg ved elva. 50 m fra høyspenten.	UAV	Suhpodanjávrri
2017156	143122	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 8 stein. 80 cm i diameter. På en tørr rygg ved elva. 50 m fra høyspenten.	UAV	Suhpodanjávrri
2017154	143120	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 6 stein. 90 cm i diameter. På en tørr rygg ved elva. 50 m fra høyspenten.	AUT	Suhpodanjávrri
2017158	143124	Ildsted/teltboplass	Rektangulært med 7 synlige stein. Ca 70 x 60 cm stort med skjørbrante stein.	UAV	Suhpodanjávrri
FIFY	137167	Kjøttgjemme	Rund kjøttgjemme i en uråre ved foten av en skråning, ligger på en hylle i terrenget på sørøst siden av hovedplatået hvor kraftlinjen går. Omkring 10 m SV for kjøttgjemmet er et sirkulært ildsted.	AUT	Suhpodanjávrri
FIFY	137168	Ildsted/teltboplass	Rektangulært ildsted, 85x55cm, kull under torv. To negative prøvestikk tatt 5 meter fra mot n og sv. 7 steiner synlig. Ligger på en hylle i terrenget på øst siden av hovedplatået hvor kraftlinjen går. Ca 20 meter fra kant ned mot bekk. Utsyn til to små vann.	AUT	Suhpodanjávrri
2017143	143107	Ildsted/teltboplass	Ovalt, bygd av 6 stein. 80x70cm stort stein i størrelsen 20x30 cm. På toppen av rygg i midten av dalen.	UAV	Suhpodanjávrri
2017144	143108	Ildsted/teltboplass	Rektangulært, bygd av 5 stein, 3 synlige. 90 x 60cm stort stein i størrelsen 20x30 cm. På toppen av rygg i midten av dalen.	AUT	Suhpodanjávrri
2017145	143109	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 8 stein. 80 cm i diameter, 20 x 30 stor stein. På S-siden av VØ-gående rygg.	AUT	Suhpodanjávrri
2017146	143110	Kjøttgjemme	Sammenrast kjøttgjemme 2 x 2 m stort. På S-siden av rygg i midten av dalen.	AUT	Suhpodanjávrri
2017147	143111	Ildsted	Sirkulært med 3 stein. 60 cm i diameter. Yngre enn hundre år. På S-siden av VØ-gående rygg.	NEI	Suhpodanjávrri
2017159	143128	Ildsted/teltboplass	Ildsted med 2 synlige stein og i hverfall en til under torva. Ca 70 - 60 cm stort. 3 m N for kjørespor på en liten flate.	UAV	Suhpodanjávrri
2017141	143105	3 ildsted/ teltboplass	3 eldre ildsted på en skogbevokst flate rett ved kjørespor. Nærmere beskrivelse mangler.	AUT	Guhkesgurra
2017142	143106	Ildsted/teltboplass	Ovalt, bestående av 7 stein. 70 x 50 cm stort. Ligger på en tørr rygg vendt mot utgangen av dalen.	AUT	Guhkesgurra
FIFY	137108	Ildsted/teltboplass	Aktivitetområdet består av et rektangulært ildsted, 80x170cm. Ildstedet har 10 synlige steiner, og er orientert NØ-SV. Det ble funnet kull under torva i ildstedet. Prøvestikk tatt i nærheten av ildstedet var uten funn.	AUT	Guhkesgurra
2017140	143104	Kjøttgjemme	Gjemme i en bratt ur. 1,5 x 1,5 m stor forsenkning på 50-60 cm i tydelig opplagt røys med en diameter på 3 m. Ligger rett ved en høyspent linje, kan være stolpefundament.	UAV	Guhkesgurra
2017136	Nei	Forsvarsanlegg	Område med mange skytterstillinger, rødfis i området tyder på at det er spor etter nyere militære øvelsesaktivitet.	NEI	Anddes- Bierjávri
2017137	Nei	Forsvarsanlegg	Område med mange skytterstillinger, rødfis i området tyder på at det er spor etter nyere militære øvelsesaktivitet.	NEI	Anddes- Bierjávri
2017138	143102	2 ildsted/ teltboplass	2 eldre ildsted på en flate ved Anders Per-vannet. Nærmere beskrivelse mangler.	AUT	Anddes- Bierjávri
2017139	143103	Aktivitetsflate	Område med tre oppbygde levegger av stein. Nærmere beskrivelse mangler.	UAV	Anddes- Bierjávri
2017123	143084	Hustuft	3 x 3 m stor firkantig tuft. Kraftige voller av torv med en høyde på 60 cm og en bredde på 60 cm med stein i bunnen. Åpning ned mot vannet. Ligger endel flasker og annet skrot i tufta, men dette kan stamme fra lavvo plassen like ved.	UAV	Doggejávri
2017124	143085	Hustuft	Tuft av torvgamme/hus. Firkantet med en utstikker mot vannet. 7x6 med hjørne innover. Vollene er ca 1 m tykke, og 50 cm høye. Noe jernskrot inni, muligens krigsetterlatenskaper.	UAV	Doggejávri

2017125	143086	Kjøttgjemme	Forsenkning i ur med steiner i ringform rundt. Forsenkningen er 1,5x1,5m. Steinene rundt danner en ring på 2m i diameter. Ser ut som det er flere rom, muligens gjenbrukt flere ganger. Nyere ildsted i midten.	UAV	Doggejåvri
2017126	143087	Båtstø	En nedgravning i innsjøen. 4m bred og 4m lang. På land er det en røys innerst 2x3m. Muligens for å trekke i land båt.	UAV	Doggejåvri
2017127	143089	Hustuft	Tørrmurt grunnmur med voller av torv oppå. Vollene er omtrent 60cm høye på det høyeste. Tilnærmet rektangulær 3x3m. Åpning mot vannet. Ca 20m fra vannkanten. en stor bjørk vokst inni.	UAV	Doggejåvri
2017128	143090	Fiskegjemme	Røys i vannkanten. 40 cm høy. Fundamentet er ca 80 cm i diameter. Ukjent funksjon, mulig fiskegjemme?	UAV	Doggejåvri
2017129	143091	Ildsted	Ildsted med mange mindre stein. 60x70cm i diameter. Bål plass, ikke telt plass, muligens av nyere dato.	UAV	Doggejåvri
2017130	143092	Fiskegjemme	Et titalls stein satt opp slik at det dannes hulrom inni. Ca 80 cm i diameter og 30 cm høy. 3m fra vannkanten.	UAV	Doggejåvri
2017131	143093	Annet kulturminne	Område med flere forsengkninger med med antydninger til voller, kan være naturlig. Opptil 2,5 m i diameter	UAV	Doggejåvri
2017132	143094	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 5 steiner. 4 steiner i halvsirkel og en på motsatt side. Ca 80 cm i diameter. Delvis mosegrodd.	UAV	Doggejåvri
2017133	143095	Teltring	Lavvoplass/teltring. Ca 4m i diameter. Ikke ildsted. Mye tørr kvist rundt. Sannsynligvis nyere.	UAV	Doggejåvri
2017134	143096	Teltboplass	2 lavvoplasser, sannsynligvis av nyere dato, noe nedgrodd.	UAV	Doggejåvri
2017135	143097	Ildsted/teltboplass	Sirkulært med 4 synlige steiner. Mye overgrodd med mose og dvergbjørk. Ca 60cm i diameter. I følge muntlige kilder skal dette stedet ha mange gamle 'goahtesajit' (boplasser).	UAV	Doggejåvri
2017122	142083	Ildsted/teltboplass	7 steiner. Steinene er flyttet på, men det har vært ovalt. Ca 1m i diameter.	UAV	Doggejohka
2017121	Nei	Krigsminne	Rekke med skytterstillinger. Ca 1,2 lange, 40 høye. Mulig brukt under krigen.	Nei	Oaivvoščopma
2017120	143082	Kjøttgjemme	Steinrøys som virker unaturlig i omgivelsene. 3x2m, og ca 1m høy. Stein på høykant mellom store steiner i kanten av et elveleie. Lite stein i elva ved siden av. Mulig gjemme.	AUT	Oaivvoščopma
2017119	143080	Kjøttgjemme	Tørrmurt kjøttgjemme i ur. 60 cm høy, 70 cm dyp forsengkning, ca 3 x 2 m. ytre mål.	AUT	Oaivvoščopma
2017118	143079	Gravrøys eller gjemme	Mulig gravrøys i steinsamling. Større og mindre stein. Diameter: 3m, høyde: 0,6m.	AUT	Oaivvoščopma
2017115	143074	Kjøttgjemme	Liten oppmuring i ur ved bekk. Ca en m lang mellom to stein, flere flate stein ligger ved siden av. Ligger på en flate ved en bekk.	AUT	Luoktabogevárit
2017116	143076	3 ildsted/ teltboplass	Tre ildsted på en flate ved en liten elv. Nærmere beskrivelse mangler.	UAV	Luoktabogevárit
2017117	143078	Ildsted/teltboplass	Ovalt med 5 stein. Ca 100 x 90 cm stort. 30 x 40 cm store stein. Svært overgrodd - vokser en bjørk i ildstedet. Ligger på en flate ved en bekk. Kan godt være eldre enn 100 år.	AUT	Luoktabogevárit
2017114	143066	Ildsted/teltboplass	Lite firkantig ildsted. 50cmx50cm stort. 5 steiner synlige og en helle i bunnen. To større stein ca 15x 40 cm. Overgrodd med lyng og mose.	AUT	Luoktabogevárit
2017112	143063	Kjøttgjemme	Liten røys av mellomstore steiner [30x30 cm], ca 1,5 x 1,5 m stor og 50 cm høy. Ganske overgrodd med bjørk men steinene er godt synlig. Ligger mellom to bekkedar og det går kjøreveier på hver side.	AUT	Skaidi
2017113	143064	Kjøttgjemme	Lite gjemme 70 x 50 cm stort. Lagt opp av større stein i en bakke. Flate heller ligger ved siden av.	UAV	Skaidi
2017111	143062	Ildsted med armer/ teltboplass	Utvendig mål er ca 100x80 cm. Langsidene er orientert NV-SØ. Armene ligger mot sø. 2 steiner som armer. 8 steiner i ildstedet. En flat stein vest for ildstedet, til side for boaššu.	AUT	Skaidi
2017110	Nei	Løstunn	En treski med henge som binding [bessot].	NEI	Skaidi
2017106	143057	Tradisjonslokalitet	Sommerboplass. Her har de hatt beallegoðit og alt som hører til.	UAV	Guorrojohka
2017105	143055	Kjøttgjemme	Store steiner i elven. Ca 3m i diameter med en stor flat stein oppå. Delvis sammenrast.	UAV	Guorrojohka
2017109	143061	Kilde	Kilde hvor man hentet vann. Bekken som renner ut fra kilden ble anvendt som	UAV	Guorrojohka
2017108	143060	Ildsted/teltboplass	Overgrodd, tre stein synlig. Fire meter fra kjørevei. Tidligere sommerboplass som nå er flyttet nærmere riksveien. ca 60 x 40 cm	UAV	Guorrojohka
2017104	143054	Ildsted/gammetuft	Ildsted som har tilhørt gamle. Steiner er flyttet på.	UAV	Guorrojohka
2017103	143053	Øvn	Steinovn brukt til baking.	NEI	Guorrojohka

2017102	143052	Gammeluft	Tuft etter torvgamme. Her døde iflg informant Marit Mikkelsdatter Sara Eira - Mihkkal Máret (87 år i 2010) Mikkel Sara etter å ha blitt sparket av en hest. Senere ble gammen brent av tyske soldater.	UAV	Guorjohka
2017101	143051	Ildsted/teltboplass	6 stener i tinnærmet sirkel.	NEI	Skaidi
201794	143004	Ildsted/teltboplass	Gammel sommerboplass. Ikke kjent hvem som har brukt disse ildstedene.	AUT	Skaidi
2017100	143049	Vei	Punkt på gammel ferdselsvei fra Repparfjord over Hatter til Olderdal.	UAV	Skaidi
201791	143001	Flere ildsted med steinarmer/teltboplass	Firkantede ildsted med stein mot utgangen	AUT	Skaidi
201789	142999	Kjøttgjemme	Stor flat stein ved siden av bergsprekker. Det fortelles (reindriftsutøvere) at at man brukte slike hulrom som man dekte med en flat stein, og hadde torv over.	UAV	Skaidi
201793	143003	Ildsted/teltboplass	Nærmere beskrivelse mangler.	AUT	Skaidi
201792	143002	Ildsted/teltboplass	Nærmere beskrivelse mangler.	AUT	Skaidi
201795	143005	Ildsted/teltboplass	Gammelt ildsted med et nytt oppå. Nærmere beskrivelse mangler.	UAV	Skaidi
201799	143010	Ildsted/ gamleplass	Gamleplass. Det skal finnes bilder fra 80 år tilbake fra dette stedet.	UAV	Skaidi
201796	143006	Ildsted/teltboplass	Nærmere beskrivelse mangler	AUT	Skaidi
201797	143007	Ildsted/teltboplass	5 steiner i tinnærmet ringform. Usikker, men en stein så ut til å ha et sollag.	UAV	Skaidi
201798	143008	Ildsted/teltboplass	Ildsted der man før har hatt sommerboplass. Disse har informantens far vist henne. Hun vet ikke hvor lenge siden de var blitt brukt.	AUT	Skaidi
201790	143000	Gammeluft	Her sto en gamle som ble brukt av reisende langs kjerreveien. Den ble brukt som rasteplass og ove nattplass. Navn på stedet: Gorahat (=rasteplass).	Tapt	Skaidi
2017106	143058	Ildsted/teltboplass	3 synlige steiner i sirkelform. Disse er delvis mosegrodd, og delvis dekt av krekling. 50 cm i diameter. Noe plankerester og kullrester synlig i ildstedet, noe som kan være brukt senere.	UAV	Skaidsletta
2017107	143059	Ildsted/teltboplass	Tinnærmet ovalt med åtte synlige steiner, ser ut til å være en flattere stein i midten. ca 80x75cm.	UAV	Skaidsletta
201788	142993	Torvtørkeplass	Område hvor det er stablet torv til tørk ca 3 m x 3 m stort område. Høyde 40 cm.	UAV	Skaidi
201784	142982	Torvuttak	Område hvor det er tatt torv med flere torvtørkeplasser. Godt bevarte torvstabler.	UAV	Stubbeborg
201785	142983	Ildsted	Nærmere beskrivelse mangler	AUT	Stubbeborg
201786	142984	Ildsted	Nærmere beskrivelse mangler	AUT	Stubbeborg
201787	142986	Ildsted	Består av 6 store steiner, ca 20x40cm. Mindre steiner. 60 cm i diameter.	AUT	Stubbeborg
201762	138511	Grensemarkering	Liten eiendomsgrenserøys, består av stein og noen blokker. Ligger på kanten med utsikt ned til fjorden og gruveområdet. Noe utrast, god overgrodd av lav.	UAV	Åresbakti
201783/02	142979	Teltring	(eller endring av lokalisering av tidligere reg. 201783). Mulig teltring, noe usikker bl.a. pga beliggenhet i svakt skrånende terreng. Stein i sirkel, diam. ca. 4 m.	UAV	Margohpečohkat
001	145371	Ildsted	Sirkulær steinsetning, ca. 90 cm i diameter, anlagt på berg. Laget av både flate og runde stein, de største 0,4 m største mål. Spor etter trekull inne i ildstedet. Sannsynligvis yngre enn 100 år.	UAV	Margohpečohkat
201777	142964	Torvuttak	Torvtørkeplass rett ved torvuttak. 2x4 m stort, lav haug med torv.	UAV	Veaiggosvuotna/Fægjford
201778	142965	Torvuttak	Torvuttak i en liten myr, med en torvhaug ved siden av. Ca 20 cm dyp.	UAV	Veaiggosvuotna/Fægjford
201779	142969	Steinkonstruksjon	Steinkonstruksjon rett under en liten ur. Ett trekantet kammer med ca 45cm lange vegger av flate steiner som er reist. Over disse er det lag lange steiner som et tak med mindre stein på toppen. Ut fra den ene langsiden ligger det tre flate steiner på bakken.	AUT	Veaiggosvuotna/Fægjford
201780	142972	Kjøttgjemme	Oval steinring ca 1 x 1,5m stor. Tre stein i høyden på det høyeste. Ligger i en gammel elvekant som består av løftestor stein. Noe nedrast i V.Tre stein inne i ringen.	AUT	Veaiggosvuonjohka
201781	142975	Steinkonstruksjon	Kvadratisk steinlegging ca 3x3 m stor. Tydelige steinrekker I N og S og fylt med midre stein. Kan ligne på Røys, mulig gravminne.	UAV	Veaiggosvuonjohka
005	145385	Røys/Grav	Sirkulær, ca. 2,5 m i diameter, høyde opp til 0,3 m. Bevokst med lyng, men en del stein er synlig. Ligger rett under eksisterende linje og det kan ikke utelukkes at røysa er et gammelt stolpefundament.	UAV	Veaiggosvuotna/Fægjford
201757	142953	Melkegjemme	Steinsatt rektangulær grop i strandvöll, mulig melkegjemme. ca 65 x 50 cm med en lang flat helle i N. Overgrodd med mose, men klar rektangulær nedsenking.	AUT	Gárgu

201758	142955	Forrådsgrøp	Mulig forrådsgrøp i bekk rett ovenfor platået hvor det er gammetuffer. To større flate steiner som danner en L, en stein mot N og en mot V. En liten stein danner en vegg. ca 100 x 75 cm stor og 30 cm dyp.	AUT	Gárgu
201759	142956	Ildsted	igjenvokst med mose.		
201760	142957	Ildsted	Sirkulært ildsted, ca 70 cm i diameter. Steinene stablet to i høyden på berg.	NEI	Gárgu
201761	142958	Steinkonstruksjon	Nyere	NEI	Gárgu
201776	142970	Steinkonstruksjon	13 steiner som er lagt opp som en ring som sperrer av en sprekk i berget. Ingen antydning til lokk, og lite jord i konstruksjonen. Ca 80 cm i diameter.	UAV	Gárgu
018	NEI	Teltring	Lav steinstreng. 8 steiner som er stablet på linje SØ-NV. Ca 1 m lang. Største steinen ca 40 cm lang.	UAV	Gárgu
019	NEI	Teltring	Nyere teltring/lavvoplass. Lavvostenger levnet ikke ved. Flere nyere ildsted i området. Sommerboplass brukt av reindriftsamer inntil nylig.	NEI	Gárgu
126	146189	Ildsted/teltboplass	Nyere teltring/lavvoplass. Sommerboplass brukt av reindriftsamer inntil nylig.	NEI	Gárgu
127	146190	Ildsted/teltboplass	Ildsted. Diam 70-80 cm. Fyll med skjørbrænte stein. Sannsynligvis lavvoplass.	AUT	Gárgu
201750	142934	Steinkonstruksjon	Ildsted. Diam 70-80 cm. Fyll med skjørbrænte stein. Sannsynligvis lavvoplass.	AUT	Gárgu
			En liten røys med en liten rund utstikker med en diameter på ca 30 cm. Denne består av seks stein og kan minne om ett ildsted. Jorden inne i denne er mørkere og fetere enn området rundt.	UAV	Halsevatna
201751	142935	Torvuttak	Myr mellom to vann hvor det er skåret myr over hele myra. Ser ut til at det ligger igjen torv noen steder	UAV	Halsevatna
201752	142936	Ildsted	I en sprekk mellom en oppsprukket stor stein er det mulig å å krype inn. Der er det spor etter flere små bål	UAV	Halsevatna
201753	142937	Ildsted	Eldre bål plass på ett nes mellom to vann. Tre steiner synlig, men det er flere nyere bål plasser like ved så	UAV	Halsevatna
201754	142939-1	Steinstreng	Ca 5 m lang steinstreng. Noen steder ligger det flere stein oppå hverandre.	UAV	Halsevatna
201755	142939-2	Steinstreng	Tre meter lang steinstreng med tre mindre røyser på linje nedenfor. Mulig fundament for gjerde.	UAV	Halsevatna
201756	142941	Ildsted	Lite ildsted under en utstikkende stein. Ca 1m fra dråpefallet til steinveggen. Kull og brent never.	UAV	Halsevatna
201746	142930	Steinmarkering	Hvit stein som ligger på en stor stein.	UAV	Arisfjell
201747	142931	Steinmarkering	Hvit stein som ligger på en stor stein.	UAV	Arisfjell
201748	142932	Steinmarkering	Stabel av hvite steiner som ligger på en stor stein.	UAV	Arisfjell
201749	142933	Steinmarkering	Fire hvite steiner som ligger på en stor stein. Godt nedgrodd med lav, ikke noe lav under steinene.	UAV	Arisfjell
003	145598	Steinmarkering	Hvit stein (dolomitt eller kalkstein) av hodestørrelse satt oppå stor kampestein.	UAV	Arisfjell
004	145599	Steinmarkering	Hvit stein (dolomitt eller kalkstein)- noe større en hodestørrelse, samt noen mindre stein, satt oppå stor kampestein.	UAV	Arisfjell
201771	142928	Ildsted/teltboplass	Ildsted på en liten rygg ved trafoen i Kvalsund en flat stein synlig på overflaten, flere steiner finnes ved stikking med jordbor. Ca 50 cm x 50 cm stort. Noe kull i moselaget	UAV	Kvalsunddalen
201772	142926	Torvuttak	Torvuttak i myr rett ved trafoen i Kvalsund.	UAV	Kvalsunddalen
201773	"	Torvuttak	Torvuttak rett ved trafoen i Kvalsund	UAV	Kvalsunddalen
201774	"	Torvuttak	Torvuttak rett ved trafoen i Kvalsund. ved torvuttaket er det også endel hauger som kan være rester etter torvtørkeplasser	UAV	Kvalsunddalen
201775	142966	Ildsted/teltboplass	Ca 70 x 50 cm stort. 6 stein synlig på overflaten, to ser ut til å ligge i original posisjon. Resten ser ut til å være flyttet på. Muligens rektangulært med en lang flat stein i Ø.	AUT	Kvalsunddalen
201740	Nei	Dam-demning	Demning ved vannkanten. Ca 1 m høy, 1,5m avstand til neste mur. Dyp grøft utgravd og lagd voller på begge sidene av grøfta.	NEI	Kvalsunddalen
201741	Nei	Rørgate	Start på rørdedning til installasjon ved kvalsundelven.	NEI	Kvalsunddalen
201742	Nei	Ruin-byggningsrest	Grunnmur, ca 4x3 m. På nedsiden er det et hull ut, nedenfor er det et utførket bekeleie. Sannsynligvis vært brukt til vannkraft.	NEI	Kvalsunddalen
201743	Nei	Sagtuft-ruin	Fundament av betong. En form for generator/ ventil. Et stort svinghjul, ser ut som et sagblad uten tenner. Kan også være småkraftverk.	NEI	Kvalsunddalen
201744	142924	Torvuttak	Område med klare kuttkanter etter utfak av torv, ca 50 cm dype.	NEI	Kvalsunddalen
201745	142925	Torvuttak	Stort område med klare kanter hvor det er skåret torv, kuttene er ca 70 cm dype.	NEI	Kvalsunddalen
201767	142927	Torvuttak	Stort område hvor det er tatt torv og tørket torv.	UAV	Kvalsunddalen
201768	142927	Torvuttak	Torvuttak med rester etter tørkeplasser på kantene rundt.	UAV	Kvalsunddalen

201769	Nei	Hustuft	Grunnmur etter et lite hus. Rett S for tuften er de noen groper som kan være rester etter en jordkjeller eller uthus.	NEI	Kvalsunddalen
201770	142929	Torvuttak	Torvuttak, hauger med torv til tørk både i og ved kantene hvor det er tatt torv.	UAV	Kvalsunddalen
201736	142899	Grop	Grop i terrenget. Mulig antydning til voller.	UAV	Stalogárggu
201737	142900	Hustuft	5 x 7-8 m stor kjeller med tørrmurte vegger i N, S og Ø. Inngang i Ø-veggen med en tørrmurt platt. Ca 3m dyp på det dybeste. Overgrodd med mose og lyng. Gravd ned i torvmoen ved Stalogárggu.	NEI	Stalogárggu
201739	142332	Stallu - offerplass	Stor spiss og høy steinsøyle. Tydelig fra innseiling til Kvalsund. Heter på samisk Akkanjárgstábba eller Stállu. Kjent fra skriftlige kilder fra 1700 tallet.	AUT	Goanji
201732	142331	Steinkonstruksjon/ mulig offering	Steinring, halvsirkel av tørrmurt stein som går ut fra en bergvegg i NV. Ca 40-50 cm høy og overgrodd med torv på utsiden. Større stein i N. Begrodd med gressstuer inne i ringen. Ca 2,5m i diameter og ca 1 m høy på utsiden.	AUT	Rassejohka
201734	142334	Torvuttak	Tydlege kanter i myr.	NEI	Goanji
201735	142898	Torvuttak	Liten dal hvor det er tatt torv, tydelige kanter i Ø og rester etter torvtørkeplasser. 20-40cm dyp.	NEI	Goanji
201731	142330	Torvuttak	Det er tatt torv i hele forsøkningsen.	UAV	Nuorevárru
201733	142333	Torvuttak	Tydlege kanter i myr.	NEI	Nuorevárru
201730	142335	Torvuttak	Det er tatt torv i hele forsøkningsen.	UAV	Nuorevárru
201729	142329	Kjøttgjemme	Mulig gjemme i en sprekk mellom to steiner. Mange flate heller i rommet, kan være nedraste takheller. Ca 1 x 0,5 m stor, orientert NØ-SV.	AUT	Nuorevárru
201728	142328	Varde	Varde av reiste heller, en skarp spiss helle i midten. Litt over en meter høy. Ca 1 m i diameter.	NEI	Nuorevárru
201725	142323	Bogastelle	Halvsirkel av opplagte heller i ur. Ser ut til å ha rast mot SØ. Ca 1,2 m i diameter. I bunnen store heller.	AUT	Nuorevárru
201726	142326	Kjølegrop	Ligger i en helling mot S.	UAV	Nuorevárru
20178	142321	Gravrøys	Liten forsøknings i bekk med heller som kan stamme fra kantsetting. Kan være naturlig.	AUT	Hammarnes
20179	142347	Torvuttak	Røys i ur, 115 x 140 cm stor og 55 cm høy. Bygd av stein i størrelse 40 x 50 cm.	UAV	Hammarnes
201722	142318	Beingjemme	Torvuttak i myr rett overfor søppelanlegget på grøtnes. hauger med torv og forsøknings i myra. ove grodd med gress.	UAV	Hammarnes
			Bein fra rein i en liten sprekk i en frittstående skifersøyle ca ti meter oppe i en ur. En ryggvirvel i sprekk og en liggende i ura foran sprekk. Sprekken ca 1 m oppe i søyla vendt mot V.	UAV	Hammarnes
201723	142320	Brønn-Vannpost	Liten tørrmurt kjeller i en bekk. ca 2x1,5 m stor, tørrmurte vegger i S og SV - ca 40 cm høye, de andre er rast innover. Stein og trevirke i bunnen.	NEI	Hammarnes
201724	142322	Urgrav	Steinhaug i ur, ca 2m i diameter og 1,2m høy.	AUT	Hammarnes
201727	142327	Urgrav	Mulig urgrav. Ca 2x1m lang forsøknings i ei ur. Mindre størrelse på stein i forsøknings enn i resten av ura.	AUT	Hammarnes
201717	142312	Offering	Mulig Rund offering med en diameter på 7,5 - 8 m. Lagd av heller og stein. Godt overgrodd av mose og lav. Endel stein ser ut til å være flyttet på. Ligger i ØV- helling i NS-gående dalsøkk.	UAV	Mártejohka/Hanseiv
201718	142336	Torvuttak	Gammelt torvuttak, nå nesten igjengrodd med gress. Fortsatt tydelige kanter.	UAV	Mártejohka/Hanseiv
201716	142338	Torvuttak	Torvuttak rett ved bekk i Hanseiv.	UAV	Mártejohka/Hanseiv
20177	138492	Torvuttak	Tydelige kanter med nedsenking i myra.	UAV	Mártejohka/Hanseiv
201719	142313	Gammeltuft	Oval forsøknings, ca 6 x 4 m stor. Tydelige voller i S. orientert ØV. 30 m mot veien fra berget.	AUT	Stággonjárga/Stangnes
201720	142314	Gammeltuft	Rektangulær tuft i gammel strandvoll. Ca 2,5 x 2 m stor, tydelige voller. Bevoxt med lyng og gress, inne i tufta er det mest gress. Ved stikking med jordbor dukker det opp kull.	AUT	Stággonjárga/Stangnes
201721	142315	Gieddi-Reingjerde	Steingjerde, tydelige vegger i V/S og Ø og med en liten steinhaug i N. Ca 15 x 10 m stor, ingen tydelig avgrensning i N.	AUT	Stággonjárga/Stangnes
201714	142309	Kjøttgjemme	Mulig oppmurt grop i en liten ur. ca 200 m fra et vann. 40cm x 40cm med heller i bunnen. En stor helle som kan være lokket ligger ved siden av.	UAV	Stággonjárga/Stangnes
201715	142308	Skytterstilling	Hestesko-formet oppmuring i bunnen av en liten ur. 1,4x1m. Murt av flate heller, 30 - 40cm store. Peker mot sjøen i SV. Noe utrast.	UAV	Stággonjárga/Stangnes
201713	142311	Varde	Stor varde, noe nedrast. ca 1,70 m høy og 1,50 m i diameter. Sirkulær.	UAV	Stággonjárga/Stangnes
201712	142339	Torvuttak	Dypt torvuttak, ca 1 m dype kanter.	UAV	Stággonjárga/Stangnes

201711	142340	Torvuttak	Ikke nærmere beskrevet		UAV	Jernåkvári/Kargenesfj.
20176	142342	Torvuttak	"		UAV	Gjeldaluokta/Skjáholmbukta
20171	142344	Torvuttak	"		UAV	Gjeldaluokta/Skjáholmbukta
20172	138501	Steinkonstruksjon/ mulig offerring	Markant røys på kanten av ei myr. Rektangulær form. ca 3,5x2m. Store hellesteiner[ca 1x1m] med mindre stein på. Hellene har rast innover, sørvest vegg har også rast utover. Høyde på røysen er ca 1,20m. Består stort sett av heller.		UAV	Gjeldaluokta/Skjáholmbukta
20173	142343	Torvuttak	Veldig stort torvuttak. med opptil 70 cm høye kanter. Tydeligvis har dette vært ei god myr, da andre myrer i området ikke har så store utfak.		UAV	Gjeldaluokta/Skjáholmbukta
20174	142307	Ildsted	Mye små steiner oppbygd som et ildsted. En stor stein i kanten og en flat stein i bunnen.		UAV	Gjeldaluokta/Skjáholmbukta
20175	142341	Torvuttak	Ser litt mer gjengrodd ut enn de nyeste som er registrert.		UAV	Gjeldaluokta/Skjáholmbukta
201710	142346	Torvuttak	Torvuttak i myr rett overfor søppelanlegget på Grøtnes. Klare kutt i en dybde av ca 1m.		UAV	Gjeldaluokta/Skjáholmbukta

Hammerfest kommune						
GPS/FID	Askeladden	Kulturminne	Beskrivelse	Status	Lokalitet	
200410	142293	Steinkonstruksjon	4 mindre blokker, ca 20 x 30, som er lagt oppå en stor blokk. Mulig grensemarkering.	UAV	Molstrand	
200411	142296	Skyttestilling	2 L- formede skyttestillinger som er tørrmurt i en liten ur. 50 cm høye vegger 2,5 m x 3 m stor. Murt av større blokker. Bevokest med gress inne i stillingen. Utsikt over Akkarfjorddalen.	NEI	Molstrand	
20041	138509	Steinkonstruksjon	Røys av 5 steinblokker, ca 40 cm høy, på en stor steinblokk. ser noe nyere ut enn de andre i området. denne er ikke like mosegrodd, men kan likevel ha en sammenheng med de andre. Ligger på linje med tre andre, mulige eiendomsmarkører.	UAV	Molstrand	
20042	138507	Steinkonstruksjon	6 steinblokker satt opp i en 50 cm høy røys. Ligger på linje med tre andre, mulige eiendomsmarkører	UAV	Molstrand	
20043	138508	Steinkonstruksjon	Ca 10 steinblokker satt opp på en stor steinblokk. noen mindrestein er også satt opp. Ligger på linje med tre andre, mulige eiendomsmarkører.	UAV	Molstrand	
20044	142288	Ildsted	Sirkulært listed av 11 stein. Godt synlig men overgrodd av mose og gress. ligger ved et lite vann.	NEI	Akkarfjorddalen	
20045	142297	Ildsted	Sirkulært listed av 14 stein, dobbel høyde enkelte steder. Godt synlig men overgrodd av mose og gress. ligger ved et lite vann.	NEI	Akkarfjorddalen	
20046	142287	Bogastelle	Stort bogastelle, tørrmurt av større og mindre stein. Vendt mot S hvor man har et vann og en dal. Halvsirkulært 2 x 1,5 m stort, 80 cm høyt. godt overgrodd med lav, mose i m midten. Noe plast i bunnen tyder på nyere bruk.	AUT	Akkarfjorddalen	
20047	142348	Torvuttak	Torvuttak ved en liten bekk. Ca 40 - 100 cm dypt.	NEI	Akkarfjorddalen	
20048	142394	Torvuttak	Torvuttak ved en liten bekk. ca 30 - 40cm dypt	NEI	Akkarfjorddalen	
20049	142305	Tuft	Firkantig forsenkning på toppen av en liten rygg ca 2 x 2 m stor. Mulige voller med en åpning inn mot dalen.	UAV	Akkarfjorddalen	
2004005	150821/145352	Fangstlokalitet	5 Bogasteller på tvers av en rygg mellom Tverrfjellvannene. Mange naturlige skyttestillinger på ryggen. Lokaliteten omfatter også en mindre ansamling stein som ser bygd ut.	AUT	Tverrfjellvannene	
2004004	150810	Steinkonstruksjon	Tuft, rektangulære sylmurur med en knekk i Ø ca 5 x 3 m stor. Åpning mot N, sylmuren Mangler i S.	UAV	Freidigvannet	
2004003	150807	Bosetting	Mulig tuft, rektangulær inngaving i bakken, ca 4 x 4 m. Tykk mold.	UAV	Vearajávrit	
2004001	145353	Bosetting	5,5 x 4 m stor rektangulær tuft. Tydelige sylmurur av stein. Gress bevokest i NV eller lyng. Ligger ved ett vann og en elv.	NEI	Vearajávrit	
2004002	145353	Bosetting	Rektangulær tuft. Vannfylt rektangulær forsinking ca 5 x 4 m stor men udefinert i nord. To renner leder vann gjennom denog gressbevokest. Mulig rest etter torvstikking til nabotufta.	NEI	Vearajávrit	
014	145353-7	Steinkonstruksjon	Steinbygd le/grunnmur lengde 3 m, bredde 1,2m og høyde 60 cm. Åpning på 60 cm mot berget.	UAV	Vearajávrit	
013	145353-10	Steinkonstruksjon	Steinbygd matgjemme? 2 x 1,5 m 55 cm høy, flere heller ligger rundt, mulig lokk?	UAV	Vearajávrit	
012	145353-6	Steinovn	Steinkonstruksjon, Tørrmurt til en høyde av 60 cm, bredde 80 cm og lengde 1,4 m. Skjørbrønt stein og kull i bunnen. Sammenrast steinovn?	UAV	Vearajávrit	
005	NEI	Ildsted	Sirkulært ildsted, 1 m fra vannet 9 stein, 70 cm i diameter pluss en jordfast stein som fungerer som bunn. En av steinene er varmepåvirket.	NEI	Vearavaggi	
010	NEI	Tuft	Tuft 2x3m steinsatt med rester av jernovn.	NEI	Langvatnet	
011	NEI	Tuft	Tuft 2,5 x 2,5m stor tørrmurt til en høyde av 0,5m. Sammenrast.	NEI	Langvatnet	
006	NEI	Heller	Heller i blokkur, ryddet og ordnet, bygd litt opp med stein og plank. Lekeplass eller overnattingssted.	NEI	Breidablikkvatnet	
007	NEI	Heller	Heller i blokkur, ryddet og ordnet, bygd litt opp med stein og plank. Lekeplass eller overnattingssted.	NEI	Breidablikkvatnet	
008	NEI	Skyttestilling	Tørrmurt i bratt skråning. 2x2 m stor.	NEI	Breidablikkvatnet	
009	NEI	Skyttestilling	Tørrmurt skyttestilling i skråning.	NEI	Tvvsletta	
015	145354	Hustuft	Tørrmurt plattform med fundament etter ett hus, 10 x 7 m stort, ligger i en skråning ved Svartvannet.	UAV	Svartvatnet	
016	145354-2	Gjemne	Mat/mekeggjemme Ytre mål: 2x2 m. Indre 1x1m ca 80 cm høy. Tørrmurt intill jordfaste steiner.	UAV	Svartvatnet	
017	145354-2	Gjemne	Lagingsplass ved, og under stor jordfast stein.	UAV	Svartvatnet	
018	145354	Hustuft	Tørrmurt plattform 4x5m med fundament etter ett hus 4x3 m oppå, ligger i en skråning ved Svartvannet. I ura i bakkant av plattformen ligger det en ovn nedgravd.	UAV	Svartvatnet	
022	150805	Ildsted	Sirkulært ildsted 70 cm i diameter med 9 stein.	UAV	Gukhesjávri/Langvann	
021	NEI	Hustuft	Kvadratisk tuft 3x3m vollen ca 1 m bred ca 50 cm høy. En del jernrester og skrot i tufta.	NEI	Gukhesjávri/Langvann	

020	150804	Båtstø	Område ryddet for stein på stranden. 2-3 m bred 4 m lang. Mulige rester av en grunnmur for naust 2 m nede i støa.	UAV	Gukhesjåvri/Langvann
019	150792	Gravrøys	Mulig gravrøys på et nes i vannet. Løftbare stein lagt i oval røys på toppen av neset. Skadet/delvis omrotet gjennom anleggelse av flere ilsteder.	AUT	Gukhesjåvri/Langvann
023	NEI	Hustuft	Kvadratisk tuft 3x3m. En del jernrester og skrot i tufta.	NEI	Gukhesjåvri/Langvann
024	150791	Hustuft	Stor på et oppbygd platå tufta er L-formet og 4x4x2 m stor. Tørrmurt i stein, en del ovnsrester og annet jern skrot i området.	UAV	Njårgajåvri/Hyggevaan
025	NEI	Hustuft	3x3 m kvadratisk tuft, rester av ovn i tufta.	NEI	Njårgajåvri/Hyggevaan
026	150790	Skyteskjul	Hesteskoformet skyteskjul.	NEI	Njårgajåvri/Hyggevaan
047-054	150790-2	Steinkonst.	Gjerde/stolpefundament.	UAV	Njårgajåvri/Hyggevaan
046-027	150790-3	Steinkonst.	Gjerde/stolpefundament.	UAV	Njårgajåvri/Hyggevaan
027	150790-1	Skyteskjul	Hesteskoformet skyteskjul.	UAV	Njårgajåvri/Hyggevaan

Forsidebildet: Varde/gjemme nord for Guolašjohka i Kåfjord kommune. Foto: A. Klockervoll

Grafisk produksjon: Bjørkmanns trykkeri, Alta